

ପୁରୀ ବିଜ୍ଞାନ

ଭକ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗ

61/33

23/1/92

ଶ୍ରୀ ଶେଷା ସର୍ବଭୂତେଷୁ ମାତୁ ବୁଦ୍ଧେଷୁ ସ୍ଥିତି

ବୃଷେ ସୁତା ହରଷି ଲାଟିନଶେଷକୋଟ
ସର୍ବେଶ୍ଵରୀ ମତିନଟାଟ ଶୁଭା-ଦେବୀ ॥
ଦାରିଦ୍ର୍ୟଦୃଶ୍ୟପ୍ରାପ୍ତିଶା ବା ବୃଦ୍ଧ୍ୟା
କର୍ତ୍ତାପ୍ରଦାନକରଣାୟ ସ୍ତବହୃଦିନା ॥

(ବେଦୀ ମହାଦେବ)

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ପାଥନ	..	ଶ୍ରୀ କାଳୀଙ୍କ ବନ୍ଧନ ପଦନାୟକ	.. ୧
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପଦ	..	ଶ୍ରୀ ସୁପ୍ରଭା ପଦନାୟକ	.. ୨
ପଦ୍ମିନୀରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ହରିଜନ ପଦପାଠ	..	ଶ୍ରୀ ନୀଳାମର ଦାସ	.. ୩
ପଦ୍ମିନୀର ସପ୍ତମାତୃକା	..	ଶ୍ରୀ ରଣେଶ ସୁସାତ ପରିକା	.. ୪
ଶ୍ରୀ ସୁପ୍ରଭାଙ୍କ ଘାତ	..	ସାମା ହରିଚନ୍ଦନ ଦାସ ମହାରଜ	.. ୫
ଦୀର୍ଘ ପାଠାଦୁର୍ଗା ମୁଁ ଉପାସନା	..	ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ କୁମାର ରଥ	.. ୬
ବସନ୍ତ କାହାଣୀ	..		.. ୭
ସୁଗନ୍ଧ ସୁଗନ୍ଧ	..		.. ୮
ଶ୍ରୀ ରାମାବଳୀ	..		.. ୯
ଦୁର୍ଗା	..	ଶ୍ରୀ କାଳୀଙ୍କ ତରଣ ସେନାପତି	.. ୧୦
ଦିବ୍ୟାକାଶ ପାଇଁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ପାଠ	..	ଚନ୍ଦ୍ରକର ରବିନାଥପଣ ମହାନ୍ତି	.. ୧୧
ଦଶ ମହାବିଦ୍ୟାରେ କାଳୀ	..		.. ୧୨
ପଦ୍ମିନୀ ପଦ୍ମିନୀରେ ଶ୍ରୀ ରାମାବଳୀ	..	ଶ୍ରୀ ରଘୁନାଥ ପାତ୍ର	.. ୧୩
ଆମେ ଓ ଆମର ପରିବେଶ	..	ଅଧ୍ୟାପକ ଦୋଳଗୋବିନ୍ଦ ପିଣ୍ଡା	.. ୧୪
ବୃକ୍ଷର ମହତ୍ତ୍ୱ	..	ଚନ୍ଦ୍ରକର ଅମୃତ ମହାପାତ୍ର	.. ୧୫
ପଦ୍ମିନୀରେ ପଦ୍ମବନ୍ଧନର ଅନୁଗତି	..	ଚନ୍ଦ୍ରକର ଦୋଳଗୋବିନ୍ଦ ଶାହା	.. ୧୬
ସୁଗନ୍ଧ ପଥେ ସମବାସ	..	ଶ୍ରୀ ସୁଶାନ୍ତ କୁମାର ଦେ	.. ୧୭
ପଦ୍ମିନୀରେ ସାମାନ୍ୟ ଶିଖାର ଅନୁଗତି	..	ଶ୍ରୀ ସୁପ୍ରଭା ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା	.. ୧୮
ଦୀର୍ଘ କ୍ରିୟା	..	ଚନ୍ଦ୍ରକର ଦାସଙ୍କ କବି	.. ୧୯
ସାମାନ୍ୟ ଉପାସନା 'ହିନ୍ଦୁସ୍ତାନୀ'	..	ନେତ୍ରକର ସୁଶାନ୍ତ ପ୍ରୋଫ	.. ୨୦
ଆମ ଦିନିକିଆର ଜୀବନ	..	ଶ୍ରୀ ସାମାନ୍ୟ ସୁଧାନ	.. ୨୧
ଦୀର୍ଘ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବନ୍ଧନ	..		.. ୨୨
ସୁଗନ୍ଧ ପାଠ	..	ଗୌରୀ ଗୌରବର୍ଦ୍ଧନ ମିଶ୍ର	.. ୨୩
ପଦ୍ମିନୀରେ ମହାନାୟକ	..	ଶ୍ରୀ ସୁପ୍ରଭା କୁମାର ରଥ	.. ୨୪
	..	ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରକର ମହାନ୍ତି	.. ୨୫

ମୋ ପୁଷ୍ପିରେ....

ଶରତ ଆସିଛି । ଆଦ୍ୟା ଚିମ୍ବିତ । ପୁଷ୍ପିରା ସବୁଜାଗର ।
ଠାଏ ଠାଏ ପୁଷ୍ପିରା ବାଣୀବୀର ଶୁଭ୍ରତ । ବରଜା
ସାବୁନୀୟା । ପୁଷ୍ପିରା ଶାଶିନୀୟା । ସରସା ଶୋଭନୀୟା ।
ଶରତୁ ଲୋକାରେ ଶରତ ଶେଷି ସ୍ବାତ, ଧୈତ ଓ
ସ୍ବାବିତ ।

ପ୍ରକୃତିର ଅସୁର ପରିବେଶକୁ ବାସତ୍ୟ ଲୋକତା ପାଇଁ
ପହେଇ ଆସିଛି ବରଜର, ମାଆ ବୁଝାକୁ ଶାଶିଲେ ନେଇ ।
ଆମକୁ ସେ ଆହାତୀତ କରିବେ । ଆମର ଚନ୍ଦ୍ରୋତ୍ତର ଓ
ରମ୍ୟୋତ୍ତର ପ୍ରଶାନ୍ତିତ କରି ଚନ୍ଦ୍ରୋତ୍ତର ଅଧିକୃତି କରାଇବାରେ
ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ । ମହାନୀୟା ମାଆ ପାଇଁ ପ୍ରତିଟି ସ୍ବାତ
କରାଣୀୟା, ଦେହାବତ ।

ଏହି ଅବସରରେ "ଉତ୍ତର ପ୍ରସଙ୍ଗ" ତାଲ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପାଠକ
ପାଠିକାଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଦେଇଛି ତାଲ ଏହି ପୃଷ୍ଠା ବିଶେଷାଙ୍କ
ସଂଖ୍ୟାହିତ । ଏଥିରେ ବରଜର ପ୍ରତି ଓ ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ
ଲକ୍ଷରେ କେତୋଟି ନୈବେଦ୍ୟ ଦେଇଛି ଦେଇ ଶ୍ରୀମତୀ
ମାଆଙ୍କର ଚରଣ କମଳରେ ।

ଆମ ତାରିର ଜନକ ମହମ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କର ଚନ୍ଦ୍ରୋତ୍ତର
ଦେଶବାସ ପାରିତ ହୋଇ ଯାଇଛି । ତାଙ୍କର ପୁଣ୍ୟ ପୁଷ୍ପିକୁ
ସାଇଛି ଲକ୍ଷିତା ପାଇଁ "ଉତ୍ତର ପ୍ରସଙ୍ଗ" ତାଲ ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ
କରିଛି ।

ବିଶେଷ ଶେଷ ଦର୍ଶ ଧରି ତାଲୀୟ ବିଦୁର କରିଆରେ
ଦେଶକୁ ପରଧାନତାର ଲୋଭରେ ଦେଖି ଦେଶକୁ ମୁକ୍ତି
କରାଇଛି । ଏଥିପାଇଁ ଲେଖକ ଅନୁରାଗ ବ୍ୟାସ ବାବାଇ
କରାଇଛି । ଦେଶର ଶେଷ ଜନତାଙ୍କୁ ନିଜକୁ ଆମୁଦି
ଦେଇଛନ୍ତି । କ.ବୁଝ, ବୁଝ, ନିର୍ଦ୍ଧାତନା ଓ ପରଧାନତାର
ଅନ୍ଧକାରମୟ ଯୁଗ ବିଚଳୁ ଯେଉଁ ତାଲୀୟ ଅନୁରାଗ ତରୁ ନେଇ
ଦେଶକୁ ମୁକ୍ତି ଓ ପ୍ରସାଦି ପଥରେ ଆଗେଇ ନେଇଛି ଦେଖି
ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ଆଡ଼ ଦେଶବାସ ପାରିତ ଦେଇଛି ।
ଆମର ଶ୍ରୀ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ବାବୁର ଦେଇ ପରଧାନତ
ତାଙ୍କର 'ଶତାବ୍ଦୀର ସାଧନା' ନିବନ୍ଧରେ ତାହାର ସମ୍ୟକ ବିଷ
ପ୍ରଦେଇଛନ୍ତି । ଦେଇ ନିବନ୍ଧଟିକୁ "ଉତ୍ତର ପ୍ରସଙ୍ଗ" ତାଲ ପାଠକ
ପାଠିକାଙ୍କୁ ଅର୍ପଣ କରୁଛି ।

ଉତ୍ତର ପ୍ରସଙ୍ଗର ପ୍ରକାଶକ ଲେଖକ ଶ୍ରୀମତୀ ଏଇ
ସଂଖ୍ୟାଟିରେ ସହି ଦେଖିତ କରାଇଛନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ

ସାମ୍ବାଦିକ

ଶ୍ରୀ ଜାନକୀ ବକ୍ସ ପଟ୍ଟନାୟକ

ଆମର ଏଇ ବିଶାଳ ଦେଶ ଭାରତବର୍ଷ । ଏଇ ବିଶାଳ ଭାଗ ନିବାସୀ ହୋଇ ରହିଲେ ଶୁଦ୍ଧ ଶୁଦ୍ଧ ବର୍ଷ ଧରି ପରାଧୀନତାର ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ । ଏ ବିଶାଳ ଭାରତବର୍ଷକୁ ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର ବ୍ରିଟିଶ ଭାଗି ଯେ ଏତେବାର ଶାସନ କରୁଥିଲା, ତାହା ଆମ ଇତିହାସର ଏକ ଇତ୍ୟାଦିତର ପ୍ରଧାନ ହୋଇ ରହିବ । ସମସ୍ତ ଦେଶ ସୁଖ । ଅବକାଶରେ ପେର, କେନ୍ଦ୍ର କିଛି ଆଶାକୁ ଆଲୋକ ଦେଖାଯାଇ ନ ଥିବ ।

ଠିକ୍ ଏତିକିବେଳେ ୧୮୮୫ ମସିହାରେ ଏକାଠି ହେଲେ ଅଳ୍ପ କେତେ ଜଣ ସାଧାରଣତଃ ବ୍ୟକ୍ତି ମହାନପୁରୀ କ୍ଷେତ୍ରର ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର କୋଠରୀ ଭିତରେ । ସେତେବେଳେ ବ୍ରିଟିଶ ଶାସନ ଭାରତର ଲୋକଙ୍କ ପ୍ରତି ଯେଉଁ ଅନ୍ୟାୟ ଅଭିଯୋଗ କରୁଥିଲା, ତା' ବିରୁଦ୍ଧରେ ସ୍ବର ଉତ୍ତୋସ୍ଥ କରୁଥିବା ଥିଲା ସେତେବେଳର ସୋ.ସି.ସି । ଏଇଥିପ୍ରତି ସେଇ କ-ସେସର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । କ-ସେସ କହାଣୀକାରେ ବୁଦ୍ଧିର କଳ୍ପ ପରି ପ୍ରକାଶ୍ୟାତ-ପାରି ଘୋର ଅବକାଶ ଭିତରୁ କ-ସେସ କଳ୍ପ ନେଇ । ସେତେବେଳେ ସ୍ବାଧୀନତା ସେନାମନ୍ତର ଲକ୍ଷ୍ୟ ନଥିଲା । କେବଳ ଶାସନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଫେରିଥିବା ଅନ୍ୟାୟ ଓ ଅତ୍ୟାଧିକ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରତିବାଦ କରିବା ଥିଲା, ସେନାମନ୍ତର ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

ଭାରତର ସବୁଠାକୁ ପଶିବ ଓ ଗୁପ୍ତିକ ନୟା ସଦା । ଗୋଟିଏ କ୍ଷୁଦ୍ର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ କ-ସେସ ଜନ୍ମ, ଶାସନ କାମ ସଜୋଡ଼ା । ପ୍ରଥମେ ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର ଧାର ହୋଇ ପରେ ଏହା ବିଶାଳ ସ୍ବୋତସ୍ନାରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି । ସେହି ଜଣା ସମସ୍ତ ଭାରତ ଭାରତକୁ ପରିଚିତ କରିଛି । ସୁଦୂର ସୁଦୂର ଶକ୍ତି ଶ୍ୟାମଳା କରିଛି । ସେହିପରି ଦେଉଛି କ-ସେସର ଲିପିଲେଖ । ଦିନେ ସେହି ଘୋରିଆ ଜଣ ଭିତରେ ସେଇ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ସ୍ବର ହୋଇଥିଲା, ତାହା ପରେ ପରିଣତ ହେଲା ଏକ ମହାନ କାହାଣୀ ସ୍ବୋତରେ । ଅତି ସମସ୍ତ ଭାରତ ବର୍ଷରେ ଏପରି କୌଣସି ଶ୍ରୀ ଜଣା ନାହିଁ ଯାହାକୁ କ-ସେସ ଶୁଣି ନାହିଁ । ଯୁଗେ ଯୁଗେ କ-ସେସ ହୋଇଛି ଭାରତବର୍ଷର ନିମନ୍ତାଧାରକ ଆତ୍ମ ବିପ୍ଳବର ପଥ । କ-ସେସ ପଛରେ ଥିବା ଏକ ଶକ୍ତି ହୋଇ ସେବା, ଅଛି ପୁଣ୍ୟ, ଅବୁଦ୍ଧାପ ଏବଂ ବିବିଧ । ତାହା ଭାରତବର୍ଷ ଗାହିଛି ପୂଣ୍ୟର

କୌଣସି ପ୍ରତ୍ୟାକ୍ଷ ନାହିଁ । ଯେଉଁଠି ତ୍ୟାଗ, ଅବୁଦ୍ଧାପ, କଟିକାତ ପରି ସେଠି ମୃତ୍ୟୁ ନାହିଁ; ମୃତ୍ୟୁର ଭୟ ବି ନାହିଁ । କେବଳ ଅତି ମୂର୍ତ୍ତି, ଅଶାମା ପ୍ରକାର ହତାର ବର୍ଷ ଧରି କ-ସେସ ଭାରତବର୍ଷରେ ରହିବ ।

କ-ସେସ ବି-ଶ କାହାଣୀର ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଅତି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ହେବେ ଏକ ଅବସ୍ଥା ବିପ୍ଳବର ଧ୍ବନି ଦେଉଛି । ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କର ଆହ୍ବାନର ବହୁ ପୂର୍ବରୁ କ-ସେସର ଆନ୍ଦୋଳନ ହୋଇଛି ଏବଂ କଳ୍ପ ଲୋକ ଚର୍ଚ୍ଚାରେ ଉଠାଏ ହୋଇ ଶାନ୍ତହୁଏ । କ-ସେସ ମନେ ପକା ତ୍ୟାଗ କରିଛି । କ-ସେସର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଲୋକ ବାଦସଙ୍ଗାଧର ବିଚାର "କ୍ଷୁଦ୍ର ଆମର ଚଳୁଥିବା ଅଧିକାର" ବୋଲି କହିଛନ୍ତି । ଏହି ବୁଦ୍ଧିର ପର ପାଇଁ ସେ ତରଳ ପକ୍ଷର ଅନ୍ଧାର ନେଇଥିଲେ । କ-ସେସରେ ଥିବା ନିମ୍ନ ପକ୍ଷମାନେ ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଶାସନ ବ-ସାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସାମାଜିକ ରଖି ଏହି ଶାସନକୁ ଚିଛି ପାସଦା ପାସର କରିବା ପାଇଁ ସହିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳେ ଘୋରିଏକ୍ ସ୍ବର୍ଗମରେ ଯେଉଁ ଆନ୍ଦୋଳନ ବିପ୍ଳବ ହେଲା ତାହା ସ୍ବାସନ କଲେ ଏକ-ଦେଶରେ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ପାସର ପାଇଁ ଭାରତବାସୀଙ୍କୁ ବିପ୍ଳବ ପଥରେ ଆନ୍ଦୋଳନ ଯିବା ସମ୍ଭବ ଆହ୍ବାନ କଲେ । ବ୍ରିଟିଶ ଶାସନର ବିପ୍ଳବ ଅଭିଯୋଗ ଦୁର୍ବଳ ଥିଲା । ତାହାକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମୂଳ୍ୟ ପାସକରି ତାର କିଛି ଅମ ଦେଶର ବହୁସେନା ଶାସନ ହୋଇଥିଲେ କାହାଣୀକାହାଣୀରୁ ଉଦ୍ଧତ ବି-ସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ନାହ କେବଳ ଗୋଟା ଶାସନ ବିବିଧିକାର ଶାସନର ଦେଖାଦେ ନାହିଁ । ବ୍ରିଟିଶ ଶାସନବାଦ ଥିଲା ପୂର୍ଣ୍ଣତା ସବୁଠାକୁ ବକ୍ଷ, କେଶାଣୀ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ ।

ଜାନକୀଙ୍କ ଅହଂସା ଅସ୍ତ

ଠିକ୍ ଏତିକିବେଳେ ଅଭିଭାବ ହେଲା ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀଙ୍କର । ବର୍ଷର ଅଧିକାଂଶ ପ୍ରଥମେ ସେ ସତ୍ୟାଗ୍ରହର ବ୍ୟାପକ ପରାଶା କରିଥିଲେ ମହାତ୍ମାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଉପରେ ଅତ୍ୟାଧିକ ଦା ବର୍ଷବିରୋଧ ଗଢ଼ିତ ଶାନ୍ତିସର ପଥ ହାଉଁ । ଏହା ଏକ ସାଧିବଜାନ ସ-ସ୍ତମ । ଏ ସ-ସ୍ତମର ପଥା ଭିନ । ତାହା ହେଉଛି ଅଧି-ସାଧ ପଥା ।

କଣିଶ ଆର୍ତ୍ତବାନ୍ତ ମରତକର୍ମକୁ ଯେଉଁ ମହାତ୍ମା ଗୁଣୀ
 ଏହାର ପ୍ରକାଶ କଲେ ତିହାରର କମାରର ଚିନ୍ତାରେ ।
 ତା'ପରେ ସମସ୍ତ ଜଗତକୁ ଅବହେଳା କରି ଯୋଗେଇ ତାହାର
 ଶେଷେ । କ-ସ୍ତେଷକୁ ଏକ ନୂଆ ଜୀବନରେ ଉଦ୍‌ବେଗ କଲେ ।
 ଶ୍ରଦ୍ଧା, ବ୍ୟାଧି, ବ୍ୟାଧିର ହାତ, ଯୁବକ ଓ ସାଧାରଣ
 ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପୁର କଲେ ଶାନ୍ତି, ଶାନ୍ତିର ଶାନ୍ତି, ଯଥା
 ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଗୁଣିତ ତଥା ପୂର୍ବ ବ୍ୟବସାୟ ଶାନ୍ତି ଏହି ମହାତ୍ମା
 ଯଦ୍ୟେ ନିଜକୁ ଶାନ୍ତି ଦେଲେ । ଭାରତବର୍ଷର କେତେକ
 କେତେକ ସ୍ଥାନ ଓ ସମୟରେ, ପୁରପୁରୀରେ ଗୁଣୀକାଙ୍କ
 କାଶୀ ପ୍ରତିଧ୍ବନି ହେଉ । ସେ ଦେଶର ଅବସ୍ଥାକୁ ଜନସାଧା-
 ରଣକୁ ଦୃଶ୍ୟକର, ପାଇଁ ଯେଉଁ ସମୟ ସେତେବେଳେ ବ୍ୟବହାର
 କଲେ ତାହାକୁ କୌଣସି ଭାରତୀୟ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ଆଶ୍ରୟ
 ବ୍ୟବହାର କରିନଥିଲେ । ସେ କହିଲେ "ଜୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ମୋଁ
 ସ୍ୱାଧୀନତାକୁ ଶାନ୍ତି ଦେଉ" । ଏହି ଦେଶରେ ସରକାରର ଶାନ୍ତି
 ପ୍ରସିଦ୍ଧି, ଏହି ସରକାରୀ ଶାନ୍ତିର ମୂଳକର ପାଇଁ ଭାରତବାସୀଙ୍କୁ
 ସେ ଅବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ଦେଲେ । ବର୍ଷକ ଭିତରେ ଦୁର୍ଦ୍ଦିଶ ଉଦ୍‌ବେଗକୁ
 ଶାନ୍ତି ଦେବା-ଏହା ଗୁଣୀ କେହି ବ୍ୟବହାର କରି ନଥିଲେ ।
 ଅବଶ୍ୟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଭିତରେ ଚିନ୍ତିତ ଶ୍ରଦ୍ଧା ପ୍ରତିମା ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ
 ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀ ଯେଉଁ ପଦା କେଶାବଳୀ, ଭାରତବର୍ଷର ଜନ-
 ସାଧାରଣ ପ୍ରତିରେ ଉଦ୍‌ବେଗ ହେଲେ । କ-ସ୍ତେଷ ବିପ୍ଳବରେ
 ସାମାଜିକ ସେବେ ଶାନ୍ତି, ଶାନ୍ତି, ଶାନ୍ତି, ଶାନ୍ତି ଓ ଶାନ୍ତି ତାହାର
 ଉଦ୍‌ବେଗ ଅତି ଗୁଣିତ କଲେ । ଭାରତବର୍ଷର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ
 ଏ ବିପ୍ଳବର କଳ୍ୟାଣ ମାଣ୍ଡିଲେ ।

କାହିଁ ବ୍ୟାଧିର ହାତର ଗୁଣିତକୁ ପ୍ରତିକ ସ୍ୱାଧୀନତା
 ମୁଖ୍ୟ ନାହିଁ । ଧାରତୀର ଅତି ଶାନ୍ତି, ଏହା ଭାରତବର୍ଷର ଅନ୍ତ,
 ମଧ୍ୟ ଜନସାଧାରଣର ଦେଖି ମହତ୍ତ୍ୱ ଗୁଣୀ ଦୃଶ୍ୟରେ ।
 ଯେଉଁମାନେ ଗୁଣୀର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଦେଖି ପାରିଲେ, ସେମାନଙ୍କୁ
 ସେ ବ୍ୟାଧିରେ ସେ ଗୁଣୀର ମହତ୍ତ୍ୱ ଦେଖି ଅବସ୍ଥା
 ଆର୍ତ୍ତ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦେଖି, ମାତ୍ର ଦେଖି ସ୍ୱାଧୀନତା ଦେଲେ ଏ
 ଗୁଣିତ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଶାନ୍ତି । ଦେଶର ସ୍ୱାଧୀନତା ସେ ଗୁଣିତ ଦେଖି ସେ
 ସ୍ୱାଧୀନତା ଉପରେ ଗୁଣିତ । ଗୁଣୀର ଦେଖି ଗୁଣିତ ଦେଖି
 ପାଇଁ ।

ଦୃଶ୍ୟର ଅନ୍ତ ସେ କହିଲେ ଏ ଭାରତବର୍ଷ ଏକ ମହାତ୍ମା
 ଦେଖ । ଏ ଦେଶର କୌଣସି କୋଣରେ ଯୋଗେଇ ଉପରେ ପଡ଼ି
 ଅବସ୍ଥାରେ ହେଉ, ସାରା ଭାରତବର୍ଷ ତା'ର ପ୍ରତିବାଦ କରିବା
 ତପକାର । କାହିଁକି ନାବାଳାରେ ଦୁର୍ଦ୍ଦିଶ ଅବସ୍ଥାରେ ଶାନ୍ତି
 ଶ୍ରଦ୍ଧା ଶାନ୍ତିର ଗୁଣିତେ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ଅତି ଅବସ୍ଥା
 ଭାରତରେ ଗୋଟିଏ ମହାତ୍ମା ନିଜରେ ଏକ ନିରାଶ ଜନତା ତଡ଼ି
 ପଡ଼ିବା ତା'ର ପ୍ରତିବାଦ କରି ଗୁଣୀର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, ଯାହା ବର୍ତ୍ତମାନ
 ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ସମୟ ବାରିଷ୍ଟର ପ୍ରତି ଉଦ୍‌ବେଗ । ତାହା
 କୌଣସି ସମୟ ଦେଖିବା ଦେଖିବା ଦେଖି । ପ୍ରସାଦର
 ଅବସ୍ଥାରେ କେତେକ ପ୍ରକାରର ପ୍ରତି ନୁହେଁ, ତାହା ସାରା
 ଭାରତବର୍ଷର ପ୍ରତି । ପ୍ରକାରର ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରତି
 ଅବସ୍ଥାରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସେ ଅବସ୍ଥାରେ ସାରା ଭାରତବର୍ଷର
 ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପ୍ରତି ଅବସ୍ଥା । ଦୁର୍ଦ୍ଦିଶ ଶାନ୍ତିର ଗାନ୍ଧୀ
 ମହାତ୍ମା ଗୁଣୀ ପ୍ରତି ଏକ ତାହା ଏକତା ମଧ୍ୟ ଦେଲେ ।

କେତେକ କାହିଁକି ନାବାଳା ପାଇଁ ସାରା ଦିନ ଧରି
 ଭାରତବର୍ଷରେ ଅନ୍ତର ହେଉ ଏକ ନୂଆ ବ୍ୟବସ୍ଥା
 ଦୃଶ୍ୟ ଶାନ୍ତି ଏ ଦେଶକୁ ହତାତକା ପାଇଁ ହେଉ
 ଅବସ୍ଥାରେ ପ୍ରତିବେଶୀ ନେତାଙ୍କୁ ପଡ଼ିବା । ଦେଖିବା
 ଦିହାରେ ଦେଖିବେଳେ ଅନ୍ତରପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୁଣିତ ପ୍ରତି
 ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଦେଖିବା ଆଗପରେ ଧାର୍ଯ୍ୟର
 ଏ ଦୃଶ୍ୟ-ପରେ ଦିହାରେ ସେଇମାନେ ଶାନ୍ତିର ଦେଖିବା
 ସେମାନଙ୍କ ଉଚ୍ଚ ସାରା ଭାରତବର୍ଷର ଅନ୍ତର-ପ୍ରତି
 ଶାନ୍ତି । ସେତେବେଳେ ଭାରତର କୌଣସି କୋଣରେ ଶାନ୍ତି
 ଶାନ୍ତିର ସରକାର ଗୁଣିତ, ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ ସାରା ଭାରତବର୍ଷ
 ଏକତା କରି ତାହା ଦୃଶ୍ୟର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରତି
 ଶାନ୍ତିରେ । ଏହାହିଁ ଦେଖି ଭାରତବର୍ଷର ଶାନ୍ତିର
 ସ୍ୱାଧୀନତା ଅବସ୍ଥା ସ-ସ୍ୱାଧୀନତାରେ ଅନ୍ତର ଏକ ସ-ସ୍ୱାଧୀନତା ।

ଏ ଗୁଣିତର ଅନ୍ତରାଳରେ କେତେକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସରକାରୀ
 ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିହାରେ କେତେକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସରକାରୀ ଦୃଶ୍ୟ

ଏହି ଶ୍ରେଣୀରେ ଭାରତବର୍ଷର ସମସ୍ତ ଜନତା ଅବସ୍ଥା
 କରାଯାଉଛି । ଏ ସମସ୍ତ ଜନତା ନେତା ଭାରତବର୍ଷର ଅନ୍ତ ।
 ଏହି ଦେଶର ଆମ ଭାରତବର୍ଷର ସ-ସ୍ୱାଧୀନତା ନିଜ ଗାନ୍ଧୀ
 ନେତାଙ୍କ କେତେକେଳେ କେତେକ ଏକତା ବା
 କାନ୍ଦାସତା ପ୍ରତିବେଶୀ ହୋଇ ନ ଥିଲା । ପ୍ରଥମେ
 ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ କ-ସ୍ତେଷର ନେତୃତ୍ୱ ନେଇ ଭାରତବର୍ଷରେ
 ଭାରତବର୍ଷର କାନ୍ଦାସ ଏକତା, ପ୍ରତିବେଶୀ କଲେ । ଧର୍ମ ସ-ସ୍ୱାଧୀନତା
 ଶାନ୍ତି, ଶାନ୍ତି, ସାତେଶିକତାର ସ-କାନ୍ଦାସକୁ ଗୁଣି ନ୍ୟାୟୋପିତ
 ଅବସ୍ଥାରେ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ଦେଶରେ ଜନସାଧାରଣ ପ୍ରତିବାଦ
 ପ୍ରତି ଉଦ୍‌ବେଗ କଲେ । ଅବଶ୍ୟ ଗାନ୍ଧୀ ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରତିବେଶ
 ଶାନ୍ତିର ନ୍ୟାୟୋପିତ ବାବାକୁ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଉପେକ୍ଷ କରିନଥିଲେ ।
 ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ କେତେକେଳେ ବିଦ୍ରୋହୀ ଗୋଟିଏ ଗାନ୍ଧୀ
 ହୋଇପାରେ କି ବାବା-ବିଦ୍ରୋହ-ଶାନ୍ତି ଗୋଟିଏ ପ୍ରତିବେଶ
 ହୋଇପାରେ । କିନ୍ତୁ କ-ସ୍ତେଷର ପ୍ରତିବେଶ ଅନ୍ତରା
 ସେପରିକି ଉଦ୍‌ବେଗ ପ୍ରତିବେଶ କ-ସ୍ତେଷ କରିବି, ସେହିପରି
 କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଏକ ଆହ୍ୱାନଦେଖି କରିବି, ଯଦିଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଓ ଅନ୍ତ
 ଅନ୍ତର ପ୍ରତିବେଶ ନ ଥିଲା । ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ଦେଖି ଗୁଣିତେ
 ପ୍ରତିବେଶ ଶାନ୍ତି କ-ସ୍ତେଷର ଉଦ୍‌ବେଶୀ ପ୍ରତି ।

ବର୍ଷକର, ଧର୍ମକର ଓ କ-ସ୍ତେଷର ବ୍ୟବସାୟର ପ୍ରତିବେଶୀ
 ଶାନ୍ତି କରାଇ, ଭାରତୀୟମାନଙ୍କୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ବିପ୍ଳବରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ
 କରାଇବା ଦୃଶ୍ୟର ଆହ୍ୱାନର ଉଦ୍‌ବେଶୀ ବିପ୍ଳବର ଶାନ୍ତି
 ମୁଖ୍ୟମାନମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କେତେକ ଗୁଣିତ ଗୁଣିତ ପାଇଁ
 କ-ସ୍ତେଷର ସରକାର ଆହ୍ୱାନ ଦେଖି କଲୁଥିଲେ । ଏହି ହାତ
 ତହାତ ବିପ୍ଳବରେ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଭାରତବର୍ଷକୁ ବରଦାନ ସରକାର
 ନିର୍ଦ୍ଦେଶିଲେ, ସେ କହିଥିଲେ ହିନ୍ଦୁ, ବୁଦ୍ଧ, ମୁସଲମାନ, ଯୁଦ୍ଧ,
 ଶିଖ୍, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ପାର୍ସୀ, ଯୁଦ୍ଧର ସମସ୍ତ ଦେଶରେ ଗାନ୍ଧୀ
 ଜନସାଧାରଣ ସରକାର । ତେଣୁ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଗୋଟି
 କ-ସ୍ତେଷ ସ-ସ୍ୱାଧୀନତା କରାଗଲା, ସେଥିରେ ଶାନ୍ତି, ଧର୍ମ, ଶାନ୍ତି
 କେବେ ରହିବ ତାହା ।

ଭାରତରେ ସର୍ବତ୍ର ତଥାପରି ଅବସ୍ଥାରେ କେତେକ ଅନ୍ତର
 ଦେଖି ବିପ୍ଳବ କରାଯାଇଥିଲା । ଏପରିକି ନେତେକ କାନ୍ଦାସ

ପାଇଁ ଓ ଯେଉଁ ସ-ସହି ପକ୍ଷୀ କବିତା ସହାୟକ କାବ୍ୟକାବ୍ୟା
ସେ ଯେଉଁ ସ-ସାମ ସହାୟକ ଥିଲେ, ସେହି ସହାୟକ କବି କବି
ସେ କବି ପ୍ରତିଭା ।

ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଭିଯାନ

ଅତି କ-ସ୍ତେଷ ସମ୍ପର୍କରେ ଆସିଛି ନୂତନ ଅଭିଯାନ ।
ସେ ଅଭିଯାନ ଦେଖିବାକୁ ଆମର ଚକ୍ଷୁ ପ୍ରଧାନମଣି
ଆ ଶାନ୍ତାବ କାନ୍ତା । ସେ କବିତା, ଆମର ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ
ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ । କିଏ ଏ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ?
ଆମ ମାତ୍ର ପଦକ୍ଷେପ କବି ପରେ ବି-ଶ ଶତାବ୍ଦୀ ବଂଶୀ ନେବ
ଓ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଆସିଯାଏ । ଏହି ପଦକ୍ଷେପ ଗିତରେ
ବିଶାଳ ବଳରେ, ଶେଷଯିବ ଶାନ୍ତ ଦେରେ ଗାଉଛନ୍ତି
ପ୍ରତିକାର ଏବଂ ମହାନ ଶକ୍ତି ଦୃଷ୍ଟି ଯେପରି ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରା
ଯାଇ ପାରିବ । ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଯେପରି ଦେଶରେ
ବାସିନ୍ଦ୍ରୀର ସ୍ବର ଶୁଣାଯିବ ନାହିଁ । ଗାଉଛନ୍ତି ସୋପାନ-ସ୍ବର
ରାସିଆ ଓ ଆମେରିକା ପରିବାର ନାହିଁ ନାହିଁ ମିଳେଇ ଠିଆ
ହୋଇପାରିବ । ମହାନ ଗାଉଛନ୍ତି ପ୍ରତିକାର ନେତୃତ୍ବ
ଦେଇ ପାରିବ । ସେହି ଦେଶର ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।

ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପାଇଁ ଆମରୁ ଆମରୁ
କହୋଇ ପରିଣତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଗାଉଛନ୍ତି
କବିଶାସନର ହିଁ କ-ସ୍ତେଷର ପ୍ରକା । ପାଣି ବିନା ଯେପରି
ମାଟି ଶ୍ରେଣୀ ବସି ପାରେ ନାହିଁ, ସେହିପରି ଗାଉଛନ୍ତି
କବିଶାସନରୁ ହାଟି କ-ସ୍ତେଷ ଦେଶେ ଦେଶେ ଚିହ୍ନି ରହି
ପାରିବ ନାହିଁ । ଶ୍ରେଷ୍ଠର ହିଁ କବିରେ ଓଡ଼ିଶାର ମହାନ ଗାୟିକ
କବିତା ।

ଓଡ଼ିଶାର ବାସିନ୍ଦ୍ରୀ ଦୂର କରିବା ଦେଖି ଆମର ପରମ
କବିତା ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦରେ ଭରପୁର ।
ଗାଉଛନ୍ତି ଏପରି କିଛି ପ୍ରକାଶ ନାହିଁ, ଯାହା ଓଡ଼ିଶାରେ
ନ ହୁଏ । ପ୍ରାକୃତିକ ବଳର ଦୃଷ୍ଟି ଗାଉଛନ୍ତି କମ୍ ଗାୟ
ଓଡ଼ିଶା ସହ ବୁଲିଯାଏ ହୋଇ ପାରିବେ । ଏକମାତ୍ର
ବାସିନ୍ଦ୍ରୀ ଦେଖି ଆମର କମଳ ବିଶେଷ ହୋଇ ପଡ଼ାଉଛି ।
କବି ଶେଷରେ "ଏକୋଟି ଦୋହରା କୁଣ୍ଡ ସମୁଦ୍ରପାରେ"
ନିଶ୍ଚୟକା ହୋଇ ଶିଖିଯାଉଛି ।" କହୁ ବୁଝ
କିତରେ ପରି ଗାୟିବ ଦୋହର ରହିଯାଏ, ତାହାହେଲେ
ତାହା କୁହିଯିବ । ଯେପରିକି ଚନ୍ଦ୍ରରେ କବିତା । ମାତ୍ର ଏ
ଶ୍ରେଣୀର ଗପରେ ଅନ୍ୟ କଣେ କବି କହିଛନ୍ତି— "ନନ୍ଦା
କବିତା ଏକାଧିକ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଖି ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଗାୟ ନାହିଁ"
ମାତ୍ର ବାସିନ୍ଦ୍ରୀ ଦେଶ ସବୁ ଗୁଣିବ ନାହିଁ କବି ପଡ଼ାଏ । ଓଡ଼ିଶା
ପକ୍ଷରେ ବାସିନ୍ଦ୍ରୀ ଦୋହର ଏକ ଏକିକାଦିକ ବିକଳନା ମାତ୍ର ।
କହୁଥିବା ସହଯୋଗୀ ପକ୍ଷରେ ପାଉଁରାରେ ପ୍ରାଚୀନ
କବିତା ଅବସ୍ଥା ଥିଲା । କବିତାରେ ଶୈଳବସ୍ତୁ ସମୟରେ
ଏ ଗାୟ କବିତା ନାମରେ ଶ୍ରେଣୀ ପକ୍ଷେ କବିତା
ପ୍ରଥମ ଗାୟିକା ଗାଉଛନ୍ତି ଶାସନନାମେ କାହା

"କବିତା ଗାଉଛନ୍ତି ନ କୁହୁ ନୁଁ ଗୁଣୁଛି, ହୁଣୁଛି, ଅନୁପା କହୁଛି । କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ? ଧୀର ଶ୍ରୀର ପରି ହୁଣୁଛନ୍ତି ଶ୍ରେଣୀ
କେଉଁଠି ରହିଲା ଅନୁପାକ କବିତା ହିଁ ମୋର କବିତା ନୁହେଁ ?"

ସୁମାତ୍ରାରେ କବିତାବେଶ ଶାପନ କରିଥିଲେ ଓ ଯେଉଁ
କବ୍ୟକାବ୍ୟ ପ୍ରକାର କରିଥିଲେ କେବଳ ଏକିକାଦିକ କାବ୍ୟ
ଦେଶଦେଶର କବିତା ସେ କି, ଆସିଲା ଓଡ଼ିଶା ସେ କବିତା
ହୋଇ ଯାଇଛି । ଅତି ଧୀର ଶିତରେ ଦେଶେ କେବଳ ଓଡ଼ିଶା
ଯେଉଁମାନେ କି ଦେଶର ବାସିନ୍ଦ୍ରୀକୁ କବିତା କରି ସମୟ
କଲ କରିଛି । କବିତା, ଶିଳ୍ପ ବାସିନ୍ଦ୍ରୀକୁ ଗପହାସ କରି ଦେଖାଦେ
ଆମସକୋଷ ସଜ କଲେ । କିନ୍ତୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶର କବିତା
ପରି କବିତାକିଂସ୍ତ ଅଧିକ ଗାୟିକ ପାଉଁରା ସେ ଏ କବିତା
କବିତା ସେସବୁ କଥା ଲେଖା ଯାଉନାହିଁ । କ-ସ୍ତେଷ
କବିତାରେ ଓଡ଼ିଶାର କବିତାଧାର ଗାୟିକ ପାଣିକ କବିତା
ବାସିନ୍ଦ୍ରୀ ଦେଶକୁ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ପରିଣତ ଆସି
କରିଛନ୍ତି, ତାହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଅଭ୍ୟାସର ଗୁପ୍ତ ଏକ
ଆଶାମା ଦେଖି ଗିତରେ ଓଡ଼ିଶା ଗାଉଛନ୍ତି ଏକ ଶ୍ରେଣୀ
କାବ୍ୟରୂପେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଦେବ । ଏହାହିଁ ଓଡ଼ିଶାର କ-
ସାଧାରଣକାର ସ-କବି ।

ଓଡ଼ିଶା କବିତା କବିତା, ଓଡ଼ିଶା କବି ଦେବ, ଓଡ଼ିଶା
ଦୃଷ୍ଟି ବାସିନ୍ଦ୍ରୀ ସୁଧିକି—ଏଥିପାଇଁ ଓଡ଼ିଶାବାସୀ ୧୯୮୦ରେ
ସହଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ଗାଉଛନ୍ତି ଶାନ୍ତାବ କାନ୍ତା ମଧ୍ୟ
ଆମେ କଲ କରିଥିଲେ । ୧୯୮୪ ମସିହା ପରେ କବିତା ବିନ
ଆମର କବିତା ବିକଳ ପାଇଁ ଏକ ବାଣୀ ପଡ଼େଇ ସେ
ଦେଖିଥିଲେ—"ଏ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରକାର ଓଡ଼ିଶା ନୁହେଁ । ଶ୍ରେଣୀ
କେତରେ, କୁଣ୍ଡ ଶେଷରେ ଓଡ଼ିଶା ଯଥେଷ୍ଟ ଅସୁଗମ କରିଛି ।"
ଏ ଏ ଅସୁଗମି ସବୁ କବିତା ।" ମସିହାର କବିତା
ସେ ଓଡ଼ିଶା ଆସିଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶାର କ-ସ୍ବତ୍ତ୍ୱ, ଏକିକା
ଓ ପକ୍ଷରେ କି ମୁଖ୍ୟ ହୋଇ ସେ ଆଉ ଅନ୍ୟ ଓଡ଼ିଶାକୁ
କରେ ପରିବାର ଭାବରେ କୁଣ୍ଡ ଆସିବାକୁ ଲାଗି ପ୍ରକାଶ
କରିଥିଲେ ।

ଓଡ଼ିଶାର ଦୃଶ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ସେହିପରି କବିଶାସନ
କବିତା ପ୍ରଧାନମଣି ଆ ଶାନ୍ତାବ କାନ୍ତା କବିତାରେ ଶାନ୍ତାବ କାନ୍ତା
ଆଶାବାଦ ରହିଛି । ଦେଶର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗାୟ କବିତାରେ
ଓଡ଼ିଶାକୁ ସେ କହୁଛନ୍ତି ଆସିଛନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶାର ଦୃଶ୍ୟ କବିତା
କବିତାରେ ସେ ସବୁ ପ୍ରକାର ବାହାସ୍ୟ ସହଯୋଗ କରିବେ ଦୋହ
ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଏବେ ଦେଶ ସାରା କ-ସ୍ତେଷର ଶ୍ରଦ୍ଧାଶିଳା ପାଦ
କରାଯାଇଛି । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଓଡ଼ିଶାର କବି ଶୈଳ
ଦେଶରେ ଆସି ତାକୁ ଦେଶରେ ଏକ ଶ୍ରେଣୀ ଗାୟ କୁଣ୍ଡ
କବିତାକିଂସ୍ତ ମୁଁ ଆମ ଗାୟର ସମସ୍ତ ସ୍ବାଧୀନତା, ସ-ସ୍ବାଧୀନତା,
କ-ସ୍ତେଷ ଲେଖକ, ନବ ସୁଦତ୍ତମାନଙ୍କୁ କଥା କବିଶାସନରୁ
ସ-କବିତା ହେବା ପାଇଁ ଆହ୍ୱାନ କରୁଛି । ଗାୟ କାନ୍ତାବ କାନ୍ତା
ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଅଭିଯାନରେ ଆମରୁ ଗାୟିକ ହେବା
ପାଇଁ ପଡ଼ିବ । ଏକ ଶ୍ରେଣୀ ଦେଶର ଶ୍ରେଣୀ ନାଗରିକ ହେବା
ଶୈଳର ଅର୍ଦ୍ଧ କବିତା ହେଉଛି ଆଜିର ଆହ୍ୱାନ ।

କେନ୍ଦ୍ରପୁରଠାରେ ପ୍ରକର ଏକ ଲାଖଣ୍ଡ ସ-ସ୍ବାଧୀନ

କେନ୍ଦ୍ରପୁରଠାରେ ପ୍ରକର ଏକ ଲାଖଣ୍ଡ ସ-ସ୍ବାଧୀନ

ଶ୍ରୀ ନୀଳାମ୍ବର ଦାସ

ପ୍ରଥମ ପଦ୍ମବିଜୟ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ନାମ (Electorate) ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ଯେ ଏହି ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏହି ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏହି ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ମଧ୍ୟସ୍ଥରେ କିନ୍ତୁ ଏହି ପରେ ଶାନ୍ତିରାଜ୍ୟର ପରି-
ବର୍ତ୍ତନ ଆଗରୁ ହେଲା । ସୁଗ୍ରହ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦେବୀର ପୁତ୍ର
ମୁଖ୍ୟ ମାନ୍ୟତା ପାଇଁ ଶାନ୍ତିରାଜ୍ୟର ମଧ୍ୟସ୍ଥରେ
ମହାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଗଲା । ଏହି ପ୍ରତିଷ୍ଠା
ଦ୍ୱାରା ଶାନ୍ତିରାଜ୍ୟର ମଧ୍ୟସ୍ଥରେ ଶାନ୍ତିରାଜ୍ୟର
ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଗଲା । ଏହି ପ୍ରତିଷ୍ଠା

[illegible][illegible][illegible][illegible]

ପ୍ରାୟ ପଞ୍ଚାସ ପାଠକ ହୋଇଥିଲେ ଓ ସେଠାରେ ପାଠ ୧୨ ଖଣ୍ଡ
କୋଇ ହରିହର ପାଣି ସଂଗ୍ରହୀତ ହୋଇଥିଲା ।

ମୁଁ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ସହିତ କେନ୍ଦୁଝର ପାଠକ ଯିବାର
ପ୍ରାୟୋଗ ପାଇଁ ମହାଶୟ ଶ୍ରୀରାଜାଙ୍କୁ ଅଧିକାରୀ ହେଲି ।
କାଳର ଅମୁଲ୍ୟ ସଂସର୍ଗ ସ୍ବପ୍ନ ସମୟ ପାଇଁ ଶୁଭକର୍ମ କରୁ
ଥିଲି ମନେ କରୁଥାଏ । ଗାନ୍ଧୀଜୀ ମୋତେ ମୋର ନାଁ,
ଶ୍ରୀ ପ୍ରସନ୍ନରେ ମୁଁ ଯଥାସ୍ଥ ଗରବ ଦେଲି । ତା'ପରେ
ସେ ବିଦ୍ୟାଦର୍ଶୀ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଅନୁରୁତ୍ତା କାହାଣୀ ମନରା ଭରା
ପକ୍ଷରେ ପ୍ରସନ୍ନରେ— "ମୁହଁ କାହାଣୀ କୁଣ୍ଡଳରେ ?"
ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ହୋଇ କହିଲି— "ମୁଁ ନିଜେ ଗାନ୍ଧୀଜୀ" ।
ସେହି ପକ୍ଷେ ସେ କାଳ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ଶ୍ରୀ ଆଶାସଂକଳେ ମୋତେ
ଅପାଞ୍ଚ ହେଉ ମନରାରେ ଶାନ୍ତିରୁ ବୁ ଦେଲେ । ପରମ
ପୁଣ୍ୟ ସହ ମୋର ଶୁଣିବୁ ଗୁଣର ସେହି ମନରାଗରା
ହେଉ ନିଶ୍ଚୟ କରି ମଧ୍ୟ ସେହି ଅଗ୍ରୀମା ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ମୋର
ଦେହରେ ନିଜପ୍ରତିଭାରେ ଆସିବା ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ହେଲେ ନାହିଁ ।
କାଳର ମନ ବୁଦ୍ଧିର ନାହିଁ । ମୋ ସ୍ବପ୍ନ ଅନୁଭବ
ପ୍ରାୟ—ସ ଶ୍ରୀ ଚକ୍ର ଲୁଚିକାରିତ ଗୁଣ ଚାକ ଗୁଣ ମହା
ନିଶ୍ଚିତରୁ ର ଅବତାରକ ବିଦ୍ୟା ଦର୍ଶନ ଏହି ଯି ଯି ପାରିବ ନାହିଁ ।
ଶ୍ରୀମନ୍ତର ସେହି ସହାୟତାରେ କୋଟା କଣ୍ଠରେ ପ୍ରସନ୍ନ ରଗରେ—
"ମା, ମା, ଅନ୍ୟ କିଛି କିଛି ଅଛି କୁହ ।" କାଳର ସେହି
କୋଟିକ ବ୍ୟବହାରେ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ମୋର ଭବିଷ୍ୟ କପୋର
ମନ ବୁଦ୍ଧୀରୁ ହେଲା । ଅଗ୍ରୀମା କାଳୀ ହୋଇ ସେହି ଶ୍ରୀ
ମନ୍ତର ସୁକାରୀଙ୍କ ନିକଟରେ ସେହିକ ଏହାକ ସତକଥ
ମାନିବାକୁ ହେଲା । ପରପୋଷି, କାଳ ଆପେକ୍ଷିକାଦର୍ଶି
ଓ ଶିଶୁପୁତ୍ରର କି ମନରା ସବୁ ଗୋଟି ଗୋଟିକରି କହିଲି ।

ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଭରାରେ ଶୁଭରେ ପ୍ରସନ୍ନରେ "ଏପରି ଅବସ୍ଥାରେ
ଶୁଭର କିଛି କରାନ୍ତୁ ନାହିଁ । କୁହେ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ
ନ ଗୁଣ ଏଠାକୁ ନିପତି ଆସିବ ?" ମୁଁ ବିକଳ ପକ୍ଷରେ
ଭରାରେ ଦେଲି "ମୁଁ କି ରହିଲେ ସେମାନେ ସୁସ୍ଥ ହୋଇ ଯିବେ
ନାହିଁ, ସେମାନଙ୍କ ବିନିତବା କାନ୍ଦର ନାହିଁ । ତା' ଶ୍ରୀ
ଅପର ଏକେବଦ୍ ସେହି ହୋଇ ପଦପାତ୍ରା ଚକ୍ରପତି ଦେବଦ
ଦେବର ଶ୍ରୀ ଚକ୍ର ମନ୍ତ୍ରର ପାଣି, ସେପରି ସେହି ମୁଁ ବିପଦ
ମୋର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ବର୍ଣ୍ଣ ଚ୍ୟାସକରି ଆସି କି ଆସି,
ଏ ସୁଯୋଗ ତ ମୋତେ ଆଉ ନିଜି ନ ଥାଆନ୍ତା ।" ମୋତେ
ଗାନ୍ଧୀଜୀ ସେ ବିଷୟରେ ଆଉ କିଛି ପ୍ରଶ୍ନରେ ନ ଥିବି ପରବୁ
ସେହି ଶ୍ରୀକାକୁ ନିବେଶ ଦେଲେ ନାହିଁ । ଏକଦି ଅସ୍ବ ଗୁଆ-
ବାଣୀରେ ସେ ମୋତେ ଓ ମୋର ଅବସ୍ଥା ଉଲ୍ଲାସେ
କହିଲେଲେ । ସେ ଅଗ୍ରୀମା ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ସେହି ମୋର
ବିଶ୍ବାସ ବୁଦ୍ଧୀରୁ ହେଲା । ଧନ୍ୟ ମହାପ୍ରଭା, ଧନ୍ୟ କାଳର
ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ । କାଳ ସହ ବିଜି ସମୟ ବିତାଇ ଓ କାଳସହ
ମନ ଓ ହୃଦୟ ଶୋଭା ଚାହାଣୀ ହେଲା ମୁଁ ଶ୍ରୀ ଗୋପାଳିତ
ଶୋଭା ଗୁପ୍ତାଏ ମୋର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଚକ୍ରରେ ଏକ ଅବରୁତ୍ତ
ସିନ୍ଦୁରୁତି ; ଶୁଭ ହିନ୍ଦୁ ଗୁପ୍ତାଏ ଦେହ ଓ ମନ । ସେପରି
ତୁଳା ପରି ରହି ରହି ପାରି ଶୁଭକର୍ମ ଦେଶ ନାମରେ ଏଠି,
ସେଠି, ସେଠୁ ଆଉ କେଉଁଠି, ମୋର ହୃଦୟର ଅବରୁତ୍ତ ସେହି
ସାଗରୀଏ ଅର୍ଜୁନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ବିଶ୍ବରୂପ ବର୍ଣ୍ଣନା କେଉଁଠି
ମୁଁ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ପ୍ରତୀକ୍ଷିତ ମହାମ ରୂପ ବର୍ଣ୍ଣନା କରି ଅବରୁତ୍ତ

ହୋଇ ପଡ଼ିଲି । ଏକେବଦ୍ ଧର୍ମ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କୁ (କାଳର
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ସାଧନା ପ୍ରୟୋଗରୁ ସାଧନା ପାଠରେ
ସେତେ ଦୃଢ଼ଭାବ କରି ପାରି ନ ଥିଲି କାଳ ସେହି ଏ କେବେ
କେ ଅପୁର୍ବ ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ସମ୍ବନ୍ଧିତ କାଳର କାର୍ଯ୍ୟି ସର୍ବରେ ଅତି
ସଦେ ପାଠକର ରାଜେ ସମସ୍ତ ସମୟରେ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରି
ପ୍ରସାଦ ଆଦି ଅନୁଭବ କରି । ମୋର ଏ ଅନୁଭବିକ
ଅନୁଭବକୁ ସମ୍ବନ୍ଧିତ କରିବା ପାଇଁ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ମୋତେ ଏହି
ଅଭିନବ ଦର୍ଶନର ଆଦେଶରୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷର ଅମୁଲ୍ୟ କାଣୀ
ଶୁଣାଇଲେ । ମୁଁ ଧ୍ୟାନମୟ ପ୍ରାୟ କାଳର ସେହି ଅମୃତ-
ବାଣୀ ଶ୍ରବଣ କରି ସାରିଥାଏ । ଏହି ମଧ୍ୟରେ କେତେ
ବେଳେ ସେ କେନ୍ଦୁଝର ସେତେ ଅନୁଭବର ମୋର ଚେତନା
ନ ଥାଏ । ସେତେବେଳେ ସେତେବେଳେ କେତେକ "ଗାନ୍ଧୀଜୀ କି
କହୁ" ଧର୍ମ ମୋତେ ପ୍ରବୃତ୍ତି କରି । କେନ୍ଦୁଝର ସେତେବେଳେ
ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଆଗମାନଙ୍କୁ ବିଦାୟ ନେବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ସ୍ବରୂପ
ଗୋପବନ୍ଧୁ ଗୋପାଳୀଙ୍କୁ କାଳି ମୋତେ ଦେଖାଇ ପ୍ରସନ୍ନରେ
"ଏହାକୁ ବିଦେଶ ଦାଣ୍ଡିତ ?" ଗୋପବାବୁ ହଁ କରିଲେ ।
"ରାଜର ପରିସ୍ଥିତି କାଳ ?" ସେଥିରେ ମଧ୍ୟ ଗୋପବାବୁ
ହଁ କରିଲେ । ସେହି ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଏପରି କେତେ ବିପଦସ୍ବରୂପ
କର୍ମା ଭାବରେ କାଳ କାଳି ମଧ୍ୟ ବିପଦି ପ୍ରତିନାମ ପାଇଁ
ଦେଖା କରିନାହିଁ କୋଟି କଟି ସମସ୍ତ ସୁକାର ସାହାଯ୍ୟ
କରିବାକୁ ହେଉଥିଲେ ।

ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ସହ ସେହି ଅବିସ୍ମରଣୀୟ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ସହ
ଆଧାର ବୁଦ୍ଧିରୁ ହୋଇ ଦେବର ସାଧନା ଆଦେଶକରେ
ନିଜକୁ ତଥା ଅନ୍ୟ ପରିଚାଳକୁ ବାଦୁଣି ରାଜେ ନିଯୋଗିକ
କରିବା ଅବସରରେ ସାଧନା ଆଦେଶକରୁ ପଦକ ଭରିବା
ପାଇଁ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କଟକାତମକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସହ
ବିଚିତ୍ର ସେବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅଗ୍ରାଧ୍ୟାୟ ସେହି ଆସିଛି
"ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପକ୍ଷେ ବିଚିତ୍ରମାନଙ୍କୁ ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରଥମ
କରିବାକୁ ଦେବନାହିଁ" କୋଟି ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ସେତେବେଳେ
କେବେ ରାଜୁ ପ୍ରତିନା ମୋ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ
ଅନୁଭବିତ ହୋଇଛି । ସାଧନା ଆଦେଶକ ସମୟରେ
ବାଲେଶ୍ବର ବିଜୁର ଶ୍ରୀମା ଆମା ଅଗ୍ରୀକ "ବାଲେଶ୍ବରୀଆ"
ମାନବ ନିକଟ ଅଧ୍ୟାସିତ ସ୍ଥାନକୁ ବିଚିତ୍ର ସେବାପାଇଁ
ମୋର ସାଧନାପାଠ କୁହେ କାଳିନେଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଧର୍ମ
ସେମାନଙ୍କ ଦେବାରେ ନିଜକୁ ନିଯୋଗିତ କରି ସେମାନଙ୍କର
ଅନ୍ତନେତୃତ୍ବ ଗୁଣ ନିଜେ ଗୁଣ ଓ କ୍ରାନ୍ତୋଦ୍ୟୋଗର ପ୍ରସାର
କରାଇଥିଲି । ସେ ସହର ବିଷଦ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରିବା
ଏ ଯୁକ୍ତ ଉତ୍ତରରେ ସମ୍ବନ୍ଧପ୍ରାପ୍ତ ହୁଅଁ । କେହି କହିଲେ
ପୋଷିଏ ଦେବ । ସମୟ ସୁଯୋଗ କୁଟିରେ କାଳାଗରେ
କେବେକାଳ ପ୍ରସାଦ କରିବି ।

ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ସହ ସେହି ଅନୁର ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କୁ ପ୍ରତିବୁ
ପାଥେଶ କରି କାଳର ଆଦେଶକ ସମୟ ଦେଶ ଓ ବର୍ଣ୍ଣ
ବନ୍ଧାଣ ମନସତାରେ ଅତିବାହିତ ହେଲା—ଏକଦି ମୋର
ଶୁଭକାଠାରେ ପ୍ରାଣନା ।

କୁଳଦୁର୍ଗ ବିଧାନସଭା ସଦସ୍ୟ, ଘୋର, ବାଲେଶ୍ବର

ଆସିଗଲା
ଗ୍ଲୁକନ-ଡି^{ଟି}

ସୁପରହୀରୋ

ଏହି ପସର
ନୁଆଁ ପାଇ
ନେଉଁ
ତେଜୁ ।

ସୁସ୍ଥତା ହେଉଛି ଜୀବନର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଲକ୍ଷ୍ୟ ।
ଆମେ ସବୁଦିନ ସୁସ୍ଥ ରହିବା ପାଇଁ ଯେଉଁଠି ସବୁ
କିଛି ଥିବା, ସେଇଠିକି, ତାହା ଆମର ସୁସ୍ଥତା ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ
ହୁଏ । ସୁସ୍ଥତା ଆମର ଜୀବନର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଲକ୍ଷ୍ୟ ।
ସୁସ୍ଥତା ହେଉଛି ଜୀବନର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଲକ୍ଷ୍ୟ ।
ଆମେ ସବୁଦିନ ସୁସ୍ଥ ରହିବା ପାଇଁ ଯେଉଁଠି ସବୁ
କିଛି ଥିବା, ସେଇଠିକି, ତାହା ଆମର ସୁସ୍ଥତା ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ
ହୁଏ । ସୁସ୍ଥତା ଆମର ଜୀବନର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଲକ୍ଷ୍ୟ ।
ସୁସ୍ଥତା ହେଉଛି ଜୀବନର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଲକ୍ଷ୍ୟ ।
ଆମେ ସବୁଦିନ ସୁସ୍ଥ ରହିବା ପାଇଁ ଯେଉଁଠି ସବୁ
କିଛି ଥିବା, ସେଇଠିକି, ତାହା ଆମର ସୁସ୍ଥତା ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ
ହୁଏ । ସୁସ୍ଥତା ଆମର ଜୀବନର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

ଗ୍ଲୁକନ-ଡି^{ଟି}

ହୃଦୟ ହେଉଛି ଜୀବନର ସେହି ସୁପରହୀରୋ ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ସମ୍ବନ୍ଧାବଳୀ

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ ପ୍ରସାଦ ପରିକା

ଅସନ ଶାନ୍ତା ଓ ତା' ପୁଅ ଓଡ଼ିଶା ଶିକ୍ଷା ଓ
ସଂସ୍କୃତିର ସମ୍ବନ୍ଧ ରଖି ରହିଥିଲେ । ସ୍ତ୍ରୀର ସ୍ତ୍ରୀ
ଓଡ଼ିଶା ଧର୍ମର ଏକ ପ୍ରଧାନ ପାଠକରେ ପରିଣତ ।
ଶାନ୍ତାମାନେ ସିଂହାସନ ଚ୍ୟାପକରି ଧର୍ମପ୍ରସାରରେ ଅଧିକ
ଆନନ୍ଦ ପାଇଥିବାର ବହୁ ବୁଝାଯାଇଥିଲା । କେନ୍ଦ୍ର, କୋଣ, ହିନ୍ଦୁଧର୍ମର
ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶାର ରାଜାମାନଙ୍କର ଦାନ ଅତୁଳନୀୟ ।
ସେଥିପାଇଁ ସ୍ତ୍ରୀର ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ମଠ, ବିହାର ଓ ମନ୍ଦିରମାନଙ୍କ
ଉପରେ ଲାଗିଥିବା ନିକଟତର ବହୁ ମଠ, ବିହାର, ମନ୍ଦିର ଧ୍ୟାନ
ହୋଇ ଗଲେ । ମନ୍ଦିର ମାନ୍ଦିର ଓଡ଼ିଶାକୁ ଯେଉଁଭଳି ଏକ ବି
ବିଦ୍ୟା ସାଗର ଗଠିତ ହୁଅନ୍ତି ।

କୌଣସି ଧର୍ମର ମହାନ ପ୍ରାଣୀ ଯେତେବେଳେ କହୁଥାନ୍ତି
କା ଚିନ୍ତାମାନଙ୍କେ ପ୍ରବେଶ କଲେ ସେତେବେଳେ ପ୍ରଥମ ସ୍ତ୍ରୀ
ଓଡ଼ିଶାକୁ ଆଗସ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ସେହି ସମୟରେ
ଓଡ଼ିଶାକୁ ଚଳିଯାଇଥିବା, ତର ବେଳାର ଅଭାବ । ସେହି
ଆଗାଧାନ ମଧ୍ୟରେ ମାତୃକା ଆଗାଧାନ ଅନ୍ୟତମ ।
ଓଡ଼ିଶାକୁ ଚାଲିଯାଇଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କର ହାତରେ ମଧ୍ୟ
ସେହିଭଳି ସ୍ତ୍ରୀ ଧର୍ମର ଆଗାଧାନ ମାତୃକା ଓଡ଼ିଶାକୁ
ସଂସ୍କୃତିର ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ହାତରେ ମାତୃକାମାନଙ୍କ
ସାଥରେ ଅନ୍ୟତମ ଥିଲେ, ତ ହା ବହୁ ସେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କ

ସିଦ୍ଧିରେ ଲାଭପ୍ରାପ୍ତ କରିଥିଲେ । କୌଣସି ପ୍ରାଣୀ ସମସ୍ତ ବିଭବ
ସିଦ୍ଧିମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଗ୍ରହୀତ । ଏପରି ବୁଦ୍ଧି ମନେ ଅନୁଭବରେ
ସିଦ୍ଧିମାନଙ୍କଦ୍ଵାରା ଆଗାଧାନ ହୋଇ ଆସିଛି । ସେହି ବୁଦ୍ଧି
ଆ ବସନ୍ତର ବୃଦ୍ଧି ଶାମଲିକରେ ଅବସାନ କରିଥିବା ଦେଖି
ଓଡ଼ିଆର ବର୍ତ୍ତମାନର ଲୋକମାନେ ସେହିଭଳି ଓଡ଼ିଆ ବିଭବ
ସିଦ୍ଧିର ମୁଖରେ ଆସି ଯାଇଛନ୍ତି । ସେହି କୌଣସି ସମୟ ବିଭବ
ସିଦ୍ଧିମାନଙ୍କଦ୍ଵାରା ଆଗାଧାନ ହୋଇ ଆସିଛି ଗଣେଶ ।

ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରତି ଶାନ୍ତରେ ଚଳିଯାଇ ଗର୍ବ ରହିଛି ।
କେହିକି ଲାଗିଯାଇ ବିଦ୍ରବ, ଲଜ୍ଜା କରି ବିଦ୍ରାବିତ
ମନାକିବା ଚଳଣି କରିଛନ୍ତି—

ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ ଦୁନା ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ—ସତ୍ୟ ମୟୋଜ୍ୟୋତେ ।
ବିନା ସ୍ଵାଧୀନତାରେ କେହି ନାହିଁ କିଛି ପାଇଁ ॥
ସ୍ତ୍ରୀ ବୁଦ୍ଧି ଦୁଇପାଖି ମୟୋଜ୍ୟୋତେ ଦୁନା ଶିବେ ।
ଆଗାଧାନ ବିଧାନ କେହି କେହି ଶେଷକୁସାଧୀ ॥

—ପ୍ରାଣ ! ମୁଁ ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ—ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ—ସତ୍ୟ ମୟୋଜ୍ୟୋତେ ।
ଅନ୍ୟତମ ସତ୍ୟର ମାତୃକା ଆଗାଧାନ ହୋଇ ନାହିଁ । ଲୋକମାନେ !
ମୁଁ କେବେ, ସ୍ତ୍ରୀ, ଦୁଇପାଖି ଆଗରେ ଚାଲି, ଚଳିଯାଇ ସ୍ଵାଧୀନତା
ଚଳେଇ ବିଧାନଦ୍ଵାରା ଅନ୍ୟତମ ବେଳରେ ଦୁଇପାଖି ଚଳେଇ
ବିଧାନ କରିବେ ।

ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରତି ଶାନ୍ତରେ ମାତୃକା ଲାଗିଯାଇ
ବିଧି ଥିଲା । ସିଦ୍ଧିରେ ଶାନ୍ତ ବେଳାର ଦ୍ଵାଧାମା ବୁଦ୍ଧି
ମାତୃକା ଲାଗିଯାଇ ଅବସାନ ହୋଇ । ଓଡ଼ିଆ ମାତୃକା
ଲାଗିଯାଇ ପାଠକରେ ପୁରା, ଶାନ୍ତରେ ବେଳରେ, ସିଦ୍ଧିରେ
ଓଡ଼ିଆ, ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର, ବୃଦ୍ଧିରେ ଓ ବେଳରେ ଆଗ ଦ୍ଵାଧାମା
ଲାଗିଯାଇ । ଏବେ ମଧ୍ୟ ଦୁଇପାଖିର ଶେଷର ବୁଦ୍ଧି
ବାହିରେ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ରର ବିଦ୍ରବ ହୋଇଥିବା ସମୟରେ
ମୁଁ ଆଗାଧାନ ହୋଇଛି । ଏହି ସମୟରେ ସେତେବେଳେ
ବୁଦ୍ଧି, ମାତୃକା, କୌଣସି ବିଧାନ, ବିଧାନ, ଲାଗି ଓ
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ । ପୁରା ସମୟରେ ପାଠରେ ସମୟରେ ପୁରା
ବାଧାଧାନ ବାଧାରେ ଓ ବେଳରେ ଲାଗି ଲାଗି ।
ପାଠରେ ସମୟରେ ଶେଷରେ ଲାଗି ଲାଗି ଦାବିକର
ଲାଗି ଲାଗି ଆଗରେ ବାଧାରେ ବା ଲାଗି ଲାଗି ।
“ଅନ୍ୟତମ”ରେ ବୁଦ୍ଧିରେ—

ଦ୍ଵାଧାମା ବିଧାନ କେହି କେହି କୌଣସି ଦାବିକର ବା
କୌଣସି ବିଧାନ କୌଣସି ମାତୃକା ସମୟରେ—

ଅନ୍ୟତମ ମାତୃକା ବେଳରେ ଦ୍ଵାଧାମା ବିଧାନ,
ବିଧାନ, କୌଣସି କୌଣସି କୌଣସି ଓ କୌଣସି ମାତୃକା
ସମୟରେ । ମାତୃକା ଓଡ଼ିଆର କୌଣସିରେ ସମୟରେ
ମଧ୍ୟରେ ବୁଦ୍ଧିର ବାଧା ଦାବି କୌଣସି ଅନ୍ୟତମ
ଲାଗି ଲାଗି । ଏହି ସମୟରେ କୌଣସି ବାଧା ନାହିଁ ।
ଅନ୍ୟତମ କୌଣସି ବିଧାନ ସମୟରେ ରହିଛି ।

କୌଣସିରେ ଲାଗି ଲାଗି ପ୍ରତି ପ୍ରତି ବିଧାନ ସମୟରେ
ଅନ୍ୟତମର ସ୍ତ୍ରୀ ବେଳ । ସେହି ସମୟରେ ବିଧାନ ଅନ୍ୟତମ
ସମୟରେ ମାତୃକା ବିଧାନ ନାହିଁ । କେହି ବିଧାନ ଲାଗି

ରାଜାଙ୍କ ଆଦେଶରେ କନ୍ୟାଙ୍କୁ ବିବାହ କଲେ । ମାତ୍ର
 କୁଣ୍ଡଳ ଆଦେଶରେ ଅବଦାନ ମୁଦ୍ରା ହେଉ ନାହିଁ । ତା' ବନ୍ଧୁ
 ରାଜା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ଦେବୀଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଆଦେଶ୍ୟ ଅବଦାନ
 ଦାନବ ପରି ହେବାକୁ ପ୍ରତିକ୍ଷେ । ଦେବୀଙ୍କୁ ରାଜାଙ୍କୁ ବଧ
 କରିବାପାଇଁ ବୁଝା, ବିଷ୍ଣୁ, ଭୀଷଣ, ଶୁଭାଦି ଚେତନାମାନେ
 ଆଦିତ୍ୟ ହେଲେ ଓ ଦେବୀଙ୍କୁ ଦାନବକୁ ବଧ କରିବାକୁ ପ୍ରତିକ୍ଷେ ।
 ମାତ୍ର ଦେବୀଙ୍କ ଅବଦାନରେ କ-କୃତ୍ତିମାତ୍ରରେ ପ୍ରାପ୍ତି ହେଲା ।
 ତେଣୁ ମହାବେଦ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଧାରଣ କଲେ । ତାଙ୍କ ପ୍ରଭାବକୁ
 ଅଭିଷେକ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା । ଦେବୀ ଅଭିଷେକା ମଧ୍ୟସ୍ଥ ଚେତନାସ୍ଥା
 ଦେବୀ ଅଭିଷେକା ହେଲେ । ଦେବୀ ଦେବୀ ନିମିତ୍ତ ହେଲେ
 ପ୍ରାଣେଶ୍ୱରୀ ନାମରେ । ତାପରେ ବୁଝା, ବିଷ୍ଣୁ, ଶୁଭା, ଭୀଷଣ,
 ଶମ୍ଭୁ, ବରାହମୁଖୀ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଦେହରୁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ମାତୃତା
 ସୃଷ୍ଟିହୋଇ ରାଜାଙ୍କୁ ବଧ କରିବାକୁ ପ୍ରତିକ୍ଷେ ।
 ଦେବୀମାନଙ୍କୁ ମାତୃତା ବୁଝାଯାଏ ।

ସପ୍ତଶତା ଚଣ୍ଡାରେ ଭଗବତ୍ ଅସ୍ତି ଶୁଣିଦେବୀ ଦକ୍ଷିଣ
 ଦେବେଶ୍ୱରୀ ଚଣ୍ଡା ପୁତ୍ର କୁଣ୍ଡଳରେ ଦେବୀ ସମୟରେ ବୁଝା,
 ବିଷ୍ଣୁ, କର୍କଶ ଓ ଶୁଭାଦେବୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ଶକ୍ତି ଦର୍ଶିତ ହୋଇ
 ଦେବୀଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଆସିଥିଲେ । ଚଣ୍ଡିକାଙ୍କ ଶକ୍ତି
 ପଦ୍ମ ଆଦିତ୍ୟ ହେଲେ ବରାହା ଶୁଭା । ଚଣ୍ଡପରେ ବୁଝା,
 ବିଷ୍ଣୁ, ବରାହ, ନୃସିଂହ, ଶିବ, ଶକ୍ତି ଓ ଶାଶ୍ୱତେଶ୍ୱରୀ ଶକ୍ତି
 ବ୍ରାହ୍ମା, ବିଷ୍ଣୁକା, ବରାହା, ନାଗର୍ଷି-ହା, ମାହେଶ୍ୱରୀ, ଏକା ଓ
 କୌମାରୀ ମିଳିତ ହେଲେ । ଏହିପ୍ରକୃତ ଦେବୀଙ୍କୁ ଚଣ୍ଡା କଲେ
 ମଧ୍ୟ ଶ-ଶ୍ୟା ହେଉଛନ୍ତି । ଚଣ୍ଡିକାଙ୍କୁ କାଳେରେ ଦେବୀମାନଙ୍କର
 ସ-ଶ୍ୟା ଆଠ ହେବ । ସପ୍ତମାତୃତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ନାଗର୍ଷି-ହା ଶିବା
 ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ ।

କର୍ମାଣ୍ଡ-ପ୍ରତିଷ୍ଠାରେ ଶୋକେ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମାତୃତାମାନଙ୍କ
 ପୂଜାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଏହି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମାତୃତାମାନେ
 ଦେବଶକ୍ତି-ଗୌରୀ, ପଦ୍ମା, ଶକ୍ତି, ମେଧା, ଶାନ୍ତିତା, ବିଷ୍ଣୁ,
 ଭୟା, ଦେବଦେବୀ, ସ୍ୱାମୀ, ସ୍ୱାମୀ, ମାତର, ହେମମାତର,
 ଶାନ୍ତି, ବୁଦ୍ଧି, ଧୃତି, ଶୁଦ୍ଧି, ଆନନ୍ଦଦେବୀ, ବୃନ୍ଦାବତୀ ।
 ଏହି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମାତୃତାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ମାତର ଓ ହେମମାତରଙ୍କୁ
 କାଳ ଦେଲେ ହେଲେ ଶୋକେ ମାତୃତା । ବିବାହ, ବ୍ରତାଦି,
 ମାହାବିଜ୍ଞାନ କର୍ମରେ ଏହି ମାତୃତାମାନଙ୍କୁ ଆରାଧନା କରାଯାଏ ।

ତତ୍ପରେ ବିଭିନ୍ନ ଚଣ୍ଡମାତୃତାମାନେ ଶିବା ଦେଖାଯାଏ ।
 ଦେବଶକ୍ତି ଶୈବତନ୍ତ୍ର ରହିଛି ଦେବଶକ୍ତି ଶୈବତାଙ୍କ ଚଣ୍ଡିକା
 ଦେଖାଯାଏ । ଏହି ଦେବଶକ୍ତି ଚଣ୍ଡରେ ସପ୍ତମାତୃତା, ଅଷ୍ଟମାତୃତା,
 ନବମାତୃତା, ଶୋକେ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମାତୃତାଙ୍କ ନାମ ରହିଛି ।
 ଦେବୀମାନଙ୍କ ନାମ ଦେବଶକ୍ତି-ରାଜଦେବୀ, ଗୌରୀମାତା, ପଦ୍ମା,
 ପରାଜିତା, ଗନ୍ଧା, କର୍ମଦେବୀ, ଗୋପୀ, ବୃନ୍ଦାବତୀ, ରାୟାତା,
 ଦୁର୍ଗା, ବୃଦ୍ଧିତା, ଗୋ, ଦେବଦେବୀ, ସତ୍ୟୋତା, ଦେବଦେବୀ,
 ଗୋ ଶିଖା, ଶ୍ରୀ ସତୀ, ଦୌପତୀ, ଦୁର୍ଗା ଓ ବୁଦ୍ଧିଶା । ଏହି
 ସ-ଶ୍ୟାଙ୍କୁ ଚଣ୍ଡାୟ ଏ ଦେବତା ମତରେ ବି-ଶ ମାତୃତାଙ୍କ ନାମ
 ରହିଛି ।

ବ୍ରାହ୍ମୀ—Elements of Hindu Iconography ରେ
 ବ୍ରାହ୍ମୀଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଚଣ୍ଡିକା ହୋଇଛି । ଦେବଶକ୍ତି ଚଣ୍ଡାୟ ଏ ବ୍ରାହ୍ମୀଙ୍କର

ଶୈବଶକ୍ତି ମତରେ, ସେ ଚଣ୍ଡିକା ଓ ଚଣ୍ଡା ପ୍ରଭୃତି
 ଉପଦେଶନ କରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ବାହନ ହି-ହ, ସେ ଶା
 ପ୍ରାପ୍ତିତା ଓ ତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡର ସ-ପୁରା । ତାଙ୍କ ବନ୍ଧୁ
 ଦୁର୍ଗାବତରେ ଶୁଭ ଓ ଅଭୟମୁଦ୍ରା ଏବଂ ତାଙ୍କ ଦାୟମ ଦୁର୍ଗା
 ଅସମୁଦ୍ର ଓ ବିରାମୁଦ୍ରା ରହିଛି । ଅ-ଶୁଣଦେବତାଙ୍କ
 ତତ୍ପରେ ଲିଖିତ ଅଛି—

ଚଣ୍ଡିକା ଚଣ୍ଡିକା ପ-ପୁରା ଦେବଦେବୀ
 ଦକ୍ଷିଣେ ଶରଣଶୁକଳ ଚ ଚଣ୍ଡିକା ଶକ୍ତିମାତା ।
 ଶକ୍ତିପଦ୍ମାଦିନାମାୟା ହି-ସବ୍ୟାସନ ଶେଷମାତ୍ର
 ଚଣ୍ଡାମୁଣ୍ଡବ-ସୁରା ପାଦାମର ଧର-ବନ୍ଧୁ
 ଚଣ୍ଡାଶା-ହେବ ନାଶ୍ୟ ତା-ବ୍ରହ୍ମବିଶ୍ୱାସମାଣିତାମ ।
 ବିଷ୍ଣୁ ଧର୍ମୋତ୍ତର ନାମରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ଚଣ୍ଡରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ
 ବ୍ରାହ୍ମଣର ଶୁକ୍ତି ମତରେ ଲାଟି ହାତ । ଦକ୍ଷିଣ ହସ୍ତପ୍ରସ୍ଥ
 ଯଥାକ୍ରମେ ଅସ୍ତ୍ର ଧୁତ, ପୁତ୍ର ଓ ବିରାମୁଦ୍ରା ଏବଂ ଚଣ୍ଡା
 ଚଣ୍ଡରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପାତ୍ରା, ଅଭୟମୁଦ୍ରା, ରହିଛି

ପ୍ରତ୍ୟେକାକ୍ଷର ଶେଷରେ ଶିବା ସପ୍ତମାତୃତାଙ୍କ ମଧ୍ୟସ୍ଥ
 ବ୍ରାହ୍ମୀ ମହାବଦ୍ୟାଦି । ତାଙ୍କର ଚିହ୍ନଟି ମତରେ । ତାଙ୍କ
 ଚଣ୍ଡାବତରେ ବଦ୍ୟାନ ରହିଛି । ସାବଧାନ ସପ୍ତମାତୃତାଙ୍କ ମଧ୍ୟସ୍ଥ
 ବ୍ରାହ୍ମୀ ନାହାନ୍ତି ।

ମାହେଶ୍ୱରୀ—ବି-ତାୟ ମାତୃତା ହେଉଛନ୍ତି ମାହେଶ୍ୱରୀ
 ପ୍ରତ୍ୟେକାକ୍ଷରଶେଷରେ ମାହେଶ୍ୱରୀ ବୁଝାହୁଣା । ପାଦପୁର
 ଦଶାଶ୍ରମେଧର ପାତରେଶିବା ସପ୍ତମାତୃତାଙ୍କ ମଧ୍ୟସ୍ଥ
 ମାହେଶ୍ୱରୀ ପ୍ରଥମମାତୃତା । ସେ ଚଣ୍ଡିକା ଓ ତାଙ୍କ
 ଦକ୍ଷିଣର ଦୃଷ୍ଟରେ ଚପାମାତ୍ର, ଅଭୟମୁଦ୍ରା ଶିରଦେବେ ତାଙ୍କର
 ଦୃଷ୍ଟରେ ଚଣ୍ଡିକା ରହିଛି । ତାଙ୍କ ଚାମୁଚ-ପରେ ସପ୍ତମାତୃତା
 ଦକ୍ଷିଣ ଓ ଚାମୁଚାଗର ଏକ ହସ୍ତ ସପ୍ତମାତୃତା ଗପରେ ନିବନ୍ଧ
 ଅ-ଶେଷଦେବୀଙ୍କୁ ଚଣ୍ଡ ମତରେ ମାହେଶ୍ୱରୀ ଶ୍ରୀ ନେତ୍ର, ଚଣ୍ଡିକା
 ଓ ତାଙ୍କ ହସ୍ତ ଚଣ୍ଡିକାରେ ଶୁଭ, ଚପାମାତ୍ରା, ଚଳଚ୍ଚ ଅଭୟମୁଦ୍ରା
 ରହିଛି ।

ଚଣ୍ଡିକା ଶ୍ରୀ ନେତ୍ରା ଚ ଅଶିଷିତ ସମସ୍ତମା ।
 ଶୁଭାଭୟ-କର ସବ୍ୟେ କାମେ ବରଦ ସ-ପୁରା ॥
 ଚପମାତ୍ରା ସମ ପୁତ୍ର, ଚଣ୍ଡାମୁଣ୍ଡବ ସ-ପୁତ୍ର ।
 ଶିଶୁରେଶୋପମା ହେବଶା ଶିବାମାହେଶ୍ୱରୀ ବୁଝା ॥

ଅନ୍ୟତମ ଚଣ୍ଡ ବିଷ୍ଣୁ ଧର୍ମୋତ୍ତର ମହାବ୍ରାହ୍ମଣ ମାହେଶ୍ୱରୀ
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ଓ ତାଙ୍କର ପାଞ୍ଚଟି ମତରେ ଅଛି । ସେ ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମଣ,
 ଶୁକ୍ଳବର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଶରଣୁକା ତାଙ୍କ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ହସ୍ତରେ ଚଳଚ୍ଚ
 ଅସମାତ୍ରା, ଚମୁଚ, ଦୁ-ଶୁଭ, ଚଣ୍ଡା ଓ ଅଭୟମୁଦ୍ରା ଶୋଭିତ

ମାହେଶ୍ୱରୀ ବୁଝାହୁଣା ପଞ୍ଚବର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ।
 ଶୁକ୍ଳବର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ॥
 ଶରଣୁକା ବରଦ, ଦକ୍ଷେ ବ୍ରହ୍ମ-ବ୍ରହ୍ମଣ-ଚଣ୍ଡା ।
 ଶୁକ୍ଳବର୍ଣ୍ଣ-କାମେ ସେବ ଧର୍ମେ ମହାବ୍ରାହ୍ମଣ ॥

କୌମାରୀ—ବ୍ରାହ୍ମଣ ମହାବ୍ରାହ୍ମଣ ହେଉଛନ୍ତି ଦୁର୍ଗାଙ୍କ ଶ୍ରୀ
 କୌମାରୀ । ପ୍ରତ୍ୟେକାକ୍ଷର ଶେଷ ତା ଶ୍ରୀଶେଷରେ କୌମାରୀ

ଦେବୀ ମହାଶିବୀ । ଓ ସେ ମୟର କାହନୀ । ପାଦପୁର
 ପାଦପୁର ଶାବରେଣୀ । ଶବ୍ଦମାତ୍ରାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି
 ଦୃଢ଼ତା ନାହୁଁ । ସେ ତତ୍ତ୍ୱରୂପ-ନାଟ ସମୟ କରମାନଙ୍କରେ
 ଶୁଦ୍ଧ ଅଭିନୟ । ଅବସେନେ ବାମ ହସ୍ତ ଦ୍ୱୟରେ ୨ ଶୁଦ୍ଧ ଓ
 ଡାହାଣ ଶିବା ଦେଖାଯାଏ । ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଧ୍ୟାନମୁଦ୍ରାବଦ୍ଧ ଅବସ୍ଥା
 ଶେଷାଂଶରେ ଶେଷ ଅଛି । କୌଣସି ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶା ଓ ଚନ୍ଦ୍ରନେତ୍ରା
 ତାଙ୍କ ହସ୍ତ ଚକ୍ରସ୍ଥରେ ଶୁଭ, କୁହୁତ, ଅଭୟ ଓ ବରଦମୁଦ୍ରା
 ଚାହୁଁ । ଦେବୀ ଇନ୍ଦ୍ରାୟନ ଶୁଭରୁ ଅଶେଷରୁ ରହିଥାନ୍ତି ।
 ଶାବର କାହନ ମୟର ।

ବିଷ୍ଣୁଧର୍ମୋତ୍ତର ଚକ୍ରମତରେ କୌଣସିଦେବୀ ଉଦ୍ଭବଣୀ ।
 ତାଙ୍କର ଶରୀର ମୟର, ତାଙ୍କର ଅଙ୍ଗ ଓ ତାଙ୍କର ହସ୍ତ । ସେ
 ମୟର କାହନୀ ଓ ତାଙ୍କ ହସ୍ତମୁଦ୍ରାରେ ଶକ୍ତି, ପଦ୍ମାବତୀ, ବସୁ,
 ପାତ୍ର, ତାଣ୍ଡ, ବିଭବ, ଶୁଭ, ଶୁଭା, ଜନନ, କୁହୁତ, ପଦ୍ମ ଓ
 ଅଭୟ ରହିଛି ।

କୌଣସି ଉତ୍ତରାଧିପାୟ ଶୁଭବଦ୍ଧା ସାବିତ୍ରୀ ।
 ଉଦ୍ଭବଣୀ ମୟରା କରଣୀ ଶକ୍ତି ଧାରିଣୀ ॥
 ପଦ୍ମାବତୀ ଚନ୍ଦ୍ରଚିତ୍ର ବସୁ-ପାତ୍ର-ତାଣ୍ଡ-ତାଣ୍ଡରେ ।
 ତାଙ୍କର ଶୁଭମଥୋ ଶୁଭ-ଜନନ-କୁହୁତରୂପ ॥
 ପଦ୍ମାବତୀ ଚନ୍ଦ୍ରଚିତ୍ର ତାଣ୍ଡ-ବଦ୍ଧଧରାୟାଦିତା ॥

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶାବ ଯଥା ଦେବୀ ପୁରାଣ, ପୂର୍ବ କାରଣାଂଶ
 ଅନ୍ତରେ କୌଣସିକ ଧ୍ୟାନ ଶିଳ ପ୍ରକାର ହୋଇଛି । ସେ
 ଏହି ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଧ୍ୟାନ ମୁଦ୍ରାବଦ୍ଧ ପଦ୍ମାବତୀ କୌଣସି ମାତ୍ରା
 ପାତ୍ରରେ କୌଣସିକ ସ୍ୱରୂପ ନିଶେ ନାହିଁ । କାହିଁକି
 ପ୍ରତ୍ୟେକ ତପାୟଣ ଦେବୀଙ୍କ ଅନୁରୂପ ଅନୁପାୟ ଧ୍ୟାନ
 ଲବନା କରୁଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଅନୁରୂପ ସହିତ ଅନ୍ୟର
 ଅନୁରୂପ ନିଶେ ନାହିଁ ।

ବୈଷ୍ଣବ-ଚତୁର୍ଥ ମାତ୍ରା ବୈଷ୍ଣବ ନାମରେ ନାମିତା ।
 ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର କାହନ ଉତ୍ତର ସୋପାନ ଦେଖଣୀ ଉଦ୍ଭବଣୀ ।
 ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଶେଷର ଉତ୍ତମାତ୍ରାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବୈଷ୍ଣବୀ
 ଚତୁର୍ଥ ମାତ୍ରା । ପାଦପୁରର ସପନ ମାତ୍ରାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
 ବୈଷ୍ଣବୀ ଶିବ ତତ୍ତ୍ୱରୂପ ପରେ ଚତୁର୍ଥା ହୋଇ ବସନ୍ତେ ।
 ତାଙ୍କ ଦକ୍ଷିଣ ହସ୍ତରେ ଚକ୍ର ଓ ଅଭୟମୁଦ୍ରା, ବାମ ହସ୍ତ ଦ୍ୱୟରେ
 ଶୁଭ ଓ ସୁଖାନ ରହିଛି । ଅ-ଶୁଭଦୋଷାବନ ଶୁଭ
 ମତରେ ବୈଷ୍ଣବୀ ଚନ୍ଦ୍ରଚିତ୍ର, ଶୁଭବଦ୍ଧା, ଶୁଭବଦ୍ଧା,
 ପାତ୍ରାୟନା, ଶିବାବଦ୍ଧବଦ୍ଧା, ଶୁଭାୟନା । ତାଙ୍କ
 ଦ୍ୱୟ ହସ୍ତରେ ଶୁଭ ତତ୍ତ୍ୱ ଅପ୍ତରୂପ ଦୂପେ ରହିଛି ଓ ବସ
 ଅଭୟ ମୁଦ୍ରା ଶୋଭାପାଉଛି ।

ଶ-ଶ ଚକ୍ରଧର ଦେବୀ ବରଦାୟନ ପାଣିନୀ
 ପୁରାଣ ଶୁଭବଦ୍ଧା ଶ୍ୟାମାଳା ଓ ସୁରେଶନା ॥
 ପାଦ ମର ଧରାଦେବୀ ନିଶାତ ମୁଦ୍ରାୟିତା ।
 ଶର ଦକ୍ଷିଣାୟନା ଶୁଭରୁ ଧୂତ କାହିଁନା ।
 ବୈଷ୍ଣବୀ ପାତ୍ରା ଦେବୀ-ବିଷ୍ଣୁ ଶୁଭରୁ ହୁଅନ୍ତି ॥

ବିଷ୍ଣୁଧର୍ମୋତ୍ତର ମତ ଅନୁସାରେ ବୈଷ୍ଣବୀ ଶୁଭବଦ୍ଧା ।
 ତାଙ୍କ ଶୁଭା ବରଦାୟନ ଶୁଭିତା ଓ ସେ ତାଙ୍କ ମୁଦ୍ରା

ମାନଙ୍କରେ ଶ-ଶ ଚକ୍ର, ପଦ୍ମ ଓ ପଦ୍ମାୟନା ଧାରଣ
 କରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟ ହସ୍ତରୁ ହସ୍ତରେ ବରଦ ଓ
 ଅଭୟମୁଦ୍ରା ଶୋଭାପାଉଛି । ବୈଷ୍ଣବୀ ଶୁଭାୟନା ।

ବୈଷ୍ଣବୀ ଶାଶ୍ୱତା ଶ୍ୟାମା ଶୁଭବଦ୍ଧା ବରଦାୟନା
 ବରଦା ଶରଦାୟନେ ବିଷ୍ଣୁରୁ ଶୁଭବଦ୍ଧା ।
 ଶୁଭବଦ୍ଧାୟନା ବାମେ ବରଦ ବିଷ୍ଣୁବଦ୍ଧା ॥

ଉଦ୍ଭାଷ-ପାଦପୁରର ଉତ୍ତମାତ୍ରା ମଧ୍ୟରେ ପଦ୍ମା
 ମାତ୍ରା ଦେଖନ୍ତି ଉଦ୍ଭାଷ । ସେ ତାଙ୍କ ଦକ୍ଷିଣ
 ଓ ବାମ ଉଭୟ ହସ୍ତ ହସ୍ତରେ ବସୁ ଧାରଣ କରିଛନ୍ତି ।
 ନିମ୍ନ ହସ୍ତରେ ସୁଖାନ ଶୋଭା ପାଉଛି । ଶୁଭାୟନ
 ଶେଷରେ ଉଦ୍ଭାଷ ଦେଖନ୍ତି ଉତ୍ତମ ମାତ୍ରା । ଉଦ୍ଭାଷାଙ୍କ
 ନିମ୍ନରେ ଶର ଅଛି । ଦେବଦାସ ଶୁଭରୁ ଶକ୍ତି ଦୂପେ
 ଉଦ୍ଭାଷା ପ୍ରାପ୍ତି । ସେତୁ ସେ ଉଦ୍ଭବ ଅପ୍ତଧରେ ଉଦ୍ଭାଷ ।

ଅ-ଶୁଭଦୋଷାବନ ଶାବ ଅନୁପାୟ ଉଦ୍ଭାଷା ବରଦାୟନା,
 ଚନ୍ଦ୍ରଚିତ୍ର, ଚନ୍ଦ୍ରଚିତ୍ର । ସେ ତାଙ୍କର ଦ୍ୱୟ ହସ୍ତରେ ଶକ୍ତି ଓ
 ଚକ୍ର ଧାରଣ କରିଥାନ୍ତି ଓ ଅନ୍ୟ ହସ୍ତ ହସ୍ତରେ ବରଦ ଓ
 ଅଭୟ ମୁଦ୍ରା ରହିଥାଏ । ତାଙ୍କର ଦେହ ଶୁଭବଦ୍ଧ ଓ ସେ
 ବିଶାଳ ପ୍ରକୃତି ବିଭବ ଶୁଭବଦ୍ଧେ ଶୁଭିତା ।

ଚନ୍ଦ୍ରଚିତ୍ର ଚନ୍ଦ୍ରଚିତ୍ର ବ ଶୁଭବଦ୍ଧା ବିଶାଳିନୀ ।
 ଶୁଭବଦ୍ଧର ଚୈବ ବରଦାୟନ ପାଣିନୀ ॥
 ସର୍ବାୟନ ଶ-ପଦ୍ମା ଶୁଭଧର ବାଣିନୀ ।
 ଉଦ୍ଭାଷା ଚୈବ ବିଷ୍ଣାବୀ ଶୁଭଧରପାଣିନୀ ॥

ବିଷ୍ଣୁ ଧର୍ମୋତ୍ତର ପ୍ରକରେ ଉଦ୍ଭାଷାଙ୍କ ସ୍ୱରୂପ ଶିଳ
 ଶାବରେ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ହୋଇଛି । ଉଦ୍ଭାଷର ଦେହ ଶକ୍ତି ସହସ୍ର
 ମୟର ସେହିଭଳି ଉଦ୍ଭାଷା ସହସ୍ର କରଣା ଓ ସେ ଶୁଭାୟନ ।
 ତାଙ୍କର ଅନ୍ତର ଦୂତ ଓ ସେହି ଶୁଭରେ ଅଭୟପୁ, ବସୁ,
 ଶରଣ, ପାତ୍ର, ଅଭୟ ଓ ବରଦ ମୁଦ୍ରା ରହିଛି । ସେ
 ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଓ ଶର କାହନୀ ।

ଏହା ସହସ୍ରପୁର ଶୌଳଙ୍କ ଦେବୀକାୟତ ସ-ଶିତା
 ବରଦା ସୁତ୍ରାୟନ ବସୁ-ବିଷ୍ଣୁବଦ୍ଧ-ଚନ୍ଦ୍ର ଚର୍ଚ୍ଚିତେ ॥
 ବାମେ ବୁ ବରଦ ପାତ୍ର-ବସୁ-ବସୁ-ବସୁ ନରେ ॥

ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ରରେ ଶିବା ସପ୍ତମାତ୍ରା ମୂର୍ତ୍ତିର ଚେତୋତି
 ଶାବ୍ୟ ଶ-ପ୍ରାୟବଦ୍ଧ, ଶୁଭନେତ୍ରରେ ଶ-ଶକ୍ତି ହୋଇଛି ।
 ଏହି ମାତ୍ରାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏହା ଅନ୍ତର୍ଗତ । ସେ ଚନ୍ଦ୍ରଧାରିଣୀ
 ଓ ଶର କାହନୀ ।

ବରଦା-ପାଦପୁରର ମାତ୍ରାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
 ବରଦା ଶୁଭ ମାତ୍ରା । ବରଦା ମହିଷାୟନା ।
 ସେ ତାଙ୍କ ଦକ୍ଷିଣ ହସ୍ତରେ ନରଦୋଷିର ସାମପାତ୍ର ଓ ବାମ

ଉତ୍ତରେ ମାତୃତ୍ୟ ଧାରଣ କରି ଦେଖିବି । ତାଙ୍କର
ମୁଖ ଦେଖାଯାଉଛି । ତାଙ୍କର ଉପର ଦେହ ଓ ବିଭିନ୍ନ ବୃକ୍ଷପତ୍ରରେ
ଭୂଷିତ । ପ୍ରତ୍ୟେକର ଶେଷର ଉପମାନୁଷ୍ଠାନ ମଧ୍ୟରେ
ବିରାଜି ପଡ଼ିନ ମାତୃତ୍ୟ ଶାବେ ଅବସାନ କରିଛନ୍ତି ।
ସେ ତାଙ୍କ ବାହାଣ ହାତରେ ମାଛ ଓ ବାମ ହାତରେ
ନରକରୋଚିତ ପାନ ପାତ୍ର ଗର୍ଭରା ଧାରଣ କରିଛନ୍ତି ।
ସପ୍ତମାତୃତ୍ୟ ବାହାଣ ପୁରୀ ବହାଣ କାଳପୁର ଶାବରେ
ଅମରୋଷପଦ ପାଖରେ ଅସ୍ତମ ଶ୍ରଦ୍ଧାହାର ଏକବିଂଶତି
ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି । ଏହି ବହାଣ ହୃଦୟ ଓ ତାଙ୍କ ଦକ୍ଷିଣ ହସ୍ତରେ
ମାଛ ଓ ବାମ ହସ୍ତରେ ନରକରୋଚିତ ପାନପାତ୍ର ।
ନରକ ଚିହ୍ନର ରାଜମନ୍ତ୍ରର ଅନ୍ତରେ ପଞ୍ଚବିଂଶତି ଅବସାନ
କରିଅଛନ୍ତି ।

ଅ-ଶ୍ରମବୃତ୍ତୋତ୍ତମ ଶାବ ପରୁପାୟା ବରାହୀଙ୍କ
ସ୍ବପ୍ନ ପ୍ରକାଶକାନ୍ତ ମେଘ ପଦ୍ମ ଉପକର । ତାଙ୍କ
ମୁଖ ବରାହ ସଦୃଶ । ସେ ବରାହପୁଷ୍ପା ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ଚିତ୍ତି ।
ତାଙ୍କ ମଣ୍ଡଳରେ ନରକ ଅର୍ଥ ଓ ଶୈବାଗରେ ମୃତ୍ୟୁ ଓ ତାଙ୍କ
ଶରୀରେ ପ୍ରୋହକାର ନାଶ । ସେ ବହାଣପୁଷ୍ପା । ସେ
ତାଙ୍କ ପୁରସ୍ତରେ ହଳ ଲଙ୍ଗ ଓ ଶକ୍ତି ଧାରଣ କରିଛନ୍ତି
ଓ ଅପର ପୁରସ୍ତରେ ବରଦ ଓ ଅପର ମୃତ୍ୟୁ ।

ବରାହବଦନ ପଦ୍ମା ପୁରସ୍ତାହର ସର୍ବଜ୍ଞ ।
ନରକ ମୁକ୍ତୋପେତା ବହୁ ପ୍ରାଣକୋଳିତା ॥
ହଳ ଓ ବରଦ ସଦୃଶ ବାମେ ଅପର ହସ୍ତରେ ।
ସ୍ବପ୍ନ-ପ୍ରକାଶକାନ୍ତ ଉପକରବଦନୀ ।
ବରାହୀ ବେଦି ବିଶ୍ୱାସୀ ନାମ ସବଦବଦନୀ ।

ଅନ୍ୟତମ ଶାବ 'ବୃତ୍ତମଣ୍ଡଳ' ଅନୁସାରେ ବରାହୀ
ଦେବୀ ତାଙ୍କ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ସ୍ବା, ସ୍ବମର, ଉଦା, ଓ ବହୁ
ଧାରଣ କରିଛନ୍ତି । ସେ ତାଙ୍କରେ ସ-ହାରକାରିଣୀ
ନାଶେ ପ୍ରତି ଶାନ୍ତ ସ୍ବରୂପା । ତାଙ୍କର ମୁଖ ବରାହବଦନ
ଏବଂ ମନ୍ତ୍ରର ଉପରେ ସେ ଆନୋଦନ କରିଛନ୍ତି ।

ବରାହୀ ବୃ ପ୍ରକାଶକାନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରୋପେତା ବ-ବିତା ।
ବରାହ ସଦୃଶା ଦେବୀ ପଦ୍ମା ସ୍ବପ୍ନ ଧାରଣୀ ।
ତଦା ବହୁଧର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ ତାଙ୍କରେ ବସାନ୍ତିନୀ ।
ସ୍ବପ୍ନାନ୍ତା ଓ ମିତ୍ରାଧାର ସର୍ବାବ୍ୟାପି ବିନାଶିନୀ ॥

ଦେବୀ ପୁରାଣରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି, ବରାହୀ ଗୋଟିଏ
ବୃକ୍ଷରେ ଦଣ୍ଡ ଧାରଣ କରି ଅନ୍ୟ ହସ୍ତରେ ନରକପାନର
ପାନପାତ୍ରକୁ ସ୍ଥାପନ ପାନ କରିବି ।

ବେଦପୁରୀ ପ୍ରକାଶକାନ୍ତ ଦୁର୍ଗେ ମନ୍ତ୍ରୋପେତା ।
*ତାହା ଧ୍ୟାନ କର ସେ ଅପର ପଦ୍ମା ବହୁଧାରଣୀ ॥

ସ୍ବପ୍ନ-ପ୍ରକାଶକାନ୍ତ ବା ସପ୍ତମାତୃତ୍ୟ ହେଉଛନ୍ତି
ସ୍ବପ୍ନା । ତାହାଙ୍କର ଅନୁସାରେ ସ୍ବପ୍ନ, ଦେବୀ ଦୁର୍ଗାଙ୍କ ପଦାବ-
ଧି ପାରିଲୁକ । ସେଥିପାଇଁ ଦୋଷେ ହୃଦୟେଶ୍ବରର କୈତାବୀ
ମନ୍ତ୍ର ପାଠ ଦେବୀ ସ୍ବପ୍ନାଙ୍କୁ ସପାଦା କୁହାଯାଏ ।
ଓଡ଼ିଶାର ଉତ୍କଳୀୟ ଏହିହାରିତ କଥା; କୁହନ୍ତି ପାଣ୍ଡୁରା

ସ୍ବପ୍ନାଙ୍କୁ ଦୌଡ଼ ଦେବା ଗ ବେ ବିଦୁତ ନରକୀ । ମ-
କରୁ ର ଶିଶୁରେ ଅଭାସିତା ନାଟକେଶ୍ବରୀ ସ୍ବପ୍ନା ସ୍ବ-
ତଃ ପାଣ୍ଡୁରାହୀ ଏହି କାଳକେଶ୍ବରୀଙ୍କ ପଦ୍ୟ
Buddhist iconography ରେ ଅସିତକାଳପାନ ଶରୀରା ସ୍ବ-
ତଃ । ତାମରେ ଅବିହିତ ନରାସାରିତ । ଓଡ଼ିଶାର ମ-
ଦୁର ବାଳିଠାରେ ଅସିତକାଳପାନ ଶରୀରା
ତଃ । ନାମରେ ବିଶ୍ୱାସ । ପ୍ରତି ଦିନ ପାଠରେ ସ୍ବପ୍ନା
ମୁକ୍ତି ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଉପବାସୀ ବୃକ୍ଷର ଶକ୍ତି
ସା ରୂପ ହେଉଛନ୍ତି ସ୍ବପ୍ନା । ସ୍ବପ୍ନା ସର୍ବତ୍ର ଅବସାନ
ଆସେପ୍ରକ ସପ୍ତମାତୃତ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଅସିତା ସ୍ବପ୍ନା, ବହୁ
ହେଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ଦୁଇ ହଳ ଲଙ୍ଗ । ଅବଶିଷ୍ଟ ପୁର-
ମଧ୍ୟରୁ ଦକ୍ଷିଣରେ ଶରଣ ଓ ବାମରେ ଶିଶୁ ଧା-
କରିଛନ୍ତି । ପାଳପୁରର ସପ୍ତମାତୃତ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଅ-
ସିତା ବହୁଧାରୀ । ସେ ତାଙ୍କ ଦକ୍ଷିଣ ଉପର ଦିଗ
ଶରଣ ଓ ନରକରୋଚି ଏବଂ ବାମର ଦିଗ ଦୁଇରେ ଶି-
ଓ ମୁଖ ଧାରଣ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ସ୍ବପ୍ନାଙ୍କୁ ଦେବେ ଦେବ
କାକାବୃତ୍ତେ ସଜାଇ ଦିଆଯାଏ ।

ଅ-ଶ୍ରମବୃତ୍ତୋତ୍ତମ ଶାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି ଦେବ
ସ୍ବପ୍ନା ବହୁଧାରୀ, ବିମେତ୍ର, ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ, ସର୍ବବେଶୀ,
ନର କପାଳ ଓ ଶୁକହସ୍ତ । ତାଙ୍କ ଅପର ଦୁଇ ହସ୍ତରେ
କରଦ ଓ ଅଭୟମୁଦ୍ରା ରହିଛି । ସେ ମୁଖମାତ୍ର
ପଞ୍ଚୋପବାସ କରି ଧାରଣ କରିଥାନ୍ତି । ଦେବୀ ସ୍ବପ୍ନା
ବ୍ୟାଘ୍ର ବର୍ମ ପରିଧାନା ଓ ସେ ବହୁବିଧ ପଦାଞ୍ଜିତ ।

ବହୁଧାରୀ ବିମେତ୍ରା ଓ ଉଦ୍ଭୋବଶୈଳ୍ ନେଶିକା ।
କପାଳ ଶୁକହସ୍ତା ଓ କରଦାୟ ପାଣିନୀ ॥
ଶିରୋମାଳୋପବାତା ଓ ପଦ୍ମପାଠୋପରି ଶିତା ।
ବ୍ୟାଘ୍ର ବର୍ମାମୟଧରା ବହୁବିଧ ସମାଶିତ ।
ବାମ ପାଦ ହିତା ସର୍ବା ସର୍ବାପାଦ ପ୍ରଦର୍ଶିତା ॥

ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ଜଗପାଠରେ ବହୁ ସ୍ବପ୍ନା ଦେବୀ
ପୂଜିତା । ସେମାନେ କିନ୍ତୁ ଅ-ଶ୍ରମବୃତ୍ତୋତ୍ତମ ଶାବ
ନୁହଁନ୍ତି । ଦେଖିବାକୁ ଉଲ୍ଲେଖ 'ବିଷ୍ଣୁଧର୍ମେଶ୍ବର, ଉର୍ବି ସ୍ବପ୍ନା
ମାତ୍ର ତାଙ୍କ ଆୟୁଧ ଡିଲ । ବିଷ୍ଣୁ ଧର୍ମୋତ୍ତମରେ ଉଲ୍ଲେଖ
ଅଛି-ସ୍ବପ୍ନା ପଶୁରୂପା । ତାଙ୍କ ହସ୍ତରେ ମାଛ, ବହୁ
ଶର, ଅସ୍ତ୍ର, ଶର, ଶୋକନ, ପଶୁ ଧନୁର୍ଦ୍ଧର, ହଠାତ୍
ଶୋଭା ପାଉଛି । ସେ ପେଟାପନା, ଶାଣତେଜ, ନାମ
ତନ୍ତ୍ର କୋଟରପତ୍ର ।

ସ୍ବପ୍ନା ପେଟର ଉପା ବିକୃତାସ୍ୟାହି ବୃକ୍ଷା ।
ତ-ହେତୁ ଶାଣତେଜା ଓ ଶରୀରା କାମରୂପିଣୀ ॥
ବିକୃତାତୁ ସ୍ବପ୍ନ ବୃକ୍ଷଶତ ମୁଖକା ନରକ- ଶର-
ଅସ୍ତ୍ର- ବିକୃତା ଶରଣ- ଦକ୍ଷିଣେ ବୁଧ ନାମକ ॥
ଶେଷ- ପାଶ- ଧନୁର୍ଦ୍ଧର- ହଠାତ୍- ତେଜି ବିକୃତା ॥

ଅସ୍ତମ ଶ୍ରଦ୍ଧାହାର ବା ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ ଓଡ଼ିଶାରେ ମାତୃତ୍ୟ
ସ୍ବପ୍ନା ବଶେଷତାକରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଥିବ । ସେହି
ପାଠମାନଙ୍କରେ ମାତୃତ୍ୟମାନଙ୍କର ମୂର୍ତ୍ତି ଗଠିତ

ହୋଇ ରପାଣିତା ହେଉଥିଲେ । କାହିଁକିପୁରାଣ ଭଳି,
 'ହୋଷ୍ୟା ପ୍ରଥମ-ପାଠ' । ତେଣୁ ଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଥମ ହେଉଛି
 ଚନ୍ଦ୍ର । ମନେ ରଖିବାକୁ ହେବ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାବ୍ରହ୍ମରେ ଦେବତା
 ଅନାଥନା, ପୁର ମାଧ୍ୟମରେ ହୁଏ । ପୂଜା ହେଉଛି ବାହ୍ୟ
 ଶକ୍ତି । ଦେବର କୌଣସି ଶକ୍ତିରେ ପୂଜା ଶକ୍ତି ନାହିଁ ।
 ଶକ୍ତି, ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ବୈଦିକକାଳରେ ଚନ୍ଦ୍ର ମଧ୍ୟରେ
 ପ୍ରବେଶ କରି ଚନ୍ଦ୍ର ପୂଜା ଶେଷରେ ବୈଦିକ ଫାଲ୍‌ଗୁନା
 ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଯଥା ହୋମ କୃପେ ପ୍ରଦତ୍ତ କଲେ ଦେବ
 ଶକ୍ତିରେ ଗୋଷ୍ଠି ହୋଇନାହିଁ ନିଜ ଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର
 କୁଳକୁ ଆରମ୍ଭ । ସେଥିପାଇଁ ଚନ୍ଦ୍ର ଶକ୍ତିରେ ଯଥା ଶକ୍ତି ।

ବୈଦିକ ଶକ୍ତିରେ ଦେବତା ଶାସ୍ତ୍ରାଧିନୀ ବହୁ ପୂର୍ବ କାଳକୁ
 ପ୍ରଦତ୍ତ । ଶକ୍ତିରେ ଦେବତା ନାମୁନା ପୂଜା ହେଉଛି
 ଚନ୍ଦ୍ର । ନୂତନ; ମାତ୍ରା ଶାସ୍ତ୍ରାଧିନୀ, ସୋପାନ ଶାସ୍ତ୍ରାଧିନୀ,
 କୁମାରୀ ଶାସ୍ତ୍ରାଧିନୀ ଅନ୍ତ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଦେବ ଶକ୍ତିରେ
 ଅନ୍ତର ଶକ୍ତି । ଶକ୍ତି ଶକ୍ତି ମୂଳ ଶାସ୍ତ୍ରା ନୂତନ ଦେବତା
 ଦେବତା ଅନ୍ତର ଶକ୍ତି ।

ହାତର ଚ- ୨୭, ହାତର-୪
 ଦେବତା ଶକ୍ତି
 ହାତର-୧୨

ପୂର୍ଣ୍ଣା ଲିଙ୍ଗ ହୋଇଛି ଶ୍ରୀମତେ
 ଦୁର୍ଗା ପୂଜା ।

ପୂର୍ଣ୍ଣା ଲିଙ୍ଗ ହୋଇଛି ଶ୍ରୀମତେ
 ଦୁର୍ଗା ଲିଙ୍ଗ ପୂଜା

ବାବୁଲାଲ ଦୋଶାଦି

ସ୍ମୃତି

ଜନ୍ମ-୧୯୧୯ ମହୁଆ(ଗୁରୁଗ୍ରାମ)
 ଶିକ୍ଷାନିଧି-୧୯୮୫ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସ୍ତ୍ରୀ
 ସ୍ଥାନ-କଳାବିକାଶକେନ୍ଦ୍ର (କଟକ)

ବାବୁଲାଲ ଦୋଶା ଓଡ଼ିଶାର ସମଗ୍ର ନିକଟରେ ବାବୁଲାଲ ରୂପେ ପ୍ରସିଦ୍ଧିତ ।

ବାବୁଲାଲ ବାଲାଜୀଙ୍କର 'ବାପ', 'ମା' ସହର ମାମୁଁଘରେ ଆତ୍ମକ କେ କରେ ବଢ଼ିଥିଲେ । ପିଲାଟି ଦିନୁ ବାବୁ ନୃତ୍ୟନାଟ ପ୍ରତି ଖୁବ ଆକର୍ଷଣ ଥିଲା । ସ୍କୁଲରେ ପାଠ ପଢ଼ିବା ସମୟରେ ସେ ଗୀତ ଗାଇ ଗଣ-ସ. ପଢ଼ିଲେ ।

୧୯୬୮ ଜାନୁଆରୀ ୨୭ ତାରିଖରେ ବାବୁଲାଲ ତାଙ୍କର ସେ ଉତ୍ତର ସାଧାବତା ଲାଗି ଶପଥ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଓ ସେହି ଦିନଠାରୁ ୧୯୭୧ ମସିହା ଲୋକସଭାରେ ଦେଠକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଗଣାହା, ଉତ୍ତର-ପୋଷିରେ ଗୀତ ଗାଇ ବୁଲୁଥିଲେ । ୧୯୭୮ରେ ସେ ଫାଟ୍ କଟକରେ ଆସି ପ୍ରବର୍ତ୍ତନେ । ୧୯୪୩ରୁ ୧୯୪୭ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଗଜପତିରୁ ଆସୁଥିବା ମୋହନ ପ୍ରଭାତ ଗୋଷାଳଙ୍କର ଉତ୍ତର ଦଳ ଓ କଟକରୁ କାଳିଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଓଡ଼ିଶା ଥିଏଟରର ନାଟକସବୁ ଦେଖୁଥିଲେ । ଏହା ପରେ ତାଙ୍କର ନୃତ୍ୟନାଟ ପ୍ରତି ଆକର୍ଷଣ ଖୁବ୍ ବଢ଼ି ଯାଇଥିଲା । ୧୯୪୯ରେ ସେ ସାଧାବତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଶ୍ରାବ ଦେଇଥିଲେ । ୧୯୪୪ରେ ବାବୁଲାଲ ଦୁଇ ବର୍ଷ କ-ରେବ ଦଳରେ ଗଜପତି ପରେ ସେ ସାବିତ୍ରୀ ପାଟିରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ଏହି ସମୟରେ ସେ ବାବୁଲାଲ ପାଟିର ସଂସ୍କୃତିକ ବିଭାଗ ଗଠନ କରିଥିଲେ । ବାବୁଲାଲଙ୍କ ପ୍ରତି ଆତ୍ମ ନେତୃତ୍ୱ ଉଦ୍ୟୋଗୀ ଭାବେ ସାଂସ୍କୃତିକ ସଂସ୍ଥା କର୍ମୀଙ୍କର ଆନେକଗୁଡ଼ିଏ ନିବନ୍ଧ ପରିବେଷଣ କରିଥିଲେ । ପ୍ରଥମ ନାଟକଟି ଶ୍ରୀ ମନୋରଞ୍ଜନ ଦାସଙ୍କ ଅଭିନୟ ଓ, ଶ୍ରୀ ନିତାଇ ପଣିକାଙ୍କ ପରିଚାଳନାରେ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ନାଟକରେ ବାବୁଲାଲ ବର୍ତ୍ତମାନ କୁମିଳାରେ ଅ-ଶ୍ରୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଦ୍ୱିତୀୟ ନିବନ୍ଧ ଗ୍ରହଣ ପରିବେଷଣ ଶ୍ରୀ ବେହେରାଥଙ୍କର 'ବାବୁଲାଲ'ରେ ମଧ୍ୟ ବାବୁଲାଲ ଅ-ଶ୍ରୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ।

ସମୟକ୍ରମେ ସେ ସେହି ସଂସ୍ଥା ସହିତ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ଥିଲେ ତାହା କେଶବିନି ଟିଭି ପ୍ରାୟେ ନାହିଁ । ଏହି ସମୟରେ ଉତ୍ତରାସ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଶ୍ରୀ ମନୋରଞ୍ଜନ ଦାସଙ୍କ ସହିତ ଅନୁଷ୍ଠାନ କଟକରେ ଖୋଲ ଗଲା, ମାତ୍ର ଅର୍ଥ ଓ ସହାୟ ଅଭାବରୁ ତାହା ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । ଏପରି ଏକ ପରିସ୍ଥିତି ମୁହଁରେ ସର୍ବତ୍ର ବାବୁଲାଲ ଦୋଶା ୧୯୭୨ ପ୍ରାୟ ୧୦ ତାରିଖରେ କଟକ କଳାବିକାଶ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି ତାଙ୍କର ମୂଳ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାହାର ପ୍ରଶଂସାକରଣ କରି ଆସୁଥିଲେ ।

ବାବୁଲାଲ ଶ୍ରୀ କଳାବିକାଶ କେନ୍ଦ୍ର ପରିସର କାହାଟି, ସେ ଓଡ଼ିଶା ନୃତ୍ୟ ଓ ଗୀତର ସର୍ବୋତ୍କର୍ଷ ଗ୍ରହଣ କରି ଯୋଗ କରି ଯାଇଛନ୍ତି । ଏହାଛଡ଼ା ସେ ଓଡ଼ିଶାର କଣେ ସମାଜମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଆ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ପ୍ରଯୋଜନା କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ଓ ସେହିମଧ୍ୟରୁ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଗଠନ ସରକାର ଓ ଓଡ଼ିଶା ପରକାରକ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସାରଣ କରାଯାଇଛି ।

ରାମାୟଣରେ କବଚନା ଯାତାକୁ ମହାଶୟା ଦୋଳି
ହୁଆଯାଇଛି ଏବଂ କମଳ ଶ୍ରୀ ଦେବି ଏକ ମହାଶୟା ବିଶିଷ୍ଟ
ରୂପ—କବଚ ବିଦ୍ୟାସମ୍ରାଜ୍ୟର ଦେବୀ ଲେଖା ସାୟା ସମସ୍ତା
ସଦୃଶ ।

(ସେବକା-୧୩୭)

କାତା ହେଉଛନ୍ତି ସପରି, ପିତା, ସ-ହାଉକାରିଣୀ ଓ ମନ ପ୍ରକୃତି ।
ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଯେଉଁ ସୃଷ୍ଟି ବା ସୂଚନା ଓ ଦୃଷ୍ଟି ପାହନ
ଅତିକ୍ରିୟା ହେଉଅଛି ତାହା ଲକ୍ଷଣତା ମୂଳ ପ୍ରକୃତି ସାତାଟ
ଦ୍ଵାରା ସ-ପାଦିତ ହୋଇଥାଏ ବୋଲି ଭରଣ ତାପନାୟୋ-
ପରିସରରେ ହୁଆଯାଇଛି ।

‘ଉପରିପିତ ସ-ହାଉକାରିଣୀ- ସର୍ବଦେବୀନା-
କାତା ଲକ୍ଷଣତା ସେବାମୂଳ ପ୍ରକୃତି ସ-ଶିତା’

(ରାମୋଗ୍ରତ ତାପନାୟୋପରିସର)

ପର-ବ୍ରହ୍ମ ସୃଷ୍ଟି ପ୍ରକୃତି ଏକ ଓ ଅନ୍ତରୀକ୍ଷ ଆଉ ନିଜ ସୂଚନା
ଶକ୍ତି ସାତାୟଣରେ ଚିନ୍ତାୟତା କରନ୍ତି ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ
“ଏକୋହ- କବଚା- ଲକ୍ଷି ପ୍ରତାୟୋ” (ପରଦେବତା) ନ୍ୟାୟରେ
ସେ ଏକତ୍ଵ ଅନେକ ହୁଅନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଲକ୍ଷଣଗୁଣ, ସ୍ଵାଦେଶ୍ୟ ଓ
ଜିହ୍ଵାଶକ୍ତ ମାଧ୍ୟମରେ । କେତେକ, ଅବେଦନମୟ କାର୍ଯ୍ୟ
କାଗଣାଦୁକ କବଚର କବଚର କବଚ ଏବଂ ସପାଦନଶ
ଲକ୍ଷରେ ଥିବା ନିତ୍ୟାୟମୟ ବ୍ରହ୍ମର ଅଧ୍ୟାତ୍ମତାରେ ପ୍ରକୃତି-
ସୂଚନା ଲକ୍ଷଣଗୁଣ, ଜିହ୍ଵାଶକ୍ତି, ସ୍ଵାଦେଶ୍ୟ ହିଁ କାର୍ଯ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି
କରିଥାନ୍ତି ଓ ସର୍ବତ୍ର ବ୍ରହ୍ମମୟ ବା—ଉଶାତାସ୍ୟାମିତ- ଲକ୍ଷ-
ଆଦି ଲପନିଷ୍ଠ ଲକ୍ଷିତ୍ଵ ଯଥାର୍ଥ ପ୍ରତିପାଦନ କରିଥାନ୍ତି କବଚନା
ପରାୟା ଶ୍ରୀ ସାତା । ଲପନିଷ୍ଠରେ ହୁଆଯାଇଛି—

ଉପାଦାନତିସ, ଶକ୍ତିବ୍ରହ୍ମ- ଯୋଗ ସାଧନମ୍ ।
ବ୍ରହ୍ମବ୍ରହ୍ମ ଗୋ ସାମନ୍ୟ- ସାତାତରୁମୁକ୍ତ ହୁଅନ୍ତେ ॥

(ସାତୋପରିସର)

ଏକ ଓ ଅନ୍ତରୀକ୍ଷ ବ୍ରହ୍ମର ସୃଷ୍ଟି ଶକ୍ତିର ଶକ୍ତିର—ଉପାଦାନରେ
ସମସ୍ତ କବଚ ପଦ୍ମ, ଲକ୍ଷ, କମଳ ଓ ସୁଶ୍ରୀମୟା । ଏହାକୁ
ବେଦାନ୍ତବିତ୍ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର ସ୍ଵାଦିନୀ, ସୃଷ୍ଟିନୀ, ସ-ବିତ୍ ବୋଲି ମଧ୍ୟ
କହିଥାନ୍ତି । କବଚସୂତ୍ର ରାମାନନ୍ଦାୟତ୍ଵେ ଶେଷେ ମରାତ୍
ତାପନ ଗ୍ରହଣେ ସାତାକୁ ହୁଆଯାଇଛି—

ନିତ୍ୟାୟୋ କେତନସ୍ତା, ପ୍ରକୃତିସୃଷ୍ଟିକୃତି ବିଶ୍ଵୋର୍ଯ୍ୟ ଶୁଭେ ବା
ନାମା ବର୍ଣ୍ଣାବିକାଶା ହିଁମୁକ୍ତ ସୁନିବସା ବ୍ୟକ୍ତ ଶବ୍ଦାଭିଧେୟା
ନିର୍ଦ୍ଦେଶାୟା, ପରାୟା ମହଦେବିତ୍ଵସ୍ତୁତ୍ୟତେ ଚକ୍ଷୁବିଦ୍ଵାଃ ॥

ସୃଷ୍ଟିର ସୃଷ୍ଟିର ପ୍ରକୃତି ଓ ପ୍ରକୃତିର ସୃଷ୍ଟି ଅତିକ୍ରିୟା ବ୍ରହ୍ମର ଅତିକ୍ରିୟା
ମୂଳ ପ୍ରକୃତିର ଦ୍ଵାରା ସ-ପାଦିତ ହୋଇଥାଏ । ବ୍ରହ୍ମ ଓ
ପ୍ରକୃତି ଅଲଗା । ବ୍ରହ୍ମର ବର୍ଣ୍ଣନା (Expansion)
ସ-କୋଟନିୟା (Contraction), ବା ସୃଷ୍ଟି ଓ ଲକ୍ଷ
ଅଲଗା ସୂଚନା ପ୍ରକୃତି ହିଁ କରିଥାନ୍ତି ।
ପ୍ରକୃତିଶକ୍ତ ପ୍ରତିକ୍ଷା କୃଷ୍ଣାସା ମୁପରେଥାତ୍ ।

(ବ୍ରହ୍ମସୂତ୍ର ୧:୪:୨୩)

ଆଧ୍ୟାତ୍ମ୍ୟ ରାମାୟଣରେ ହନୁମାନଙ୍କୁ କରୁଛନ୍ତି—
କହୁଛନ୍ତି—“ହେ ହନୁମାନ ! ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ୍ ଅତି
ସର୍ବଦାତତ ସନ ପର-ବ୍ରହ୍ମ ବୋଲି ଜାଣି ସେ ଲକ୍ଷଣଗୁଣ
ସରାମାତ୍ । ମନ ଲକ୍ଷଣର ପରିସର, ଆନନ୍ଦର, ନି-
ଶାନ୍ତ, ନିର୍ବିକାର, ନିରଞ୍ଜନ, ସର୍ବବ୍ୟାପକ ସୂକ୍ଷ୍ମ- ସୁମ-
ପାପହୀନ ପରମାତ୍ମା । ସ-ସ ରର ଲକ୍ଷଣ, ପିତା ଓ ସ-
କାରିଣୀ—ମୂଳ ପ୍ରକୃତି ମୋତେ ହିଁ ଜାଣି । ମୁଁ ନିଜାତ
ହୋଇ ପରାକ୍ଷ ଲକ୍ଷଣ ମାତ୍ରକୁ ଏ ସୃଷ୍ଟି କରିବା କରିଥାଏ
ବିଷ୍ଣୁ ବୁଦ୍ଧିହୀନ ହେବାମାନେ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ସମ୍ମୁଖେ
ସୃଷ୍ଟି ଆରୋପ କରିଥାନ୍ତି—

“ରାମ- ବିଶ୍ଵ ପର-ବ୍ରହ୍ମ ସର୍ବଦାକରଣ- ବ୍ୟାପ-
ସର୍ବୋପାଧି ବିନିମୁକ୍ତ- ସରାମାତ୍ ମ ଗୋଚର ॥
ଅନନ୍ଦ- ନିର୍ମଳ- ଶାନ୍ତ- ନିର୍ବିକାର- ନିରଞ୍ଜନ-
ସର୍ବବ୍ୟାପୀମାତ୍ମାନ- ସ୍ଵପ୍ରକାଶମୟମ୍ ॥
ମା- ବିଷ୍ଣୁ ମୂଳ ପ୍ରକୃତି- ସର୍ବସ୍ଵରୂପକାରିଣୀ ।
ତସ୍ୟ ସ-ନିଧି ମ-ଦେଶ ସ୍ଵତ୍ଵ ମାତ୍ରମତ-ସ୍ଵିତା ॥
ତତ୍ ଶ-ନିଧ୍ୟା- ମାୟା ସୃଷ୍ଟ- ତସ୍ମିନା ସେବ୍ୟତେ ହୁୟା-
ତା ॥

(ଅଧ୍ୟାତ୍ମ୍ୟ ରାମାୟଣ କାବ୍ୟ-୩:୩:୩୩)

ସର୍ବ ଶକ୍ତିମୟା ସାତା, ପର-ବ୍ରହ୍ମ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଅନ୍ତରୀକ୍ଷ
କେତେ ମାତ୍ର ଲକ୍ଷଣ ଲବ୍ଧ ନହୋଇ କବଚନାକା ଲକ୍ଷି ପରିସର
କବଚକେ ପ୍ରତିବାକ୍ତ ପ୍ରାୟ ହୋଇଥିଲେ ଏଣୁ ସେ ଅନ୍ତରୀକ୍ଷ
ବା ବେଦାନ୍ତ ଶବ୍ଦରେ ‘ଅତା’ ।

କାହାଣୀ ରାମାୟଣରେ କାତା କବଚ କହୁଛନ୍ତି—
“ଅଥମେ କୃଷାତଃ କ୍ଷେତ୍ର- ଲକ୍ଷଣାଦୁକ୍ତିଂ ତତଃ କ୍ଷେତ୍ର-
ଶୋଧୟତା ଲକ୍ଷଣା ନାମ୍ନା ସାତେତି ବିଦ୍ଵାତ୍ । (୧-୨୨-୧୩)

ସ-ସୂତ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ଲକ୍ଷଣ ମନକୁ ସାତା ହୁଆଯାଏ । ଏହି
ସୂତ-ସୂତା ଅନ୍ତରୀକ୍ଷ କବଚାଗ-ନାମ କରଣ ଲକ୍ଷଣର “ସାତା”
ବା ଶ୍ରୀ । ସାତା ପଦର ବ୍ୟୁତ୍ପତ୍ତି କରଣ କ ଶକ୍ତିର ଅନ୍ତୋଧ୍ୟାୟ ପରିସର
ଶ୍ରୀକାତ ଶବ୍ଦର କହିଛନ୍ତି

(୧) ଶ୍ରୀ-ଶ୍ରଦେଶ-ସୂଚିବେଦାଦିକସ୍ତୁ ଶ୍ରବଣ କରି ଧାରଣ
କରିବା ଆଦିମାନସିକିୟା, ଯେଉଁ ଶକ୍ତିର ଦ୍ଵାରା ସ-ପାଦିତ
ହୋଇଥାଏ, ସେ “ସାତା” ।

(୨) ଶ୍ରୀ ବିଷ୍ଣୁରେ ଅର୍ଥାତ୍ ସୃଷ୍ଟିର ବିଶାଳ କାର୍ଯ୍ୟ ଶକ୍ତିର
ଦ୍ଵାରା ସ-ପାଦିତ ହୋଇଥାଏ ।

(୩) ଶ୍ରୀ-ତାମେ, ଲକ୍ଷଣ-ଅର୍ଥାତ୍ ସୃଷ୍ଟିପାଦନ କାର୍ଯ୍ୟ
କରଣର ସମସ୍ତ ଲକ୍ଷଣ ପୋଷଣ ଲାଭ ଯାତାଙ୍କ ଲପନେ ମଧ୍ୟ ସେ
“ସାତା” ।

(୪) ଶ୍ରୀ-ବି-ସାୟାମ୍,—

ସ-ସାୟାମ୍ ଦୃଷ୍ଟ ନିବାରିଣ କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷଣତା ମା ହୁଅନ୍ତି
ସମସ୍ତ ଦେବତାମାନଙ୍କ ଧ୍ୟାୟତାକୁ ନେଇ ରାଷ୍ଟ୍ର ନିଧାନ କରିଥିଲେ ।
ପରାୟା କବଚନା ସାତା ମହାଶୟାକୁ ଲକ୍ଷ ବେଦରେ ଦେବତା-

ନାମ ସ୍ମୃତି କରି କହୁଛନ୍ତି—“ହେ ମା”, ଏ ତେ ! ତୁଷ ରାଜ୍ୟ-
ନାମକୁ ତୁମେ ବହନ କରି ଆମନାତଙ୍କ କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ପାଳନ କର ।
ଏହିପରି ଅନେକ କେତକଣା ତୁମକୁ ପ୍ରଣାମ କରୁଛି ।

ଅନ୍ତର୍ଗତ ସୁଭକ୍ତେ ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ । ଦୟାମୟେ ।
ଏହା ମଃ ସୁଭକ୍ତେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ମଃ ସୁଦୟାବତୀ ॥
(ସମ୍ବେଦ ୪/୫୭/୨୭)

ସେହିପରି ଅନ୍ତର୍ଗତ ଦେବୀ ସୁଭକ୍ତେ ମାଆଙ୍କୁ :-

“ଦା ଦେବୀ ସର୍ବଗୁଣେଷୁ ଶକ୍ତି ରୂପେଣ ସଂହିତା । ଶାନ୍ତି,
ସୁଯୋଗ-ଶେମା) ସଂହିତା” । ଚକ୍ରା, ସୁଚି, ଦୟା ଆଦି ସମସ୍ତ
ବିଦ୍ୟାମୟ ମହାଶକ୍ତିଙ୍କ ଠାରୁ ହିଁ ବିଦ୍ୟାମାନ ଦୋଷି ହୁଅନ୍ତି ।

ବାହ୍ୟାନ୍ତରାୟଣର ଅଭ୍ୟାସ-କାଳରେ ପ୍ରଭୁ ରାମଚନ୍ଦ୍ର
ନିଜର ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ଶାନ୍ତିର ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ କହିଲେ,
“ହେ ରାମ ! ଆପଣ ରାଜା, ଆପଣ ରାଜ୍ୟସମ୍ପାଦନା ପ୍ରଦାନକାରୀ
ଆମନାତଙ୍କୁ ଗଣ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ । ଏହି ଆମକୁ ଗଣ୍ୟ କରନ୍ତୁ ।”

ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଜ୍ୟସମ୍ପାଦନା କରୁ ବାଧ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କଲେ,
ସେମାନଙ୍କ ମା ଶାନ୍ତି, ଦେବୀରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । “ଦୟା ରୂପେଣ
ସଂହିତା” ପ୍ରକାଶିତା ଶକ୍ତି ମା ଶାନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ମହାଦାୟା
ଦ୍ଵାରା ସେତେବେଳେ କିଛି କହିଲେ ନାହିଁ ସତ, କିନ୍ତୁ ମାତ୍ର ହୃଦୟ
ସ୍ତୋତ୍ର ପ୍ରକାଶିତ ହେଉଛି । ତୁମକୁ ଯେଉଁକା ପରେ
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ କୁହନ୍ତୁ ନା ଦାତା କହୁଛନ୍ତି, ‘ହେ ପ୍ରଭୁ !’, ଆପଣ
ଶ୍ରଦ୍ଧାସ୍ଥ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଶକ୍ତି ରୂପେ କଳ୍ପନା କରିବା ପାଇଁ ଅସମର୍ଥ ।
ରାଜ୍ୟସମ୍ପାଦନା ଚା ଆମର କିଛି ଅନ୍ତର୍ଗତ କରିବାକୁ, ତେଣୁ ଆପଣ
ହିଁବା ଆବଶ୍ୟକ କରି, ରାଜ୍ୟସମ୍ପାଦନା କରୁ ବାଧ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।”

(ବି.ସୁତ ବାହ୍ୟାନ୍ତରାୟଣ ଅଭ୍ୟାସକାଳ ; ଅନ୍ତର୍ଗତ ଶ
ନିଜର ଶକ୍ତି)

ରାଜ୍ୟ ସାତ ହୁ ମେଳ ଅଶେଷ ଜନରେ ରାଜ୍ୟସମ୍ପାଦନା
ସମ୍ପାଦନା କରିଥିଲା । ହନୁମାନ ସାତାକୁ ଠାବ କରିବା ପାଇଁ
ରାଜା ଯାଇ ସୁସ୍ଥରୂପ ଧାରଣ କରି କୁଣ୍ଡଳରେ ବସିଥିବା ବେଳେ
ରାଜ୍ୟସମ୍ପାଦନା କିଳକିଳ ରୂପ ଧରି ସାତାଙ୍କୁ ନାନା ପ୍ରକାର
ବିଶେଷ କରୁଥିବା ହନୁମାନ ବେଶ୍‌ରେ । ରାଜ୍ୟ ଆଦି

ରାଜ୍ୟସମ୍ପାଦନା କରୁ ବାଧ୍ୟ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସାତାଙ୍କୁ ଆଶ୍ଵାସ ଦିନରେ
ହନୁମାନଙ୍କୁ ଅଶେଷ ବାଟିବା ଶିବ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ ।
ସେଠାରେ ହନୁମାନ ରାଜ୍ୟସମ୍ପାଦନା କୁହାରେ ସାତାଙ୍କୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ
ଶ ରାଜ୍ୟ ବାଧ୍ୟ ପ୍ରକାର ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ କହିଲେ—

“ରାମାୟ ଶ୍ରଦ୍ଧା ରାଜ୍ୟସେଷା, ଶକ୍ତି ରୂପେଣ ସେ
ସମ୍ପାଦନା ଚା ଶକ୍ତି ସାରିତ୍ଵ-ବିଦ୍ୟାୟତା ।”
(ସୁଭକ୍ତେ ୧୧/୩୦ ବାହ୍ୟାନ୍ତରାୟଣ)

ହେ ‘ମା’ ଶକ୍ତି ଆପଣ ଆମ ପିତାଙ୍କୁ ନିଁ ଏହି ତୁଷ ରାଜ୍ୟସମ୍ପାଦନାକୁ
ସେହିମାନେ ଆପଣଙ୍କୁ ଏହିପରିକି ଦିଅ, ଧନର ଦେବପିତା
ସେମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶଦାତା କରିବାକୁ ଶକ୍ତି ।

ଶାନ୍ତି ରୂପେଣ ସଂହିତା (ଶେମା) ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଦେବୀ ଶାନ୍ତି
କହିଲେ—ହେ ହନୁମାନ ! ଏମାନଙ୍କର କଳ୍ପନା ତାହା—ଏ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
ରାଜ୍ୟସମ୍ପାଦନା ଦାତାଙ୍କୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଅଧୀନ ହୋଇ ରାଜ୍ୟ ଆଦେଶରେ
ପ୍ରକାଶିତ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ଏ ବାହ୍ୟାନ୍ତରାୟଣ ଶକ୍ତି ତା ନିଜ
ମୋର ପ୍ରକାର କରିଛନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ନିଁ ଶକ୍ତି ଦେଲେ । ସେମାନଙ୍କ
ପ୍ରତି ଦୟାରେ ମୋର ହୃଦୟ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇ ଯାଇଛି ।

ରାଜ୍ୟ-ଶକ୍ତି ଦୟାଳୁ-ବୃତ୍ତାନ୍ତ-ପ୍ରକାଶିତା
ବିଧେୟତା-ତ ବାହ୍ୟାନ୍ତରାୟଣ ଦୃଷ୍ଟ୍ୟରେ ବାହ୍ୟାନ୍ତରାୟଣ ।
X X X
ବାହ୍ୟାନ୍ତରାୟଣ-ମର୍ତ୍ତ୍ୟପିତା ମାତ୍ର ଦୃଷ୍ଟି ।

(ସୁଭକ୍ତେ ବାହ୍ୟାନ୍ତରାୟଣ ୧୧/୩୦ ବାହ୍ୟାନ୍ତରାୟଣ-୪୧)
ପର-ପ୍ରକାଶା କରୁଛନ୍ତି ଆଦ୍ୟାଶକ୍ତି, ଅସ୍ତୋନିତା, ନୂତନ
ପ୍ରକୃତି ତିରୁପାତ୍ତା । କଳ୍ପନାଶିଳା ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ସଦ୍ୟମିତା ମା
‘ମାତା’ ଶାନ୍ତି ଦୃଷ୍ଟି ସାତାଙ୍କୁ ପ୍ରକାଶିତା ଆଦ୍ୟାଶକ୍ତି । ସମସ୍ତ
ଶକ୍ତିର ସୁବିକାଶିତା ଶ୍ରୀ ସାତାଙ୍କୁ ପ୍ରକାଶିତ ତ ମାତ୍ର କହନ୍ତି—
ରାଜ୍ୟାନ୍ତରାୟଣ ଶକ୍ତି କଳ୍ପନା, ଶକ୍ତି, ଦୟା ପ୍ରକାଶିତା, ତିରୁପାତ୍ତ କଳ୍ପନା
କଳ୍ପନା ପ୍ରକାଶିତା ।

(ଅନ୍ତର୍ଗତ ବାହ୍ୟାନ୍ତରାୟଣ ଶ୍ରଦ୍ଧାବଦ-୧୫ ବାହ୍ୟ, ୧୨୮)
ଅନ୍ତର୍ଗତ ଶ୍ରୀଦେବୀ ବା ସାତା ମହାରାଣୀ ସାତାଙ୍କୁ ପ୍ରକାଶିତା
“ଆଦ୍ୟାଶକ୍ତି” ।

ଚିତ୍ରକୃତ ଆଶ୍ରମ, ଭୁବନେଶ୍ଵର ।

“ନାରୀ ଅକଳ ନୁହେଁ, ପୁରୁଷ ଠାରୁ ସେ ଦୁର୍ବଳ ଯୋଗୁଁ ମନେ କରୁଛନ୍ତି
ଅନୁଚିତ । ନିଜକୁ ଦୁର୍ବଳା ଯୋଗୁଁ ବିପତ୍ତି କୌଣସି ପୁରୁଷ ଠାରେ
ସ୍ଵାର୍ଥୀ ହେବା ଦୃଷ୍ଟି ନୁହେଁ କି ନିର୍ଭର କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ”

ଓଡ଼ିଶା-ପତ୍ର ନାମ
 ଗୋଟିଏ-୦.୨୨୫-୨୪୦
 ଓଡ଼ିଶା-୧୯୦୮

ପ୍ର. ପ୍ର. ପତ୍ର

୯୦/୯୧, ପତ୍ରାଳୟ
 କୁମାରପୁର-୧୫୧୦୦୭
 ପ୍ରାଚୀନ

ଆପଣଙ୍କ ସେବାରେ ଓଡ଼ିଶା ବନ ନିଗମ

ଓଡ଼ିଶା ସରକାରୀ ତଥା ବଣ କର୍ମରେ ବାସ କରୁଥିବା ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କ ମୁଖ୍ୟତଃ ଧନ ଓ ଜୀବନ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରତି ଓଡ଼ିଶା ବନ ନିଗମ ପାରିଶ୍ରମିକ ଦେଇଥାଏ ତାହା ୨୪ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ।

ତଥା, ବାଡ଼ି, ଗରପୋଡ଼ି ଆଦି ଦେବା ନୂତନୀୟ ଦେଶର ଗରବ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ସେବା କରୁଥିବା ସୁରକ୍ଷା ମୁଖ୍ୟତଃ କରୁଥିବା, ବାଡ଼ି, କାଠ ଇତ୍ୟାଦି ବୃକ୍ଷୋପକରଣ ଯୋଗାଇ ଦେଇଥାଏ ।

ଗରବ ଓ ଅଧିବାସୀଙ୍କଠାରୁ ସରକାରଙ୍କ କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ଦରମା ଆଳମର୍ତ୍ତୀ ସଂଗ୍ରହ କରି ଅନୁପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାଣୀ ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ଜୀବନ ସୁରକ୍ଷା ଯୋଗାଇ ଦେଇଥାଏ ମୁଖ୍ୟତଃ ।

ଓଡ଼ିଶା ସରକାରୀ କର୍ମରେ କରୁଥିବା ବୃକ୍ଷ ଓ ଜୀବନ ସୁରକ୍ଷା ଓ ଗୋଟିଏ ପୁର, ଶ୍ରମ, ସାମାଜିକ ପାଇଁ ଆଦର୍ଶ ପର ଗୋଟିଏ କର୍ମରେ ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କୁ ଅଭିଧାନ ପାଇଁ ୧୦ ଲକ୍ଷ କୋଟି ଲକ୍ଷ, ଅଧିକ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛି । ତେଣୁ ପ୍ରାଣୀ ସୁରକ୍ଷା କାଠ ଇତ୍ୟାଦି ଅପରାଧ ଦାୟିତ୍ୱ ଓ ବାଡ଼ି ଇତ୍ୟାଦି ସୁରକ୍ଷା ଦରମା କରୁଛି ।

ତଥା ବ୍ୟବସାୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଓ ବିଧି ଉପଯୋଗୀ କାଠ ଇତ୍ୟାଦି ଦରମା ଯୋଗାଇ ଦେଇଥାଏ ଅନ୍ୟତମ କର୍ମରେ କରୁଛି ।

ତେଣୁ ତଥା ବ୍ୟବସାୟ ସରକାରଙ୍କ ଆୟକର, ବ୍ୟାପାର ଓ ବ୍ୟବସାୟ କର୍ମରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା ପାଇଁ ।

କାରଣ କାଠର ଅଧିକ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ୪୫୦ଟି ପୁର କାଠ କାଠଗାର ଗୋଟିଏ ଏବଂ ବୃକ୍ଷୋପକରଣ କର୍ମରେ ଦୃଢ଼ ନେଇଛି ।

କାରଣ ଗୋଟିଏ ପାଇଁ କରୁଥିବା ଧନର ସୁରକ୍ଷା ଯୋଗାଇ ଗୋଟିଏ କରୁଥିବା ପ୍ରାଣୀ ଶ୍ରମରେ ସମର୍ଥ ଦେଇଛି ।

ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କର ଅଧିକ କର୍ମରେ ଓ ପ୍ରାଣୀ ସୁରକ୍ଷା ଯୋଗାଇ ଦେଇଥାଏ ଏବଂ ବୃଦ୍ଧି ଓ ବିଶ୍ୱାସୀତ୍ୱର କ୍ରମେ କରୁଥିବା ବୃକ୍ଷୋପକରଣ ପାଇଁ ଅଧିକ ସାହାଯ୍ୟ ଯୋଗାଇଛି ।

ତେଣୁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ୟତମ କର୍ମରେ ଓ କ୍ରମେ କରୁଥିବା କରୁଥିବା ।

ଓଡ଼ିଶା ବନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ

ସ୍ଥାପିତ--୧୯୭୨

(ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଏକ ସଂସ୍ଥା)

ବିଦ୍ରୋହୀଣି ଓ କଷ୍ଟକୃତ କୋଳି

ଦ୍ଵାରା ଏହାର ଜାମ ୧୯୮୧-୮୨ ମସିହାରେ ହାତକୁ ନେଲେ ।
ଦୁଇର୍ଦ୍ଦାର ସେକମ ନେ ଗଡ଼ସ ହ ଓ ଗଡ଼ଗମାର ସହିତ
ସହଯୋଗ ନେଲେ । ଘୋର ଘୋରରେ ପିଆଳି ଜାମ
ଆସେଇ ଶୁଣିଲ । ୧୯୮୪-୮୫ ମସିହା ଡେକମ୍ବର ମାସ ଗରମ

୧୧୧୧ ୧୧୧୧

ବୈଦେହୀ ସାହୁଙ୍କୁ ନୁଆଁ ଜୀବନ

ସୁଦୂରାନ୍ତ ନିରୁତ୍ତା ଗାତ୍ରାଞ୍ଜୟର ଦୂର ଅନ୍ତର୍ଗତ ବଡ଼
 ମୁକ୍ତିହୀନା ଗାଁର ବୈଦେହୀ ଚରା । ବୟସ ଅଠର ।
 ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ୍ୟବଶତଃ ସେ ପିଲାଦିନୁ ବାପ ମ ହେଉଛନ୍ତି ସଦା
 ଦେବାକୁ ଘେନିବି ଦେହ ନ ଥି ନିଜର । ମୁହଁରେ ଚିହ୍ନି ଥାନ୍ତି
 ଦେବାକୁ ଉପାସ ନାହିଁ । ଶରୀର ମାଲୁଁ ଉପରେ ଦୋହ ଦେବାରେ
 ତା ପୁର ନାହିଁ ? ବୈଦେହୀ କାହୁଁ । ଦିନ ଥାନ ଗାଡ଼ି
 ଘାରି ଲାହୁଁ, ଦୁଇଥରେ ସେ ଏକାହିଁ ଦୁଆ ।
 ବନ୍ଧିବାର ଗାଆଁଟା ତା ପାଇଁ ସଦାକୁ ବନ୍ଦ । ସେଇ
 ଥିଆକୁ ସେ ଗାଆଁ ଖୋଜିଲେ ବିନେ । ସେ ନିଶ୍ଚୟ
 ଦୂରକୁ ଚୋଲି ଶରକାରଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆସିବ । ୧୯୮୯-୯୦
 ମସିହାରେ ଦୂରକୁ ଶରକାର ଅଧିକାରକ ଅଭିଯାନ ବାଣିଜ୍ୟରେ
 ସେ ଶୁଣିଥିବାର ତଳ ପାଇଲୁ । ଶିହାତି ବଦଳୁ ଶରକାର
 ଶୁଣିଲେ । ସେ ତଳରେ କାହୁଁ ଏକ ଚୁପ୍‌ଥାଟି ଚାହିଁଲେ
 ବିପାଶନ । ଶାନ୍ତର ଶରଦା ରହିବା ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟ ମିଳିଲେ ।
 ବୈଦେହୀ ଏଥର ସୁଖି ପାଇଲୁ । ନିଜରୁ ବଡ଼ ଅଧିକା ଯତ୍ନ
 ନେଇ ଶାନ୍ତର । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ୧୦ ରୁ ୧୨ ଘଣ୍ଟର ଶାନ୍ତ
 ଶିହାତି ପ୍ରତି ୪ ଟଙ୍କା ବରରେ ବିକ୍ରି କରୁ । ସବୁ ଶବ୍ଦ ପରେ
 ଦିନକୁ ଶେଷରେ କିଛି ଧନାହୀନ ୨୦ ଟଙ୍କା । ଶାନ୍ତପରେ
 ଶାନ୍ତ ଶାନ୍ତି ଦେଖଣି ।

ଏକ ଶିଶୁବିନ ହେବ ଆମ ଏକ ବାଣ ବି ନେଉଣି ଗଣରେ ।
 ବୁଦ୍ଧିରାଶି ସେ ପଛ ଦୁଃଖ ସବୁ । ଦୁଇଟି ଗାଈକୁ ରୋହଣୀ
 ତା'ର ଧୃତ ବଢ଼ା । ଶୀର ଶିପର ଓ ଚଢ଼ାକୁ ବଢ଼ିଯାଇଛି ।
 ଆମର ତା'ର କହିଲେ ନ ଗରେ । ବୁଦ୍ଧି ସେ ଏବେ ତା' ଘରୁ,
 ତ ପରିଶ୍ରମ ତା'ର ଏକବାରେ ବଦଳେଇ ଦେଇଛି । ବେତେ
 ଆତ୍ମ ବେତେ ହସ୍ତାଦ ତା'ର ବାହାଘର ପାଇଁ । ମନ ଶିତରେ
 ରେ ତ ଏ ଅଜଣା ଆମର । ବେଶ ସୁଖି ହୁଅନ୍ତି ଆମ ପାଶ
 ଲୋକ, ତା'ର ଏ ପରିବର୍ତ୍ତନ ବେଶି । ଦେଖାଯେ ବୁଦ୍ଧି
 ଏକରେ, ବୈଦେହୀ ପାଇଲ ନୁଆ ଜାଦର ।"

ଚିନ୍ତାମଣିର ଚିନ୍ତା ରାଜ୍ୟ...

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସରକାରଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଦେଖାଯାଉଥିବା
 ଶାନ୍ତି ଥରକେ 'ଅନ୍ତରାଳ' ଅନ୍ତରାଳରେ ବନ୍ଦ ପାଠ୍ୟ
 ପଢ଼ା ଏବଂ ପଢ଼ାପାଠ । ଏହା ବିଷୟ ସରକାରୀ ପାଠ୍ୟ
 ପୁସ୍ତକ ଶିକ୍ଷାବିତ୍ରର ପୁସ୍ତକରେ ଅବଲମ୍ବ । ଏହି ପ୍ରାମାଣ୍ୟ
 କଥା, ଅବିବାହୀ ସମସ୍ତାୟରେ ଶ୍ରୀ ତତ୍ତ୍ୱାବଳୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦାୟ
 କରଣ । କେ କେଣେ ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ରୀନ ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ରୀ ପରିବାରର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ।
 ବସନ୍ତ ପ୍ରାୟ ୪୫ ବର୍ଷ ହେବ । ପରେ ସାତ ବର୍ଷ ବୁଦ୍ଧି ।
 ତାହା ପରିଶ୍ରମ ପ୍ରାୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଅନ୍ତି ବୁଦ୍ଧି । ତାହାର ୪୫
 ପ୍ରାୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ମାଲସା, ମା ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଦୁଇପ୍ରାୟ ।
 ନିଜର ପରବର୍ତ୍ତୀ ନ ଶିକ୍ଷା ଅନ୍ତରାଳରେ ସମସ୍ତାୟରେ ଦିଅନ୍ତି
 କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସରକାରଙ୍କ ଅନୁମତିପା ସେ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ।

ଦୈନନ୍ଦିନ ଗୁରୁଭାଷା ମେଣ୍ଟାଇବା ପାଇଁ ମୁରୁରାଜି କୁରୁ-
ପ୍ରାଣୀ ସାଥୀ ପଥାଟି, କହିଲେ କଷ୍ଟ ମଧ୍ୟ ଦେବାପାଇଁ
ସେମାନେ ବାଧ୍ୟ । କମଳ ଅବସ୍ଥା ଯେଉଁ ବିନ ମୂଲ୍ୟ କାମ
ମିଳେ ତହିଁରେ ସୁଖି ପଡ଼ିବି ଏବଂ ଯେଉଁ ବିନ କୁଣ୍ଡଳାମ କା
ଅନ୍ୟ କାହାରି ପାଖରେ କାମ ମିଳେ ନାହିଁ ସେହି କୁଣ୍ଡଳରେ
ଓଲଟ ଉପାସରେ ଯେତେବେଳେ ଉଦାହରଣ ଦେବାକୁ ପଡ଼େ ।
ପିତୃତ୍ବ ବାଦଣୀ ଓ ଲୋକର ବାର ସମ୍ପାଦି ନେବା ଦେହପୁତ୍ର
ହୋଇଯିବା ନିଶ୍ଚିତ ।

ଚୁଡ଼ନ ବି-ଶ୍ଵରୂପା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରିଥାନ୍ତେ ବରିତ୍ରବଳ
ପରିହାରର ଅର୍ଥନୈତିକ ବିକାଶ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ପରିଯୋଜନାର
କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ବରିତ୍ରବଳ ବ୍ୟତି ଗାବରେ
ଶ୍ରୀ ଚିତାମଣି ବର୍ମା ବିହିତ ହୋଇ ସେବା ସମବାୟ ସଂଘାଦୁ
ରଣ ପାଇବ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ବିଦେଶିତ ହୋଇ ପାରିଲେ ।

କଟକ ସ୍ଥିତ ସେବା ସମବାୟ ସଂଘା ପରିଷଦରେ ୧୯୮୦ ମସିହାରେ ସେ ଗଣ ସଭାରେ ୧୦ଟି ମେଣ୍ଟ ଏବଂ କଟକ ଓ ୧୦୦ଟି ଗଣ ପାଇଲେ । ସେହିଦିନଠାରୁ ନିଜର ପରିବାରର ଲାଭ ପରିବର୍ତ୍ତନର ଆଶାକ୍ଷୀ ପଡ଼ି ଯିବାରେ ସେ ସବୁ ପାରିବାରେ ପରିବାରର ଖର୍ଚ୍ଚ ଗଣି ପଡ଼ିଲେ । ପ୍ରତିବର୍ଷ ମେଣ୍ଟ ଛୁଆ କଟକ ଗୋରୁ ଗ୍ରାହକରେ ଯେଉଁଦିନର ସଂଖ୍ୟା ବଢ଼ି ସୁଖିନୀରେ ଚାଲାଇ ପରିବାରରେ ଆନନ୍ଦର ଲହରୀ ଖେଳିଲା ।

କଟକ ସ୍ଥିତ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ମେଣ୍ଟ ଛୁଆମାନଙ୍କୁ କଟକ ଗ୍ରାହକ କରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ନିଜର ପରିବାରର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଖର୍ଚ୍ଚପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ବିକ୍ରି କରି ଖୁଆ ବର୍ଷର ଅର୍ଥ ପାଇପାରୁଥିଲେ । ପ୍ରତିବର୍ଷ ପ୍ରାୟ ୩୫ ଲେଖାଏଁ ଛୁଆ କଟକ ଗ୍ରାହକ କରୁଥିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଓ ୧୦୫ଟି ଗଣ ସେ ଗ୍ରହଣ

ପାରିଥିଲେ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟକୁ ୧୦ଟି ମେଣ୍ଟ ଛୁଆରେ ଗଠି ପାରିଥିଲେ । ପାଠପଢ଼ାରେ ସେ ଅବହେଳା କରି ନ ଥାନ୍ତି । ପୁଅଟି ବର୍ତ୍ତମାନ ଅର୍ଜୁନପୁର ଡାକସ୍ତାନରେ ଦଣ୍ଡମ ପଢ଼ୁଛି । ସେ ପୁଅଟିକୁ ଲଭସୁତା ମଣିଷ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କେ କୁଳ ସଙ୍ଗେ । ଋଷିଷ୍ୟଗଣେ ଏହି ପୁଅ ନାଶଭିକ ହୋଇ ପରିବାରକୁ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ରୂପକୁ ଧାରଣ କରିଥିଲେ । ଲେଖକ ପାରିବା ଏକ ଆଶା ଥିଲା ମନରେ ପୋଷଣ କରିଥିଲେ । ଶାସ୍ତ୍ର ପଢ଼ିବାରେ କେହି ପ୍ରକୃତରେ ଏ ଗଠି ଗଣସବୁ ଘୋରାଲ ଦେଇ ଆମର ଅନେକ ଦରିଦ୍ର ଏବଂ ଅବହେଳିତ ପରିବାରକୁ ଦାନଦାନ ଘୋରାଲଦା ଉଦ୍‌ଭୋଗକ ରଚିତ ପଦକ୍ଷେପ ଏବଂ ସେ ଗାଁ ଗାଁରେ ଗପକତ ହୋଇଥିବାକୁ ଆନନ୍ଦିତ । ବିଶ୍ୱାସୀବନ ଆଉ କେଉଁଠି ପାଇଁ ଚିନ୍ତା ନାହିଁ ।

ଗାଁର ଶୁଣ

ପ୍ରଗତି ପ୍ରସଙ୍ଗ

ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ଦୂର୍ବଳତା ବିଗତେ

ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲାରେ ଲ ଆଉ ଆଉ ପି. ପରିଷଦରେ ପୋଖରୀରେ ମାଛଗଛ ଯୋଜନାକୁ ଶତ ୧୦୮-୮୪ ଅର୍ଥର ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ୬୩୫ ଏକର ଆୟତନ ବିଶିଷ୍ଟ ୬୩୭ ଗୋଟି ପୋଖରୀରେ ମିଶିତ ମାଛଗଛ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହାପାଇଁ ଉପକୂଳ ହୋଇଥିବା ୧୨୯୧ ଜଣ ବରିଷ୍ଠତମ ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୮୫୧ ଜଣ ଆବିବାସୀ । ଜଳଭଣ୍ଡାର ମାଛଧରା ଯୋଜନାରେ ମଧ୍ୟ ୬୧୩ ଜଣ ଲୋକଙ୍କୁ ବିଶିଷ୍ଟ ଜଳଭଣ୍ଡାରରେ ମାଛଧରା ପାଇଁ ବନ୍ଦୀ ଓ ତାହା ଆକାଶରେ ପାହାଚ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୧୯୪ ଜଣ ଆବିବାସୀ । ସେହିପରି ୧୯୮୪-୮୫ ଅର୍ଥର ବର୍ଷରେ ଲ. ଆଉ. ଆଉ. ପି. ଯୋଜନାରେ ୩୧୦-୧୦ ଏକର ଆୟତନ ବିଶିଷ୍ଟ ୨୯୩ ଗୋଟି ପୋଖରୀରେ ୬୩୧ ଜଣ ବରିଷ୍ଠତମ ପ୍ରାମଦାସୀ ମଧ୍ୟ ବିଭାଗ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ମାଛଗଛ ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୫୭୭ ଜଣ କେବଳ ଆବିବାସୀ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ କିଲ୍ଲାରେ ସର୍ବମୋଟ ୨,୧୩୫ ଜଣ ବରିଷ୍ଠତମ ବ୍ୟକ୍ତି ଉପକୂଳ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ୧,୯୨୨ ଜଣ ଆବିବାସୀ ଓ ୨୧୩ ଜଣ ଉଦ୍ଧୃତ ଉପକୂଳ ।

ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଯେ ଉପକୂଳର ଚାରିପଟେ ବିମୋଚନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନିଜ ମଧ୍ୟରେ ମାଛଗଛ ଯୋଜନାଟି ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲାରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଲୋକପ୍ରିୟତା ହାସଲ କରିଛି । ମାଛଗଛ ସହିତ ସେ ଶରୀର ହୁଡ଼ାରେ ପ୍ରତିପଦିତା ସ୍ୱଚ୍ଛ ମଧ୍ୟ ମତ୍ୟସ୍ପଷ୍ଟୀ ମାନେ ଆଶାକୁରୁପ ଆସ କରିପାରିବେ ।

ମାତୃ ସାଥୀକ ପ୍ରସ୍ତୁତିନ

୧୯୮୪-୮୫ ମସିହାରେ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲାରେ ୨୪୭୨୫ ଲକ୍ଷ ସ୍ତ୍ରୀ ସାଥୀକ ଉତ୍ପାଦନ କରାଯାଇ ଏହି ମୂଳକ ଲେକର୍ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ କେବଳ ଲାଲ୍‌ର ସାଥୀକ ୫୦ ଲକ୍ଷ ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇଥିବାକୁ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲା ମତ୍ୟସ୍ପଷ୍ଟୀ ମାନେ ଲୋକ ମ ହୋଇ ପାରିବେ । କିଲ୍ଲାରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ମେଘା ଲକ୍ଷ ପରେ ଆବିବାସୀ ୮୦ ଲକ୍ଷରୁ ଲକ୍ଷ ଗୁଡ଼ିକ ସାଥୀକ ବଚଳ, ପୁରୀ ଓ କେନ୍ଦୁଝର ପ୍ରଭୃତି ଜିଲ୍ଲାକୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ସାଥୀକ ବିକ୍ରୟରେ ମଧ୍ୟ ଶତ ୫ ବର୍ଷର ହାରାହାରି ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରାୟ ୨୧ ଲକ୍ଷ ଥିବା ସ୍ୱଳ୍ପ ଚାହିଦ ବର୍ଷ ୩୮୬ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଚାହିଦା ମାତ୍ର ସାଥୀକ ବିକ୍ରିରୁ ୨ ଲକ୍ଷ ୩୨ ହଜାରରୁ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଆସି ହୋଇଛି । ମୋଟ ସାଥୀକ ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପୂର୍ବର ସମସ୍ତ ଲେକର୍‌କୁ ଉତ୍ତରଣ ୧୯୮୪-୮୫ ମସିହାରେ ୪୮୧ ଲକ୍ଷ

ସାଥୀକ ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇଥିଲା । କେବଳ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଲାଲ୍‌ର ପ୍ରାକୃତିକ ପ୍ରତିରୋଧ ଯୋଗୁ କେବଳ ୨୨୨୫ ଲକ୍ଷ ଲାଲ୍‌ର ସାଥୀକ ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇଥିଲା ୨୫୦ ଲକ୍ଷ ବୃଦ୍ଧ ସାଥୀକ ଉତ୍ପାଦନ କରାଯାଇ ଆଉ ଏକ ମୂଳକ ଲେକର୍ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇପାରିଛି ।

ଗ୍ରାମ ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଚିନ୍ତା ପ୍ରାୟ ଉତ୍ତର ସଂସ୍ଥ ପରିଚାଳନା ମନ୍ତ୍ରାଳୟରେ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସର ପ୍ରଥମ ଭାଗରେ କିଲ୍ଲାପାଳ ଶ୍ରୀ ଉତ୍ତର ବି- ଲାହିଆଳ ମଧ୍ୟସ୍ଥରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇପାରିଛି । ଏଥିରେ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାୟ ବିବରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ପ୍ରାୟ ୨ କୋଟି ୩୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ନିରାପିତ ହୋଇ ଶିଳ ହୋଇଛି ।

ଯେଉଁ ଯେଉଁ ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଏହି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ନିରାପିତ, ସେହିଭଳି ଫେସ-କର୍ମ କାର୍ଯ୍ୟରେ ୧୮୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା, ପ୍ରଶାସନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ୩୩ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା, ମତ୍ୟସ୍ପଷ୍ଟୀରେ ୩ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା, ସ୍ୱପ୍ନ ଉତ୍ତରୋତ୍ତର କାର୍ଯ୍ୟରେ ୧୯ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା, ଗ୍ରାମ୍ୟ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟରେ ୪୪ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଓ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ୩୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା । ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗରେ ଉତ୍ତର ପାଇଁ ଉପକୂଳରେ ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରୁ ଉତ୍ତରସ୍ଥର ଓ ଉତ୍ତର ପ୍ରାୟ ଶାନ୍ତନୁକରଣ ଲକ୍ଷର, ଲୋ-ବୋ ପ୍ରାୟ ଓ ପ୍ରାୟ ଉତ୍ତର ପାଇଁ ୩୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଉତ୍ତର ଉପକୂଳର ପରିଚାଳନା ଲକ୍ଷ ।

ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉତ୍ତରମାନଙ୍କର ଅନୁବିକ୍ରି ନିମନ୍ତେ ୧ ନିମ ବ୍ୟବସାୟରେ ୨୦ ଲକ୍ଷ ଉତ୍ତରରୁ ଅନୁବିକ୍ରି ପାଇଁ ତାରିଖ ଦେବା କାର୍ଯ୍ୟରେ ୨୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଉତ୍ତର ହେବ ଏବଂ ଏଥିରେ ୧,୫୦୮ ଲକ୍ଷ ଉତ୍ତର ଓ ୨,୪୨୮ ଲକ୍ଷ ଉତ୍ତରରୁ ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟବସାୟ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯିବ

ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉତ୍ତର ନିମନ୍ତେ ସ୍ୱାଗତ୍ୟ ଯୋଜନା ମୁଖ୍ୟରେ ସ୍ୱପ୍ନ ଉତ୍ତରୋତ୍ତର, ଗ୍ରାମ୍ୟ ଲକ୍ଷ, ସାମାଜିକ ବ୍ୟା-କରଣ, ଉତ୍ତରୋତ୍ତର ତାରି ଓ ଉତ୍ତରୋତ୍ତର ଲୋକମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ବିଭିନ୍ନ ଉତ୍ତରୋତ୍ତର ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ୨ କୋଟି ୮୯ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ନିରାପିତ । ଆବିବାସୀ ଓ ଉଦ୍ଧୃତ ଉତ୍ତରୋତ୍ତର ଅନୁବିକ୍ରିର ବିଭିନ୍ନ ଉତ୍ତରୋତ୍ତର ଗୋଟି ଅନିକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ୬ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ୧୦୦ଟି ଉତ୍ତର ନିମ୍ନ ଉତ୍ତରୋତ୍ତର କୋଟି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇପାରିଛି ।

ଉତ୍ତରୋତ୍ତରୋତ୍ତର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କମିଶନ ପ୍ରକାଶ ଯେ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ବର୍ଷ ୨୦୦୫ ଉତ୍ତରୋତ୍ତରୋତ୍ତର ପ୍ରାୟ ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପାଇଁ ହୋଇପାରିଛି ।

କିନ୍ତୁ କିଛି ସମୟରେ ୧୨ଟି ଅନ୍ୟାଧୁନିକ ଶିଳ୍ପ-କେନ୍ଦ୍ର
 ଓ ୩୨ଟି ହାତକର୍କସ୍ ବିଭିନ୍ନ ଭାଗରେ ଉପସାଧନ ।
 ଅନ୍ୟତମ ଗ୍ରହେ ନବକ୍ରମେ ଦୁଇଟି ମଧ୍ୟମତି ବାଣି କରୁଥିବା
 ପାଇଁ ଗ୍ରାମୀ ଓ ଦୁଇ ଶହରୀ ମିଶ୍ରମାନଙ୍କ ସମ୍ମେଳନ କରି
 ଶ୍ରମମାନାଣ ମରମତି ସଂସ୍ଥା ନିର୍ମାଣ ଅଛି । କିନ୍ତୁ
 ଶ୍ରମବାଣିକ ଯୋଜନା କାହା ଉପରେ ନିର୍ଭର କାହା ଚିହ୍ନିତ
 ହୋଇଥିବା ୪,୧୫୯ଟି ଗ୍ରାମରେ ଗୃହିତା ଅନୁସାରେ ନବକ୍ରମ
 ସମାବେଶପାଇଁ ଉତ୍ସାହ ରହିଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ କିଛି
 ଶ୍ରମାଞ୍ଚଳରେ ୧ ଲୋଟି ପାଇଁ କିଛି ଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରକଳ୍ପ
 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇ ପାରିବ ଅଧିକାଂଶମାନଙ୍କୁ ଦେଖିବା
 ୩,୦୦୦ ରୁ ୨୨,୦୦୦ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାୟତଃ କିଛି
 ଯୋଗ୍ୟତା ବ୍ୟତୀତ କରାଯାଇଛି ।

ସେହିପରି ସହରାଞ୍ଚଳ କିଛି ଯୋଗ୍ୟତା ସେତେବେଳେ ହାତକର
 ଯୋଗ୍ୟତା ସାପତ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ । ଏହି କିଛି ୧୧ଟି
 ଯୋଗ୍ୟତା ମଧ୍ୟରେ ରାୟସଦା, ଜୟପୁର, ମାଲକାନଗିରି,
 ବୁଢ଼ାଲୀ ଓ ନବରଙ୍ଗପୁର ଯୋଗ୍ୟତାଗୁଡ଼ିକରେ ପାଇପ
 ଲାଇନ୍ ଓ ନାଭିକକ ଯୋଗ୍ୟତା ଦିଆଯାଇଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ
 ବୁଢ଼ାଲୀରେ ୧ ଲୋଟି ୯୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ଅବଳରେ
 ଏକ ଲୋକ ପ୍ରତି ୨୪ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ଅବଳରେ
 ଗୃହିତ କିଛି ଯୋଗ୍ୟତା ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକ ରହିଛି । ଏହାକୁ କିଛି
 ଗୃହିତ କିଛି ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତି ଶ୍ରମ କିଛି ଦେଖିବା ସଂପୃକ୍ତ ସହରାଞ୍ଚଳ
 ଅଧିକାଂଶକୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପରିମାଣ ପ୍ରାୟତଃ କିଛି ଯୋଗ୍ୟତା
 ଦିଆଯିବ । ଏହାବ୍ୟତୀତ କିଛି ସମସ୍ତ ଯୋଗ୍ୟତାରେ
 କିଛି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନବକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରହିଛି । କିନ୍ତୁ
 କିଛି ସହରାଞ୍ଚଳ ପାଇଁ କିଛି କିଛି ଯୋଗ୍ୟତା ୩୯ଟି ନବକ୍ରମ
 ମଧ୍ୟରେ ୧୦ଟିର କିଛି କିଛି ମଧ୍ୟରେ ଶେଷ ହୋଇଛି ।

ଓ ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଯୋଗ ବ୍ୟବସାୟ ଅବସ୍ୟସ୍ତ
 ଉପକ୍ରମେ କିଛି କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ କରିଛନ୍ତି ।
 କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର
 ଦୁଇଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରୁଛନ୍ତି ।

ପରିବେଶର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ

ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୧ ତାରିଖରେ ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ ପରିବେଶ
 ସମିତିର ଏକ ବୈଠକ ହିସାସାତ ଶ୍ରୀ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ପରିବେଶ
 ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇ ଯାଇଛି । କନକଧାରଣୀ
 କିନ୍ତୁ ପରିବେଶ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅଧିକାଂଶ ସମିତିର
 କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଉପକ୍ରମେ ଏହି ବୈଠକରେ ଆଲୋଚନା କରା-
 ଯାଇଥିଲା । ରାଜ୍ୟ ବିଜ୍ଞାନ, ଶାସ୍ତ୍ରମାନ ଓ ପରିବେଶ
 ବିଭାଗର କିଛି କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ଏହି
 ଅବସ୍ଥାରେ ପ୍ରାୟତଃ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ ପରିବେଶ
 ଉପକ୍ରମ ପାଇଁ ଦେଖିବାରେ ଅନୁସାନ୍ତ ଚିନ୍ତା ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷତା
 ଉପକ୍ରମ ଅବସ୍ୟସ୍ତତା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ଵ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ ।
 ପରିବେଶ ଉପକ୍ରମ ସେତେବେଳେ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ କିଛି ପ୍ରତି-
 ଶ୍ରମରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚତମ ବିବେଚନା ଦୁଇଟି ଦେଖିବାରେ ସଂସ୍କାର
 ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରୁ ଓ ତାରିଖ କିଛି
 ପରିବେଶ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଉପକ୍ରମେ 'ପ୍ରକୃତି ମିତ୍ର' ପ୍ରକଳ୍ପର ପ୍ରଚାର
 କରାଯିବ ବୋଲି ସେ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ଏହିପାଇଁ ନିଶ୍ଚୟ
 ଓ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଓ ଲୋଟିଏ ମାନପତ୍ର ଦିଆଯିବ ।
 ବିଶ୍ଵାସୀ ପରିବେଶ ଉପକ୍ରମ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଦେଖିବାରେ ସଂସ୍କାର
 ମାନଙ୍କୁ କିଛି କରାଯିବା ଅବସ୍ୟସ୍ତ ବୋଲି କହିଥିଲେ ।

ଶିଶୁ ବିକାଶ ପ୍ରକଳ୍ପ

କିଛି କିଛି ସମୟରେ ଆଉ ଦୁଇଟି ସମକ୍ତିର ଶିଶୁ ବିକାଶ
 ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ମଧ୍ୟରେ କରିଛନ୍ତି । ଏହା
 ସାମାଜିକ ଓ ଶିଶୁଆଳ ଦୁଇ ଦୁଇଟିରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ ।
 ଶିଶୁଙ୍କ ପ୍ରକଳ୍ପ ଦୁଇଟିର ମିଶ୍ରର ସମକ୍ତିର ଶିଶୁ ବିକାଶ
 ପ୍ରକଳ୍ପ ସଂସ୍ଥା ସମଗ୍ର ଦିଗରେ ୮ ଓ ସମଗ୍ର ରାଜ୍ୟରେ ୨୦୦
 ଟି ପାଇଲା । ଏହାକୁ ଉପକ୍ରମେ ଦୁଇଟି ଦୁଇଟି ୨ ବର୍ଷର
 ଶିଶୁ, ଗର୍ଭବତୀ ଓ ପ୍ରସୂତି ମହିଳାଙ୍କୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପ୍ରାୟତଃ
 ପାଇଲା, ଶିଶୁମାନଙ୍କର ପ୍ରାକୃତିକାବଳ ଶିକ୍ଷା, ନିୟମିତ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ
 ଯୋଗ୍ୟତା ଉପକ୍ରମେ ଯୋଗ୍ୟତା ଦିଆଯାଇ ପାରିବ ।
 ଶିଶୁଙ୍କ ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ଵାରା ସାହାଯ୍ୟପ୍ରାପ୍ତ
 କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକ ଯୋଜନା ୧୩୯୯ ଓ ଶିଶୁଆଳର ୨୫୫ଟି,
 ପ୍ରତି ମୋଟ ୨୧୪ଟି ଅବକାଶି କେନ୍ଦ୍ର କରିଥିଲେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ
 କାର୍ଯ୍ୟ ଏକ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅବକାଶି କେନ୍ଦ୍ରରେ କିଛି
 ସାମାଜିକ ସାହାଯ୍ୟ ମହିଳାଙ୍କୁ ନିୟୁତ ଦିଆଯିବ ।

ସ୍ଵାମୀ ବିକେଳାନନ୍ଦ ଓ କାର୍ଯ୍ୟ ସମିତି

ପ୍ରାୟତଃ ସରକାର ଓ ସଂସ୍କୃତି ଅବକାଶେ ଅନୁକରଣ
 ନବକ୍ରମେ ଶିଶୁ ଓ କେଳନାର କାର୍ଯ୍ୟ ଦେଖାକୁ
 ସୁଦ୍ଧା ସଂସ୍କାରକୁ ରାଜ୍ୟପାତ ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ଵମନ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରାୟତଃ
 ଅବକାଶ କରିଛନ୍ତି ।

କିଛି ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୨ ତାରିଖରେ ରାଜ୍ୟ ଶ୍ରମକଳ୍ପ
 ମିଶ୍ରକ୍ରମେ 'ସ୍ଵାମୀ ବିକେଳାନନ୍ଦ ଓ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂସ୍କୃତି'
 ସଂସ୍କ୍ରମେ ରାଜ୍ୟ କେଳ କାର୍ଯ୍ୟପାତ କରିଥିଲେ ଯେ ବିଶ୍ଵାସିକ
 ଚିନ୍ତା ଲୋଟିକ ପ୍ରକୃତି ଉଲ୍ଲେଖ ପ୍ରାୟତଃ ଉପକ୍ରମେ ଏକେ
 ମିଶ୍ରାଣ୍ୟ ଓ ହତାଶା ଦେଖାଦେଇଛି । ସ୍ଵକଳ୍ୟମୟ ସଂସ୍କ୍ରମ
 କିଛି କାର୍ଯ୍ୟ ସାମାଜିକ ଅବକାଶ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଛି ।
 ସଂସ୍କ୍ରମ ପ୍ରାୟତଃ ପରିବେଶ ଶାସ୍ତ୍ର ଓ ସଂସ୍କ୍ରମ ପାଇଁ
 ପ୍ରାୟତଃ ଦେଖିବାରେ ପ୍ରାୟତଃ ସରକାର ଓ ସଂସ୍କ୍ରମ ପ୍ରତି
 ଅବକାଶ କରିଛନ୍ତି । ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଦେଖିବାରେ ଅବକାଶ ଏହାର
 ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ବୋଲି ରାଜ୍ୟପାତ କରିଛନ୍ତି ।

ସାମକଳ୍ପ ଉପକ୍ରମେ ଓ ସ୍ଵାମୀ ବିକେଳାନନ୍ଦଙ୍କ ପ୍ରତି
 କିଛି କିଛି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରି ରାଜ୍ୟପାତ କରିଥିଲେ, ଏହି

ଏଠାରେ ସରକାର କରାଇ ଦିଆଯାଇପାରେ ଯେ ନିକଟରେ
 ସାମକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଉପକ୍ରମେ କେହି ଅବକାଶ ଶିଶୁ

କଲେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଗାଉଡ଼ ଉଡ଼ିଆରେ ଏକ ଗୁଡ଼ିଆପୁଣି
ମୁହଁରେ ଅବିରାଜିତ ହୋଇଥିଲେ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଲା
କେଣ ଲାଗିବକର୍ମର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ମନକୁ ହାତମାତା ଦୁଇଜଣ
ଏକ ଶେଷ ସନ୍ଧ୍ୟାଟି । ଓ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଗାଉଡ଼
ସେମାନଙ୍କ ମନରେ ଉତ୍ତର ଆସି ଓ ଆସୁଥିବାବେଳେ ।

ରାଜ୍ୟପାଳ କହିଲେ ଯେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପରମହଂସ ଓ ସ୍ୱାମୀ
ବିବେକାନନ୍ଦଙ୍କ ପୂର୍ବରୁ ମଧ୍ୟ ବହୁ ସାଧୁ ଓ ସତ୍ତ୍ୱ ଲାଗିତ
କର୍ମରେ ଅବିରାଜିତ ହୋଇ ମାନବ ଦମାରେ ଏକାଧାର ଓ
ମୌଳିକ ଭାବ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ । ମାତ୍ର ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପରମହଂସ
ସମସ୍ତ ଚକ୍ର ଓ ଚିତ୍ରାଧାର ମଧ୍ୟରେ ସମନ୍ୱୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି
ଲାଗିତାର ଜନଜୀବନ ଓ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଜଗତକୁ ନୂତନ ବିରୁ-
ଦ୍ଧତା ଦେଖିଲେ । ରାମଚନ୍ଦ୍ର ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀମାନଙ୍କୁ ସେ ନୂତନ
ମାର୍ଗ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ । ସତ୍ତ୍ୱ ଜବାନ, ସୁସ୍ଥ ନାନବ,
ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ, ସତ୍ତ୍ୱ ଦୁର୍ଗାମାମ, ଶ୍ରୀ ବାସନ୍ତେଶ୍ୱରଙ୍କ ପ୍ରଭୃତି ଲୋକମାନେ
ସେ ଲାଗିତାରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରିଥିଲେ । ସାଂସ୍କୃତିକ
ଏକାଧାର ଓ ଧର୍ମ ମଧ୍ୟରେ ସମନ୍ୱୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ସେ ପ୍ରଚାର
ଥିଲେ ନେତାମାନ, ବାଲକର, ପ୍ରଭୁ ବ୍ରହ୍ମସାହିବ ମଧ୍ୟ ସେ
ଲାଗିତାରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରିଥିଲେ । ନେତବ ରାଜନୈତିକ
ବା ରୋଗୋଦ୍ଧିତ ପ୍ରଭୃତି ନୂତନ, ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂସ୍କୃତି
ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ବାଜର ଅବଦାନର ଅବଦାନ ଥିଲା ।

ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପରମହଂସଙ୍କ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ବାଣୀର ବାହକ
ଭାବେ ସ୍ୱାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦ ଅବିରାଜିତ ହେଲେ । ମାତ୍ର
୨୦ ବର୍ଷ ବୟସରେ ସେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପରମହଂସଙ୍କ ସଂସର୍ଗରେ
ଆସିଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ୪ ବର୍ଷ କାଳ ସ୍ୱାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦ
ଅପୂର୍ବ ସାଧନା ଚକ୍ରରେ ସାଂସ୍କୃତିକ ସମସ୍ୟା ଓ ଦୃଷ୍ଟିର ସମାଧାନ
ସଂପର୍କରେ ବିଶେଷରେ ଲପନାତ ହୋଇଥିଲେ । ଲାଗିତାର
ସଂସ୍କୃତି, ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତା ଓ ପୁନର୍ଜନ୍ମର ଶାନ୍ତି ଲାଗିତାର
କରିବାରେ ସେ ଅବିରାଜିତ ଭାବେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ । ସ୍ୱାମୀ
ବିବେକାନନ୍ଦ ଲାଗିତ ବର୍ଷର ଚତୁର୍ଥ ପରିକ୍ରମଣ କରିଥିଲେ ।
ଲୋକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି, ବୈଜ୍ଞାନିକ, ରୋଗ ଓ ଅବିରାଜିତ ଦେଖି
ସେ ଅଭିରୁଚି ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ । ଲାଗିତ ଗୁଡ଼ି ମୁନି ଋଷିଙ୍କ
ଦେଶର ବଂଶ ଏଭଳି ଅବସ୍ଥା ହୋଇ ପାରେ ? ପରାଧୀନତା
ସତ୍ତ୍ୱ, ଲାଗିତାବା ଅନ୍ୟ ଦେଶବାସୀଙ୍କଠାରୁ ନୂନ ନୁହେଁ,
ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଚିତ୍ତ, ଓ ଚେତନାରେ ସେମାନେ ଲାଗିତର, ଏହା
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦେଶବାସୀଙ୍କୁ ଦୁଃଖିତ କରିଥିଲେ ।

ଚିତ୍ରାଗୋପାଳେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ବିଶ୍ୱଧର୍ମ ସର୍ବୋତ୍ତମରେ ଯୋଗ
ଦେଇ ସେ ସେହି ଲବ୍ଧବୋଧନ ଦେଇଥିଲେ, ତାହା
ବିଶ୍ୱବାସୀଙ୍କୁ ଆସନ୍ତାନ୍ତି କରିଦେଇଥିଲା । ସାରା
ବିଶ୍ୱରେ ତାଙ୍କ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଚକ୍ର ପ୍ରକାର ଦେଖିଥିଲା ।
ରାଜ୍ୟପାଳ କହିଲେ ଯେ ସ୍ୱାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦଙ୍କ ବାଣୀ ଲାଗିତ-
ବାସୀଙ୍କ ମନରେ ନୂତନ ଜନ୍ମଦତ୍ତ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା । ଦେଶ
ପ୍ରେମ ଓ ଦେଶାତ୍ମବୋଧରେ ଦେଶବାସୀଙ୍କୁ ଲବ୍ଧ କରିଥିଲା ।
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ନିଜର ବ୍ୟାପାରୀମାନେ ଦେଶବାସୀଙ୍କ ସେବାରେ
ସବୁବେଳେ ନିୟୋଜିତ ଥିଲେ । ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ଦୁର୍ବଳତା ଦେବେ
ସେମାନଙ୍କ ସେବାକାରୀ ଅଟନ୍ତି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ରାଜ୍ୟପାଳ କହିଲେ ଯେ ସ୍ୱାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦଙ୍କ
ବିବେକରେ ଫଳ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା । ମାତ୍ର ଏବେ ବି
ଅପର-ସୃଷ୍ଟିର ଫଳ ଆମ ଦେଶରେ ଦେଖିବାକୁ ଆସିଲା
କାମୋପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲପନା ସ, ମଧୁ ଚକ୍ରପ୍ରତି ଓ ମାତ୍ର
କାମବାସ ଦ୍ୱାର ଆମ ଯୁବା ସଂପ୍ରଦାୟ ବିଶ୍ୱାସ ଲାଗିତ
ଏଥିରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ସ୍ୱାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦଙ୍କ ବାଣୀ
ସହାୟକ ହେବ ବୋଲି ସେ ଦର୍ଶିଲା ଥିଲେ ଓ ଯୁବସଂପ୍ର-
ଦାଙ୍କ ବାଣୀକୁ ପ୍ରେରଣା ଗ୍ରହଣ କରି ଦେଶରେ ଶାନ୍ତି ଓ
ଦୃଢ଼ କରିବାକୁ ସେ ନିବେଦନ କରିଥିଲେ ।

ଯୋଜନାକୁ ବିବେକାନନ୍ଦଙ୍କୁ ବୁଝାନ୍ତେ ଗୁରୁ

ପଣ୍ଡିତ, ପଣ୍ଡିତ ଗୁମରୁକ ଓ କୃଷିପ୍ରଧାନ ରାଜ୍ୟ
ସ୍ୱାମୀଙ୍କରେ ପ୍ରାୟ କିଛି ଯୋଗାଣ, ଗାଈପାତ୍ର ବିକ୍ରୟ
କେନ୍ଦ୍ର ଓ ଚାଷଗୃହ ନିର୍ମାଣ ସମେତ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସର୍ବସ୍ୱ
ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିବା ସରକାରଙ୍କ ଲକ୍ଷ୍ୟ ବୋଲି ଯୋଜନା
ଓ ସମନ୍ୱୟ ବିଭାଗ ଲକ୍ଷ୍ୟମୟ ଶ୍ରୀ ଶରତ ଲାଗିତ ପ୍ରମାଣ
କରିଥିଲା ।

ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୨ ତାରିଖରେ ସର୍ବଜନସଭାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ
ଥିଲା ଯୋଜନା ସଂସ୍ଥାପନାରେ ସହକାରୀ ନିବେଶନମାନଙ୍କ
ସମ୍ମାନରେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତା କରି ଶ୍ରୀ ଲାଗିତ କହିଲେ ଯେ
ପେଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାତର କରିବା ଲାଗି ଯୋଜନାର ବିବେକାନନ୍ଦ
କରିବାକୁ ସରକାର ଲକ୍ଷ୍ୟମୟ କରୁଛନ୍ତି । ଏହାକୁ ଜନସାଧାରଣ
ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଲାଗିତ କରିପାରିବେ ବୋଲି
ସେ ଆଶା ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ରାଜ୍ୟସ୍ତରରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାତ
ଯୋଜନା ପ୍ରଣୟନ କରିବା ପାଇଁ ଯୋଜନା ବୋର୍ଡ଼
ପୁନର୍ବାର ବିଆଣିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ ଥିବା
ଯୋଜନା କମିଟିଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ପଞ୍ଜିକ୍ଷ ଜରାଯିବ ବୋଲି ମଧ୍ୟ
ସୂଚନା ଦେଇଥିଲେ । ଜିଲ୍ଲାରେ ଥିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କମିଟି
ଗୁଡ଼ିକରେ ଯୋଜନା କମିଟିଗୁଡ଼ିକର ଆବିଷ୍କାର, ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ
ବାସ୍ତବ ସମ୍ପର୍କ ପ୍ରଭୃତି ଓ ସୂଚନା ଧରଣର ହୋଇଥିବ
ସହକାରୀ ନିବେଶନମାନେ ସଂପ୍ରଦାୟ ବିରୁଦ୍ଧାବଳୀମାନଙ୍କର ପ୍ରମାଣ
କମେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଶ୍ରୀ ଲାଗିତ ସରକାରୀ ଚେତନାରେ
ସେହି କମିଟିଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟ ସୁସ୍ଥରୂପେ ସଂପାଦନ କରିବା
ଲାଗି ଚିନ୍ତା ବର୍ଷ ୧ କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଉଛି
କୋଟି ସୂଚନା ଦେଇ ସେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିଲ୍ଲାରେ ପରିଷଦ-ସ୍ତର
ବ୍ୟାପକ ଗଠନ କରାଯିବ ବୋଲି କହିଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ
କୋର ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ି, ପ୍ରାକୃତିକ ସଂପଦ ଓ ଲାଗିତ ଅନୁର
ଲାଗିତ ସଂପର୍କରେ ଆବଶ୍ୟକ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ
ସହକାରୀ ନିବେଶନମାନଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ ।

ଏହି ବୈଠକରେ ଯୋଜନା ବୋର୍ଡ଼ର ଲାଗିତ
କି ବିବେକାନନ୍ଦଙ୍କ ନିଜ ଲବ୍ଧବୋଧନ ଦେଇ ଯୋଜନା ବିବେକାନନ୍ଦ
କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଲପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆଗୋପ କରିଥିଲେ ।
ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାତ ରୁକ୍ଷାନ୍ତି କରିବା ଏବଂ ବାଣିଜ୍ୟ

କ୍ଷମା ଦେବାକୁ ସମସ୍ୟାର ବିରୋଧ କରିବା ଯୋଗୁଁ
 ବିଚାରାଳୟରେ କେହି ମୋହିତ ଭାବେହୁଏ ବୋଲି କି ମିଶ୍ର
 ପ୍ରମାଣ କରିଥିଲେ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧନ କରିବାକୁ ହେଲେ
 ପ୍ରାମାଣିକତା ଲୋକପ୍ରସିଦ୍ଧି ଓ ସ୍ୱାଭାବିକ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର
 ସହଯୋଗରେ ଯୋଜନାସବୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ବୋଲି
 ସେ ମତଦାତା କରିଥିଲେ ।

ଯୋଜନା ଦୋର୍ତ୍ତର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିବା ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟର ଲାଭର
 ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଥମ ଯୋଜନାର ବ୍ୟୟ ଅଟକତ ୨୨,୦୦୦ଟଙ୍କା
 ବୋଲି ଥିବା ବୋଲି କେହି ଦର୍ଶାଇ ଯୋଜନା ଦୋର୍ତ୍ତମ-
 ଗୁଣିତର ସଫଳ ରୂପାୟନ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ
 ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ ।

ଏହି କୈଳାସରେ ଯୋଜନା ଓ ସମସ୍ତ ବିଭାଗର ଶାସନ
 ଶକ୍ତିର ତଥା ଅତିରିକ୍ତ ଉନ୍ନତର କମିଶନର ଥିବା ଅବକାଶର
 ଶାସ୍ତ୍ର ଓ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓ ସମସ୍ତ ବିଭାଗର ତା' ଚକ୍ରଧର ମିଶ୍ରଙ୍କ ସମେତ
 ବିଭାଗୀୟ ପଦର ଅଧିକାରୀମାନେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ ।

ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ପାର୍ଶ୍ୱ ଆୟୋଜନିକ ସହଯୋଗ

୧୯୮୫ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୦ ତାରିଖରେ ସ୍ୱାଧୀନ ଲାଞ୍ଜମଣ
 ଥିବା କେମ ନଦ ସିଂହାଳ ବୁଢ଼ପୁର ପ୍ରାନ୍ତର ପରିଷଦ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର-
 ମାନଙ୍କ ସହିତ ସହଯୋଗ ପରିଚଳନା ଓ ପରିଚାଳନା ସୁରକ୍ଷା
 ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ । ସେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରମାନଙ୍କୁ
 ସୁରକ୍ଷା ଦେବା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଯେ ପ୍ରାନ୍ତର-ର ଓ ସ୍ୱାଧୀନ ବିଭାଗର
 ମିଳିତ ଗ୍ରାମ୍ୟମାନଙ୍କୁ ବୁଢ଼ପୁର ସହଯୋଗ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ
 ବ୍ୟାପକ କରୁଛି ଆଶିଷେବ । ମ୍ୟାଗେଜିଆ, ବୁଢ଼, ସାମୁ,
 ବସନ୍ତ, ଅନ୍ଧକ ଦୁରାଳରଣ ଏବଂ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ କାର୍ଯ୍ୟ-
 କ୍ଷେତ୍ରର ପ୍ରଥମପଥର କରେ ମୁକାଦିମ କରିବା ପାଇଁ ସେ
 ପୌର ସଂସାଧ ସହଯୋଗ ଜାମନା କରିଥିଲେ ।

ସଂଧ୍ୟାରେ ମନା ମହୋତ୍ସବ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ବୁଢ଼ପୁର ଲତପତି
 ମେଳକାର କଲେଜର ହାଲ୍‌ସ୍ ଅଧିକାରୀ ଆସୋସିଏସନ୍‌ର ଦାକ୍ଷିଣ
 ଶ୍ରମରେ ପ୍ରୋମୋସିଭ୍ କରି ଥମ ଯେତେବେଳେ ବାବରେ
 ମେଳକାର କଲେଜଗୁଡ଼ିକୁ ଅନ୍ୟ ଧର୍ମର ସହଯୋଗି ଯୋଗରେ
 ବିଭାଗୀୟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସଂପର୍କରେ ସୁରକ୍ଷା ଦେଇଥିଲେ । ଏହା
 ବ୍ୟତୀତ ସଂପ୍ରତି ମେଳକାର କଲେଜଗୁଡ଼ିକରେ ବେଶାବେଶିଆ
 ବିଶିଷ୍ଟ ସମସ୍ୟା ସଂପର୍କରେ ସରକାର ସହଯୋଗ ଅତି ଏବଂ
 ପ୍ରାମାଣିକତାରେ ନିୟତ ତାତ୍ତ୍ୱରମନ୍ତ୍ର ପ୍ରାମାଣିକତା ସରକାରୀ
 କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରରେ କେତେକ ଯୋଗ ଦେବା କରି ବିଭାଗ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ
 ବୋଲି ସେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦେଇଥିଲେ ।

୧୯୯୧ ଜୁଲାଇରେ ସେ ଉତ୍କଳର ମିହିର ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ
 ଶାଂସୁର ଓ ଗୋବରା ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ଉତ୍କଳର ଉପକ୍ଷେପ
 ବିଶିଷ୍ଟାଙ୍କର ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ଗୋବରାମାନଙ୍କ ପରି ମଧ୍ୟ ବିଷୟ
 ତଥା ବିଶିଷ୍ଟା କେନ୍ଦ୍ରର ସମସ୍ୟା ସଂପର୍କରେ ପ୍ରଶ୍ନ କରୁଥିଲେ ।

ସେହିନ ସେ ଉତ୍କଳର ଦାବଦଦାତାରେ ବିଭାଗୀୟ
 ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ସହିତ ଆଲୋଚନା କରି ତାତ୍ତ୍ୱରମାନା ସୁରକ୍ଷା
 ମହାମଣି ମିମାଣ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉନ୍ନତମନ୍ତ୍ରର ଜାଣିକମ
 ସଂପର୍କରେ ସମାଧାନ କରିଥିଲେ ।

ଆନୁଷ୍ଠାନିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର

ପ୍ରାୟତଃ ବିଭାଗ ଉତ୍କଳପତା, ପ୍ରାୟତଃ ଓ ପ୍ରତିନିଧି
 ଦୃଷ୍ଟିରେ ୧,୦୨୪ ଏକର ଜମିରେ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ଏ
 ପ୍ରାୟତଃ ୩୯୦ଟି ପରିବାରକୁ ଅନ୍ତର୍ଭାଗ କରାଯାଏ ।
 ଏଠାରେ ଉତ୍କଳ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ସେ ଅବ ପରିଷଦରେ
 କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ବିଶେଷ ଥିବା ଦେଖିବାକୁ ଏଥିପ୍ରତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟମାନଙ୍କ
 ମଧ୍ୟରେ ବେଶ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଦେଖାଦେଇଛି । ବିଶେଷକରି କାର୍ଯ୍ୟ
 ଶକ୍ତି ୪ ବର୍ଷ ହେବା ପରଠାରୁ ପ୍ରତି ଶହରୁ ଅଧିକ ବା ବେ. ବି.
 ପିଲାଙ୍କରେ ଏବଂ ଏକରୁ ୫୨୦ ବେ. ବି. : କାର୍ଯ୍ୟ ଅନୁବ
 ହୋଇଥାଏ, ସାଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ଥିତି ବଦଳ ବଦଳୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ।
 ଏହାଛଡ଼ା ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରମାନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ମୂଳ, ବିଭି,
 ଚିକିତ୍ସା ଆକାରସମ୍ପନ୍ନ ଅଧିକ ଅସ କରିଥାନ୍ତି । ବେଶ୍ ମୂଲିକା
 ସଂପର୍କର ବିଭାଗ କରୁଥିବା ବିଭାଗ ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର
 ନିୟୋଜିତ ପଦବୀରେ ଥିବା କର୍ମୀର ଭରତ ବିଧାନ କରିବା
 ଯଥେଷ୍ଟ ଯଥେଷ୍ଟ ସେପକ୍ତ କର୍ମରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର କରି ପ୍ରାମାଣିକତା
 କରିବା ପ୍ରତିଦାତା ଓ ବିଶିଷ୍ଟ ପରିବାରର ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟବ
 କରାଯାଇଛି । ଗତ ଅସଫଳ ନାହିଁ ତାରିଖରେ ଉତ୍କଳପତା
 ବୁଢ଼ପୁର ଉତ୍କଳ ପ୍ରଶାସନରେ ମାଟି କରିବା ପରିବାରର
 ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାୟତଃ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସାର ହୋଇଥିବା ।

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରର ପରିବ ପରିବାରର ଅଧିକୃତିକ ଅନ୍ତର୍ଭାଗ
 କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ଅନ୍ତର୍ଭାଗୀ ପ୍ରାୟତଃ ଦିନରେ ଏ ପ୍ରାୟତଃ ୨,୨୭୮ ଏକର
 ଜମିରେ ମୂଲିକା ସଂପର୍କର ବିଭାଗ କରିଥିଲେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର କରଯାଇ
 ପ୍ରାୟ ୧,୩୪୦ ବି ଭରତ ପରିବାରକୁ ଅନ୍ତର୍ଭାଗ କରଯାଇ
 ପାରିଛି ।

'ଜମିଆ' କଲ ଯୋଗାଣ ପ୍ରକଳ୍ପ

ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୫ ତାରିଖରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର
 ବୁଢ଼ପୁର ପ୍ରଶାସନର ଦାମେଶ୍ୱର ବିଭାଗର ପ୍ରକଳ୍ପକର୍ତ୍ତା ସରକାରୀ
 ଦମେଶ୍ୱର ପ୍ରଶାସନ, କଲେକ୍ଟର ଓ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାମ ପାଇଁ
 କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରଶାସନରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କୋଇଲିକା ପ୍ରାୟତଃ-କର
 ଯୋଗାଣ ପ୍ରକଳ୍ପର କରଯାଆଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ କର୍ମ-କରଯାମା
 ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍କଳପତା କରିଛି । କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ପ୍ରକଳ୍ପ
 ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ତଥା କଲେକ୍ଟର କରୁଥିବା ୨୦ଟି ବୁଢ଼ପୁର କାର୍ଯ୍ୟ
 ପ୍ରକଳ୍ପରେ ଉତ୍କଳପତା କର ବ୍ୟବହାର କରିବା କରି କେମିତି
 ସରକାର କରୁଥିବା ଯେଉଁ ବ୍ୟାପକ ଯୋଜନାକୁ ଅନୁମୋଦନ
 କରିଥିଲେ, ତନ୍ମଧ୍ୟରେ କେତେକ ପ୍ରାୟତଃ କର ଚିତ୍ର ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ

ବିଭାଗୀୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱନାଥ ବିଶ୍ୱାଳ ସମେତ ସାମାଜିକ ମାତ୍ର ଧର୍ମାନ୍ତର, ନୌଦିଆ, ଆଶୁରୀ ମହାଜାତୀ ଓ କ-ପାଳାର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କର୍ମକର୍ତ୍ତାମାନେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରୀ ପରାଶରାମପୁରବିଭାଗେ ମାତ୍ର ୬ ଲୋକରେ ୧୫୦ ଟି ଗ୍ରାମ ମାତ୍ର ଧରାଯାଇଛି । ମାତ୍ର ଧର୍ମାନ୍ତରମାନେ ବାଧ୍ୟତା ଉ-ଦ୍ଦିଷ୍ଟବିଧାନ ତତ୍ତ୍ୱରେ ୧୦ ଟଙ୍କା ପରିଶ୍ରମ କରି ୫୦ ଟି ବା. ମାତ୍ର ଧର୍ମାନ୍ତର ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ହନୁସନ କ-ପାଳାର ବାହ୍ୟ ଉ-ଦ୍ଦିଷ୍ଟବିଧାନ କାଟାମାରାନ୍ ନୌକାରେ ଅବ ପରିଶ୍ରମରେ ଅଧିକ ମାତ୍ର ଧର୍ମାନ୍ତର ପ୍ରାପ୍ତିକାର ଗୋଟିଏ ଦେଶି ନୌଦିଆମାନେ ୧୦୦ଟି ଏହି ପ୍ରକାର ତଳା ଗଣ ପ୍ରକୃତରେ ସେବାମାନଙ୍କୁ ତୁରନ୍ତ ସୋପାନ କେତାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ଲବ୍ଧ ଉ-ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ୱଳ୍ପତ କାଟାମାରାନ୍ ତଳା ସ୍ୱଳ୍ପତ, କରି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ସାର ନୌକାରେ ଅନ୍ତର୍ଗତ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ଉତ୍ତର ଧରଣର ତଳା ଦ୍ୱାରା ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟତରେ କେତା ମାତ୍ର ଧର୍ମ ସେବାମାନଙ୍କ ଜୀବିକାରେ ସାପାତ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଗତ କରିପାରିବେ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଇଛି ।

ଆହୁରି ତଳାପରିଷ୍ଟି ସେ ଉଚ୍ଚ ଉ-ଦ୍ଦିଷ୍ଟବିଧାନ କାଟାମାରାନ୍ ତଳା ତଳାରେ ମାତ୍ର ନୌକାରେ କେତାରେ ଯାଇପାରେ । ପ୍ରକୃତର ସମସ୍ତରେ ୨୫ ତଳା ମୂଲ୍ୟର ୧୦ ଲିଟର ତିରେ ସିନି ଉ-ଧାନ ବାବଦକୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା ହୋଇଥିଲା । ଏଣୁ, ସ୍ୱଳ୍ପ ବ୍ୟୟର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅଧିକ ମାତ୍ର-ଧର୍ମାନ୍ତର ସୋପାନ କାଟାମାରାନ୍ ତଳା ପ୍ରତି ଉପସ୍ଥିତ ମହାଜାତୀୟ ଆଶୁର ପ୍ରକାର ପାଇଛି ।

ଏହି ସୋପାନ ଅନୁଯାୟୀ ଯେଉଁ ଗ୍ରାମର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଇଖାନା କରାଯିବେ, ସେମାନେ ନିଜ ପ୍ରକୃତ ଗାତ ଓ କରାଯିବେ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶ୍ରଦ୍ଧା ବାବଦକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ପାଇଁ ୪୩୦ ଟଙ୍କା ଶ୍ରଦ୍ଧା କରିବେ । ସୋପାନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦୁକରେ ୧୦୦ଟି ଗ୍ରାମରେ ଏହା କାର୍ଯ୍ୟ ହେବ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗ୍ରାମରେ ୫୦୦ଟି ପାଇଖାନା ବୋଲି ପାଇଁ ଶ୍ରଦ୍ଧା କରାଯାଇଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଉଚ୍ଚ ୧୧୫୫ ଦୁକର ଥିବା ଅ-ଗମତ୍ୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ ନିଆଯିବ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦୁକର ୧୦୦ଟି ଅଗମତ୍ୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରର ୨୫ ଲକ୍ଷ ବ୍ୟବହାର ଉପଯୋଗୀ ଗୋଟିଏ ନେତାଏ ଗ୍ରାମର ପାଇଖାନା ବୋଲିବ । ଏହାଛଡା, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦୁକରେ ୨୦୦ଟି ପ୍ରାଥମିକ ଓ ବାଲିକ ସ୍ତରରେ ୨୫୦ ଲକ୍ଷ ପର ବ୍ୟବହାର ଉପଯୋଗୀ ପାଇଖାନା କରାଯିବ । ସେବାସେବା ଅନୁସାନ୍ତମାନଙ୍କୁ ଏହି ସୋପାନରେ ବ-ଶିଷ୍ଟ କରାଯାଇ ସେମାନଙ୍କ କରାଯିବେ କିମ୍ବା ତୁଳ୍ କରିଥାନ୍ତେ ପାଇଖାନା କରାଯିବ ।

ଏହିପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟ ତତ୍ତ୍ୱରା କରିବାପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଗୋଟିଏ ଉଚ୍ଚସ୍ତର ଓ ଗ୍ରାମ୍ୟ ସ୍ତରରୁ ଗୋଟିଏ ଶାସନ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ଏକ- ସଂପୃକ୍ତ ଡିଭିଜନ ନିୟୋଜିତ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ କମିଟିମାନ ଗଠନ କରିବା ପାଇଁ ଶ୍ରଦ୍ଧା କରାଯାଇଛି ।

ଗ୍ରାମ୍ୟପରିମଳ ସୋପାନ

ସ୍ୱମ୍ଭୂତ ଆଦିକାରୀ ହନୁସନ ସ୍ୱସ୍ଥା

ପରବର ଉ-ଧ୍ୟରେ ଶିଶୁ ବିଳାଶ ସୋପାନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ଉ-ଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟମ ୧୧୫୫ ଦୁକରେ ତତ୍ତ୍ୱର ଗୁରୁତ୍ୱ ଏକ ନୂତନ ଗ୍ରାମ୍ୟ ପରିମଳ ସୋପାନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବେ । ସେହି ଉ-ଧ୍ୟରେ କେବଳ-କେବଳ ଶିଶୁର ସାମାଜିକ ଓ ଆଠଗଡ଼, ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାର କୁପୁରୀ ଓ ତଣପରା, ସମ୍ବଲପୁର ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ଓ ପାଲହାଟ, ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲାର ନାଗପୁର, ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ଖୁର୍ଦ୍ଧାକୋଟ ଓ କୁରୁବାଗ୍ରା ଏକ- କେଳାନାଥ ଜିଲ୍ଲାର ଆଠଗଡ଼ ଓ ପାଲହେଡ଼ା ସୋପାନ, ବାବଦରେ ପ୍ରାୟ ୪୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରାଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି । ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏ ସଂପର୍କରେ 'ସ୍ୱଳ୍ପସେବା' ସଙ୍ଗେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିଛନ୍ତି । 'ସ୍ୱଳ୍ପସେବା' ସଂସ୍ଥା ମୋଟ ଖର୍ଚ୍ଚର ୬୦ ଲକ୍ଷ ଅର୍ଥ ସୋପାନ ଦେବାକୁ ରାଜି ହୋଇଛନ୍ତି । ଅବଶିଷ୍ଟ ୪୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବହନ କରିବେ । ଗାଁ ଗହଳରେ ବସବାସ କୁପୁରୀ ସେବାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପାଇଖାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ନିମନ୍ତେ ସେମାନେ ଏକେକେଣ୍ଡେ ମହତ୍ୟାକର କରିଥାନ୍ତି । ଏହା ପ୍ରକୃତର ଶ୍ରଦ୍ଧା ହୋଇଥାଏ ଓ ଉଚ୍ଚର କାଟାଣ ଦୁକା କରାଯାଇବ, କେଶେଶକରି ଶିଶୁମାନେ ରୋଗାକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ମୃତ୍ୟୁ ମୁଖରେ ପଡ଼ିବ । ଏହାର ନିରାକରଣ ପାଇଁ ଏପରି ଏକ ସୋପାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇ ଗାଁ ଗହଳରେ ଲବ୍ଧ ଧରଣର ପାଇଖାନା କରାଯିବ ।

ରାଜ୍ୟରେ ଆଦିବାସୀ ଅଧ୍ୟକ୍ଷିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗାଁଗାଁରା ହେଉଥିବା ୨୧୫୫ ସମ୍ଭୂତ ଆଦିବାସୀ ଉଚ୍ଚସ୍ତର ବ-ଶୀର ବାଲିକମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଓ ସଫଳାନ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଗ୍ରାମ-ସ୍ତର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକମାନଙ୍କୁ ଅତିରିକ୍ତ ନିୟୋଜିତ (ଉଚ୍ଚସ୍ତର) ଅଗତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ସେମାନେ ଯଥାଯଥତାରେ କୁରୁଗୁଡ଼ିକରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ସମ୍ଭୂତ ଆଦିବାସୀ ଉଚ୍ଚସ୍ତର ବ-ଶୀର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ତତ୍ତ୍ୱରା କରିବେ ଏବଂ ବା. ଓ ମାନବ କାର୍ଯ୍ୟର ସମାପ୍ତ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଉଚ୍ଚ ସ୍ତର ଚିତ୍ରଣ ମଧ୍ୟ କରିପାରିବେ । ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କୁ ଶୋଷଣ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ଅଞ୍ଚଳର ଉଚ୍ଚସ୍ତର ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଶମତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଯେଉଁଠାରେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉଚ୍ଚସ୍ତର ବ-ଶୀ ଓ ସମ୍ଭୂତ ଆଦିବାସୀ ଉଚ୍ଚସ୍ତର ବ-ଶୀ ଏକତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ସେଠାରେ ଉଚ୍ଚସ୍ତର ବ-ଶୀ ମଧ୍ୟରେ ସମନ୍ୱୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକମାନେ ଦୃଷ୍ଟି ଦେବେ ।

ରାଜ୍ୟର ଯେଉଁ ସ୍ୱଳ୍ପସେବାମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ଆଦିବାସୀ ଉଚ୍ଚସ୍ତର ବ-ଶୀ ଅବସ୍ଥାପିତ, ଉଚ୍ଚ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ସେହି ସ୍ୱଳ୍ପସେବାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅତିରିକ୍ତ (ଉଚ୍ଚସ୍ତର) ସୋପାନ ହୋଇ ଉଚ୍ଚସ୍ତର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ।

ଆଦିବାସୀ ଯୁବକ ମାନଙ୍କୁ ଅଭିମୁଖ୍ୟ

ଆଦିବାସୀ ଓ ହରିଜନ ଭବେଶ୍ୱରୀ ତଥା ବାଲିମ ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷପାରେ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ୨୧ଟି ସମନ୍ୱିତ ପାଠକାଳୀ ଭବନ ଗଠାଇ ୨୫ ଜଣ ଆଦିବାସୀ ଯୁବକଙ୍କୁ ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ୨୯ ତାରିଖପାଞ୍ଚ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସ ୨ ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଭିନ୍ନ ଶିକ୍ଷାକ୍ରମାବଳିମାନ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଆଗରୁଟିଏ ଯୁବକଙ୍କୁ ଗାନ୍ଧୀ ଦୁର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏହି ବାଲିମ ତାପର୍ଯ୍ୟପୁର୍ଣ୍ଣ । ଆଦିବାସୀ ଯୁବକମାନେ ସେମାନଙ୍କ ବାଲିକୁ ଓ କର୍ମକ୍ଷମା ଯଥାପଥକାଳେ ପ୍ରାପ୍ତ କରି ସୁନାପରିକଳାରେ ନିଜକୁ ଭରଣ କରିବା, ଶିଳ୍ପ କରଣମୁଦକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକରେ ସକ୍ରିୟତାରେ ଯୋଗଦାନ, ଚର୍ଚ୍ଚାମାନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଶିକ୍ଷାକ୍ରମର ଯୋଗଦାନ। ସଂସନରେ ସେମାନଙ୍କର ମତାମତ ଓ ଆବଶ୍ୟକତାରେ ଦେଖିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ସଂଶୋଧନ ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯୁବକ ବିଷୟରେ ବାଲିମ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ବିଶ୍ୱାସୀୟ ମତୀ ଶ୍ରୀ ରବିନନ୍ଦ କେତେକ ଏକ-ଶାସନ ଶିକ୍ଷକ ତଥା ସାତଜଣ ମହାପାତ୍ର ପ୍ରମୁଖ କର୍ମକର୍ତ୍ତା ଭବେ ବାଲିମପ୍ରତି ଯୁବକମାନଙ୍କୁ ଆକର୍ଷଣିତ ଯୁବକଙ୍କର ତାପର୍ଯ୍ୟ ଏକ-ଭବପୂର୍ଣ୍ଣ ମାଗଣିକତାରେ ନିଜକୁ ଭରଣ କରି ସେମାନଙ୍କର ବାଲିକୁ ଓ କର୍ମକ୍ଷମା ପ୍ରାପ୍ତ କରିବା ବିଷୟରେ ଶ୍ରଦ୍ଧାବୋଧନ ଦେଉଥିଲେ ।

ପଦମାର୍ଗ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଲା

ପଦମାର୍ଗ ଯେ ଜଳରେ ପଦ କରାଯାଇଥିବା କର୍ମଗୁଡ଼ିକରେ ସହଯୋଗର ସୁବଧା ପାଇଁ ପଦସେବକ ଶ୍ରେଣୀ ଭରଣ ନିମ୍ନ ପ୍ରାଣ କରନାମାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । କର୍ମମାନ ସ୍ୱର ଏହି ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ମୋଟ ୧୩୫୫ଟି ମୌଜାର ୧୩,୪୭୭ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ପଦମାର୍ଗ ସଂସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଚିକିତ୍ସା ଓ ଶିକ୍ଷା ମୋଟ ୩୧,୧୩୯ ହେକ୍ଟର, ପ୍ରାଣ ଚିକିତ୍ସା ୩୦୦ଟି ମୌଜାର ୨୭,୪୩୭ ହେକ୍ଟର, ବାଲେଶ୍ୱର ଚିକିତ୍ସା ୨,୭୧୫ ମୌଜାର ୧୫,୫୪୯ ହେକ୍ଟର, ସମ୍ବଲପୁର ଚିକିତ୍ସା ୧୧୧୫ ମୌଜାର ୧୧,୭୨୩ ହେକ୍ଟର ଏକ-କରଣୀୟ ନିମ୍ନର ୭୮ଟି ମୌଜାର ୮,୨୩୨ ହେକ୍ଟର ପଦମାର୍ଗ କରାଯାଇଥିବା ଶୁଖଳି ଅବସ୍ଥା ।

ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ପଦସେବକ ବିଭିନ୍ନ ସଂସ୍ଥା ୪୦-୫୦ ହେକ୍ଟର ଜମି ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାରର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଛନ୍ତି । ଏହି ପ୍ରକାରର ପାଣି ବିଧିବଦ୍ଧ କିଆରୀ ମାଡ଼ି ପଦସେବକ କରିଥାଏ । ଏହାଦ୍ୱାରା ଆବଶ୍ୟକତା-ପାତ୍ର ଅଧିକ ପାଣି ମାଗୁଥିବାକୁ ଅଳ୍ପ ମୁହଁ ପ୍ରସର କରାଦେ ହୁଏ ନାହିଁ । ବିଭିନ୍ନ ପଦମାର୍ଗର ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଦକୁ ସୁବର୍ଣ୍ଣରେ ପାଣି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଏ

ସୂଚନାମା ଯୋଜନାକୁ ଅଗ୍ରଗତି

ସୂଚନାମା ଯୋଜନା ୧୭ ତାରିଖରେ ଶ୍ରୀ ମନୋର ଉଷ୍ମ ମତୀ ଶ୍ରୀ ମିମ୍ବୁଧର ଭଣ୍ଡାର ପ୍ରାଣପାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଏକ କରଣୀୟ ଆଲୋଚନା ବୈଠକରେ କରାଯାଇ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା କର୍ମକ୍ରମ ମନୋର ଯୋଜନା ଅଗ୍ରଗତି କରାଯାଇ ପରୀକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି ।

ସମାସ୍ଥାକୁ ସହାୟ ଯେ କରଣିତ ସହ ମନୋର ଯେ କରା ଅନୁସାଧା ବିଭାଗ ୨୧ଟି ଦୂରର ପ୍ରାଣାଞ୍ଚଳରେ ସମ୍ପଦାୟ ୨,୩୫୦ଟି ସୂଚନାମା ହୋଇଛି ଏକ-୨୯୩୫ଟି ସୂଚନାମା-ଧାର ଅଛି । ପଦରେ ଆଦିବାସୀ-ହରିଜନର ସମେତ ଆସିତ ଦୂରତ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ୨,୩୫୦ଟି ସାମାଜିକ ପରିବାର କରଣିତ ହୋଇଛନ୍ତି । ଏ ବାବଦରେ ସମ୍ପଦାୟ ୨୫ ଜଣ ୧୮ ଜଣର ବାଣୀ କରା ଦିନଯୋଗ କରାଯାଇଛି । ମନୋରାଧାର ଶିକ୍ଷା ସେହିସବୁ ସୂଚନା କାର୍ଯ୍ୟ ଯଥାକାଳ ସଂସ୍ଥା କରିବାପ୍ରତି ଶ୍ରୀ ଭଣ୍ଡାର ବିଶ୍ୱାସୀୟ ପଦମାର୍ଗ ଦେଉଛନ୍ତି ।

ଏହି ବୈଠକରେ ପ୍ରାଣ-କୋଣାର୍ଡ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଭରଣର ସଂସ୍ଥାର ଉଦ୍ୟମରେ 'କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ'ରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବାକୁ ଯାଉଥିବା ସିଦ୍ଧି ମହାବୀର ସୂଚନାମା ଯୋଜନା କରଣିତରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଅଛି । ଏହି ଯୋଜନା ଅନୁସାଧା ପ୍ରାଣ ୧ ଗୋଟି ୫୨ ହଜାର ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ଅବକଳରେ ସମ୍ପଦାୟ ୫୨୩୫ଟି ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗର ଶ୍ରମ ମନୋର କରିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରହିଛି । ସେହି ମଧ୍ୟରେ ଅଧିକ ଦୂରତ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ସେବକ ପାଇଁ ୨୨୨୫ଟି ସୂଚନାମା ମିଳୁ ଅନୁସାଧା ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ ୨୨୩୫ଟି ସୂଚନାମା । ସେହି ଅବକଳ ମଧ୍ୟରେ 'ସୂଚନା' ସଂସ୍ଥାପାତ୍ର ପ୍ରାଣ ୨୯ ଜଣ ଟଙ୍କା ଭଣ୍ଡାରରେ କରଣିତ କରାଯାଉଛି ।

ଏହା ବ୍ୟତୀତ ସମନ୍ୱିତ ସହଯୋଗର ଭରଣର ଯୋଜନା ଅନୁସାଧା ୯ ଜଣ ୧୪ ହଜାର ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ଅବକଳରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନିତରରେ ୧୦୧୫ଟି ଭରଣ ପ୍ରାପ୍ତିର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି । ଏହିସବୁ ବାବଦରେ ମନୋର ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଆୟକାରୀ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ବିହସ୍ତ ହେଉଛନ୍ତି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି । ସେହିପରି 'ବିଶ୍ୱାସୀୟ' ପାରେ ଗାନ୍ଧୀ ସୂଚନାମା ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ବିଭିନ୍ନ ଆୟକାରୀ ଗୋଷ୍ଠୀର ସମେତ ପାଇଁ ବାବଦରେ ମନୋର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରହିଅଛି ।

ସେମାନେ ସହାୟତାରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ପଦମାର୍ଗର ଭରଣର ଯୋଜନାପ୍ରାଣୀ ପ୍ରାଣ ସହର ମଧ୍ୟରେ ୪୫ଟି ପ୍ରାଣର ଗାନ୍ଧୀର ଭରଣି ତଥା ସଂସ୍ଥାୟର କରାଯାଇଛି ଏକ-ଏ ବାବଦରେ କରଣିତ ମାଗଣେର ସୂଚନା ସମ୍ପଦାୟ ୨୧୦୦ ୨୨ ହଜାର ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରାଯାଇଛି । ସେହିପରି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ଗୋଷ୍ଠୀମାନଙ୍କ ମନୋର କାର୍ଯ୍ୟ ଅବେଗ ରହିଛି ଓ ଏ ବାବଦରେ ୧୮୦୦୦ ମାତ୍ର ହଜାର ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ହୋଇଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ଯଥା ଶୀଘ୍ର ଶେଷ କରିବା ନିମନ୍ତେ ମତୀ ମହୋଦୟ ପଦମାର୍ଗ ଦେଉଥିଲେ ।

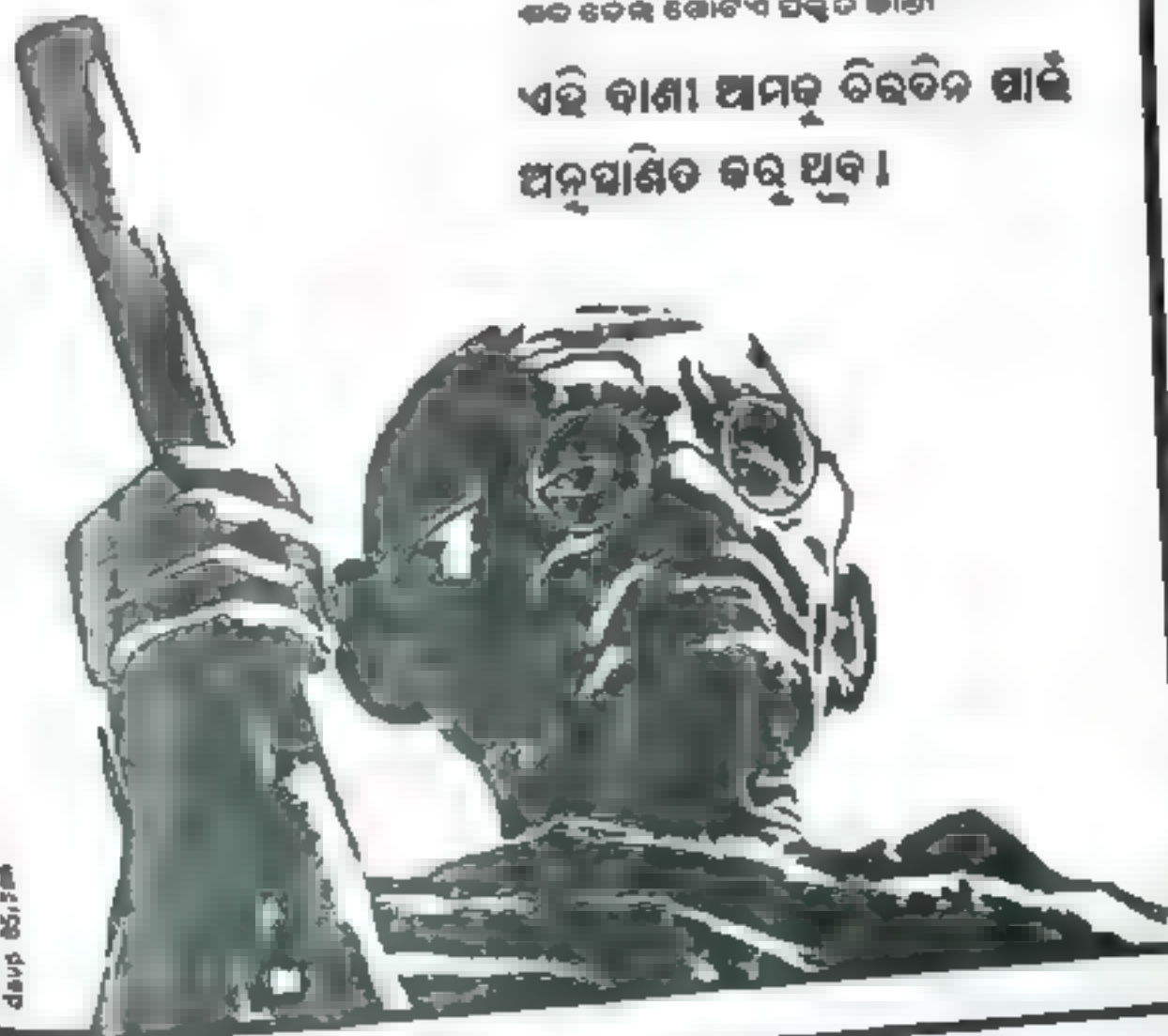
ଏହି ଆଲୋଚନା ବୈଠକରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କରାଯାଉ, କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରାଣି-ର ପିତା-ପିତା, ପ୍ରାଣ ସଂସ୍ଥାର ବିଶ୍ୱାସୀ

“ମୋ ଜୀବନ ହିଁ ମୋ ବାଣୀ”

ସତ୍ୟ
ଅହଂକାର
ଶାନ୍ତି
ପ୍ରେମ
ସ୍ୱପ୍ନସ୍ୱଭା
ନିର୍ଭୀକତା
ନିରାଶ୍ରୟତା
ସ୍ୱବେଶୀ

କାହିଁକି ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଏତଦ୍ଦୃଶ ବେଦନା ଶାନ୍ତ
ଦେହୋଟି ଶବ୍ଦ କିନ୍ତୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିର୍ଭୀକ ।
କାହାରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶ୍ରେୟା, ପ୍ରତ୍ୟେକଟି କର୍ମ
ପରଶିବା ନିମିତ୍ତ ସେ ସୂଚିତ ଶିଳ୍ପ ଗୋଟିଏ
ଗୋଟିଏ କଥାଟି ପଢ଼ନ୍ତୁ । ସେ ଯଦୁ ଦିନାନ୍ତର
କାଳର ଧାରା ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ଦେଖି ନାନ-
ତିକ ନୂଆ-ବେଶ ସୂଚିକୁ ଶିଳ୍ପକ କରି ଗଢ଼ି
ଦେଖିଲେ ଏହା ଦାଞ୍ଚର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉଦ୍ଦୀପନ
କେବେବେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରସ୍ତୁତ କାହାଣୀ

ଏହି ବାଣୀ ଆମକୁ ଭିତ୍ତିନି ଶାନ୍ତି
ଅନୁପାଶିତ କରୁ ଥିବ ।

ଶକ୍ତି ପ୍ରସାସନା

ଶ୍ରୀ କାଳୀ ଚରଣ ସେନାପତି

ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତି ବିରଚନ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଉପଦେଶ ।
ଏହି ପୁସ୍ତକ ସଂସ୍କୃତିର ଗୁଣ ଲାଭକର୍ମରେ ପୁଣି ପୁଣି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ
ହେଉ ଅଛି ଶକ୍ତି ପ୍ରସାସନା ଚରଣ ସେନାପତି । ସେହି
କମଳା ଅବାଚନ - ମନସ-ବୋଧନା, ବିଶ୍ୱାସନା, ପରମ
ରହସ୍ୟର ଅବରୋଧନ ପରେ ମତ୍ୟ ବିହାରିଣୀ ସେହି ପୁଣି ବିଶ୍ୱ-
ବ୍ୟାପିନୀ, ବିଶ୍ୱରୂପିଣୀ, ସ୍ୱାଧୀନ ବରଣୀ ଓ ପରିଚୟ ବରଣୀ ।
ସେହିପାଇଁ ଗଣି ନବରେ ଶକ୍ତିର ଦୃଶ୍ୟ-

"ଜନନୀ ପୂର୍ବରେ ମିଳିଛି ଜନନ
କହି ଶାନ୍ତତା ଶକ୍ତିର ଜନନ" ।

ସବୁକିଛି ସେହିପରି ମଣିଷର ହିଁ ଏହିଠାରେ ।
ପାଖର ପଥରେ ଏହାଟି ସୂର୍ଯ୍ୟରେ ଶିତ ପଥ (Sun-lit path)
ପ୍ରମୋଦନୀ ବିଶ୍ୱାସନାଟି ସହ ସଂସ୍କୃତି ହେଲେ ଶାନ୍ତ
ପୁଣି ସେହିପରି ଶକ୍ତିର ସ୍ୱରୂପ ଶାନ୍ତ ।
ସେହିପାଇଁ ବିଶ୍ୱାସନା ଓ ଶକ୍ତିର ସ୍ୱରୂପ ଶାନ୍ତ ପୁଣି ଶକ୍ତିର ସ୍ୱରୂପ
ହେଉ ଶକ୍ତିର ସ୍ୱରୂପ ଶାନ୍ତ ଅଛି ଏହି ଜଗତର ପୁଣି ବିଶ୍ୱ-
ବ୍ୟାପିନୀ ବିଶ୍ୱରୂପିଣୀ ସ୍ୱାଧୀନ ବରଣୀ ପାଇଁ ।

ବିଶ୍ୱ ଜନନୀଙ୍କର ସ୍ୱରୂପ ବିଶ୍ୱ ମହାବ୍ରହ୍ମ ପାଖର
ନିଜର ପ୍ରତିରୋଧ ଦୃଶ୍ୟ । ପାଣିବିଦ୍ୟାରେ ସେହି ମହାବ୍ରହ୍ମ

ବିରଚନ ଲାଭେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ, ତାହା କେତେକେ କହୁଛନ୍ତି
ଦୃଶ୍ୟ ବିଶ୍ୱାସନା ମଧ୍ୟରେ, କେତେକେ ପୁଣି ଶକ୍ତିର ଦୃଶ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ
କେତେକେ ଶାନ୍ତ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ପରମ ଲକ୍ଷଣ ମଧ୍ୟରେ
ଅଛି ପୁଣି କେତେକେ ବିଶ୍ୱ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣତା ମଧ୍ୟରେ
ଶ୍ରୀ ପରବିଦ୍ୟା କହନ୍ତି:

"She is Maheshwari, goddess of the supreme knowledge, and brings to us her vision for all kinds of wideawakes of truth, her rectitude of the spiritual will, the calm and passion of her supramental largeness, her felicity of illumina-tions, She is Mahakali, Goddess of the supreme strength, and with her are all might and spiritual force and severest austerity of Tapas and swiftness to the battle and the victory and the laughter, the atahasya, that makes light of defeat and death and the powers of the ignorance. She is Mahalakshmi, the goddess of the supreme love and delight, and her gifts are the spirit's grace and the charm and beauty of the Ananda and protection and every divine and human blessing. She is Mahasaraswati the goddess of divine skill and of the works of the spirit, and hers is the yoga that is skill in work, yogah karmasu kausalam, and the utilitas of divine knowledge and the self application of the spirit to life and the happiness of its harmonies."

ଅର୍ଥାତ୍, "ସେହି ଶକ୍ତି ହେଉଛନ୍ତି ମହେଶ୍ୱରୀ, ପରମ ଜ୍ଞାନର ଅଧିଷ୍ଠାତ୍ରୀ ଦେବୀ, ସେହି ଆମକୁ ତାଙ୍କର ସାବଧାନ ଦୃଷ୍ଟି ଓ ସତ୍ୟର ପ୍ରକାଶନା ଆଣି ଦେଉଛନ୍ତି, ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ସଂନବର ଯଥାର୍ଥତା ଆଣି ଦେଉଛନ୍ତି, ତାଙ୍କ ଅତିମାନସିକ ବିଶ୍ୱାସନା ଶାନ୍ତି ତଥା ଆବେଗ ଏବଂ ଆଲୋକନର ପରମ ସ୍ୱରୂପ ଶାନ୍ତି ଦେଉଛନ୍ତି । ସେହି ମହାକାଳୀ, ପରମ ସାମର୍ଥ୍ୟର ଅଧିଷ୍ଠାତ୍ରୀ ଦେବୀ; ସବୁକିଛି ଶକ୍ତିମୟ, ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ସବୁକିଛି ଶକ୍ତିର ଶକ୍ତିର ପରମ ସାଧନା ତଥା ସମସ୍ତଙ୍କର ଏବଂ ବିଶ୍ୱରୂପି ସବୁକିଛି ଶକ୍ତିର ଶକ୍ତିର ତାଙ୍କର ପ୍ରାଣରେ ରହିଛି; ଯଦିବିଧ ପରାକର୍ଷ, ମୃତ୍ୟୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଶକ୍ତିର ପରିହାର କରୁଥିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ମଧ୍ୟ ସେହିଠାରେ ରହିଛି । ସେ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ, ପରମ ପ୍ରେମ ଏବଂ ଆନନ୍ଦର ଅଧିଷ୍ଠାତ୍ରୀ ଦେବୀ, ଆତ୍ମାର ସୁଖନା, ଆନନ୍ଦର ଆନନ୍ଦ ଏବଂ ଶୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ, ଅନନ୍ଦର ଏବଂ ସାବଧାନ ବିଶ୍ୱ ତଥା ମାନବର ଆଶାବାଚନ ଏ ରୁଚିର ଆମେ ତାଙ୍କର ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିବା ଦେଖି ନାହିଁ । ସେ ହେଉଛନ୍ତି ମହା ସରସ୍ୱତୀ, ବିଶ୍ୱ କୌଶଳ ଏବଂ ପରମ ବିଦ୍ୱଜ୍ଞାନର ସାବଧାନ କର୍ମର ଅଧିଷ୍ଠାତ୍ରୀ ଦେବୀ, ସେହି ସେହି 'କର୍ମରୁ କୌଶଳ' ବୋଲି କୁହାଯାଏ, ସେହି ହେଉଛି ତାଙ୍କର ସ୍ୱରୂପ । ସେହିପରି, ବିଶ୍ୱଜ୍ଞାନର ମହା ଲପତାରେ, ଜୀବନର ସେହି ଆତ୍ମାର ଆପେ ଆପେ ମନେ ଶିତ ଶକ୍ତି ଏବଂ ଚତୁର୍ଥରୂପ ସାବଧାନ ସୌଖିନ୍ୟର ଅନ୍ତର; ଏସବୁ କେବଳ ତାଙ୍କର ସ୍ୱରୂପ ଓ କାର୍ଯ୍ୟ" ।

(୧୦୦୦ ଟଙ୍କା ଓ ତଳରେ)

(ଖ) କୃଷି ସାମଗ୍ରୀ -

ବିହନ-କୃଷକମାନଙ୍କୁ ବିହନ କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ କୃଷିରେ ଅବରୁଦ୍ଧ କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଗଠନ କରାଯାଇଛି । ଅଧିକତମ ପରିମାଣର ବିହନ ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ପାଇଁ କୃଷକମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ତମ ସାମଗ୍ରୀର ଆବଶ୍ୟକତା ଜଣାଇବା ପାଇଁ ବିହନ ଉତ୍ପାଦନ କରାଯାଇଛି । ଅବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ବିହନ ବିତରଣ ପ୍ରଣାଳୀର ବିହନ, ବିହନ ବିତରଣ ଓ କୃଷି ବିହନ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଉତ୍ପାଦନ କରାଯାଇଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷର ସରକାରୀକୃତରେ ଗୋଟିଏ ଲେଖା-ବି ବିହନ ବିତରଣ ଯୋଜନା ଗଠନ କରାଯାଇଛି । ୧୯୮୪-୮୫ ବର୍ଷରେ ଯୋଜନା ବିହନ ବିତରଣ ଓ ୧୯୮୫-୮୬ରେ ବିହନ ବିତରଣର ଲକ୍ଷ୍ୟ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା :

(ପରିମାଣ କିଲୋଗ୍ରାମରେ)

	୧୯୮୪-୮୫			୧୯୮୫-୮୬		
	ଖରିଦ	ଉଡି	ମୋଟ	ଖରିଦ	ଉଡି	ମୋଟ
ଧାନ	୨୪୦୫୨	୧୦୨୨୦	୩୪୨୭୨	୪୧୯୭୮	..	..
ଭଜନ	..	୧୩୨୨୨	୧୩୨୨୨	..	..	..
ବାରିକାଣି	୧୮୦୨	୪୭୪୦	୬୫୪୨	୩୨୧୯	..	..
ବିହନ	..	..	..	..	..	..
ବୈଜକାଳ	୨୩୩୪	୧୧୩୦୨	୧୮୨୩୬	୧୦୨୨୪	..	..
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ	୮୫୫	୩୦	୮୮୫	୨୦୦୫	..	..
ମୋଟ	୩୩୦୫୩	୪୦୨୮୯	୩୭୦୮୨	୫୨୧୯୭	..	..

ସାର

ସମଗ୍ର ସରକାରୀ, କୃଷି ଶିବିର, ଉଡିଆ, ସମବାୟ ଚଳେବାରେ ଉତ୍ପାଦନ ମହାସଭା ଓ ପ୍ରଗତିର ବ୍ୟବସାୟ ସଂଘାଦି ଉପରେ ଉପାଦେୟ ସାର ଯୋଗାଣର ସୁବିଧାବଦ୍ଧ ଭାବେ ପ୍ରାପ୍ତି ୧୯୮୪-୮୫ ବର୍ଷରେ ଉପାଦେୟ ସାର ବ୍ୟବହାରର ଅନୁମତି ଓ ୧୯୮୫-୮୬ ବର୍ଷର ଲକ୍ଷ୍ୟାଧୀନ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲା ।

(କେନ୍ଦ୍ର ଶାଖା ଅଞ୍ଚଳରେ ୧୦୦୦ ଟଙ୍କା)

	୧୯୮୪-୮୫			୧୯୮୫-୮୬		
	ଖରିଦ	ଉଡି	ମୋଟ	ଖରିଦ	ଉଡି	ମୋଟ
ପ୍ରତ୍ୟାକ୍ଷ	୩୨	୩୩	୬୦	୫୦	୫୦	୧୦୦
ପ୍ରସଙ୍ଗ	୧୪	୧୩	୨୭	୧୭	୧୮	୩୫
ଉପାୟ	୮	୯	୧୭	୮	୧୭	୨୫
ମୋଟ	୫୪	୫୫	୧୦୯	୭୫	୮୫	୧୬୦

କୃଷି ନିମ୍ନ	ସହ ଯୋଗଦାନ ଶେଷଭାଗ ରାସ୍ତାଦାନ	ସମ୍ପାଦନ ଯୋଗଦାନ ଶେଷଭାଗ ରାସ୍ତାଦାନ	୧୯୮୫-୮୬ ମସିହା ପାଇଁ ଉତ୍ପାଦନ ଲକ୍ଷ୍ୟ
(୧)	(୨)	(୩)	(୪)
କୃଷକ ଉତ୍ପାଦନ	୪,୫୨୨	୨,୫୧୨	୬,୦୩୪
ପାଣି ନୀତି	୧୭୫	୧,୨୦୦	୧,୩୭୫
ପ୍ରମାଣ୍ୟ ଶାସନ ଶାସନ	୨୦୦	୧୭	୨୧୭
ମୋଟ ଶାସନ ଶାସନ	୨,୩୨୨	୮,୫୦୦	୧୦,୮୨୨
ମୋଟ ବୈଜକାଳ ପ୍ରଦାନ	୨୮୩	୧,୦୦୦	୧,୨୮୩
ବୈଜକାଳ	୪୩୪	୫୯୫	୧,୦୨୯
ଗୋଟିଏ	୨୫	୮୧	୧୦୬

ଉପରୋକ୍ତ ବର୍ଷର ଯୋଜନାଧୀନ ଆର୍ଥିକସ୍ଥା ଅନୁସରଣ କରି ଉତ୍ପାଦନ କରି ପାଇଁ ଗତ ବର୍ଷ ମିଳୁଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ ଥିଲା ।

କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ କିଛି ବ୍ୟବସ୍ଥା

୧) କୃଷି ଶିକ୍ଷା, ଗବେଷଣା ଓ କୃଷି ସଂପ୍ରଦାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା :-
୨୯ଟି ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟମିକ ସ୍ତରରେ କୃଷି ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରା ଯାଇଥିଲା । ୪ଟି କୃଷି ଚାଲିବା କେନ୍ଦ୍ରରେ ୪୫୧ ଟଙ୍କା ପ୍ରାୟ ନିୟୁତ ଟାଣିମ ପ୍ରାପ୍ତିରେ ଏକ ଚଳିତ ବର୍ଷ ୨୫୨ ଟଙ୍କା ଟାଣିମ ପ୍ରାପ୍ତି । ମହିଳା କୃଷକମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ତମ ଉତ୍ପାଦନ ଓ ଉତ୍ତମ ଅନୁଗତ ପ୍ରଦର୍ଶନ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଟାଣିମ ଓ କୃଷି ସଂପ୍ରଦାନ ବର୍ଗର ପାଇଁ ଟାଣିମ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରାପ୍ୟ ମହତ୍ତ୍ୱ ଓ ଶିଳ୍ପରେ ସୁଧୁ ଗଠାଯାଇଥିଲା । ଉପାୟ କୃଷି ସଂପ୍ରଦାନ ପ୍ରଦାନ ମାଧ୍ୟମରେ ବିଶ୍ୱ ବ୍ୟାପକ ପ୍ରାପ୍ତି ଉପାୟର ଉପାୟ କୃଷି ସମସ୍ୟା ଉପରେ ପ୍ରସାର ଦୃଢ଼ ଲବ୍ଧିଶୀଳ ସଂପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସାଦି କରାଯାଇଛି । ପ୍ରଦର୍ଶନ କେନ୍ଦ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ କୃଷକମାନଙ୍କୁ ଆଧୁନିକ କୃଷି ପ୍ରଣାଳୀ ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯିବା ସହିତ ବିକାଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ କୃଷି ସାମଗ୍ରୀ ଯୋଗାଣ ଦେବା ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦନ କରାଯାଇଛି । ଅଧିକ ଅନୁଗତ ପାଇଁ ଧାନର ଆୟୁଷା ଚଳିଯିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଧାନ, ଚାଣି ଓ ବୈଜକାଳ ପ୍ରାପ୍ତି ବିହନ ପ୍ରାପ୍ତି ବ୍ୟବସ୍ଥା ତଥା ଏକଚାଳିଆ ଶୁଣି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଉପକ୍ରମ ନିକଟରେ କେଶରୀ ଆଦିତ୍ର ହୋଇପାରିଛି । ଏହିପ୍ରକାର ବର୍ଷରେ ମଧ୍ୟ ନୀତିକାରୀ କରାଯାଇଛି ।

ଉପାଧିକୃତ ଶାସ୍ତ୍ର ଦେଖାଇ ୧୯୮୩-୮୪ରେ ମୋଟ ପରିମାଣ ୧-୦୩ ଲକ୍ଷ ୮୩ ହଜାର ୮୩୫ (୧୯୮୪-୮୫) ୧୧୪ ଲକ୍ଷ ୮୩ ହଜାର ୮୩୫ । ଚିହ୍ନଟ ବର୍ଷ ମୋଟ ୧୨୦ ଲକ୍ଷ ୮୩ ହଜାର ୮୩୫ ଲକ୍ଷଟା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରାଯାଇଛି । ଉଚ୍ଚତମ ସ୍ତର ଯୋଗାଣର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରାୟ ୨୦୦୦ ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କୁ ବଢ଼ିଆଇବା କରାଯାଇଥିଲା । ଚିହ୍ନଟ ବର୍ଷ ଧର୍ମିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ବିହସ୍ତ କେତେ ଶୋଭାଯାଇ ଶୁଭାକ୍ଷର ପାଇ ପ୍ରତିବା ମେଳାକରା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ହେଉଛନ୍ତି ପ୍ରାୟ ୩୫ ବର୍ଷ ବୟସର ହାତରେ ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପରିଚିତ ହୋଇଛି । ଶୁଦ୍ଧ ପକ୍ଷକାର୍ଯ୍ୟକ ସେବା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ହେଉଛି ପ୍ରାୟ ୮୨ ବିଶେଷଜ୍ଞ ଥିଲା । ୧୯୮୫-୮୬ରେ ଏହାର ହେଉଛି ପ୍ରାୟ ୧୫ ବର୍ଷ ବୟସର ହେବା ପାଇଁ ବ୍ୟାପକ ସ-ପ୍ରସାରଣ ମଧ୍ୟମରେ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଛି ।

ରୋଗ ଓ ଚିକିତ୍ସା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ

ରୋଗ ଓ ଚିକିତ୍ସା ତାହାର ପ୍ରସାରଣ କମାଇବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଆଗ୍ରହ ପୂର୍ବକ ରହିବା ପାଇଁ ଓ ସମଯୋଗ୍ୟତା ପ୍ରତିଷ୍ଠାପକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କେତେ ପାଇଁ ରୋଗ ପୋକ ଆହମଣର ଆଗ୍ରହ ନିଶ୍ଚୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଦୃଢ଼ତାପୂର୍ବକ କରାଯାଇଛି । ଲକ୍ଷ୍ୟକର ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ ପ୍ରଦାନ କେତେ କେତେ କେତେ ପୋକମତ ଶିକ୍ଷା ଯୋଜନାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ।

କୃଷି ପଦ୍ଧତି

କୃଷି କମଳ ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରଦାନ, କେତେ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଓ ଶିକ୍ଷା ଦେଇ ଚିହ୍ନଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ୧୯୮୪-୮୫ରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କୃଷି ପ୍ରଦାନର ବିହସ୍ତ ପରିମାଣ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

୧୯୮୪-୮୫ ୧୯୮୫-୮୬

(ଆନୁମୋଦିତ) (ଲକ୍ଷ୍ୟ)

	୧୯୮୪-୮୫	୧୯୮୫-୮୬
(କ) ଲକ୍ଷ୍ୟ କୃଷି ପ୍ରଦାନର ବିକ୍ରି ପରିମାଣ ଓ ମୂଲ୍ୟ	୧,୦୪,୯୦୦	୧୦,୦୦,୦୦୦
ବିକ୍ରିର ଲକ୍ଷ୍ୟକାରୀ ସଂଖ୍ୟା	୨୯,୩୨୫	୨୪,୫୦୦
(ଖ) ଲକ୍ଷ୍ୟ କୃଷି ପ୍ରଦାନର ପ୍ରାଥମିକ ପ୍ରଦାନର ସଂଖ୍ୟା	୧,୭୯୭	
ସାଧାରଣ ପ୍ରଦାନର ସଂଖ୍ୟା	୩୨୦୭	

ଧାନର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚଳାଚଳ

୧୯୮୪-୮୫ ବର୍ଷରେ ୩୦୩୬ ହେକ୍ଟର ଆଗ୍ରହ ପ୍ରଦାନର ଶୁଭାକ୍ଷର କମିଶନ କରାଯାଇ ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟକର ମଧ୍ୟରେ ସେକ୍ସର କରାଯାଇଥିଲା । ଲକ୍ଷ୍ୟ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟ ଏହା କେତେ ସମ୍ପର୍କର ସଂପର୍କ ଧର୍ମକ ସହଯୋଗରେ ୧୦୦୦ ହେକ୍ଟର

କମିଶନ କରାଯିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ଏହି ପ୍ରକାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆଗ୍ରହ ଚିହ୍ନଟ ବର୍ଷରେ କରାଯାଇଛି । ଏହି ପ୍ରକାର ଧାନ ପ୍ରସାରଣ ପୋକ କେତେ କେତେ ପାଇଁ ।

ବିହନ ପ୍ରକାଶ ବଣ୍ଟନ

ସାଧାରଣ ଯୋଜନା ଚିହ୍ନଟ ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବ୍ୟାପକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ବିକ୍ରିର ବିକ୍ରୟର ସହକାରେ ପ୍ରାୟତଃ ଧାନ ଚାଷ ଓ ଚିହ୍ନଟର କାର୍ଯ୍ୟ ବିହନ ପ୍ରକାଶନର ମଧ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇଥିଲା । ଗତ ବର୍ଷରେ ବିହନ ପ୍ରକାଶ ବିହନ ପ୍ରକାଶ ପରିମାଣ ଏବଂ ଚିହ୍ନଟ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ ହେଲା ।

(ବିହନ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରକାଶ ସଂଖ୍ୟା)

	ଖରିଦ	ରକ୍ତ	ମୋଟ
(କ) ସାଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା—			
ଧାନ	୧୭୦,୦୦୦	୨୨,୧୨୧	୧୯୨,୧୨୧
ଚାଷ କାର୍ଯ୍ୟ	୨୦,୫୦୦	୨୩,୩୦୦	୪୩,୮୦୦
ଚିହ୍ନଟର କାର୍ଯ୍ୟ	୪୨୦	୧୭,୩୯୦	୧୭,୮୧୦

ଚିହ୍ନଟ ବର୍ଷ ଖରିଦ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ୧ ଲକ୍ଷ ୧୯୨ ହଜାର ୧୨୧ ଧାନ ଲକ୍ଷ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ୨ ଲକ୍ଷ ୩୦ ହଜାର ୮୦୦ ପ୍ରକାଶ ଓ ୪୧୭୦୦ ଚାଷ କାର୍ଯ୍ୟ ବିହନ ପ୍ରକାଶ ଏବଂ ୩୧୪୦୦ ଚିହ୍ନଟର ପ୍ରକାଶ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇ ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଛି ।

(ବିହନ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରକାଶ)

	୧୯୮୪-୮୫		୧୯୮୫-୮୬	
	ଖରିଦ	ରକ୍ତ	ମୋଟ	ଖରିଦ ଲକ୍ଷ୍ୟ
(ଖ) ସାଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା—				
ଚାଷକାରୀତା ବିହନ	୨୦,୩୧୭	୩୨,୦୭୨	୫୨,୩୮୯	୩୧,୪୦୦
ଚିହ୍ନଟର	୨୨,୦୭୨	୩୦,୨୪୧	୫୨,୩୧୩	୩୧,୪୦୦

ଏକତରଫା ଲକ୍ଷ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା

ବିକ୍ରିର ପ୍ରସାରଣର ଅଧିକ ଲକ୍ଷ୍ୟକର ପାଇଁ ଏକତରଫା ଲକ୍ଷ୍ୟ ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଥାଏ । ଏଥିରେ ସମୟୋଚିତ ଯୋଗାଣ କୃଷି ସଂଗ୍ରହାବଳିକର ଯୋଜନା ଓ ଚିହ୍ନଟ

୪ । ଯଥା ସମୟରେ ଗୋର ଓ ଯୋଜନ ନିୟମଣ କରି ପ୍ରସ୍ତୁତ ପ୍ରକାଶ କରିବ ।

ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଧାନ ଉତ୍ପାଦନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

୧୯୮୪-୮୫ ବର୍ଷରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ ଧାନ ଗାଡ୍ୟରେ ୬ ଲୋଟି ଦୁକରେ ଏକ ଲକ୍ଷ ଅନାମା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଥିବ । ୧୯୮୫-୮୬ ବର୍ଷରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ୬୩ଟି ଦୁକରେ କରାଯିବ, ପ୍ରାୟ ଶିଳ କରାଯାଇଥିବ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ କୃଷକଙ୍କୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସୁବିଧାମାନ ଦିଆଯାଇ ଉକ୍ତ ଦୁକରେ ଧାନ ଉତ୍ପାଦନର ଫାଇଦା ବଢ଼ି କରାଯିବ । ଉକ୍ତ ବର୍ଷ ୬ଟି ଦୁକରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦୁକ ପାଇଁ ପ୍ରାୟ ୧୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଖର୍ଚ୍ଚ ଅନୁମୋଦିତ କରାଯାଇଥିବ । ଏହି ବର୍ଷ ୬୩ଟି ଦୁକରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦୁକ ପାଇଁ ୪ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ଅନୁମୋଦିତ କରାଯାଇଥିବ । ଏହି ବ୍ୟୟ କରାଯାଇ ଶତକଡ଼ା ୫୦ ଭାଗ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କରିବେ ।

	ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା
୧ । ୨ କେଜିଆ ଧାନ ବିହନ ମୁଣି ବିତରଣ (୦ ୦୦୦ ଟୋକା) ।	ଟ ୧.୦୦
୨ । ଶତକଡ଼ା ୨୬ ଭାଗ ଶିଳାଟି ମୂଲ୍ୟରେ ସାର ଯୋଗାଣ ।	ଟ ୨.୦୦
୩ । ଶତକଡ଼ା ୨୫ ଭାଗ ଶିଳାଟି ମୂଲ୍ୟରେ ଯୋଜନରା ଔଷଧ ଯୋଗାଣ	ଟ ୦.୪୦
୪ । ଶତକଡ଼ା ୫୦ ଭାଗ ଶିଳାଟି ମୂଲ୍ୟରେ ଉତ୍ତମ ବୃଦ୍ଧି ଯନ୍ତ୍ରପତି ଏବଂ ୨୫ ଟାକ ଶିଳାଟି ମୂଲ୍ୟରେ ସ୍ଫେୟାର ଯୋଗାଣ	ଟ ୦.୫୦
୫. ପ୍ରସ୍ତୁତ	ଟ ୦.୧୦
ମୋଟ	ଟ ୪.୦୦

ଶୁଷ୍କ ଋଷ ଉତ୍ପାଦନ ଯୋଜନା

କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ଶତକଡ଼ା ୫୦ ଭାଗରେ ଯଥା ସାହାଯ୍ୟ ରାଶି ଏହି ଯୋଜନାଟି କୋର ପଦ ନିମ୍ନରେ ୧୯୮୪-୮୫ ବର୍ଷରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି । ଏହି ବର୍ଷ ଲକ୍ଷ ଯୋଜନା ମୋଟ ୧୪ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ କୃଷକଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିଥାଉ ଶୁଷ୍କ ଋଷର ବୈଷୟିକ ପ୍ରଶାସନ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦେମାନଙ୍କୁ ଶତକଡ଼ା ୫୦ ଭାଗ ଶିଳାଟି ଦରରେ ବିହନ କଥା ସାର ବୃଦ୍ଧି ଯନ୍ତ୍ର ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ । ତା' ସହ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ପାଇଁ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସେଇଥିବା ବିହନ, ସାର ଓ ଯୋଜନରା ଶିଷ୍ୟ ନିହାତି ମୂଲ୍ୟରେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କୋରାପୁଟ ଜିଲ୍ଲାର ଶୁଷ୍କ ଋଷ ମଧ୍ୟରେ ବିଶେଷ ଆଦୃତ ହୋଇପାରିବ । ଯେଉଁ ଜମିରେ ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ

କୃଷକମାନେ କୋର, ସୁଆଁ ଇତ୍ୟାଦି ଶୁଷ୍କ ଋଷରେ କେବଳ ୫୨୦୦-୩୦୦ ପାଇଥିଲେ କର୍ମମାନ ସେହି ମାଣ୍ଡିଆ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଦେବୁଟର ପଟି ୮୮୦୦ ପାଇଥିବୁ ।

ଜାତୀୟ ଚୈତନ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ପରିକଳ୍ପନା

ଏହି ପରିକଳ୍ପନାଟି କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ପୂର୍ବ ସହାୟତାରେ ୧୯୮୪-୮୫ ଠାରୁ ଧାନ ଗାଡ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉ ଆସୁଛି । ଚଳିତ ବର୍ଷ ଏହି ପରିକଳ୍ପନା ୧୪୯୨୨ ଟଙ୍କାରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଶିଳ କରାଯାଇଛି । ଚୈତନ୍ୟ ଚୈତନ୍ୟ ଧାନର ଗୁଣ ଶୁଦ୍ଧିମୁଖୀ ଓ ବୃଦ୍ଧି ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଏହି ପରିକଳ୍ପନାରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ କାର୍ଯ୍ୟ ଶିଳ କରାଯାଇଥିବ ।

୧ । ବହନ ମୁଣି ବିତରଣ (୨ ଲକ୍ଷ ମୁଣି ବିତରଣ ଶତକଡ଼ା ୫୦ ଭାଗ ଶିଳାଟି ଦରରେ ଯୋଜନରା ଶିଳାଟି ସ୍ଫେୟାର ଯୋଗାଣ, ୪) ଶତକଡ଼ା ୫୦ ଭାଗ ଶିଳାଟି ଦରରେ ଯୋଜନରା ଶିଳାଟି, ୫) ଶତକଡ଼ା ୫୦ ଭାଗ ଶିଳାଟି ଦରରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗାଣ, ୬, ଦେବୁଟର ପିନ ୮୧୨୫ ଟଙ୍କାରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ।

ମୁଣି ସଂପ୍ରଦାୟର କର୍ମିଆରେ ନୂତନ ଚୈତନ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ କୌଶଳ ଅନୁମୋଦନ କରି ବିଶେଷ କରି କରାଯାଉଥିବା ଗାଡ଼ି ଅବସ୍ଥି ପ୍ରକଳ୍ପର ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି କରାଯିବ ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ କରାଯିବ ।

ଶତକଡ଼ା ୫୦ ଭାଗରେ ଶାଢ୍ୟାଶୟ ଓ ଅଧିକାରୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଉତ୍ପାଦନ ଓ ୧୯୮୫-୮୬ ମସିହାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା ।

(ଉତ୍ପାଦନ ୦୦୦ ଟୋକା)

ଶାଢ୍ୟାଶୟ	୧୯୮୩-୮୪	୧୯୮୦-୮୫	୧୯୮୫-୮୬
	(ପ୍ରକଳ୍ପ)	(ଆନୁମତି)	(ଲକ୍ଷ୍ୟ)
	ଟ ୩୮୧		
(କ) ଧାନ	୫ ୧୨୦	୪ ୫୨୫	୫ ୫୨୫
(ଖ) ଗହମ	୧୫୦	୧୫୦	୧୫୦
(ଗ) ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶାଢ୍ୟାଶୟ	୨୨୫	୨୨୫	୨୪୦
(ଘ) କରାଯିବା ୧,୦୫୯		୯୨୫	୦୨୭
ମୋଟ ଶାଢ୍ୟାଶୟ ୭ ୦୦୦		୬,୩୨୫	୬,୨୯୫

(ଉତ୍ପାଦନ '୦୦୦ ଟନରେ)

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ	୧୯୮୩-୮୪	୧୯୮୪-୮୫	୧୯୮୫-୮୬
	(ପ୍ରକୃତ) ପରିମାଣ	(ଆନୁମାନିତ)	(ଉଦ୍ଦ୍ୟ)
୧ ୨ ୩ ୪ ୫			
(କ) ଚିକିତ୍ସାତ	୭୩୬	୭୮୩	୮୮୯
(ଖ) ନିର୍ମିତା ଓ ତାଲିନିଆ (୦୦୦ ଗାଈ)	୬୭୭	୬୫୫	୬୪୪
(ଘ) ଚପା, (୦୦୦ ଗାଈ)	୨	୪	୬.୭
(ଙ) ଆଶୁ	୩,୬୭୦	୩,୭୦୦	୩,୭୩୦

୧୯୮୫-୮୬ ମସିହାରେ ମୋଡ଼ିଆ ବଜାର ଶୀଘ୍ର ଅପବାଦର ଓ ଉଚ୍ଚ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଉପକ୍ରମଣର ସୁବଧା ପୋଷ୍ଟ ମେଡ଼ିଆ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ଉପାଦାନ ପୂର୍ବ ବର୍ଷ ଉତ୍ପାଦନରେ ଉଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା ୧୯୮୫-୮୬ ମସିହା ଅନୁଦୃଶ୍ୟ ପ୍ରତି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆମର ଉପାଦାନ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକାର ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ବୋଲି ଆମ ଉପାଦାନ ।

କୃଷି ବିଭାଗ,
ଓଡ଼ିଶା, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଉତ୍ପାଦନ କୃଷିକ ଜାଗା ସ୍ଥଳ

ଭୂମଣର ଆନନ୍ଦ ସହ

ଓଡ଼ିଶାର ଜନଜୀବନ, ଧର୍ମଧାରା, ଶିଳ୍ପକଳା, ବନ୍ୟ ସଂପଦ ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଜ୍ଞାନ ଆର୍ଜନ କରନ୍ତୁ ।

ଓଡ଼ିଶା ଦର୍ଶନରେ ଅପରିଚିତ ପ୍ରାକୃତିକ ସୂକ୍ଷ୍ମ ବିଷୟ ଯାହା ଓଡ଼ିଶା ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମର ଦ୍ଵାରା ପରିଚାଳିତ ହେଉଛି ସାମ୍ନା କୋସ୍ତର ସୁବିଧାଗ୍ରାମ ଅଟନ୍ତି ।

ପାଠ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପଦାର୍ଥ

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର କୋଠାଘର ପରିଚାଳନା କ୍ଷମା

ଭୂମଣସ୍ଥଳ	.. ଭୂମଣ କ୍ଷମା	ଟ ୧୦୦'୦୦
	ଭୂମଣ କ୍ଷମା (ଶାତଚାପ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ)	ଟ ୧୫୦'୦୦
	ପାରିବାରିକ କୋଠା (ସ୍ଵାଗତ୍ୟା)	ଟ ୧୨୦'୦୦
ପୁରୀ (୧)	.. ଭୂମଣ କ୍ଷମା (ଉପର ମହଲା)	ଟ ୧୦୦'୦୦
	ଭୂମଣ କ୍ଷମା (ତଳ ମହଲା)	ଟ ୧୦'୦୦
	ଭୂମଣ କ୍ଷମା (କୋଚ)	ଟ ୧୦'୦୦
	ଭୂମଣ କ୍ଷମା (ନୂଆ)	ଟ ୧୦'୦୦
	ପାରିବାରିକ କୋଠା (ସ୍ଵାଗତ୍ୟା)	ଟ ୧୦୦'୦୦
ପୁରୀ (୨) (ମହୋଦଧି ନିବାସ)	.. ଭୂମଣ କ୍ଷମା	ଟ ୧୨୦'୦୦
କୋଣାର୍କ	.. ଭୂମଣ କ୍ଷମା (ତଳ)	ଟ ୨୦'୦୦
	ଭୂମଣ କ୍ଷମା (କୋଚ)	ଟ ୨୦'୦୦
	ପାରିବାରିକ କୋଠା (ସ୍ଵାଗତ୍ୟା)	ଟ ୨୦'୦୦
ବରପୁର	.. ଭୂମଣ କ୍ଷମା	ଟ ୨୦'୦୦
	ଭୂମଣ କ୍ଷମା (ଶାତଚାପ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ)	ଟ ୧୦'୦୦
ଭରା	.. ଭୂମଣ କ୍ଷମା (ତଳ)	ଟ ୨୦'୦୦
	ଭୂମଣ କ୍ଷମା (କୋଚ)	ଟ ୨୦'୦୦
	ଏକ କ୍ଷମା	ଟ ୩୦'୦୦
ତପପାଣି	.. ଭୂମଣ କ୍ଷମା (ପ୍ରସ୍ତୁତା ବୃକ୍ଷ)	ଟ ୨୫'୦୦
	ଭୂମଣ କ୍ଷମା (ନୂଆ ବୃକ୍ଷ)	ଟ ୨୦'୦୦
ସୁବିହାର	.. ଭୂମଣ କ୍ଷମା	ଟ ୨୦'୦୦
	ସମସ୍ତ କ୍ଷମାଗାର (Dormitory)	ଟ ୧୫'୦୦
	(ସ୍ଵାଗତ୍ୟା ପାଇଁ)	
ବନପୁର	.. ଭୂମଣ କ୍ଷମା (ଶାତଚାପ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ)	ଟ ୧୦'୦୦
	ଭୂମଣ କ୍ଷମା	ଟ ୨୦'୦୦
ନୂଆ-ସମାପ୍ତ	.. ଭୂମଣ କ୍ଷମା	ଟ ୨୫'୦୦
	ସମସ୍ତ କ୍ଷମାଗାର (Dormitory)	ଟ ୧୦'୦୦
	(ସ୍ଵାଗତ୍ୟା ପାଇଁ)	
ବରପୁର	.. ଭୂମଣ କ୍ଷମା (ଶାତଚାପ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ)	ଟ ୧୨୦'୦୦
	ଭୂମଣ କ୍ଷମା	ଟ ୨୦'୦୦
ବାଲି-ସିପୋଟି	.. ଏକ କ୍ଷମା	ଟ ୧୮'୦୦
	.. ଏକ କ୍ଷମା	ଟ ୧୮'୦୦

ଭୁବନେଶ୍ୱର ପାଠକାଳୟ

- * ପ୍ରଧାନ-ଶ୍ରୀ ପ୍ରାଚୀନବିଦ୍ୟାଳୟ ନିକଟରେ କୁମାରପାଳ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସ ଗ୍ରନ୍ଥ ୨୦ ପ୍ରାୟେଶ ରିପୋର୍ଟ ଦେବାକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବ ।
- * ପୁରୀ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଓ କଟକସ୍ଥିତ ପ୍ରାଚୀନବିଦ୍ୟାଳୟ ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିରୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଉପାଦେୟ କୁମାର ପ୍ରାୟେଶ ପୁରୀ, କୋଣାର୍କ ପିପିଲି ସାମ୍ବାଲୋପଡ଼ା ଭୁବନେଶ୍ୱର ମହିଳା ଶିକ୍ଷା-ଉପାଦେୟ, କଟକଜାମନ, ଚିଲିକା, ବ୍ରହ୍ମପୁର ଓ ଗୁରୁଗୋବିନ୍ଦ ବେହେରା ।
- * ଭୁବନେଶ୍ୱରରୁ ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିରୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଚିଲିକା ଉପ ପ୍ରାଚୀନବିଦ୍ୟାଳୟ କୁମାର ପ୍ରାୟେଶ ନିମ୍ନ ।
- * ସବିଶେଷ ନିବନ୍ଧନ ପାଇଁ ପ୍ରାୟେଶ କ୍ରମା ଚଳା ଉପାଦେୟ ଓ ଚିଲିକାରେ ଥିବା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ସହ ଯୋଗ ଦେଇ ଶୁଭ ପ୍ରୟାସ କରନ୍ତୁ ।

ଭୁବନେଶ୍ୱର ପାଠକାଳୟ

ଦତ୍ତମହାଶିଳା, ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ, ବ୍ରହ୍ମାବିଘ୍ନହର ପରି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଚା
ସାଧକଙ୍କୁ ଶୁଭାପେକ୍ଷା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ ।

ବଡ଼ ନିର୍ବାସିତମାନଙ୍କୁ ଉପକ୍ରମିତ କରାଯିବ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଉପକ୍ରମିତ କରାଯିବ ।

କିନ୍ତୁ ଏ ଶକ୍ତି ଲପାଟନା ମଧ୍ୟରେ ଅଭିଭୂତ ହୁଏନତା
ଆଉ ତେବେକି ଗୁଳିକାର ଦେବାଳ ବଣ ମହାବିଦ୍ୟାପୁର
କିନ୍ତୁ ବଣବତୀର ସମନ୍ତର ଗାଈର ଉଦ୍ଭିଦ । ଏହା
କେବଳ ଏ ଶାନ୍ତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉଦ୍ଭାବିତା ରୁପ ନିର୍ମିତ
କେବଳ ପ୍ରକୃତି ଓ ପ୍ରକୃତି ଲଗତ ଲପାଟନାର ଦୈନିକ ପ୍ରତି-
ପାଦନ କରିଥାଏ ।

[illegible]

“ ତାହା ଦେବୀ ମାନବପ୍ରାଣ ବରଣ କୁମ୍ଭମୁଖିକା ।
 ଧୂଳି ଚିତ୍ରୀ ବରାହଃ ସ୍ୟାଦ୍ଭିଜନମତ୍ତା ନୃସିଂହିକା ॥
 ଶୁକନେଶ୍ୱରୀ ତାମ୍ରନଃ ସ୍ୟାନ୍ନାତଙ୍ଗୀ ରାମମୁଖିକା ।
 ତ୍ରିପୁରା ତ ମଦଗ୍ରାଃ ସ୍ୟାଦ୍ବନଭଞ୍ଜୁ ଶୈଳିକା ॥
 ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଲିବେତ୍ ସୁଷୋ ଦୁର୍ଗାସ୍ୟାନ୍ତ ଉଦ୍ଭିଦ୍ଭୂଷିଣୀ ।
 ସ୍ୱୟଂ ଭଗବତୀ ତାତୀ କୃଷ୍ଣମୁଖିଃ ସମୁଦ୍ଭବୀ ॥
 ଲବିତେ ତେ ଚପିତଂ ଦେବୀବଚାହାଂ ତନ୍ନମୋତୟି ।
 ଏତେଷାଂ ପୁତ୍ରନାତେର୍ବି ମହାବେଦଃ ସମୋ ଭବେତ୍ ॥”
 (ତୋତୁଲ ଚଉପଞ୍ଚାଶ)

“ଦର୍ଶନେ ମହାତ୍ମା ଯା ଏତେ ବଳବର୍ତ୍ତୀ ।
ସର୍ବମନ୍ତେ ମଃ ଶରେନ ମଃ ଦୁଃ ମହାମତେ ॥

(ପିଠା ଲାଗିବା ପରେ)

ସିନ୍ଧୁ 'ନିତ୍ୟତନ୍ତ୍ର' ନାମରେ ଆଦ୍ୟାଶ୍ରମିକ ଚନ୍ଦ୍ରନାଥଚନ୍ଦ୍ରା
ସମ୍ପିତ ଉପଦାନ ବିଷୟ ବଙ୍ଗାବତୀରର ନିମ୍ନୋକ୍ତ ପ୍ରାମାଣ୍ୟ
ପ୍ରକାଶ । ଏହା ଦୋକନ ଚଉପାଠୁ କେତେକ ସୁଦ୍ଧ ବିଶେଷରେ
ପ୍ରକାଶ ଯଥା :—କଳା—କୃଷ୍ଣ, ଚାରା—ଶାରାମ, ଶୋକଣୀ
ବିପ୍ଳବୀ ସୁଭାଷୀ—କ ମହାଶୟ, ଭୁବନେଶ୍ୱରୀ—ବାମନ, ବରଦା-
ମହା, ଜିନମହା—ବରଦ, ଧୂମାବତୀ—କୃଷ୍ଣ, ରେଭରୀ—କୃଷ୍ଣ-
ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ—କୃଷ୍ଣ ଏ ମହାଶୟ—କଳା ଅବତର ଉଦ୍ୟାତ ।

“ କୃଷକ୍ତ୍ୱା ଦାଦିତାବେଦୀ ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତା ଚଣ୍ଡା
 ରାଗବତଃ ଶ୍ରେୟଶୀ ବିଦ୍ୟା ଦାନନୋ ବୁଦ୍ଧନେଶ୍ୱରା ।
 ମହାବ୍ରତ ବରାଜ ବେଦୀ ବରଦୋଷିନି ମଣିକା
 ଧୂମ୍ରାବତୀ କୂର୍ମରୂପା ମୁଷି-ହୋ ଶ୍ୱେତାବତୀ ସୁଷମ୍ ।
 ବୃଷରୂପା ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ମାତଙ୍ଗୀ କର୍ପତା ରୂପିଣୀ
 ଏତେ ଦଶ ମତୁ ବିଦ୍ୟା ଯଦବତାଃ ହରେବତୀ ॥ ”

—종교 88

କେତେକ ଗଗନ ଉଡ଼ିଯାଇ ଏହି ସାଧବଙ୍କ ମନରେ
 କାନ୍ଦା-କୁସ, ତାରା-ହାରାମ, ହିମମନ୍ତା-ବିଦ-ବି, ଭୁବନେଶ୍ୱରୀ-
 ଦାମନ, ବସନ୍ତ-କୁର୍ମ, ଧୂମାବତୀ-ମନ୍ଦ୍ୟ, ଶୋଭିତା-ବିଭୁର
 ସୁଭଦ୍ରା) ଚମତକାରୀ, ଶୈବତା-ବନବତ୍, ଇନ୍ଦ୍ରା-କୁଶ
 ଓ ଦୁର୍ଗା-କର୍ବୁର ରୂପେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟାସିତା । ମନାବେଦୀଙ୍କ

(୨) ଦିଶୁ ତତ ଶାରଣେ ମହାବିଦ୍ୟାର ଉପରି ନିମ ରୂପେ
ବସିତ । ଉଦବତୀ ଶରୀରୀ ଶୈଳତଳୁ ହେଲେ ମଧ୍ୟ
କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର ହୋଇ ନାଚରୁପ ଧାରଣ କରିଛନ୍ତି
ଓ ଅବସାଦାବନେ ବାହାରି ପ୍ରଦାନ କରି ନାଚ ପରପ୍ରତା
ନାମରେ ଅଭିହିତ । ମହାବେଦୀ ସମସ୍ତ ଶୁଚ ଜଗତକୁ
ପରିଚାଳି କରୁଥିବାକୁ ତାଙ୍କର ଜ୍ଞାନ ତାରା ବା ବାଣୀଣୀ ।
ସଦତ ରୂପେ ପାତ୍ର କରୁଥିବାକୁ କୁବଳେଷୁଣୀ ଏବଂ
ସୁସ୍ତି ପିତୃକାରିଣୀ କୁବଳେଷୁଣୀ ନାମରେ ଗୁଣ ବିଦିତ ।
କରୁଣା ପ୍ରା ଦାନବୀ ଶ୍ରୀବିଦ୍ୟା ଓ ତ୍ରିବୁଦାତାତା ହୋଇ
ଶୋକଣୀ । ଭରଦାଜ ଗୁଣବଦାର ହା ରୂପେ ସମସ୍ତ କୁଣ୍ଠ
ଓ ଯଶଶା ପୁର କରୁଥିବାକୁ ତେଜୀ ଭୈରବୀ । ତ୍ରିଶକ୍ତି
ଉପିଣୀ ମହାବେଦୀ ମତ୍ତବ ଶିବ କରି ମୋକ୍ଷ ପ୍ରଦାୟନୀ
ହୋଇଥିବାକୁ ଜିନମୟୀ । ଧର୍ମ, ଅର୍ଥ, ଜ୍ଞାନ ଓ ଗୋଷ୍ଠ
ପ୍ରଦାନକାରୀ ଧନୁବନ୍ଧୀ ମହାନାୟା ଧନୁସ୍ତର ବିହୀନ
କରିଥିବାକୁ ତାଙ୍କ ନାମ ଧନାବତୀ । ଦ'କୁ ବାହୁଣୀବେଦୀ
ଦ'କୁ ସଦତ ବିଦି ପ୍ରଦାୟନୀ ଓ ଲ'କୁ ପ୍ରସିଦ୍ଧୀ ପର୍ଯ୍ୟାନ୍ତ
ଚୈତନ୍ୟ-ପୂର୍ଣ୍ଣା ମହାନାୟା ବସନ୍ତ ନାମରେ ଅଭିହିତ ।
ନବଜାତା ମହାବେଦୀ ମତ୍ତବ ଅସୁରକୁ ବିନାଶ କରି ବରପ୍ରଦ
ଜଗତକୁ ଭବାର ଉପସିଦ୍ଧାକୁ ତାଙ୍କ ନାମ ମାତଙ୍ଗୀ ।
ମହାବେଦୀ ଦୈତ୍ୟରେ ବାସକରି ନମକା ଓ ପ୍ରାତାକରେ

ବାସବତୀ ଇନ୍ଦ୍ରା ନାମରେ ଅଭିହିତା । ଉପଭୋକ୍ତ ବସ-
ମହାବତୀ ସର୍ବବିଦ୍ୟା ନାମରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ।

“ଉତ୍ତୋ ବୃକ୍ଷମାତାତା ଶୁକ୍ରାତା ନାମଦୁର୍ଗତା ।
ସାବୟା ତାତ୍ ପ୍ରଦାତେତି ତେଜ ନାତ ସରସ୍ବତୀ ॥
ତାରକଦ୍ବାର ବଦା ତାୟା ତାରିଣୀ ତ ପ୍ରକାଶିତା ।
କୁଚନାମା ପାତନଦ୍ବାର କୁଳନେତ୍ରୀ ପ୍ରଦାଶିତା ॥
ସୁବିହିତାତା ତେଜା କୁଳନେତ୍ରୀ ପ୍ରଦାଶିତା ।
ଶ୍ରୀ ବାହାତ ସଦାବିଦ୍ୟା ଶ୍ରୀବିଦ୍ୟା ତ ପ୍ରଦାଶିତା ॥
ନିର୍ଗୁଣା ତ ମହାବେଦୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠତା ପରିକାଶିତା ।
ଲୈରବୀ ଦୁଃଖ ସ-ବଦା ସମ ଶୁଭ ବିନାଶିତା ॥
କାଳ ଚୈତନ୍ୟ ଶାୟୀ ତ ଲୈରବୀ ପରିକାଶିତା ।
ବିଶ୍ୱାସି ତାତ୍ତ୍ୱାତା ତେଜା ଶିବାତେଜ ସୁଲେଖିତା ॥
ବିଷ୍ଣୁତା ତ ମହାବେଦୀ ମୋହିନୀ ମୋକ୍ଷଦା ଧୃବ ।
ଧୃମାବତୀ ମହାମାୟା ଧୃମାସୁରନ-ସୁରନା ॥
ଧୃମାବତୀ ମହାବେଦୀ ତତ୍ତ୍ୱବର୍ତ୍ତ ପ୍ରଦାଶିତା ।
ବରଦାତା ତରଦାତା ତତ୍ତ୍ୱବର୍ତ୍ତପ୍ରଦାଶିତା ॥
ବ’ କାରେ ବାହୁଣୀ ତେଜା ବା’କାରେ ବିହିତା ବୁଦା ।
କା’କାରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧା ତେଜ ତେଜନୀ ମେ ପ୍ରଦାଶିତା ॥
ମାତଙ୍ଗୀ ମହାଶୟାତାତାତାତାତା ନାଶିତା ।
ସର୍ବାପତ୍ୟଶିତା ତେଜା ମାତଙ୍ଗୀ ପରିକାଶିତା ॥
ବୈଦ୍ୟବୀରୀ ତେଜା କମଳା ତ ପ୍ରଦାଶିତା ।
ପ୍ରାଚୀନବୀରୀ ତେଜା ଇନ୍ଦ୍ରାବତୀ ତ ସୁରତା ।
ଏକାଦଶମତ ବିଦ୍ୟାତା ବିହିତାତା ପ୍ରଦାଶିତା ।

ତେଜେ କେତେକ ତତ୍ତ୍ୱ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଧ୍ୟାୟ ଏକ ନାମାବଳୀ
ଦୁର୍ଗାବଳୀ ଦୁଃଖ ସଂହାର, —କାଳୀ, ତାରା, ମହାବ୍ରହ୍ମା,
ବୁଦ୍ଧାତା, ଶିବମୟ, ବିଶ୍ୱାତୀତା, ଅବସ୍ଥା ପ୍ରଦାତାତା,
କାମାତା ଶାନ୍ତିନୀ, ବାଳ, ମାତଙ୍ଗୀ ଏବଂ ଶେଷବୀରୀ ।
କୃତ୍ତବ୍ୟ ଧର୍ମ ପୁର ଶକ୍ତି ବରଦା ପରିକାଶିତା ବରଦାମୟୀ
ତ କମଳ ପରିକାଶିତା ବୁଦ୍ଧାତା ନାମ ପ୍ରମୋଦ କର ଯାଉଛି ।
ଅଭିନବ ଶୁଭକର ତତ୍ତ୍ୱ ଲେଖକେ ଉପଦେଶାବଳୀ ତୁଲୋଦୟ
ବୁଦ୍ଧ ବର୍ଣ୍ଣନା ଦେଖାଯାଏ ପଞ୍ଚା —ବୃକ୍ଷାତା, ସ-ହାରିତାତା,
ସୁବିହାତା, ଉପକାତା, ବୁଦ୍ଧାତା, ବାମନାତା, ମୃତ୍ୟୁକାତା,
ଇନ୍ଦ୍ରାବତୀ, ଇନ୍ଦ୍ରାବତୀ, ମହାବୀରୀ, ମହାଲୈରବୀ, ଗୋରୁ
ତ ତତ୍ତ୍ୱାତା ଶାନ୍ତିନୀ ।

କେତେକ ତତ୍ତ୍ୱ ବିଶ୍ୱାସର ଫଳ ମହାବିଦ୍ୟାତା ସାଧନର
ବିଭିନ୍ନ ପଦ୍ଧତି ଦୃଷ୍ଟେ ପ୍ରାକାର କରିଛନ୍ତି । ଇନ୍ଦ୍ରାବତୀ କାଳୀ
ପରିକାଶିତା ନାମର ପଦ୍ଧତି, ପାଧର ଧ୍ୟାନ ଧ୍ୟାନେ ସମସ୍ତ
କେତେକ ବାସନାତୁ ଅବସ୍ଥାନ କରି ପରିକାଶିତା କାଳୀ ତତ୍ତ୍ୱରେ
ଉପସ୍ଥାନ ହୁଏ । କାଳୀ ତତ୍ତ୍ୱରୁ ସାଧନର ବୁଦ୍ଧାବସ୍ଥା
ତ ଏଥିରେ ପ୍ରଦାଶିତା କରିବା ମାତ୍ରେ ସାଧନର ସମସ୍ତ ପ୍ରାପ୍ତି

ବଦନର ପରିକାଶିତା ଶକ୍ତି । ଅତଃ ତତ୍ତ୍ୱ ବିଶ୍ୱାସ
ସାଧନରୁ ନାଟାବସ୍ଥାକୁ ନିତ୍ୟାବସ୍ଥା କରି ବିଶ୍ୱାସନାତ
ସ୍ଥିତିରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଥାଆନ୍ତି । ତେଣୁ ବିଦ୍ୟା ପ୍ରମାଣରୁ
ସଂକ୍ଷାରେ ବିଶ୍ୱାସ-ବୁଦ୍ଧା ବିଶ୍ୱାସ ବିଦ୍ୟାତୁର ପ
ବଦନର ଜୀବନ୍ତ ହୋଇଥାଏ

ପୃଷ୍ଠାତ ତତ୍ତ୍ୱ ବିଶ୍ୱାସର ସାଧନରୁ ଉଦ୍ଧୃତ ଧ୍ୟାନ
“ତତ୍ତ୍ୱ ନିହାବଦ୍ୟା” ଧ୍ୟାନରେ କାଳୀ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଶୁଦ୍ଧ ସ୍ୱରୂପ
ପ୍ରଧାନ, ନିର୍ବିକାର, ନିର୍ଗୁଣ ବ୍ରହ୍ମ ତ ସୁରୂପ ପ୍ରଦାଶିତା
ଅବସ୍ଥାମୟ । କାମଧ୍ୟେନୁ ତତ୍ତ୍ୱ ମତରେ କେବଳୀ ପ୍ରଦାଶିତା
ତାରା ସତ୍ତ୍ୱ ବୁଦ୍ଧାତା ତ ତତ୍ତ୍ୱବିଦ୍ୟା ପ୍ରଦାଶିତା
ବେଦାନ ଦ୍ୱାରା କେବଳୀ ପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇଥାଏ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ
କୁଳନେତ୍ରୀ ତ ଶିବମୟୀ ଉଦ୍ଧୃତ ଧ୍ୟାନ ସଗୁଣାମୟୀ
ଗୋରୁ ମୂର୍ତ୍ତି ତ ସ୍ୱର୍ଗ ପ୍ରଦାନକାଶିତା । ଧୃମାବତୀ, ବରଦା
କମଳା ତ ମାତଙ୍ଗୀ ତମ ପ୍ରଧାନ ଶକ୍ତି ଅତୀତି ତ ଅଭିଭାବିତା
ସର୍ବକର୍ମଶୁଦ୍ଧିରେ ରକ୍ତ ଦେବୀକୁ ପ୍ରାପ୍ତି ନା କରାଯାଇଥାଏ ।

Of those forms Kaika in the highest or
Adyamurti as being Sudhasattvaguna Pradhana,
Nirvikata, Nirguna Brahma svarupa Prakasika, as
the kamadhenu Tantra says directly Kaivalya dayini,
Tata is Sattvaguhastmika, Tattva Vidya dayini,
for by Tattvajdana one attains Kaivalya, Sadash,
Bhuharawari Cinnamasta are Rajapradham,
Sattvagunatmika, the givers of Gaunamukti and
Suarpo, Bhumavati, Kamala, Magala, Mattangi
are Tamapradhana whose action is invoked in
the magical Satkarma “Sir John Woodroffe.

ଶିବ ପାର୍ବତୀ ତ ଲୈରବୀ ଲୈରବୀ ଏକ ତ ଅଭିନବ
ଶିବ ବ୍ରହ୍ମ ପଦ୍ଧତି ତ ପାର୍ବତୀ ସର୍ବଶକ୍ତିମୟୀ । ମହାବ୍ରହ୍ମ
ସତ୍ତ୍ୱ-ବେ (Lao-tze) କ ପ୍ରସ୍ତୁତିତତାତ୍ତ୍ୱଧର୍ମ (Taoism)
ରେ ମଧ୍ୟ ଏତାଦୃଶ ପଦ୍ଧତିରୂପ ପ୍ରସ୍ତୁତ । ତାଙ୍କ ମତରେ
ସର୍ବଶକ୍ତିମୟ ବ୍ରହ୍ମ (Tas) କ ଠାରୁ ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି
(Tai) କ ସୃଷ୍ଟି ।

“It is Tai, the virtue or power which T
encris from itself (“Ce principe se mit a sonne
Tai sa vertu”) that we should attribute what is
apparently unconscious and material But the
two are one Just as Siva the professor of power
(Saktiman) and Sakti or power one, and this
being so distinct ons are apt to be lost”

(Sakti & Sakti P, 148.

ଶିବ ପାର୍ବତୀଙ୍କ କମଳାତ ଉପାୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶକ୍ତିର ଶକ୍ତି
ଉପକର ଲୈରବୀ ତ ଲୈରବୀ ମୂର୍ତ୍ତିର ଉପାଦାନ
ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଦୃଷ୍ଟ ହେଉଛି ହୁଏ । ତତ୍ତ୍ୱ ନିହାବଦ୍ୟା ତ ତତ୍ତ୍ୱ
ଧ୍ୟାନରୁ ଲୈରବୀ ଏହାର ପ୍ରସ୍ତୁତି ନିହାବଦ୍ୟା, ଲୈରବୀ
ଲୈରବୀଙ୍କର ଉପକର ମୂର୍ତ୍ତି ସାଧନର ମନରେ ରହି ଥାଏ

ଦର୍ଶନ ପ୍ରତିପଦେ ଦେବତାମାନଙ୍କ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ । ସାଧକ
 ଜ୍ୟୋତି ସାଧ୍ୟକୁ ଗ୍ରାହଣ ଓ ଗ୍ରାହଣୀ ରୂପେ ଦେଖେ ନାହିଁ ।
 ପ୍ରକୃତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୁଣବତ୍ତାବଳୀ ଦର୍ଶନସାହିତ୍ୟରେ ଶୋଭିତ,
 ଜନନୀ ଓ କୁଳଦେବତାଙ୍କ ଲତାପାତି ଶକ୍ତିଦ୍ୱାରା ମୂର୍ତ୍ତି ସୃଷ୍ଟି
 ନିମନ୍ତେ ଓ ତାହାଙ୍କ ଲାମରୁପ ଲତାପତି ଦେବାପରି ପ୍ରକୃତ
 ପ୍ରାଣୀମାନେ ବିଷୁବ ଦଶାବତାର ମଧ୍ୟରେ ଗ.ମ, ଦେଶାମ,
 ଗାମ ଓ ବୃଦ୍ଧଙ୍କ ଶକ୍ତିକାତ ମୂର୍ତ୍ତି ସୃଷ୍ଟି ତରାଫ, ନୃସିଂହାଦି
 ପ୍ରହରଣରା ଲାମ ରୂପର ଲତାପତି ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଚର ହୁଏ ।
 ଦେବତାମାନଙ୍କର ଲୟାବଳୀ ନୃସିଂହଙ୍କ ସୃଷ୍ଟି କଣ୍ଠା ଦେବାଦି
 ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନ୍ୟତ୍ର ଚ.ପର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ । ସାଧକ ପ୍ରାଣୀ ସାଧ୍ୟର
 ଶାମକାତ ଲୟାବଳୀ ଚିତ୍ତ ଲୟାବଳୀ, ଚିତ୍ତ ସୁଦର । ଦେବତା
 ହିଁ କା ଦେବତା ଧର୍ମ କାହିଁକି ବିଶ୍ୱ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଧର୍ମରେ ବିଶ୍ୱ-
 ବିଶ୍ୱାସ ନିମନ୍ତେ ରୂପ ସଂସ୍ଥା ଲୟାବଳୀ ଚିତ୍ତ ଓ ମନ
 ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହୁଏ । ଏପରିକି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାରାମାୟଣ
 ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ ଗୀତାକାତ ରୂପ ସୃଷ୍ଟିର ଗାମ ରୂପର ପରିବର୍ତ୍ତନ
 କରିଥାଆନ୍ତି ।

I may point out that in Buddhism the Devas are given both peaceful (Zh) and wrathful (Khyo) aspects. The latter denotes the terrible (what in India is called Bhairava) aspects of the Divinity, but does not change Him or her in to Demon, at least in Buddhist or Indian belief. Even in the Christian God has both a terrible and benign aspect,"—(Sir John Woodroffe.)

ଅର୍ଥ ଓ ତାର କାହିଁକି ଶକ୍ତି ପ୍ରକାରର ଶକ୍ତିପ୍ରାପ୍ତି
 ଶାନ୍ତ କହିତ, ଏକ ଅଭିନୟ ଶିଳ୍ପ ପରି ପ୍ରକୃତ ଓ
 ପ୍ରକୃତି ଏକ-ରୂପ ଓ ବିଦ୍ୟା ଏକ ଓ ଅଭିନୟ । ତେଣୁ, ଶେଷ
 ମାନବର ଶକ୍ତିପ୍ରାପ୍ତି ଓ ଶିଳ୍ପଶକ୍ତି; ଦେବତାମାନଙ୍କର
 ଶାନ୍ତ ଗାମ, ଗାଧାନ୍ତ୍ର ଓ ଲୟାବଳୀ, ଶାନ୍ତମାନଙ୍କର
 ଶେଷକାଳରେ ଓ ଶାନ୍ତପ୍ରାପ୍ତିର ଶେଷ ଓ ଶିଳ୍ପ ବିଶିଷ୍ଟ
 ଶାନ୍ତତା ପ୍ରାଣୀ-ସୃଷ୍ଟି । ସର୍ବଦା, ସର୍ବଦେଶ, ଚିତ୍ତାବଳୀ,
 ନିତ୍ୟାବଳୀ, ନିତ୍ୟ-କୃଷ୍ଣା, ନିତ୍ୟ-ଶା, ନିତ୍ୟାବଳୀ, ନିତ୍ୟାବଳୀ,
 ସର୍ବଦାଶା, ସର୍ବଦାଶା ଓ ମୂଳ ପ୍ରକୃତି ସ୍ୱରୂପ ଲୟାବଳୀ
 ରୂପାବଳୀ ଦେଇ ମଧ୍ୟ ଲୟାବଳୀ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ଅନ୍ତର
 ପ୍ରକୃତିର ପ୍ରକୃତି ବିଶିଷ୍ଟ ରୂପରେ ରୂପାବଳୀ ।

“ସୁସ୍ଥ- ପୁନଃ-ଶୁଦ୍ଧ ପ୍ରକୃତି ଶାନ୍ତାବଳୀ ପ୍ରକାଶମ୍ବୁ ।
 ଯଥା ଦୃଷ୍ଟି ସ୍ୟ ଶକ୍ତି-ଶିଳ୍ପାବଳୀ ଦୃଷ୍ଟିବିତ୍ ॥
 ସର୍ବଦା ସର୍ବଦେଶାନ୍ତ ସର୍ବଦାଶା କାରଣା ।
 ସର୍ବଦେଶାନ୍ତ ସର୍ବଦାଶା ସର୍ବଦାଶା ପରିପାଳକା ।
 ନିତ୍ୟାବଳୀ ନିତ୍ୟାବଳୀ ନିତ୍ୟାବଳୀ ନିତ୍ୟାବଳୀ ।
 ନିତ୍ୟାବଳୀ ନିତ୍ୟାବଳୀ ନିତ୍ୟାବଳୀ ନିତ୍ୟାବଳୀ ।
 ନିତ୍ୟାବଳୀ ସର୍ବଦାଶା ଓ ସର୍ବଦାଶା ପରିପାଳକା ।
 ମାୟାବିଶିଷ୍ଟ ପ୍ରକୃତିବିଶିଷ୍ଟାବଳୀ ପ୍ରାଣୀବଳୀ ॥

ସାଧ- ଶକ୍ତି ମହାମାୟା ସର୍ବଦାଶା ପ୍ରାଣୀ ।
 ରୂପ- ବିଶାଳ-ରୂପ- ଲୟାବଳୀ ଦେବତା ॥”
 (ଦେବୀ ଲାଗନ ଗୁରାଣ)

ଅନନ୍ତମାୟା ଦେବୀମାୟା ପ୍ରକୃତି ସ୍ୱରୂପା ଲୟାବଳୀ
 ଅନ୍ୟ ମହାବଳୀ ଦେବତା ଗାଧା । ଦେବତାମାନଙ୍କ, ଗାଧା,
 ଯଥା ଓ ଚିତ୍ତର ସମସ୍ତେ ମହାବଳୀମାନଙ୍କ ସମୃଦ୍ଧ । ସର୍ବ-
 ଧାରମାୟା ଦେବତାମାନଙ୍କ ଅନ୍ତର ଗାଧା ଲୟାବଳୀ
 ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ ମହାବଳୀମାନଙ୍କ ଅନ୍ତର ଗାଧା । ଗାଧା ଲୟାବଳୀ
 ଲୟାବଳୀ ଗାଧା ଲୟାବଳୀ, ମହାବଳୀ, ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ,
 ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ପରିପାଳକା ଓ ପରିପାଳକା । ଗାଧା ଲୟାବଳୀ
 ଲୟାବଳୀ, ନିତ୍ୟ ହସ୍ତରେ ଶିଳ୍ପ ମହାବଳୀ- ଦର୍ଶନ ଲୟାବଳୀ
 ହସ୍ତରେ ଲୟାବଳୀ ଓ ନିତ୍ୟ ହସ୍ତରେ ଲୟାବଳୀ । ଦେବୀ ମହାବଳୀ
 ଲୟାବଳୀ, ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ, ରୂପାବଳୀ, ମହା ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ
 ଲୟାବଳୀ, ରୂପାବଳୀ ଲୟାବଳୀ ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ ଓ ଅନନ୍ତମାୟା,
 ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ ।

“ଦେବତା ଦେବତା- ଦେବତା- ମହାବଳୀ- ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ- ।
 ଦର୍ଶନ- ଦର୍ଶନ- ଦର୍ଶନ- ମହାବଳୀ- ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ- ॥
 ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ ମହାବଳୀ- ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ- ।
 ଅନ୍ତର ଦେବତା- ଦେବତା- ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ- ପାରିତ୍ୟ- ।
 ମହାବଳୀ ପ୍ରାଣୀ- ଲୟାବଳୀ- ପ୍ରାଣୀ- ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ- ।
 ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ ମହାବଳୀ- ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ- ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ- ॥”
 (ନାଦିକା ଚକ୍ର)

ପ୍ରକୃତାବଳୀ ବିଶିଷ୍ଟ ଗାଧାବଳୀ ଧର୍ମ ଓ କୃତ ଦର୍ଶନ
 ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହୁଏ । ମହାବଳୀ ସ-ଦର୍ଶନ, ଦେବତା ଗାଧା ଓ
 ଦେବତା ଗାଧା ଦର୍ଶନାବଳୀ, ଲୟାବଳୀ, ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ, ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ,
 ଗାଧା, ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ, ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ, ଧର୍ମାବଳୀ, ଦର୍ଶନାବଳୀ,
 ଗାଧା, ଗାଧା, ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ, ଲୟାବଳୀ, ଲୟାବଳୀ ଗାଧା,
 ଲୟାବଳୀ, ପ୍ରାଣୀବଳୀ, ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ ଓ ଦେବତାବଳୀ
 ଲୟାବଳୀ ଧର୍ମାବଳୀ ଲୟାବଳୀ ଲୟାବଳୀ ।

ଦେବତା ଗାଧାବଳୀ ଲୟାବଳୀ ସମସ୍ତେ ଦେବତାମାନଙ୍କର
 ଦର୍ଶନ ଅନ୍ତରାବଳୀର ଅନ୍ତରାବଳୀ ହୋଇଛି । ମହାବଳୀ ପ୍ରାଣୀବଳୀ
 (ମା/ମା)ରେ ଲୟାବଳୀ ଅନ୍ତରାବଳୀ ଦର୍ଶନାବଳୀ, ଦର୍ଶନାବଳୀ-
 ପ୍ରାଣୀବଳୀ ଦର୍ଶନାବଳୀ ସର୍ବଦା ଲୟାବଳୀ ପ୍ରାଣୀବଳୀରେ ଲୟାବଳୀ ଦେବତା
 ବିଶ୍ୱ ପ୍ରାଣୀବଳୀ ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ ଲୟାବଳୀ ଲୟାବଳୀ ସର୍ବଦା ଦର୍ଶନ-
 ଲୟାବଳୀ ଲୟାବଳୀ । ଲୟାବଳୀ ଦର୍ଶନାବଳୀ ଲୟାବଳୀ ।

“ଦର୍ଶନାବଳୀ- ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ- ଧର୍ମାବଳୀ- ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ- ।
 ଦର୍ଶନାବଳୀ- ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ- ଧର୍ମାବଳୀ- ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ- ॥
 ଅନ୍ତରାବଳୀ- ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ- ଧର୍ମାବଳୀ- ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ- ।
 ଧର୍ମାବଳୀ- ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ- ଧର୍ମାବଳୀ- ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ- ॥

ପ୍ରାଣୀ ଦେବତା ପ୍ରାଣୀବଳୀ ଲୟାବଳୀ ମହାବଳୀ ଅନ୍ତରାବଳୀ
 ଲୟାବଳୀ ମହାବଳୀ ଦର୍ଶନାବଳୀ ରୂପ ଧାରଣ ଦର୍ଶନାବଳୀ
 ଧର୍ମାବଳୀ ଧର୍ମାବଳୀ ।

“ମହାବଳୀ- ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ- ଧର୍ମାବଳୀ- ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ- ।
 ଧର୍ମାବଳୀ- ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ- ଧର୍ମାବଳୀ- ବିଶ୍ୱଦୃଶ୍ୟ- ॥”
 (ସ୍ୱଚ୍ଛାବଳୀ ଚକ୍ର)

ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତା ସ୍ୱାଧୀନ ଚିନ୍ତା କାଳୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟର ଅବସ୍ଥା ଶିକ୍ଷାପ୍ରାପ୍ତି
 କରୁଥିବା ନାହିଁ । ସେହିପରି ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ଦେବାଳୟ ଦେବାଦାତା
 ଦେବତାଙ୍କର ଉପାଦେୟ କରାବ କଦଳୀ, ଦୁଇଟା ଓ ତିନିଟି ।
 ଏହି ସମସ୍ତେ ଉପାଦେୟ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ତାମସସ୍ୱଭାବର ଶ୍ରଦ୍ଧା ।
 ଏହା ବ୍ୟତୀତ ତମୋପରି ପଦ୍ମସମା, ଲେଖିତା ଲୋକସିଦ୍ଧା
 ଓ ଶୁକ୍ଳ ବସନ୍ତ ଓ ହର୍ଷୋତ୍ପଳ ମୁଖମଣ୍ଡଳ । ବର୍ତ୍ତମାନ ପୂଜା
 ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ମୂର୍ତ୍ତି ବହୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳୀନ । ପୁରୁଷମୂର୍ତ୍ତି ପ୍ରତି-
 ଘାସ ଗୋପନୀୟ କରି ରଖାଯାଇଛି । ବିନବକାଳୁ ତଥାପି
 ଯା ଉପାଦେୟ ପୂର୍ବକ ମୂର୍ତ୍ତି ଅତି କରାବ ଓ ଉପପଦ ଯେତୁ
 କଳାରେ ରାହିକାବରେ ଯାତ୍ରା ଯତ କରିବାକୁ ଉପସରେ ଓ
 ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ଦେବାଙ୍କ ଏକାଦଶ ମୂର୍ତ୍ତିର ପରିବର୍ତ୍ତନ
 ହୋଇଅଛି । ଅନ୍ୟ କେତେକଙ୍କ ମତରେ ତଳପାହାଚ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର
 ଶ୍ରୀମତୀ କରିବା ସମୟରେ ବହୁ ଦେବ ଦେବୀ ବିପ୍ରସ୍ତ ନିଷ୍କର୍ଷ
 ହୋଇଥିଲେ । ତେଣୁ ଉପାଦେୟ ପ୍ରତିପଦରେ ଗୋପନୀୟ ମୂର୍ତ୍ତି

ଦେବାଙ୍କ ପୂର୍ବକ ବିପ୍ରସ୍ତ ଉପ ମୂର୍ତ୍ତିମାନ । କେତେ ବର୍ତ୍ତମାନର
 ଦେବାଦାତା ବା ଉପାଦେୟ କାଳୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟର ପରବର୍ତ୍ତକ
 ଶିକ୍ଷାପ୍ରାପ୍ତି ମତେ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ ।

ତତ୍ପର ଉପାଦେୟ ଉପାଦେୟ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରର ବର୍ତ୍ତ-
 ମାନର ବର୍ତ୍ତକ ଦେବତା ପାଠ ବିଦ୍ୟାମାନ । ତତ୍ପର ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର
 ବର୍ତ୍ତମାନର ଦେବ ବା ବିଶ୍ୱାସ ଦେବର ଉପାଦେୟ ବା ପରି-
 ଘାତ ଦେବୀ ହେଉଛି ପରବର୍ତ୍ତକ । କେତେକଙ୍କ ମତରେ ଉପାଦେୟ
 ବର୍ତ୍ତକ, ସୁଦୃଢ଼ ଓ ବର୍ତ୍ତମାନର ପ୍ରାକୃତିକ ତାରା, ସୁଦୃଶ୍ୟ
 ଓ ବର୍ତ୍ତମାନର ଅନ୍ୟ ପ୍ରାକୃତିକ ପରିସ୍ଥିତି ।

ସଂସ୍କୃତ 'ମହାପୁରୁଷ'
 ବ୍ରହ୍ମାଦି ଧ୍ୟାନ
 ଗୋପନୀୟ ହୋଇ ପୂଜା-୨୫୨୦୦୧

ଆଦିବାସୀ ଉନ୍ନୟନ ସମବାୟ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍

ଓଡ଼ିଶା, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଆମେ ଓଡ଼ିଶାର ଉନ୍ନୟନ ସମବାୟ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଆଦିବାସୀଙ୍କର ଉପକ୍ରମ କରୁଥିବା ଏକାଦଶ
 ପ୍ରକାର ଓ ଆକ୍ରମ କରୁଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଓ ପ୍ରକାରଗୁଡ଼ିକ ଉପକ୍ରମ ଗ୍ରହଣ କରି ଦେବାନୀୟତା
 ଆଦିବାସୀଙ୍କର ଉନ୍ନୟନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛୁ ।

ଏହି ନିଗମର ଆକ୍ରମ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପଦାର୍ଥଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଓ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ
 ହେବାପାଇଁ ଆମେ ଚାହୁଁଛୁ । ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଓ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପଦାର୍ଥ
 ଗ୍ରହଣ ଏ ଦିଗରେ ଆମ ସହିତ ସମ୍ପର୍କିତ ହେବାପାଇଁ ଆମେ ଚାହୁଁଛୁ ।

ଆମର (ବିକା), ଗୋଷ୍ଠି, କାଠା, ଖଟ, (ଖଟ), ଖାଲ, କରକ, କୁହୁଳ, କିଟ, କାହୁଳ,
 ନାଶିଆ, ଯାଅ, କିଶି, କୋକି, ଚଳା, ଖଟ, କୁହା, କେହୁଳି, ଚାଲିଆ, ଚାଲିଆ,
 ଆଦି ଓ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ପଦାର୍ଥ ।

ସ୍ୱୀକାର ରୂପଯୌବନକୁ
ଅନୁଷ୍ଠାନ ରଖିବାର ଅବ୍ୟର୍ଥ ଉପାୟ କ'ଣ ଜାଣନ୍ତି ?

ସମ୍ଭାଷଣ ଜନରେ ବ୍ୟବଧାନ ରକ୍ଷା କରି ହୋଟ ପରିବାରଟିଏ ଗଢ଼ିବା

ଆପଣ ଯଦି ଏଥିପାଇଁ ଆଗ୍ରହୀ, ନିଜର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ରରେ ପରୀକ୍ଷା
କରି ସ୍ୱୀକୃତି କିମ୍ବା ନିଷିଦ୍ଧ-ଟି ଦେଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।

ଏହା ଏକ ନିରାପଦ ଓ ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟ ଗର୍ଭ ନିରୋଧକ ଚିକିତ୍ସା । ପୁଣି
ସନ୍ତାନ ଉତ୍ଥାନ କଲେ, ଏହାକୁ ସହଜରେ ବାହାର କରି ଦିଆଯାଇ ପାରିବ ।

ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ

ସୁସ୍ଥ ଓ ନିରାପଦ ରଖିବେ କିପରି ?

କେବଳ ସ୍ୱଚ୍ଛ ପ୍ରତିଷେଧକ ଟୀକା ନେଇ ଏହା ସହଜରେ ସମ୍ଭବ
ହୋଇପାରିବ । ସନ୍ତାନ ଯେ କୌଣସି ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକେନ୍ଦ୍ର ବା
ଉପକେନ୍ଦ୍ରରେ ପ୍ରଧାନ ଶିଶୁ ରୋଗଶୁଳ୍କକର ପ୍ରତିଷେଧକ ଟୀକା ଯୋଗାଇ
ଦିଆଯାଉଛି ।

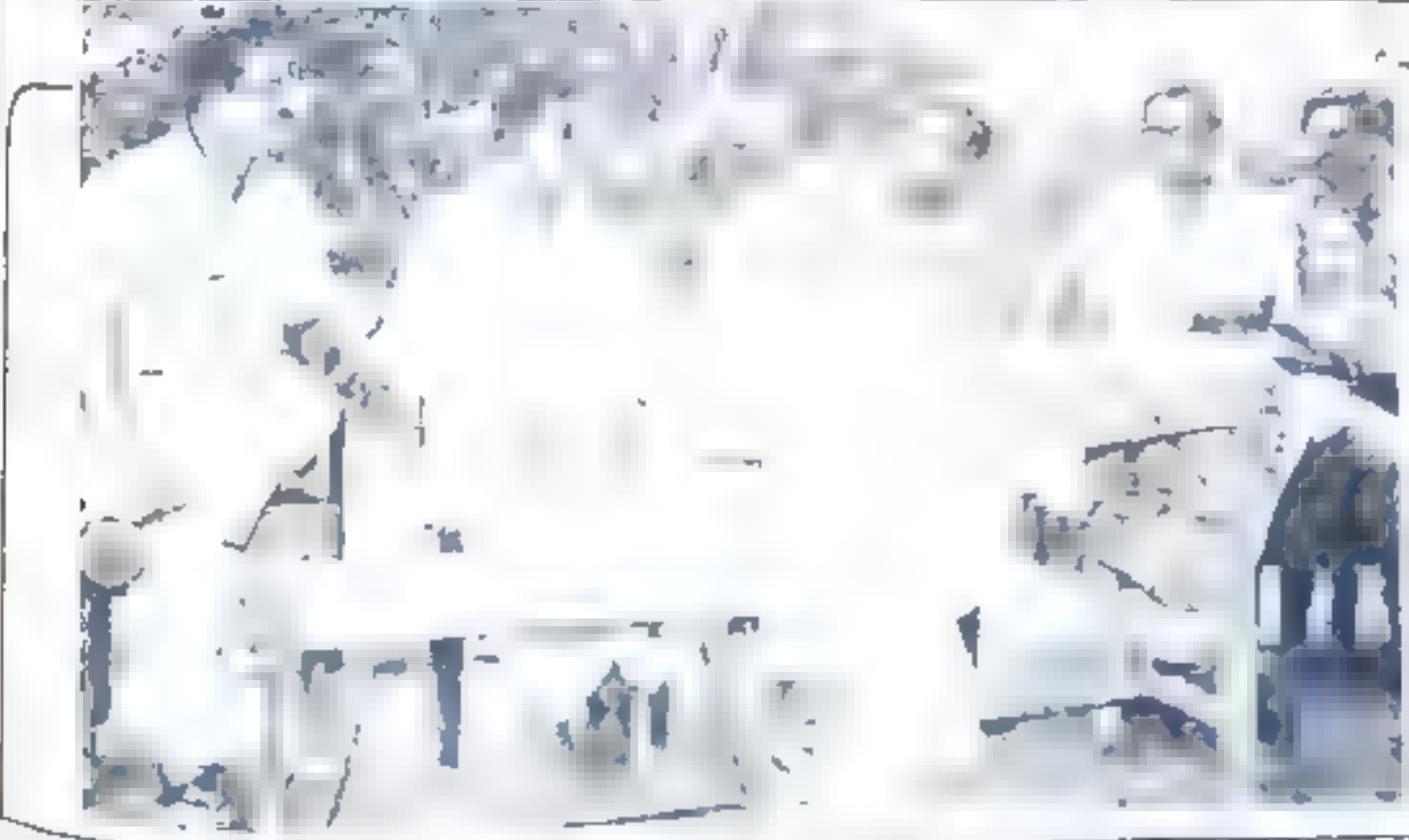
ଆପଣଙ୍କ ଶିଶୁଟି ଟୀକା ନେଲେ ଆପଣ ନିଜେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ରହିବେ ।

ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ
ଭୁବନେଶ୍ୱର

BIDANASI PR
 FOUNDATION STL
 LAID BY
 SRI JANAKI BAI
 CHIEF
 10 85

ଶ୍ରୀମତୀ ଜନକୀ ବାଈ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ
 ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ

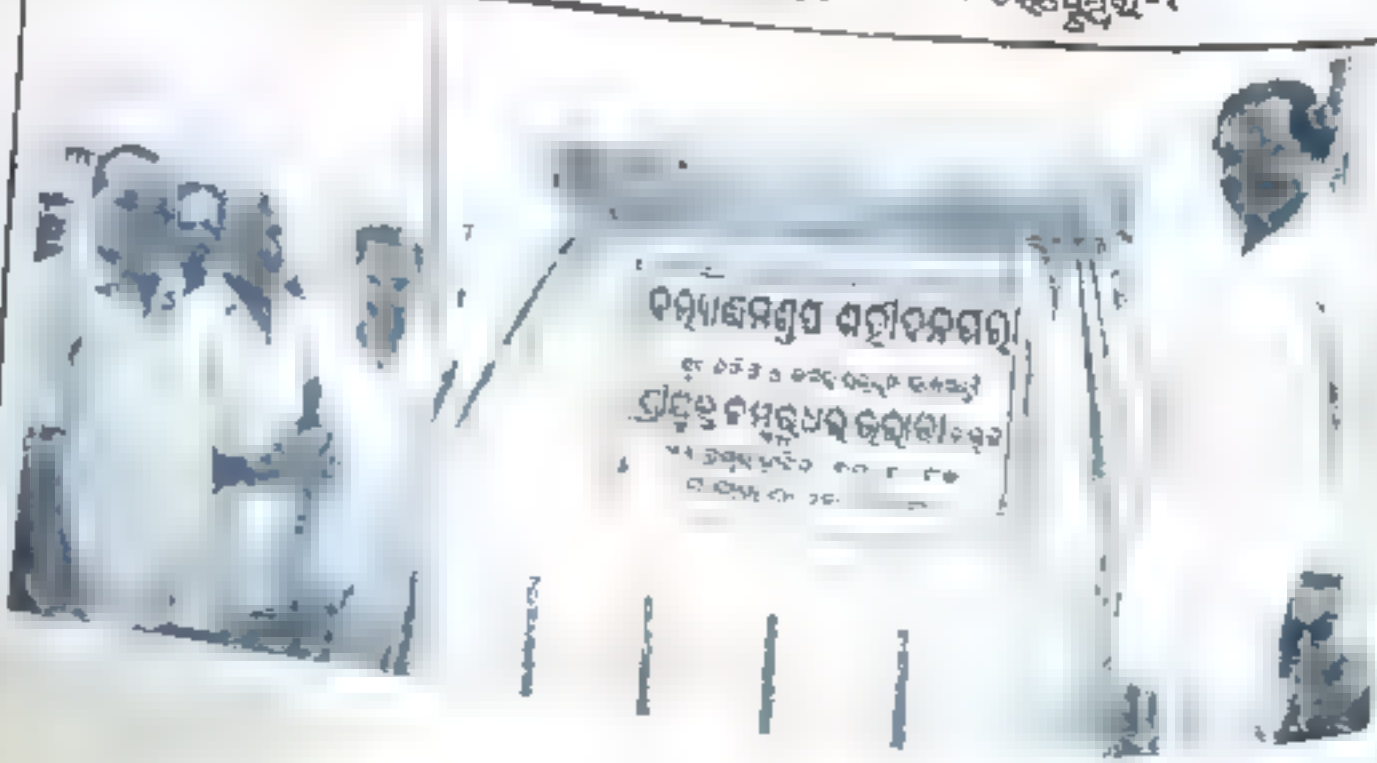
ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ
 ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ

EX. SERVICES LEAGUE MEMBER PINNING FLAG

ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିନ ବାବୁଙ୍କ ପ୍ରଦର୍ଶନୀର ସମୟରେ ... ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ

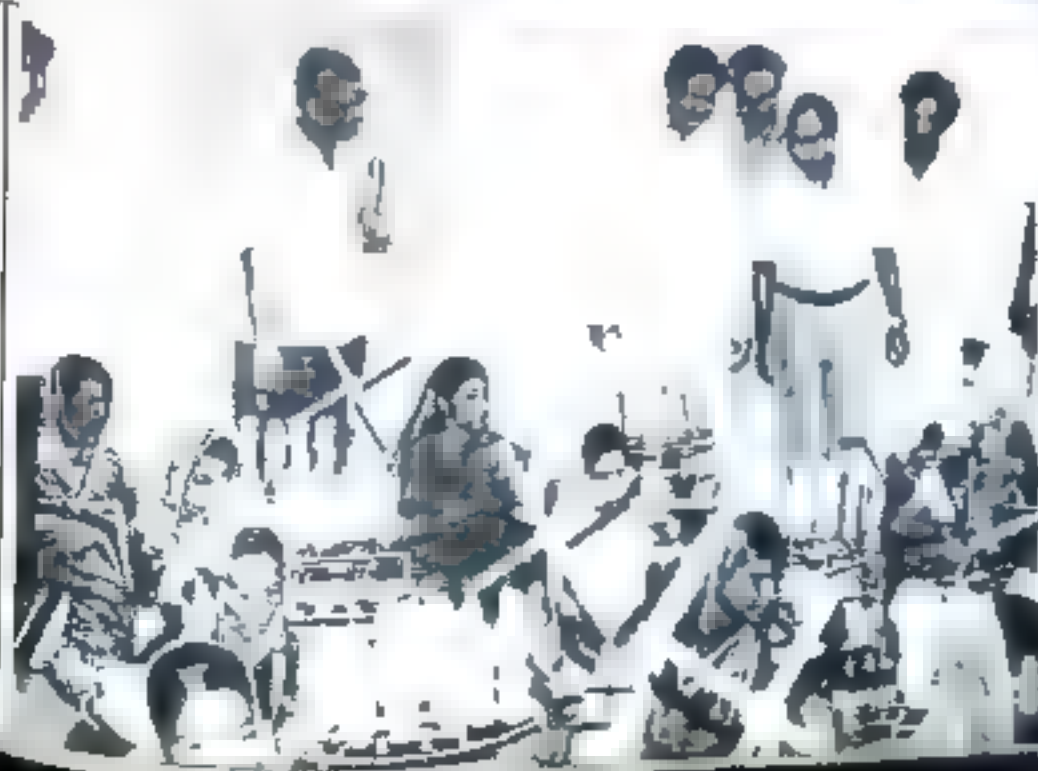
INTERVIEWING
I.R.D.P. beneficiary

ଶିକ୍ଷା ଓ ଉଚ୍ଚ
ସାହିତ୍ୟ ସଂସ୍ଥାରେ ସାମାଜିକତା

C.M. LAYING BASE OF BRIT
HOUSING COLONY
AT NILAKANTHINAGAR

ନିଳକଣ୍ଠ ନଗର ନିର୍ମାଣ, ବ୍ରହ୍ମପୁର, ୨୬.୫

ପୁରୀ, ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା
ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା
ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା
ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା
DUBEY OPENS
PALLIVASTRA UNIT

ସୂର୍ଯ୍ୟ ଗୋଦାଳ

ସୂର୍ଯ୍ୟ ଗୋଦାଳ

ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଗତିବାନ ଟ୍ରଷ୍ଟର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମିଳନରେ ସୁଖମଲ୍ଲୀଙ୍କ ସ୍ୱାଗତାବଳୀ

ସି.ପି.ସି.ସି. ଟ୍ରଷ୍ଟର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମିଳନରେ ସୁଖମଲ୍ଲୀଙ୍କ ସ୍ୱାଗତାବଳୀ

ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଗତିବାନ ଟ୍ରଷ୍ଟର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମିଳନରେ ସୁଖମଲ୍ଲୀଙ୍କ ସ୍ୱାଗତାବଳୀ

ମନୁଷ୍ୟ ପ୍ରାଣୀର ସାର୍ବତ୍ରୀୟ ଉପସ୍ଥିତି ସ୍ୱାଧୀନତା ଦୃଷ୍ଟିରେ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ମହତ୍ତ୍ୱକୁ ଦର୍ଶାଏ

ନିଗମ

ସମସ୍ତଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତି ସ୍ୱାଧୀନତା ଦୃଷ୍ଟିରେ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ମହତ୍ତ୍ୱକୁ ଦର୍ଶାଏ

ସମସ୍ତଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତି ସ୍ୱାଧୀନତା ଦୃଷ୍ଟିରେ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ମହତ୍ତ୍ୱକୁ ଦର୍ଶାଏ

କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଠାରେ ଆୟତ୍ତ ଭେଟା ହେଉଛି ଲୁଗାଝାଲିଆ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଶ୍ରମିକ ଲିଗର ପ୍ରତିଷ୍ଠାପନା ହେଉଛି

ଓଡ଼ିଶା ଗାୟକ କର୍ମଜୀବୀ ମହିଳାମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ଗାୟନ କ୍ରମରେ ଶ୍ରୀମତୀ ବାଲ୍ୟାମ୍ବିକା ପଟ୍ଟନାୟକ

ଗାୟନୀମାନଙ୍କ ସହିତ ସ୍ଥାପନା କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଶ୍ରୀମତୀ ବାଲ୍ୟାମ୍ବିକା ପଟ୍ଟନାୟକ ସହଯୋଗୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ

ସମ୍ବନ୍ଧ ଦେଖାନ୍ତେ ଶକ୍ତି ପ୍ରସାସନା

ଶ୍ରୀ ଦୋଳ ଗୋବିନ୍ଦ ଦାଶ

ଗାଁଦେଶ ପ୍ରାୟ ସ-ଖ୍ୟା ଉଦ୍‌ବେଗ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ “ପଞ୍ଚକ୍ଷିପ ଉଦ୍‌ବେଗ ଶକ୍ତି ଲପାସନ” ଶୀର୍ଷକରେ କେତେକ ଲୋକିକ ଦେବଦେବୀଙ୍କ ଉପରେ ପରିଚୟାତ୍ମକ ଓ ଶୁଭପରିଣେଷଣାତ୍ମକ ଲେଖନୀ ଜଣ ପ୍ରକାଶିତ । ଏଠାରେ ଏହି ପଦକ୍ଷର ଦ୍ଵାରା ଲେଖନୀ ପୁଣି କେତେକ ଲୋକିକ ଦେବଦେବୀଙ୍କର ପରିଚୟ ପ୍ରଦାନ କରାଉଛନ୍ତି । ଏ ସମସ୍ତ ଶକ୍ତିପ୍ରାପ୍ତମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ ଆଦିବାସୀ ପରମ୍ପରାରେ ସାବିତ୍ରୀଙ୍କ ଦେବୀ ଓ ଶ୍ରୀମତେବୀ ରୂପେ ପୂଜା ପାଆନ୍ତି । କେତେକ ଦେବୀ ପୁଣି ନିମ୍ନଲିଖିତ ଓ କୁଳପ୍ରେତ ଶ୍ରୀମତୀ, କେତେକ ଦେବୀଙ୍କର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ସାବିତ୍ରୀଙ୍କ ନାମରେ ମଧ୍ୟ କେତେକ ସ୍ଥଳେ ଏକ ନବ୍ୟ ଶ୍ରୀମତୀ ଦେବତାଙ୍କ ପ୍ରାୟରେ ଶ୍ରୀମତେବୀଙ୍କୁ ପୂଜା କରାଯାଏ । ଏହିପରି ଏହି ପ୍ରକାଶନ ସମ୍ପାଦନାରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଉଛି ।

ସିଦ୍ଧେଶ୍ଵରୀ-କଳାବତୀ ଚିନ୍ତା “ସୁମା” ଗ୍ରନ୍ଥ ଏହାଙ୍କର ପ୍ରମୁଖ ଶ୍ଳୋକ । ମହାଶାସନ, କଳାବତୀପୁଣ୍ୟ ଓ ମରଦା ପ୍ରମୋଦା ଏକ ଲେଖନୀ ଦେବୀ । ଏହାଙ୍କର ଅନ୍ତିକାଳୀନ ଶକ୍ତି ଲିଖିତ ପଞ୍ଚକ୍ଷିପ ଓଡ଼ିଶାରେ ଏକ ଲୋକ ଶକ୍ତି ପଦକ୍ଷିପ, “ସୁମା-ସେତେକରେ ଶୁଣେ ଲଳା” । ଅର୍ଥାତ୍ “ସୁମା

ସୁମା”ର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନ୍ତରାଳ ସେତେକଦେବୀଙ୍କ ଅନ୍ତିକାଳୀନ ଲେଖନୀ ଶକ୍ତି ଲିଖିତ ଲାବରେ ଏହି ଦେବୀଙ୍କ ଦେବୀ (ଅହାତ) ହେବେ । ଶକ୍ତିଶାସନରେ କେବଳ ଦେବୀ ହିସାବରେ ସେ ଶ୍ରୀମତୀ । ପୁଣି ଲେଖନୀ ଏକ ଚାରିଦିଗ୍‌ଶକ୍ତି ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଶ୍ରୀମତୀ । ଏବେ ମଧ୍ୟ ଏହି ପ୍ରକାଶ ପ୍ରକାଶନାରେ ଲାଭନାହିଁ । ତଥ୍ୟାତ୍, ଶବ୍ଦ ଶବ୍ଦ ଲାଭ, ବିଭିନ୍ନ ଲୋକମାନଙ୍କ ଓ ପ୍ରାୟ ଅନ୍ତିକାଳୀନ ଲିଖିତ ‘କଳିକାଳୀ’ ମହାକାବ୍ୟରେ ଲିଖିତ ପ୍ରାୟ ଲେଖନୀ ଦାସଦେବୀଙ୍କ ଅଲୋକ ଦିଶି କଥା କହିଥାନ୍ତି । ଏହାଙ୍କର ପଦକ୍ଷିପ ନିମ୍ନରେ ଲେଖନୀଙ୍କ ରୂପ ଲେଖନୀ ଲେଖନୀ—

“କଳି ମା ବିଦେଶପାତ୍ର

କଳି ଦେବୀ କଳେ କଳୁଷେ ନାତ.....

ପଦ ଅପ୍ତ ହେବେତା”

(ସେହି ଲେଖନୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଲେଖିତ)

ଦାଶଲୀ ମହାତ୍ମା—ଦାଶଲୀ ଅନ୍ୟ ଶକ୍ତିଙ୍କର ସମକ୍ଷିତ ଏକ ଅନ୍ୟ ଶକ୍ତିଙ୍କ ଆଦିବାସୀ ସ-ପ୍ରାପ୍ତରେ “ଦାଶଲୀ ମହାତ୍ମା” ନାମରେ ପୂଜା କରାଯାଏ । ଏହାଙ୍କ ଶକ୍ତି ପ୍ରକାଶ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଦାଶଲୀ ଲାମାଙ୍କର ସାମ୍ୟତା ଲେଖନୀ । ଲୋକାଦି ଚିନ୍ତାରେ ଦାଶଲୀ ନିଜର ଦେବପ୍ରାୟ ଶ୍ରୀମତୀ ଏହି ପ୍ରକାଶନରେ ପ୍ରାୟ ପୂଜା କରାଯାଉଛି । ଏହି ଦେବତା ପ୍ରକାଶ ପଦକ୍ଷିପ ଓ ଶକ୍ତିଙ୍କ ଶାସନ କରନ୍ତି ।

ଦୁର୍ଗା-ଆଦିବାସୀ ସ-ପ୍ରାପ୍ତ ଏକ ସାବିତ୍ରୀଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା, କେଶବତୀ ଓ ଲେଖନୀ ପ୍ରକାଶ ଦେବୀ । ପ୍ରାୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତେବୀଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ଓ ସମ୍ପାଦନାରେ ‘ଦୁର୍ଗା’ଙ୍କ ପୂଜା ବିଧାନ ଏକ ବିଶେଷ ନିୟମ । ଶ୍ରୀମତୀ ପ୍ରାୟ ଏହି ଦୁର୍ଗା ଦେବୀଙ୍କର ‘ପ୍ରକାଶ’ ନାମରେ ପ୍ରକାଶନରେ ଶ୍ରୀମତୀ ଲିଖିତ ପ୍ରକାଶ ଦେବୀ ଲିଖିତ ପଦକ୍ଷିପ ଦେବୀ ଏକ ଲେଖନୀ ଲିଖିତ ପ୍ରକାଶ ‘ଦେବୀ’ ଶୁଦ୍ଧିତ ଏହି ଦେବୀ ଲିଖିତ ଲେଖନୀ ଓ ଦୋଳିତ ସମ୍ପାଦନା କରନ୍ତି ଶାସନ ନାହିଁ ଦୋଳି ଏହି ଦେବୀଙ୍କର ପ୍ରକାଶନ ନାହିଁ ଲେଖନୀ ଦୋଳିରେ ଶୁଦ୍ଧିତ ଦା ଦୋଳିର ଲେଖନୀ ହୋଇଥାଏ ।

ଦେବୀ-ଶକ୍ତି ଶ୍ରୀମତୀ, ଶେତ ଶ୍ରୀମତୀ, ଲେଖନୀ ପ୍ରାୟ ଶକ୍ତିବାଦିଣୀ ଦେବୀ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶ୍ରୀମତୀରେ ଏହାଙ୍କ ପ୍ରକାଶ ଲେଖନୀରେ ଲୋକ ବିଶ୍ଵାସନ ନ ଲିଖିତ, ଲୋକ ଶୁଦ୍ଧ, ଲେଖନୀ ଶକ୍ତି ଅନ୍ତିକାଳୀନ ଲେଖନୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଲେଖନୀରେ ପ୍ରକାଶନ ଓ ଶାସନ ଏହି ଦେବୀଙ୍କ ପ୍ରାୟ ଲେଖନୀ ।

ପେଶୋରୀ-ପେଶୋରୀଙ୍କର ଅନ୍ତିକାଳୀନ ଶ୍ରୀମତୀ ଲେଖନୀ ଲିଖିତ “ଲେଖନୀ ପ୍ରାୟ” । ଏହି ଦେବୀ ସଦା ଶକ୍ତି ପ୍ରତି ପ୍ରତିଷ୍ଠା କଳରେ ଦେବୀ ଶକ୍ତି କରନ୍ତି । ପ୍ରତି ଦେବୀଙ୍କରେ ଏହାଙ୍କର ‘ସାତ୍ତା’ ହୁଏ । ଶାସନ ଏହାଙ୍କର ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରକାଶ ।

ମିରୁତୁର-ବସନ୍ତର କରୁର 'ମୁଣିହାତାର' ନିକଟସ୍ଥ
"ବାମନ" ଓ ଅବଦାସୀ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକେ ମିରୁତୁର
ଅଗାଧନା କରିଥାନ୍ତି ଏହାକ ମହିମାକୁ ନିରବଧି ଏକ ଲୋକ
କାହାଣୀ 'ମିରୁତୁର କଥାଟା' ମଧ୍ୟ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ସ୍ଥଳ କରିଛି ।
"ବିପଦ ଶଙ୍ଖର" ଭାବରେ ଏହା ଏକ ଜନପ୍ରିୟ ଦେବତା ।

ବାସୁଦେବ-ସାମାଜିକ ନାମ ସହ ସାମ୍ୟଧିବା
ଅନ୍ୟଏକ ଦେବୀ ଦେବେ "ବାସୁଦେବ" । ସମାଜର
ସୁସ୍ଥତା ଆଦି ପ୍ରାମାଣ ଏହା ଗ୍ରାମ ଦେବୀ । ଏହାଙ୍କ ଉତ୍ତପ୍ତ
ବିଷୟରେ ଏକ କୋଡୁଡ଼କପୁର କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ପଚାରିବ । "ବାସୁଦେବ"କୁ
ଉପାସନା କରିବା ପାଇଁ ଲୋକେ କାହାଣୀ କାହାଣୀ କରୁଛନ୍ତି ।
ଯାହାପରି, କୋଣାର୍କର ଏକ ଶାବର ପର ଶ୍ରୀମୁଖୀଙ୍କ ଦେବୀ
କନ୍ୟା ବା ପାହାଡ଼ର ଦେବୀ କାହାଣୀରେ ଶ୍ରୀମତୀପ୍ରସିଦ୍ଧ ।
ପରେ ଦେବୀ ବୁଦ୍ଧାଦିତ୍ୟ ବାସୁଦେବ ଶ୍ରୀ ମତ୍ତର
ନିକଟରେ ।

ବାସୁଦେବ-ନିଗମ ଗାଳ୍ପରେ ଶ୍ରୀକାହାଣୀରେ ଆହାର
ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ସ୍ଥାପନ ଲୋକରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧିପ୍ରାପ୍ତ ଏକ ଦାଣ୍ଡଦେବୀ
'ବିଷ୍ଣୁ' ଓ "କେଶବମୁଖୀ"ରେ ପ୍ରଭୁ ପ୍ରସନ୍ନ କରିଛନ୍ତି ।

ଅଗ୍ରୀ ଉର୍ବର-ଅଗ୍ନିଦେବତାଙ୍କର ନାମାନ୍ତର
କାହାଣୀ କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ଗ୍ରାମ ଏହାଙ୍କର ପ୍ରଧାନ ଅଧିଷ୍ଠାନ
କ୍ଷେତ୍ର । ଏତଦନ୍ତର୍ଗତ ଆହୁତି ବହୁତ ଗ୍ରାମରେ ଏହାଙ୍କୁ
ଗ୍ରାମଦେବୀରୂପେ ପୂଜା କରାଯାଏ । ଶରୀର ଅର୍ଦ୍ଧପରି
ଦେବୋତ୍ତମ ଓ ଘୋର ଉପ ଏକ ପବନଶାସ୍ତ୍ର ପ୍ରକଟିତ ଦେବତା ।

ବିନା-ପର୍ବତ ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ବହୁତ
ଗୁଡ଼ିଏ 'ବିନା' ବା ଝରମା ରହିଛି । ଏହି ଝରମାମାନଙ୍କର
ଅଧିଷ୍ଠାତ୍ରୀ ଦେବୀମାନଙ୍କୁ ଝରମା ଦେବୀ କୁହାଯାଏ ।
ଏହା ଏକ ପ୍ରକାର କଳାଦେବୀ । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କେତେକ
ଭଗବତୀଙ୍କର ଝରମା ଦେବୀ, "ଆମ୍ଭ ଝରମା ବାହୁରୁର ନା
ପ୍ରାୟଶ ନା, ବଡ଼ଝରମା ନିମଞ୍ଜରୀ, ଉଦ୍ୟାଦି ।

ପ୍ରାଚୀନ-ପ୍ରାଚୀନେଷ ଅର୍ଥ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଦେବତା । ଏହି
ନାମରୁ ଏହା ପ୍ରକୃତ ଏକ ଲୋକଦେବତା ଥିବା ଅନୁମେୟ ।
ଅବିଷ୍ଣୁ ବା ବସୁପତି ଏହାଙ୍କର ଅଧିଷ୍ଠାନ କ୍ଷେତ୍ର । ଅଳ୍ପ
ଏକ କାଳ ଅତିପ୍ରସିଦ୍ଧ କାହାଣୀ

ବିଦେବ-ବିଦେବ କୁଡ଼ାଳର ନାମାନ୍ତର ଦେବୀ ମନେ
ହୁଏ । "ପୁରୁଷ, ପର" ଅକ୍ଷରକୁ ଉଦ୍ୟାନେ ବିଦେବ ମଧ୍ୟରୁ
ବୋଲି କରାଯାଇଛି । ଅର୍ଥାତ୍ ଏହି ଗଣମଣ୍ଡଳରେ ପୁରୁଷ ଏହି
ଦେବୀ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରାମଦେବୀ ରୂପେ ପୂଜା ପାଉଥିଲେ ।

ବିନାଶୀ - ପର୍ବତ ଓଡ଼ିଶାର ଶକ୍ତି ଗପ ଘରା ଗର-ପରାରେ
ବିନାଶୀ ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରୁ ବସୁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ । ସବୁ କଳିପିତ୍ତର ଶକ୍ତି
କଳ ପଦ୍ୟରେ । ସେ ଘରା ଗର ବା ବାଣ ଦେବୀ-ବିନାଶୀ
ଦେବୀ (ଅପରାଧୀ ବାବଦ) ଘାଟଗଣ, କାଉଁରୀ,
ଶିଳାପତି ଓ ବିଭିନ୍ନ ବାଣବଣ, ଘର ବଣ, ବାଲୁକା ପ୍ରାଦି
ଅଞ୍ଚଳରେ ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଶାସନୀ ବା ଗଣଦେବୀ

ସର୍ବ ପ୍ରସିଦ୍ଧା । ସେ ମହାଶକ୍ତି ସୁରୁପିଣୀ, ଶକ୍ତି
ଉପକରା ଉପହାତା ଦେବୀ । ସଂଗ୍ରାମ କୁମ୍ଭରେ
ଏହା କୁହୁଡ଼ାହୋଇ ମାଟି କୁହୁଡ଼ିବା ମେଦ, ମାଂସ ଅତି
ଭୋଗିନୀ ଶାମବିବା ପ୍ରଭୃତିର ଦେବୀ ହେଉଛନ୍ତି ସା
ଉପକରଣ ବା ଉତ୍ତରଣ । ବିଭିନ୍ନ ଆଦିବ ସାମାଜିକ
ପ୍ରଜା କରିଥାନ୍ତି ଆଦିମ ଗ୍ରାମରେ ଏହି ଦେବୀ ଗ୍ରାମ
ରୂପେ ପୂଜାତ

ଉପାସନା-ଉପାସନା ଏହି ବସୁ ମଧ୍ୟ ସଂଗ୍ରାମ
ଏକ ଉପକରଣ ଲୋପିନୀ ଦେବୀ, ଯୁଦ୍ଧରେ ବ୍ୟବହୃତ
ଅଧିଷ୍ଠାତ୍ରୀ ଦେବୀ ।

ଚୈତ୍ୟପରେ-ଶାମବିବା ବିଶା ପ୍ରକାଶକୃତ ବିଶା
ମହାଶକ୍ତିର ପ୍ରକଟିତ ଦେବୀ ଉପ ବସୁ ଓ ଉପ ଆହାର
ଲୋପି ପ୍ରସିଦ୍ଧ । ସଂପ୍ରତି ମଧ୍ୟ ବହୁ କଳ୍ପ ଗ୍ରାମର ଗ୍ରାମଦେବୀ
ଏକ ଅଧିଷ୍ଠାନ ଦେବୀ ଭାବରେ ପ୍ରକଟ ପ୍ରକଟିତ ।

ସାବି-କେତେକ ଏହାକୁ ଶିବୋକ୍ତ ବୋଲି ମଧ୍ୟ କହନ୍ତି
ଗ୍ରାମଦେବୀ ହିସାବରେ ଏହି ଦେବୀ କେଣି ପ୍ରସିଦ୍ଧି ସ୍ଥଳ
କାହାଣୀ । ଗୁରୁ ଉପଦେବୀ ହିସାବରେ ହି ଏହାଙ୍କର ପ୍ରତି
ଲିପି । ଏକ ନିମ୍ନସ୍ତରୀୟ କୃତ ସାମାଜିକ ଦେବୀ ।

ଉପକରଣାବଳୀ-ଉପକରଣାବଳୀ ଏକ ସର୍ବଦା ଶାମବିବା
ପ୍ରକଟିତ ଦେବୀ । ଉପ ପଦ୍ୟ ଓ ଉପ ମହାଶ ନାମାନ୍ତର
ଲୋପି ଆହାର । କେତେକ ଶରେ ଉପଦେବୀ ଓ କେତେକ
କାଂଶରେ ଗ୍ରାମ ଦେବୀ ।

ଉପକରଣାବଳୀ-ଉପକରଣାବଳୀ ମୁକ୍ତ ଦେବୀ, ଶ୍ରୀ
ଆଦିଶା, ଅପରାଧୀ ଓ ଉପକରଣାବଳୀ ବିକାଶିତା ରୂପେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ।

କଳାହାଣ୍ଡି-କଳାହାଣ୍ଡି (କଳାହାଣ୍ଡି) ଏହାଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ
ଧର୍ମ କଳା ପରି ଲାଗୁପ୍ରାପ୍ତ । କଳାହାଣ୍ଡି କଳା ଓ କଳାହାଣ୍ଡି
ସମସ୍ତ ଏକ ପ୍ରକାରକାଳିନୀ ଦେବୀ ବୋଲି ପାରିବାସୀମାନେ
ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ।

ଭଗବତୀ-ସେ ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ଶକ୍ତି ବିଶେଷ । ଗୁରୁତ୍ୱ ସ୍ୱରୂପ
ଉପ କଳାହାଣ୍ଡି ଏହାଙ୍କର ନାମ "ଭଗବତୀ" । (ଭଗବତୀ
ବା ଭୋଗିନୀ ଲୋକରେ ଭଗବତୀର ଅର୍ଥ ଗୁରୁତ୍ୱକାରୀ) । ନାମାନ୍ତର
ଅତି ଅପରାଧୀରୁ କଳିପିତ୍ତର ଶାମବିବା ହିତୁ-ମାତ୍ରରେ
ଏହାଙ୍କର ଏପରି ଅବସ୍ଥା ଗୁଣିଥିବା ନଥା ଏକ ଶୁଦ୍ଧ ଶେଷ
କଥାରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ।

ପ୍ରାଣ ମହାଶ - ବିଭିନ୍ନ ମହାଶକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ "ପ୍ରାଣ ମହାଶ"
ଅନ୍ୟତମ । "ମହାଶ" ପ୍ରାଣ ଏହି ମଧ୍ୟ ଏକ ମହାଶକ୍ତି
ଦେବୀ ।

ସୁନାମେ-ସୁନାମେ "ସୁନାମେ" ଶକ୍ତି ହିଁ "ସୁନାମେ" ଶକ୍ତି
ପ୍ରାଣର ଶାମବିବା ଅନୁମେୟ, ଏହି ଦେବତା ଯୋଗପ୍ରାପ୍ତ
ଅକ୍ଷରରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧିପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ଏହାଙ୍କ ଶରୀର ଶାମବିବା
କଳାହାଣ୍ଡି କୁହା କଳାହାଣ୍ଡି ।

କୂଳାଦେବତା:—ଆଦିବାସୀ ସଂସ୍କୃତିରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ । ଏହି ପ୍ରାଚୀନ ପରମ୍ପରା । ପ୍ରତିଟି ପ୍ରସିଦ୍ଧତା ଏବଂ ଅଧିକାରୀ ଦେବୀ ବା ଶକ୍ତି ଅଛି କୋଣି ଏହାଙ୍କର ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ । କୂଳା ଅର୍ଥ ବାରିଶର ପୁରୀ । ଏହି କୂଳାଗଣ ଦେବୀ ଦେବତାଙ୍କୁ “କୂଳାଦେବତା” ।

କୂଳାଦେବତା:—ମହାବଳି ଶାସନ ବାସକ କୂଳା ପୁରୀରେ “ଶୁଣା” ସଂସ୍କୃତ ଅର୍ଥ-ସ୍ତ୍ରୀ ଦେବୀଙ୍କର ପୂଜନା ନିୟମରେ ହେଉଛି ପ୍ରାଚୀନ ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ କେବଳ “ଶୁଣା” ବା “ସୁନା” ସଂସ୍କୃତ ଦେବୀଙ୍କର ନାମରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଚିତିରାସୁର ‘ସଦାସୁର’ ଓ କୁସୁରା ପ୍ରାମର୍ଶ “କୂଳାଦେବତା” ପ୍ରାମର୍ଶ । କୂଳାଦେବତା କେବଳ ଶାସନରେ ରାଜଦେବୀ ଓ ବହୁତ ସ୍ଥାନରେ ପ୍ରାମର୍ଶଦେବୀ ରୂପେ ପୂଜିତ । ରାଜ ଦୂରର ଅଧିକାରୀ ଦେବୀ ରୂପେ ଏହାଙ୍କୁ ଚିତିର ନିରାସର ପାରେ । ଶକ୍ତି ଲାଭପ୍ରାପ୍ତି ପରମ୍ପରାରେ ଏହାଙ୍କ ଚିତିର ଦେବୀ ପ୍ରାଚୀନ ଦେବୀ ମନେହୁଏ, ତାରଣ ନିକଟରେ ମୁଁ ଏହାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରହିତ ଏବଂ “ମାଦେଶରୀ” ଓ ଶିଶୁର ସଂସ୍କୃତ କରନ୍ତି ।

ରାଜପ୍ରମାଣ:—କାଳରାତ୍ର କୂଳା । ରାତ୍ରକ ମାତ୍ରରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଦିନ ଅର୍ଦ୍ଧର ପ୍ରାଣେ ଏହାଙ୍କର ପୂଜା ହୁଏ । ମୁଖ୍ୟତଃ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦେବୀଙ୍କ ନେତ୍ର ଏହାଙ୍କୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରୂପେ ପୂଜା କରନ୍ତି କୋଣି ପୂଜକ ଶ୍ରୀ ମେଳା ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପାତ୍ର ପ୍ରମାଣ । ଏହାଙ୍କ ପୂଜ ପଦ୍ଧତି ଶୁକ୍ଳପୂଜ । ମନେହୁଏ ଏହି ଦେବୀ ଶାସନଦେବୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ଏକ ରୂପ ।

ଧର୍ମମାତା:—ଏହି ଦେବୀ ମଧ୍ୟ କରନ୍ତି ଚେନିମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଧର୍ମର ଦେବୀ ରୂପେ ପୂଜିତ ହୋଇଥାନ୍ତି ।

କୂଳାମାତା:—ଆଦିବାସୀ ରୂପେ କେଳିମାନେ ମାନନ୍ତି । ବରପୁର, କାଦୋପାତ୍ରା ଓ ବଞ୍ଚେରାରେ ଏହାଙ୍କର ପୂଜା ହୁଏ ।

କାଳ, ପାଦର-ପୂର୍ବରୁ ଅଲୋଚିତ ପ୍ରାଣଶକ୍ତିର ଅନନ୍ତର ଦେବତା ।

କେଳିମେଳ:—ଏହି ଦେବୀଙ୍କୁ କେଳି ଚଣି ଲୋକ ମନାନ୍ତି ଏବଂ କୁସୁର କୌତୁହଳପୂର୍ବକ ଲୋକ ଶିଶୁର ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ।

ଆଜି ପୋଡ଼ିଆ ଓ ଆଜି ଧରିବା ଆଦି ବଞ୍ଚେରାରେ (କେଶରୀ ରାଜାରେ “ଆର୍ବିଏ ଆଦି”) ଏହାଙ୍କ କୋଷକୁ ହୋଇଥାଏ କୋଣି ଏମାନେ ବିଶ୍ଵାସ କରନ୍ତି । ଶାସନ କୌଣସିକାର (କେଶ) ମାନେ ବଂଶ ପରମ୍ପରା ଜମେ ଏହି ଦେବୀଙ୍କର ପୂଜା ନିୟମରେ କରାଯାଏ । ଏହାଙ୍କ ପରିବାରର କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଆଜି ଧରିବା ସମୟରେ ଦେଖିଦେଖି ବଞ୍ଚେରାରେ ଆସୁଛି ବଞ୍ଚିଯାଏ କୋଣି ଲୋକଙ୍କର ବିଶ୍ଵାସ ଏହି ବଞ୍ଚେରାରେ ଆଶୁ ଅଲୋଚ୍ୟ ନିମିତ୍ତ ଲୋକେ କୌଣସିକାର ମାର୍ଗରେ ଏହି ଦେବୀଙ୍କୁ ଭଜୁ, ପଣ, ଓ ଶାସନପ୍ରାପ୍ତି ଭବିଷ୍ୟ ସମୟରେ କରାଯାଏ । ଏହି ଦେବୀ ଏକ ନିମ୍ନତରାୟ ଦେବୀ । ହୋଟ ହୋଟ କୁସୁମାଳଙ୍କର କାଳାକାଳର ଏକ ଲୋକଶାସନରେ ଏହି ଲୋକବିଶ୍ଵାସ ଲାଭପ୍ରାପ୍ତି—

“ଏବ ପ୍ରାଚୀନ ଶିବ ଶାସନର ଆର୍ବିଏ ଆଦିରେ
ରାଜ ରାଜ ଶିମାକିମା ରାଜିଆ କରନ୍ତି
କେଳି ପର ଦେବ ମେଳ
କାଳି କରନ୍ତି କାବର ମେଳ
କେଶର କୂଳା କେଶରୀ ଧରି ଶା ପୁଣି ଶୁଣି ଧର୍ମ ପିଣ୍ଡ
ଦେଖି ଦେଖେ ଶୋଭା କରୁ
ଶାସନ ପାଦର ଦେବ କେଳି ମେଳରେ
ଆଦି ବଞ୍ଚ ପିଣ୍ଡ କପାଳରେ କେ
କାଳାକାଳ ପଣ ଲୋକ (କୂଳା ଧରିବର
ଓ କାଳର ବାସନାମାନଙ୍କଦ୍ଵାରା)

(କୂଳାମାତା—ସାଧନ ପ୍ରଣାଳୀର କେଶରୀ ମୋତେ କେଶରୀ
ତଥା ଶୋଭାକ ଶିକାରୀ ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ମୁଁ କବଚ—
ଲେଖକ)

କାଳା କୂଳା
ମୁଁ/ପୋ: ଚିତିରା
କୂଳାଦେବତା—୨୨.୨୧.୦୧

ସ୍ଵାଧ୍ୟାୟ କୂଳାମାତା କୁସୁମାଳ ଲୋକ କୌଣସି ସୁଖ୍ୟ ଶାସନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା

ଆମେ ଏ ଆମର ପରିବେଶ

ତତ୍ତ୍ୱର ଅନୁଲ୍ୟ ମହାପାତ୍ର

ପରିବେଶକୁ ଚିପିବି ଯୁଦ୍ଧ ଓ ପରିବେଶ ରକ୍ଷାକୁ ମୁଖ୍ୟ
କ୍ଷିପ୍ତା କରିବା ଦରକାର । ପରିବେଶ ସମ୍ବନ୍ଧରେ
କ୍ଷିପ୍ତା ଲେଖକେ, ଆମେ ତାହାର ସୁଗନ୍ଧା ପରି
କରିପାରିବୁ ।

ଆମର ପରିବେଶ ବାଧାଭାଗିତ, ସବନ, ପାଣି
ଓ ଶବ୍ଦଦ୍ୱାରା ଦୂଷିତ ହୋଇଯାଏ । ପ୍ରକୃତେ ଏହି
ପରିବେଶ ଆମର କ୍ଷତି କରିଥାଏ । ଦୂଷିତ ପରିବେଶ
କାରଣ ଓ ନିରାକରଣ ନିମ୍ନରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଗଲା ।
ପବନ

ପବନ ଆମର ଜୀବନ ଧାରଣରେ ସହାୟକ କରୁଛି ।
ଏହାକୁ ଆମେ ଶ୍ୱାସ ପ୍ରଶ୍ୱାସରେ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଉ ।
ପବନରେ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଧୂଳି ହୋଇଯାଏ ଯେଉଁପବନ ମନ
ଗଲେତା ଓ ସ୍ୱାସ ଦି କାଶରେ ବାମନାର ହୋଇଯାଏ । ପ
ନହେଲେ ଜୀବ ଜଗତ ନଷ୍ଟହୋଇଯିବ ତେଣୁ ଏହି ପବନ
ଆମେ ସତରାବେଳେ ନିର୍ମାଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ପବନ
ଲକ୍ଷ୍ୟର ଓ ଦୂଷିତ ହୋଇଯିବ ତାହାହେଲେ ଏହା ଆମର ଜୀବନ
ପ୍ରତି ଅପକାର କରିବ । ଏହାଦ୍ୱାରା ବିଭିନ୍ନ ରୋଗ ହେବ
ତେଣୁ ସତରାବେଳେ ବିଶୁଦ୍ଧ ବାୟୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଶରୀର ପ
ହିତକର ।

ଆମେ ଏହି ପବନକୁ ନାକରେ ଗ୍ରହଣ କରି, ପ୍ରଶ୍ୱାସ ବା
ଚିତ୍ତରୁ ନେଇଥାଉ । ଏହି ପବନ ଗିତରୁ ପାଇ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଦୂଷିତ
କ୍ଷୋର ତାହା ବାହାରକୁ ବାହାରି ଆସେ । ଯେଉଁ ଦୂଷିତ
ପବନରେ ଅନୁଜନ ଓ ଦୂଷିତ ପବନରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନାମକ
ଏକ ଗ୍ୟାସ ମିଶିଥାଏ । ଆମ ପରିବେଶରେ ରହିଥିବା ଗନ୍ଧକାରୀ
ଆମର ଦୂଷିତ ବାୟୁ ଗ୍ରହଣ କରି ଆମକୁ ବିଶୁଦ୍ଧ ବାୟୁ ଦେଇଥାନ୍ତି ।
ଯେଉଁ ପବନ ଆମର ଏତେ ଲାଭକାରୀ କିନ୍ତୁ ତାହାକୁ ଆମେ
ସତରାବେଳେ ବିଶୁଦ୍ଧ ରଖିବା ପାଇଁ ଯତ୍ନବାନ ହେବା
ଦରକାର ।

ମାତ୍ର ଆମେ ଆମେକ ଉପାୟରେ ପବନକୁ ଦୂଷିତ କରି
ଥାଉ । ଘରର ଅପରିଷ୍କାର ଦୂଷ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଏକତ୍ର ନ ରଖି ଏବଂ
ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଯେଉଁ ନ ଦେଇ ତାହାକୁ ବାହାରକୁ ଚିହ୍ନିଦେବା ।
ଗନ୍ଧ ଅନିଷ୍ଟ ଆବର୍ଜନା ବାହାରେ ପକି ପଡ଼ି ପଡ଼ିଥାଏ ଓ
ତାହା ପବନକୁ ଦୂଷିତ କରିଦିଏ । ସେହିପରି ବିଭିନ୍ନ ସବୁଜ
ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକୁ ଆମେ ବାହାରକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେଉଥିବାକୁ ବାହା ମାମା
ପବନକୁ ଦୂଷିତ କରିଥାଏ । ସେହି ଦୂଷିତ ପବନ ଆମ
ଦେହ ଭିତରକୁ ଯାଏ । ସଂକ୍ରମଣ ରୋଗ ହେଲେ, ଆମେ
ଆମର ପିତାମାତା ଓ ବିଶ୍ୱାସୀ ଗୁଡ଼ିକୁ ବାହାରେ ପକାଇ ଦେଇଥାଉ ।
ପାହା ପକରେ ରୋଗ ଜୀବାଣୁ ଅନ୍ୟ ସୂକ୍ଷ୍ମଜୀବୀ ଶରୀରରେ
ପ୍ରବେଶ କରି ରୁଗିଆବେ ଗୋଟିଏ ବ୍ୟାଧିର ଏ ତେଣୁ ଅତି
ଆବଶ୍ୟକ ଓ ସଂଜ୍ଞାମକ ରୋଗୀର ରୁଗୀ ଓ ବିଶ୍ୱାସୀ ବାହାରେ
ଫିଙ୍ଗି ନଦେଇ ତାହାକୁ ପୋଡ଼ିଦେବା ଦରକାର ।

କଳକାରଖାନାରୁ ଅନେକ ଅଳ ବର୍ଣ୍ଣର ପଦାର୍ଥ ବାହାରେ
ସେହି ଅଳ ବର୍ଣ୍ଣର ପଦାର୍ଥଗୁଡ଼ିକୁ ଆମେ ବାହାରକୁ ଚିହ୍ନିଦେବା

ଆମର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକୁ ସେଇଭାରି ପ୍ରଭାବିତ । ଯେଉଁ ପ୍ରଦୂଷିତ
ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି—ସଜ୍ଜରତା, ନବନଦୀ, ପାହା ଚପଟି, ଅଳ, ଶୁ,
ପବନ ପାଣି ପ୍ରଭୃତି । ଏମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଆମ ପରିବେଶ ବର୍ଣ୍ଣ-
କର୍ତ୍ତା । ଏହି ପ୍ରଦୂଷିତ ବୋହଲେ ଆମର ଜନ୍ମ । ପ୍ରକୃତି ଆମର
ଦେବତା । ତାହାରି ବସାରେ ଆମେ ବଞ୍ଚିଛୁ । ତିନି ଆର୍ଦ୍ରବ
ଆମେ ସୂକ୍ଷ୍ମ ତାହାରି ବୋହଲେ ଶେଷ ନିଶ୍ୱାସ ତ୍ୟାଗ କରିବୁ ।
ଯେଉଁ ପ୍ରଦୂଷିତ ଆମେ ପ୍ରଜାକରୁ, ସେ ଆମ ଜୀବନର ସବୁକିଛି ।
ସେ ଆମର ହରା ଗର୍ଭା ଓ ବିଧାତା । ପ୍ରଦୂଷିତ ଜଳ ବାହାପାରେ
ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରତ ବଞ୍ଚି ପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶ
ଆମକୁ ଏତେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ତାହାକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ସମ୍ମାନ ଦେବା
ଆମର ଆବଶ୍ୟକ । ପ୍ରଦୂଷିତ ଅନିଷ୍ଟ ହେଲେ ଆମର ଅନିଷ୍ଟ ହୁଏ ।

ଯେଉଁ ପ୍ରଦୂଷିତ ଓ ପରିବେଶ ମଧ୍ୟରେ ଆମେ ବଞ୍ଚିରହିଛୁ,
ତାହାର ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରକାର କରିବା ଆମର ଦରକାର । ଏଥିପାଇଁ
ପରିବେଶ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କ୍ଷିପ୍ତା ଲେଖ କରିବା, ଆମର ଆବଶ୍ୟକ ।
ଏହି ପରିବେଶରେ ରହିଥିବା ପାଣି, ପବନ, ମାଟି ଆମ
ଜୀବନ ଧାରଣ ପାଇଁ ବିଶେଷ ଦରକାରୀ । ପ୍ରକୃତି ବୋହଲେ
ରହିଥିବା ସମସ୍ତ ପଦ ଥିବୁ ଆମେ ନିର୍ମାଣ କରିବା ଦୂଷିତ କରିଥାଉ ।
କେତେକେତେ ପ୍ରଦୂଷିତ ପରିବେଶକୁ ଆମେ ହତ୍ୟାକରୁ ଓ ଅନ୍ୟ
କେତେକ ସମୟରେ ଆମେ ପ୍ରଦୂଷିତ ସୂକ୍ଷ୍ମ ବସ୍ତୁ ।

ଦେବାବିଶ୍ୱାସୀଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଆଦର୍ଶତା ବାହାରେ ପଡ଼ି ନାହିଁ । ଫଳରେ ବିଶୁଦ୍ଧ ବାୟୁ ବୃଦ୍ଧିତ ହୋଇଯାଏ । ସେହିପରି ଉଚ୍ଚକାରଣାମାତ୍ରାବୃଦ୍ଧିକୁ ଧୂଆଁ ଓ ପୃଷ୍ଠିତ ବାତ ବାହାବଳତା ବୃଦ୍ଧିତ କରିଦିଏ । ଉଚ୍ଚକାରଣାମାତ୍ରାବୃଦ୍ଧିକୁ ନିମ୍ନକାରଣତାରେ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଯାନବାହନ ଅଧିକ ଉପଯୋଗରେ ବୃଦ୍ଧିଦେବା ଫଳରେ ଅମଳ ବିଶୁଦ୍ଧ ବାୟୁ ବୃଦ୍ଧିତ ହୋଇଯାଏ । ଯାନବାହନର ବୃଦ୍ଧିତ ଅବସ୍ଥା ବାହାବଳତା ବାହାବଳତାରେ । ଏହାଫଳରେ ଧୂଆଁ ବୃଦ୍ଧିତ ହୋଇଯାଏ ଓ ବିଭିନ୍ନ ରୋଗ ବ୍ୟାଧି ବୃଦ୍ଧିତରେ ।

ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟ ପରମାଣୁ ବିଶୋଧନ ଗୁଡ଼ିକ, ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ବିଶାଳ ବାୟୁ ବୃଦ୍ଧି ଦେଇଛି ସେହି ବିଶାଳ ବାୟୁରୁ ଆମେ ଉତ୍ପାଦନ କରୁଛୁ । ଫଳରେ ଆମର ନିଜର ଶାରୀରିକ ଓ ମାନସିକ ଅବସ୍ଥା ଉନ୍ନତ ହେଉଛି । ଏହା ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶ ପ୍ରତି ଏକ ବଡ଼ ଚିନ୍ତା । ପ୍ରକୃତିର ନିୟମ ଓ ସମତା ନଷ୍ଟ ହେବା ଫଳରେ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁପାତରେ ବର୍ଷ, ଶାତ ହେବାପାରୁ । ଏକ ଉତ୍ପାଦନ ପରିବେଶ ଓ ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ଏହି ବିଶେଷ ଗଣ ପାଇଁ ହେଉଛି । ଫଳରେ ବିଭିନ୍ନ ନୂଆ ନୂଆ ରୋଗ ବ୍ୟାଧି ବୃଦ୍ଧିପାଇଛି । ସେହିପରି ବିଭିନ୍ନ ବାୟୁ ଉତ୍ପାଦନରୁ ବାହା ମଧ୍ୟ ପରିବେଶ ବୃଦ୍ଧିତ ହୋଇଯାଏ । ଉତ୍ପାଦନ ବିଶୋଧନରୁ ବୃଦ୍ଧିତ ହେବା ଉଚ୍ଚକାରଣତା ପ୍ରକ୍ରିୟା ନିର୍ମାଣକର ।

ସବୁକିଛି ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଆମକାକର ଧାରଣ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ । ପାଇଁ ପ୍ରକୃତ ବ୍ୟବହାର ଏହା ଆମର ଦୈନିକ ଜୀବନରେ ବ୍ୟବହାର ହୋଇଯାଏ । ପାଇଁ ବାହା ସ୍ୱଚ୍ଛ ବାଣୀ ଶମଳ ହୁଏ । ଆମ ଶରୀରରେ ରହିଥିବା, ଉତ୍ତମ ବୃଦ୍ଧି ଗଣ ଏହି ପାଣିଦ୍ୱାରା ବର୍ଦ୍ଧିତ ହୁଏ । ବିଶୁଦ୍ଧ ପାଣି ନ ପିଇଲେ ଆମେ ହରଜା ପ୍ରକୃତି ପେଟ ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଥାଉ । ତେଣୁ ସର୍ବସମ୍ଭାବରେ ପାଣି ପିଇି ବିଶୁଦ୍ଧ ରହିବା ସେଥିପ୍ରତି ବୃଦ୍ଧି ଦେବା ଆମର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ପ୍ରକୃତିର ଦାନ ଏହି ପାଣି ଓ ସବୁକିଛି ଉପାଦେୟ ଶୁଦ୍ଧ ଓ ନିର୍ମଳ । ମାତ୍ର ଆମମାନଙ୍କର ସଂସ୍କାର ହେତୁ ଆମେ ଏହି ପାଣିକୁ ବୃଦ୍ଧିତ କରିଥାଉ ।

ସ ଧାରଣତା ନାନ ନିର୍ମାଣ ଆଦର୍ଶତା ପାଇଁ ବୃଦ୍ଧିତ କରିଥାଏ । ଉତ୍ତମ ବଳ ଓ ପାଁ ଶରୀର ଅପରିଷ୍କାର ପାଇଁ ବୃଦ୍ଧିତ ହୋଇ ବୃଦ୍ଧିପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଏ । ଏଥିରେ ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ ଓ ଗୋଟିଏ ମାଟି ସ୍ୱାଦି ବୁଦ୍ଧି । ଏହି ପାଣି ନିର୍ମାଣ ଓ ପୋଷଣରେ ଶାରୀରିକ ନିର୍ମାଣ । ଫଳରେ ପ୍ରକୃତ ଚଳ ମଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧିତ ହୋଇ ଯାଏ । ସେହି ବୃଦ୍ଧିତ ପାଣି ପିଇଲେ ଉତ୍ତମାବେଶ ହେବା ଉତ୍ତମ ସଂସ୍କାର ବ୍ୟାଧିରେ ପଡ଼ିବ ।

ସେହିପରି ମଧ୍ୟ ଉଚ୍ଚକାରଣାମାତ୍ରା ବିଭିନ୍ନ ବୃଦ୍ଧିତ ଉପାଦାନ ପ୍ରକୃତ ପାଣିରେ ତାହା ବୃଦ୍ଧିତ ହେଉଥାଏ । ଶରୀର

ପ୍ରକୃତ ବାହାକୁ ଧୂଆଁ ବୃଦ୍ଧିତ ଉପାଦାନ, ପାଣିର ବିଶୁଦ୍ଧତାକୁ ନଷ୍ଟ କରିଦିଏ । ଏହିପରି ଧୂଆଁ ବୃଦ୍ଧିତ ହୋଇଗଲେ, ତାହା ପାଦାପ ପୋଷା ହୋଇନଥାଏ । ବରଂ ତାହା ଏକ ବିଶାଳ ବାହାବଳତା ବୃଦ୍ଧିତରେ ଓ ଏକ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପରିବେଶ ଗଠି ହେବ ।

ସ୍ୱଚ୍ଛତାରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ପାଣି ଓ ତହିଁରେ ନିଶ୍ଚିତା ଉପାଦାନ ବାହା ବୃଦ୍ଧିତ କରିଦିଏ । ସେହି ବୃଦ୍ଧିତ ପାଣି ତାହା, ହୁଏ ଓ ପୋଷଣରେ ପାଇ ନିଶ୍ଚିତ । ଧୂଆଁର ସେକମାନେ ସେହି ବୃଦ୍ଧିତ ପାଣି ପିଇ ବିଭିନ୍ନ ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଥାନ୍ତି । ଉତ୍ତମ ସମୟ ପାଇଁ ଉତ୍ତମ ମାତ୍ର ପ୍ରକୃତ ମଧ୍ୟ ବିଶାଳ ପାଣି ହେତୁ ମିଶିଯାଆନ୍ତି ପୋଷଣର ଉତ୍ତମ ଓ ଉ. ପ୍ରକୃତ ପାଣିରେ ନିଶ୍ଚିତ ଓ ହା ସମସ୍ତଙ୍କର ସ୍ୱଚ୍ଛତାଧାର କରିଥାଏ ।

ଅନ୍ୟ କେତେକ କାରଣରୁ ମଧ୍ୟ ପାଣି ବୃଦ୍ଧିତ ହୋଇଥାଏ । ସେହିପରି ହେଉ, ପାଣିରେ ଅପରିଷ୍କାର ପଦାର୍ଥ ପ୍ରତିଦିନ ଯଥା ମତ ଦେହ ଓ ମତ ମତ ପ୍ରକୃତ ପାଣିରେ ପ୍ରକାଶ ଦେଲେ ପାଣି ବୃଦ୍ଧିତ ହୋଇଯାଏ ।

ତେଣୁ ପାଣିରେ ଯୋଗ୍ୟ ଅପରିଷ୍କାର ଓ ଆଦର୍ଶତା ପ୍ରକାଶଦା କରିବା ନୁହେଁ । ସେହି ପୋଷଣ ବା ନିର୍ମାଣ ପାଣିକୁ ଆମେ ପିଇଥାନ୍ତି, ସେଥିରେ ସେପରି ନାନ ନିର୍ମାଣ ବୃଦ୍ଧିତପାଇଁ ନିଶ୍ଚିତ ସେଥିପ୍ରତି ବୃଦ୍ଧି ଦେବାକୁ ହେବ । ଶରୀର ପାଣି ଗୋଟିଏ ଧାରଣରେ ଗଠିତ ହୋଇ ରହିଲେ ତହିଁରେ ନାନ ଉତ୍ତମାବେଶ ଗଠି । ତେଣୁ ପାଣି ସେପରି ଧାର ବାହାମାନଙ୍କରେ ବର୍ଷ ନ ରହି ନାନ ପୋଷଣ ବାହାରେ ବାହାରେ ବାହାରିବ ଏ ସେଥିପ୍ରତି ବୃଦ୍ଧି ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ନାନ ନିର୍ମାଣ ଉପସ୍ଥଳ ବାହାରେ ଧୂଆଁ ବୃଦ୍ଧିତ ପିନ୍ଧାଉଛୁ ପ୍ରକୃତି ହେବ ଗୋଟିଏ ବାହା ନାନ ଉତ୍ତମ ଶୁଦ୍ଧତା ଆବଶ୍ୟକ । ପାଣିକୁ ଶାଣିଦେଇ ବାହାକୁ ନିଆଁରେ ଗରମ କରି ପାଳନକରିବା ସ୍ୱଚ୍ଛତା । ବୃଦ୍ଧିତ ପାଣି ପାନ ନକରି ନକରପ ଧୂଆଁ ହେଉ ଅନ୍ୟ ପୋଷଣ ବା ନିର୍ମାଣ ପାଣିକୁ ବିଶେଷ ପିଇ କରି ସେହି ନିର୍ମଳ ପାଣିକୁ ପିଇବା ବରଜ ର

ମାଟି—ମାଟି ଅମଳ ମା । ଏହି ମାଟିର ସ୍ୱଚ୍ଛତା ହୋଇ ଆମେ ତାହାରି ଉପରେ ସ୍ୱଚ୍ଛତା ଧାରଣ କରୁଛୁ । ସେହି ମାଟି ପାଇଁ ଆମେ ରହି ରହିଛୁ । ପାଣି ସ୍ୱଚ୍ଛତା ପିଇ ଆବଶ୍ୟକତା ମଧ୍ୟ ରହିଛି ଏହି ମାଟି ମାଟି ଛାଡ଼ିଲେ ଫଳ ପ୍ରକାଶ ଆମେ ବର୍ଦ୍ଧିଛୁ, ତେଣୁ ମାଟି ମାଟି ଆମେ ଧାରଣ ଦେବା ଓ ପ୍ରକୃତ କରିବା ବରଜାର । ନେତେକ କାଟିର ଉତ୍ତମ ମଧ୍ୟ ମାଟି ମାଟି ପ୍ରକାଶ କରିଥାଆନ୍ତି । ସେହି ମାଟି ଅମଳ ଏହେ ଉପକାର କରୁଛି, ତାହାପାଇଁ ଆମେ ସମୟେ ସମୟେ ହୁଏ ହୋଇଛୁ । ଫଳରେ ମାଟି ମଧ୍ୟ ଆମ ଉପରେ ଦାର ବାଦିଦେଇ ଅବଶିଷ୍ଟରେ ପ୍ରକାଶିବ ।

ମାଟିର ପ୍ରକାଶକରି ଦେଖିଲେ ଜଣାଯାଏ, ତହିଁରେ ଅନେକ ପ୍ରକାର ପଦାର୍ଥ ମିଶିଥାଏ । ସେହିପରି ସ୍ୱଚ୍ଛ ଉପସୋଧା

ନିମ୍ନରେ ଆମେ ଚର୍ଚ୍ଚିତେ ରାସାୟନିକ ସାଧନ ଶିକ୍ଷାପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ଅଧିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରିଥାଉଁ । ମାଟି ଅଧିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଉପଯୋଗୀ ନୁହେଁ । ମାଟି ଆମେ ଯେତେବେଳେ ସ୍ଥଳ କମିରେ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ସାଧନ ପ୍ରୟୋଗକରୁ, ସେତେବେଳେ ତାହା ଅନୁକୂଳ ହୋଇଥାଏ । ତହିଁରେ ଉପଯୋଗୀ ନୁହେଁ । ସେହିପରି ମଧ୍ୟ ସେ କମରା ବିଶାଳ ଶିକ୍ଷାପ୍ରାପ୍ତି ପ୍ରୟୋଗ କେତେ ମାଟି ଦୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । ତାହାକୁ ଏହାକୁ ଉପଯୋଗୀ କରିବା ପରିପାଟ୍ଟି ମଧ୍ୟ ବିଶାଳ ହୋଇଥାଏ । ସେହି ବିଶାଳ ଶାସ୍ତ୍ରୋପାୟ ଶାଳରେ ଆମେ ଶାଳରେ ପାଟିଟ ହେଉଁ । ତେଣୁ ମାଟିରେ ଅଧିକ ରାସାୟନିକ ସାଧନ ଓ ବ୍ୟବହାର ଶିକ୍ଷା ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ସେତେ କମ୍ ପରିମାଣରେ, ଅବଶ୍ୟକ ଅନୁସାରେ ସାଧନ ଓ ଶିକ୍ଷା ସ୍ଥଳକମିରେ ପ୍ରୟୋଗକରିବା, ବରଜାଣ ।

ମାଟିରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପଦାର୍ଥ ପ୍ରକାରରେ ତାହା ଉପଯୋଗୀ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ମାଟି ମଧ୍ୟ ଆମର ରୋଗବ୍ୟାଧି-ବିକିରା ସେତେବେଳେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ସେପରି ମାଟି ଯେତେ ବିଶାଳ ହେବ ତାହାର ଗୁଣ ସେତେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ । ମାଟି ମାଟି ଦୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲେ ସେପରି ଉପାୟଗ୍ରହଣ ପ୍ରକାଶିତ ନୁହେଁ ।

ମାଟିରେ କରକାରଣମାନ ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ ମିଶ୍ରି ତାହା ଉପଯୋଗୀ ହୋଇଥାଏ । ଫଳରେ ସେମାନେ ସ୍ଥଳପ୍ରୟୋଗୀ ହୋଇ ନ ଥାଏ । ତେଣୁ ଆମେ ଏହି ମାଟି ମା'ରୁ ବିପରି ସ୍ଥଳ ଓ ଅଧିକ ନିମ୍ନ ରହି ଏହାକୁ ଦୃଷ୍ଟି କରିନେବୁ, ସେଥିପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେବା ଅବଶ୍ୟକ । ତାହେଲେ ଏହି ମାଟି ମା' ବସ୍ତରେ ଆମେ ସୁନାମ ପ୍ରକାର ପ୍ରକାର ନିତେ ଆମଦେଶରେ ଉହି ମାଟି ମା'ରୁ ମଧ୍ୟ ହୋଇ ପାରିବୁ ।

ଶିକ୍ଷା

ପାଣି, ସବୁ ଓ ମାଟିପ୍ରତି ଶତ ମଧ୍ୟ ଆକର୍ଷଣ ଦୃଷ୍ଟି ଦେବାକୁ ଚାହୁଁଛୁ । ଏଠାରେ ଦୃଷ୍ଟି ଶବ୍ଦ କରିଲେ ଅଶାନ୍ତମଣ ପରିବେଶକୁ ବୁଝାଇଥାଏ । ଯେଉଁ ପରିବେଶରେ ସବାବେଳେ ବୋତାହର ଶବ୍ଦ ଓ ଉପକର ଧ୍ବନି ପଡିଥାଏ ଉହି ରହିଥାଏ, ତାହା ସେଠାରେ ବାତାବରଣକୁ ଦୃଷ୍ଟି କରିଦିଏ ।

ଆମର ଦୃଷ୍ଟିରେ ଅଧିକ କରକାରଣମାନା ବଢିଲୁଁ । ଫଳରେ କରକାରଣମାନାଗୁଡ଼ିକର ସାଧନ ତାହା ଶତ ମନୁଷ୍ୟର ଶାନ୍ତ ବାତାବରଣକୁ ବିଶାଳକରି ଦେଇଛି । ସେହି ଉପକର ସାଧନ ଶବ୍ଦ ସେତେ ମାନବିକ ଦିନୁ ଓ ଅଶାନ୍ତି ସୃଷ୍ଟିହେଉଛି । ତା'ପ୍ରତି ବଳିଷ୍ଠ ସାଧନାହୀନ (ସାହି)ର ଶବ୍ଦ ଓ ଧ୍ବନି ମନୁଷ୍ୟକୁ ଅସ୍ବସ୍ଥ କରି ପକାଉଛି । ଅଧିକ କମ ସମାଗମ ସହିତ ଶବ୍ଦର ଅଶାନ୍ତ ପରିବେଶ ମନୁଷ୍ୟକୁ ଶାନ୍ତିରେ ପକାଉ ନାହିଁ । ସେହି ଅବସ୍ଥାରେ ଶାନ୍ତିରେ ଶାନ୍ତିରେ, ସେଠାରେ ବେତେବେଳେ ଅପଥା ନିଆବାରି କରିଥାନ୍ତି । ଫଳରେ ନିଜର ଆତ୍ମ ହାସଲ ଓ ମୁଣ୍ଡ ବିକିଥାଏ । ତେଣୁ ସେତେବେଳେ ସମସ୍ତ କମ୍ ତଥା, ଓ ଅଧିକ କାମ ଆମ ବାବନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆବଶ୍ୟକ । ତର- ମୌନ ଅବସ୍ଥା

କରିବା ଓ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ନିଜର ରହିବା, ସମସ୍ତ ଏହାଦ୍ୱାରା ଆମେ ଶାନ୍ତି ଉପକର ପାରିବା ।

ଶବ୍ଦର ଏକ ଶିକ୍ଷା । ଶବ୍ଦ ପ୍ରକାର ମାଧ୍ୟମ ଶାନ୍ତିରେ । ଆମେ ଉପକର ବିଶାଳ ଓ ଶାନ୍ତ ପ୍ରୟୋଗ କରୁଥିବା, ଶବ୍ଦ ଓ ବାୟୁ ବିଶାଳ ହୋଇଥାଏ । ଫଳରେ ଏହା ବାତାବରଣ ପାଇଁ ସମସ୍ତା ହୋଇଥାଏ । ଯେଉଁ ଶବ୍ଦର ଉହି, ତାହା ମଧ୍ୟ ଉପକର ବିଶାଳ ହେବୁ ବିଶାଳ-ବିଶାଳ ହୋଇଥାଏ । କେତେକ ସମୟରେ ଉପକର ଶବ୍ଦ ଆମର କାନରେ ବାଜିଲେ ଶବ୍ଦ ଶାନ୍ତି ହୋଇ ପାଏ ।

ତେଣୁ ସେତେବେଳେ ସମସ୍ତ କରକାରଣମାନ ଓ କାହିଁକି ଶବ୍ଦ ହାସଲ କରିବାକୁ ପଡିବ । ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ସେପରି ଦୃଷ୍ଟି ମନୁଷ୍ୟପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ହେବ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟମାନ ଶବ୍ଦ କିଆକାରୀ ନହେବା ଉଚିତ । ମୌନ ଅବସ୍ଥାରେ ଅବଶ୍ୟକ କୌଣସି ପ୍ରକାର ବିଶାଳ ଓ ବାତାବରଣ ଉଚିତ । ଶବ୍ଦର ଶବ୍ଦର ବାତାବରଣ କମ ନୁହେଁ । ଶିକ୍ଷା । ତାହେଲେ ଆମର ଶାନ୍ତି ମନୁଷ୍ୟରେ ଆମେ ଶବ୍ଦର ସାଧନଶାନ୍ତ ସ୍ଥଳ ନ କରି ତାହାକୁ ଏକ ଶବ୍ଦ ହୁଏ ବୋଲି ସମ୍ଭାବ ଦେଖି ପାରିବୁ । ଏହାଫଳରେ ଆମେ ନିଜେ ଶାନ୍ତି ଉପକର ବାତାବରଣ ପରିବେଶକୁ ମଧ୍ୟ ଶାନ୍ତକରି ପାରିବା ।

ସମାଧାନ

ଆମର ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶ ଯେ ଦିନକୁଦିନ ବିଶାଳ ହୋଇଗଲା, ଏହା ସମସ୍ତେ ଅନୁରକ କରିପାରୁନାହାନ୍ତି । ଏହି ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନପାଇଁ ଆମକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବା । ତା'ନହେଲେ ଦିନ ଆସିବ, ସେତେବେଳେ ମନୁଷ୍ୟ ନିଜର ସ୍ବଳ ପ୍ରକାର, ନିର୍ମଳ ପାଣି ମଧ୍ୟ ପାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଥମେ ଆମର ଉପଯୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ । ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଦୃଷ୍ଟି ପରିବେଶ ସମୟରେ ନିଜ କାଣ୍ଡିନଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ମୁଖ୍ୟତଃ ପରିବେଶକୁ ବିଶାଳ କରିଥାଆନ୍ତି । ଆମ ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷା ଓ ପରିବାର ପରିଚାଳନା ସମୟରେ ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ । ତା'ହେଲେ ଆମେ ସେମାନଙ୍କୁ ଶାନ୍ତିରେ ପରିଣତ କରିପାରିବା । ଯଦି ଆମେମାନେ ଶାନ୍ତିଠାକୁ ସେତେକ ନହେବୁ ତାହେଲେ ଏହି ମାନବସମାଜ ବିଶାଳ ପରିବେଶ ମଧ୍ୟରେ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇ ଶେଷରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ ନିଶ୍ଚିତ ।

ଏହି ସମସ୍ତ ଦୃଷ୍ଟି ପରିବେଶକୁ ସମାଧାନ କରିବାପାଇଁ ଦୃଷ୍ଟିରୋପଣ ଏହାର ଅନ୍ୟ ଏକ ବିଶେଷ ପଦକ୍ଷେପ । ଶାନ୍ତର ସମାଧାନପାଇଁ ତାହାର କୋଟିଏହା (ବ୍ୟବସ୍ଥା) କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ସେଥିପ୍ରତି ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛୁ । ଆମେ ଦୃଷ୍ଟି ନିଷ୍ପନ୍ନ କରି ଶାନ୍ତିରକ୍ଷାକୁ ତା'ହେଲେ ଆମର ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶ ଆମ ବାବନଧାରୀ ନିମନ୍ତେ ସହାୟ କରିବ । ଉପକର ଦୃଷ୍ଟି ବାବୁ ବିଶ୍ୱକର ଆମକୁ ଦେଖିବାକୁ ଆମେ ବାଣ୍ଟୁ । ଉପକର ଲେପ ପାଇଗଲେ କାବଳତତ ଧ୍ବନି ହୋଇଥାଏ । ସେହିପରି ମଧ୍ୟ ଉପକର ଓ କରକାରଣମାନ ବାତାବରଣ ।

ପାଣିର ପ୍ରଭାବକୁ ଦୂରକରିବାପାଇଁ ବୃକ୍ଷଲୋପଣ ଆଦ୍ୟାଦି ।
 ଗଛର ଗଛର ମଧ୍ୟ ମାଟିକୁ ବିଷାକ୍ତ ଅବସ୍ଥାକୁ ଉତ୍ଥାପି
 ଦେଉଥାଏ । ମାଟିର ଏକପ୍ରକାର ଧାରଣ ଶକ୍ତି ଓ ଉର୍ବରତା
 ଏହି ଗଛରା ଛଡ଼ା ଉପକା ହୋଇଥାଏ । ଶରଣ ବୃକ୍ଷର ଅବସ୍ଥା
 ମଧ୍ୟ ବୃକ୍ଷରା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିଥାଏ । ତେଣୁ ଆମେ ସମସ୍ତେ
 ବିକଳିତ ସ୍ଥଳେ ଯଦି କିଛି କିଛି ଗଛରା ଓ ତାହାକୁ ବଞ୍ଚାଇବା
 ପାଇଁ, ତାହେଲେ ଆମର ଏହି ବିଷାକ୍ତ ଓ ବୃକ୍ଷର ପ୍ରାକୃତିକ
 ପ୍ରଣାଳୀ ଆମେଳି-ଶରେ ହୁଏ ହୋଇ ପାରିବ ।

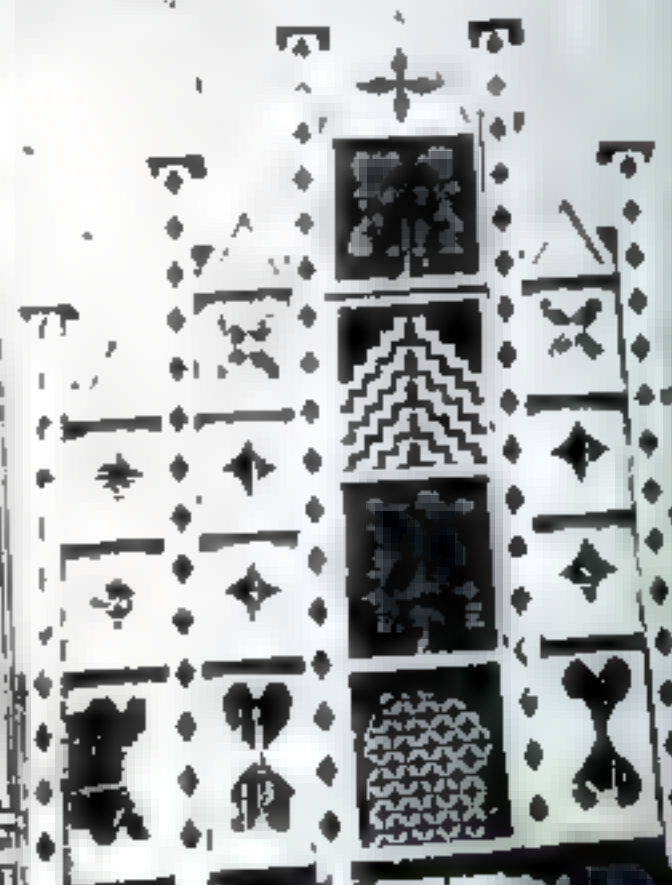
ସର୍ବୋପରି ଆମମାନଙ୍କର ସଚେତନତା, ଶିକ୍ଷା ଓ
 ସାମୁଦ୍ରିକ ସତ୍ୟ ନବୀନ ଏହାକୁ ଅଧିକ ଅଧିକ ଉପାୟବା
 ଦରକାର । ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଆମେ ବୃକ୍ଷମତାକୁ ଅଧିକ
 ଗୁରୁତ୍ବଦେୟ ପ୍ରକୃତି ଲଗାଇ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭଳି ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶକୁ
 ଦୃଷ୍ଟି ଅବସ୍ଥା ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇପାରିବ । ପ୍ରକୃତି ମାନବ
 ସମାଜ ସମସ୍ତଙ୍କିରେ ବାବଦ ଅବିଚାରିତ କରି ପାରିବ ।

ଡି. ଏ. ଶି. ଜଲେପ,
 ଡେ ଇସ୍ପତ-୨୨୪୭୦

ପ୍ରସିଦ୍ଧ
 ଗୁରୁଜୀଗଣ
 ଦୁର୍ଗାମେଢ଼

ଗୁରୁଜୀ ଗଣେଶ ପୂଜା ଚୋରୁଣ
 ୧୯୯୫

ଗୁରୁଜୀ ପୂଜା

USE SHYAMALA 15:15:15

THE ORISSA STATE CO-OPERATIVE MARKETING FEDERATION LIMITED
BHUBANESWAR: ORISSA-751006

SERVING THE FARMING COMMUNITY FOR LAST
THREE DECADES FOR

- * Supply of Fertilisers, Pesticides, Agricultural Implements, Sprayers, Quality Seeds, A. C. Sheets and Cement as per requirement all over the State.
- * Owner of Granulated Fertiliser Plant with production of N P K 15: 15: 15—Brand name 'SHYAMALA' and also owner of Solvent Extraction Plant at Bargarh.

TECHNICAL SERVICE

- * For installation of all Cold Storages of the State Rice Mill, Oil Mill under Co-operative Sector.
- * Has its own Engineering Cell for construction of Godowns and Cold Storages all over the States.

AND

- * Main Procurement agent

FOR

- Agricultural produces through sixty-five Regionals and about three thousand Primary Societies, throughout the State of Orissa.
- * Sale Agent for Procurement of Paddy on behalf of Food Corporation of India as per Government's Food Policy.

ବୃକ୍ଷମଣ୍ଡଳ

ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ କୋଳକୋବିନ୍ଦ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ

ପିତୃବିମଳ ବୃକ୍ଷା ବଧା

ପ୍ରାଚୀନକାଳେ ବ-ପ୍ରାମୀ ଅମଳ । ୧୮୭୭ ନବମ
ବର୍ଷ ପରେ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଜେମାର ଖୋଳା ପରିଷ୍କାୟ ।
ସେତେବେଳେ ଚଳସେବନ କିରାଣୀର ଉଚ୍ଚ ନମାସ୍କାର ପ୍ରାପ୍ତି-କ
କୋରା ଘାଟେକ । ମଝିରେ ମଝିରେ କେନ୍ଦ୍ରା ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ
ପ୍ରାଣୀ କେନ୍ଦ୍ରା ଖୋଳା ଇ ଥି ବେଉଁ ଚିପି ଶୁଣିଛି,
ବାଲ ବଦାଗଣ ଗଣିବ ପାଇଁ ଶେ ରା ଘାଟେକମାନେ ଯାଆନ୍ତି ।

ଅଗ୍ରେ ବୈଶାଖମାସ ଶରାଦେବେ ଦିନେ ଶେ ରା
ଜାହେର ଘୋଡ଼ାରେ ବଢ଼ି କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଜେମାର ବନ୍ଦେ
ଯାଉଥିଲେ । ସେତେବେଳେ କେନ୍ଦ୍ରାରେ ପାଣି କ ଥିଲା ।
ଖୋଳା ଖୋଳି ପାଇଁ ପାଣି ଖଜା ବନ୍ଦ ଥିଲା । ଶାହେର
ବନ୍ଦେ ବହୁବୃକ୍ଷ ଖୋଳାରେ ଯାଇ ବାଜା ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ ।
କେ ଉପରେ ଖୋଳିଏ ଚାଉଳରେ ଗୁଣ୍ଡିଏ ଥିଲା । ତା'ର
ଘାଣ୍ଟରେ ଘୋଡ଼ାଟିକୁ ବାଜି ଗୁଣ୍ଡ ମୁହଁରେ ବସିପଡ଼ିଲେ ।
ଖୋଳାରେ ପାଣି ଅଠା ହୋଇଗଲାଣି । କିନ୍ତୁ କେନ୍ଦ୍ରା କ
ଶୁଣିଲା । କେ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ କେନ୍ଦ୍ରାଟି ପର ଦେଖିଲେ । କେ
କେ ଖୋଳିଏ ନିଶିଆ ଗୁଣ୍ଡା ଲଗାଇବା ପାଇଁ ଆଣି ମାଟି
ଖୋଳୁଛି । ଶାହେର ହାତଠାଣି ବୁଲୁଛି କିଛି ପାଣି ମାଗିଲେ ।
ବୁଲୁଛି ପ୍ରାୟ ଦୁଇଟି ପଲକ ୬ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀଏ ଆଣି ଗୁଣ୍ଡ ଖୋଳେ

ପରଦୁ ଘାଟି ପାଣିକର ଘାଟେକକୁ ପିତାତାକୁ ଦେଲେ ,
ଘାଟେକଟ ପାଣି ପିତାଦେବ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଦେଲେ ।
ପରେ କେ କେବଳ ପଲକ ଲାଟି ନିଶିଆ ନାଟି ଶବ ଘାଟେକକୁ
ଖାଲିଦାକୁ ଦେଲେ । ଘାଟେକ ସେତେ ଖାର ଅତ୍ୟନ୍ତ
ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦିନରେ ବୁଲୁ ପଲକରେ ଏ ପଦ କେନ୍ଦ୍ର ପଲକ !
କେ ଖାର ବାଜିରେ ଥିବା ଉଚ୍ଚ ନିଶିଆଗଣ ଦେଖାଇ ଦେଲେ ।
ଘାଟେକ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ଶୁଣି ଦେଖିଲେ ସେ ଘେରି ପଦର ଚକ ଓ
କେ ଖାଲିଥିଲେ, ଦେଖିପାରି ପଦ ଦେଖି ଉଚ୍ଚ ଗୁଣ୍ଡରେ ଅନେକ
ହୁଲୁଛି । ଘାଟେକ ଘରାଘରେ ବସିଲେ-ନାଗଚକ୍ର ଶି
କିଛିକୁ ଦେଖ । କେନ୍ଦ୍ରାଏ ଗୁଣ୍ଡରେ ମଦ ଓ ବୁଟି ପଡ଼େ ।

ଏକାପରେ ଘାଟେକ ବୁଲୁ ପଲକ ପିତା ଗମର ଆକାସ
ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପଲକରେ -

କୃମି ଶି ଗୁଣ୍ଡ ଉଦାହର ?

କେ ଦେଖିଲେ, ଅପର ଘେରି ଗୁଣ୍ଡ ପଦର ପାଣି ଓ କେ
ଖାଲରେ ଦେଖି ଗୁଣ୍ଡ ଗୁଣାଗଣି ।

ଘାଟେକ-କେତେବର୍ଷ ପରେ ଏ ପଦ ଚକିଦ ?

କେ-ଅତ୍ୟନ୍ତ ବଡ଼ବର୍ଷ ପରେ ।

ସାହେବ-ତୁମର ବୟସ କେତେ ?

ବୁଢ଼-ଅଷ୍ଟାଦଶ ବର୍ଷ ।

ସାହେବ-ତୁମେ ଆଉ କେତେବର୍ଷ ବଞ୍ଚିବ ?

ବୁଢ଼-ହାଟିର ତାଟ, ଶରୀରେ ଗର । ଡିଏ କହିବ ନାହିଁ
କିଛି ମ ପ୍ରାଣ ।

ସାହେବ-ତୁମେ ପଢ଼ ଶାଳକାର ଆଶା ପାଉଁ । ଏତେ
ବଢ଼ ବୟସରେ କି କଲେ କାହିଁ ?

ବୁଢ଼-ପେଟି ଗହର ପଢ଼ ଆଣି ଆସୁଥିବୁ ଦେଖି ଏବଂ ଆପଣ
କେହି ଅବଧ, ରାଜକୃଷ୍ଣ ଆଣି ଅବନୟରେ ଯେଉଁ ପଢ଼
କାଲ ଏତେ ବୁଢ଼ ହେଲେ, ସେ ଗହ ଲଗାଇଥିଲେ ମୋର
ବାପା । ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ବୟସ ପଞ୍ଚାଅଶୀ । ଗହ
ଲଗାଇବାକୁ ଦୁଇବର୍ଷ ପରେ ସେ ଦେହତ୍ୟାଗ କଲେ ।
ତାଙ୍କ ଲଗାଇଥିବା ଗହର ପଢ଼ ମୁଁ ଏବଂ ଆଉ ଅନେକେ ତ
ଖାଇଛୁ । ଆହୁରି କେତେବର୍ଷ ସେ ଗହ ପଢ଼ ଦେଉଥିବ ।
ତାହା ମଧ୍ୟ କହାଯାଉ । ସାହେବ ! ଆପଣଙ୍କ ଅନେକ ପାଠ
ପଢ଼ିଛନ୍ତି । ଆମେତ ପାଠ ଶାଠ ପଢ଼ିନାହୁଁ । ହିନ୍ଦୁମାନ
ହିନ୍ଦୁରେ ନବି ଯେତେ ପୋଷୁ । କିନ୍ତୁ ମିଛଟି କାବୁ କାପ
ଅବାଧ ଦେଖାଦେଖି ଶିଖି-ସୁହସ ଯେତେ ଗହୁଠାକୁ ବଢ଼
କହୁ ଗହ । ଗହ, ତୋଡ଼ା ଗାଁ ମାଟିର ଶୋରା । ପଞ୍ଚିକର
ଅବେଳାର ସାଥୀ । ଆସପ ଦାତା । ମୁଁ ଦେଖି ଗହ ଲଗାଇଛି
ତାର ପଢ଼ ମୁଁ ଲୋର କରିବି, ଏପରି ଆଶାରେ କହୁନାହିଁ,
ମୋ ପରେ ବହୁଲେକ ଏ ଗହର ପଢ଼ ଲୋଗ କରି ଗହୁଡ଼
ହେବେ ।

ସାହେବଙ୍କ ବିଶ୍ୱାସରେ ଅର୍ଥ ଲାଭ, ଅର୍ଥଶିଳ୍ପ କଣେ
କ୍ଷାମକାଶାଳୀରେ ଏପ୍ରକାର ମହତ୍ତ୍ୱ ଓ ଗହ ଆଦର୍ଶର
ପରିଚୟ ପାଇ ସାହେବ ମୁରୁଧା ହେଲେ ଏବଂ ଶେଷରେ
କିନ୍ତା ସେବାବେଳେ ବୁଢ଼ୁ ଶିଳ୍ପ ତାହା ଦେବାକୁ ସୁଦିଲେ ।
କିନ୍ତୁ ବୁଢ଼ ହୁଏ ହୁଏ ସାହେବକୁ କହିଲେ-

ଆପଣ ଆମର ଅତିଥି, ଅତିଥିର ସେବା, ଲଗବାନଙ୍କର
ସେବା, ଏହା ଆମର ଧର୍ମ । ପାଣିଆଁସିକ ତା ସୁରସାର ନେବା
ଦୁରା ଅତିଥି ଧର୍ମ ତ ଗହ-ମ ହୁଏ, ଲଗବାନଙ୍କର ସେବା
ମଧ୍ୟ ହୁଏ ନାହିଁ । ତା' ଶିଳ୍ପ ମୁଁ ତ ଶିଖି ଲିକାଣୀ ହୁଅଁ,
ମୋର ଶ-ସାର କବିତା ପାଇଁ ଲଗବାନ ମୋତେ ସାମାନ୍ୟ
ଶିଳ୍ପ ଦେଖିଛନ୍ତି ସେଥିରେ ତ କେହି ବଡ଼ ଯାଉଛି । "

ସାହେବ ଏ ଦେଖର କଣେ ସାଧାରଣ ବ୍ୟକ୍ତିର ଏତାଦୃଶ
ନିଶ୍ୱାସିବେଳେ ଆଦର୍ଶ ଓ ମିଶ୍ନାସ କରିବୁ ଏବଂ ଅତିଥି
ପରାୟଣତା ଦେଖି ବିସ୍ମୟ ହେଲେ । ତାଙ୍କୁ ଅନେକ ଧନ୍ୟବାଦ
ଦେଇ ବିଦାୟ ନେଲେ ।

ବୁଢ଼ର ଲପସେ ଗିତା ସୁଦ୍ଧିର ଆଡ଼ି କାବୁ ଲପସେ
କହାଯାଉଛି । ମନୁଷ୍ୟ ସୁଦ୍ଧି ନିମିତ୍ତ ପ୍ରାଚୀନକହି ତାଙ୍କର
ବହୁତ ପୁରୋଗମାନଙ୍କୁ ଆଦର୍ଶ ଦେଲେ । ସେମାନେ
ସମୁଦ୍ର କାହାଣୀ ଦେଖିଲେ ସମସ୍ତ ପୂଜିବା ପୁଣି ବୁଢ଼ରାବିଲେ

ଆଜାବିତ ହୋଇଛି । ସେମାନେ ହୁଏତୋଇ ନିଜ
ବକ୍ତରେ ନିଜ ମୁଖକୁ ଆଣି ଓ ପବନ ସୁଦ୍ଧି ନିଜ
ବୁଢ଼ରାବିଲେ ପୋଡ଼ି ଦେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଏହା
କନକପିମାଳଙ୍କର ରାଜା ସୋମ ସେନାନଙ୍କୁ ଶାନ୍ତ କରି ଦେଇ

ମା ବୁଢ଼ମେଲୋ ମହାଲୋକା ଦାନେଲୋ ବୁଢ଼ାବୁଢ଼
ବିବସିଷିତୋ ଯୁୟ ପ୍ରଦାନ ପ୍ରତୟେ ବୁଢ଼ାବୁଢ଼
ଅହୋ ପ୍ରଦାପତିପତି ଲିଖକାନ ହରିଲବ୍ୟସା
କନକପାନୋଷଧୀଶ୍ୱର ସପର୍ବେ କଳିଷା ବିଶ୍ୱା
ଅନ ଚରାଶାମବର ବ୍ୟପଦସ ପାଦସୁଗିଶା
ଅହଶା ହସପ୍ରାଦାନା ଦିପଦାତ
ଯୁୟ ତ ପିତ୍ରାବୁଦିଷା ଦେବଦେବେନ ସମପା
ପ୍ରଦାସୁଗାୟ ହି କଥା ବୁଢ଼ାନ ନିବିଧୁମର୍ଦ୍ଦି ॥

ହୋମଦ୍ୱୟ ଗବତମ୍ବ ୬ ୪ । ୭-୧୦

ହେ ମହାରାଜବୁଢ଼ । ବୁଢ଼ରଣ ଅତି ନିରାହ
ଏମାନଙ୍କ ଲପରେ ହୋଧ କରିବ ଆପଣମାନଙ୍କ ରଜ
ନୁହେଁ । ଆପଣମାନେ ପ୍ରଦାବୁଦି କରିବ ନୁ ଲକ୍ଷ୍ମ
ଲଗବାନ ଶାହରି ପୂଜିବାକୁ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ଶାନ୍ତ ହେ
ବୁଢ଼ ଲଗା ଓ ଶାନ୍ତାଦି ସୁଦ୍ଧି କରିଛନ୍ତି । ପୁଣିଲଗା
କ୍ରମର ପ୍ରକୃତିକର, ସାପକୁ ଗୋ-ମହିଷ ଓ ପଶୁମାନଙ୍କ
ଏବଂ ଧାନ ଓ ଯବ ପ୍ରକୃତି ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କର ଶାନ୍ତହେ
ସୁଦ୍ଧି ହୋଇଛି । ଲଗବାନ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦା ସୁଦ୍ଧି ନିବି
ପାଇଁ ଆଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି । ତେବେ ଆପଣମାନେ ପ୍ରାଣୀ
ମାନଙ୍କର ଶାନ୍ତକୁ ପୋଡ଼ି କାଟି ଧୂ-ସ କରୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
ଆପଣମାନେ ଏକାକି ନିଜର ହୁଅନ୍ତୁ ।

ବୁଢ଼ରାବିଲେ ସୁଦ୍ଧିର କେହି ଆଦିକ ନବ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର
ଶାନ୍ତ ଓ ହିନ୍ଦୁରା ପଦାର୍ଥ ରୂପେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଛନ୍ତି ।
ତଥାପି ମନୁଷ୍ୟ ଅତି ମୋହଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇ ନିର୍ମମାବନ
ସେହି ହିନ୍ଦୁରା ବହୁଗୁଡ଼ିକୁ ଗହତା, ବିକାଳ ଓ ଶିବର
ବିକାଶ ନାମରେ ଧୂ-ସ କରି ଗୁଲିଛନ୍ତି । ଗହତା ବଢ଼ି,
ବିକାଳ ବଢ଼ି, ଶିବ ବଢ଼ି ନିଜ ପ୍ରକୃତିର ସୁନ୍ଦର ଗତି
ଓ ଚିରତନ ନୟନର ବ୍ୟତିକ୍ରମ ହେଇ । ଆଜାବେ ମହୁଡ଼ି,
ଅବନୟେ ପ୍ରତତ ବର୍ଷା, ବ.ବ.ସ, ଗ.ଗ.ଗୁ. ଗ.ଗ.ଗୁ-
ଏହି ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରାକୃତିକ ବିପାତ ମୁହରେ ସେଇ ବୁଢ଼ରାବି
ଧୂ-ସ ସାଧନ । ତେବେ ବିକାଳୀ ମନୁଷ୍ୟ ଏତେଦିନ ପରେ
ନିଜର କୁଳ ବୁଢ଼ିପାରିଛି-ଏବେ ବୁଢ଼ରୋପଣର ଆଦେଶ
ହେଉଛି କିନ୍ତୁ ନେଡ଼ିଗୁଡ଼ିକ ବୁଢ଼ଶାଳି ଦୋହଁ ଯାଉଛି ।
କାଦନ ବହୁଧୁ ଧୂ-ସ କରି ପୁନର୍ଜୀବନ ଗ.ଗ.ଗା ପାଇଁ ଉପାୟ
ତେଣୁ ସୁଦ୍ଧି ।

ର.ର.ବ.ବ.ର ପ୍ରାଚୀନ ସ-ବୁଡ଼ି ସୁଦ୍ଧିର ଗାନ୍ଧୀ
ବୈଦିଗ୍ୟର ସପାର୍ଥ ନିରୂପଣ କରିଛି । ଲଗବାନ ସୁଦ୍ଧି
ଶେଷ ସାଧନ ପ୍ରେମ ଓ ଲକ୍ଷିପଥ । ସେହି ଲକ୍ଷି ପଥ
କିଛିପଥର ମହାନ ପ୍ରତୀକର ଲକ୍ଷଣାବଦାନ ଶାନ୍ତିପଥ
ଲଗବାନଙ୍କୁ ବୁଢ଼ପରି ସୁଦ୍ଧି ହେବା ପାଇଁ ଲପଦେଶ ଦେଇଛି ।
ବୁଢ଼ର ମାହାତ୍ମ୍ୟ କେତେ ବେଶୀ, ତାହା ଏଲିପ୍ଟ ଅନୁମାନ

କବିତ୍ବ । ଯା ଦୈତ୍ୟ ବାଣୀମୁଖର ଭାଷାରେ—

କରମ ହର୍ଯ୍ୟା ଅପନାକେ ନାନେ ଚଣାଧନ
ବୁଝ ପୁଞ୍ଜରେ ସଞ୍ଚିତୁରା କରେ ବୁଝସନ ।
ବୁଝ ଯେନ କାଟିଲେ ଓ ବିହୁ ନା ବଦାଘର
ଶୁନାଘରା ମୈଲେ କରେ ପାଟି ନା ମାଘର ।
ଯେଲ ଯେ ମାଗଣେ ତାରେ ଦେଇ ଅପନ ଧନ
ତମ ବୁଝି ସଞ୍ଚି ଅନେକ କରଣେ ଉଷଣ ॥

ସାଧୁତା ଓ ଦେଶବିଚାର ପରାସାସାହି ବୁଝ ।
ସମ୍ବନ୍ଧି, କ୍ଷମା, ନିଃକୃପାତା, ପରୋପକାର ପ୍ରକୃତି ଓ
ପ୍ରସାଦକ ବୁଝି—ଏହିହିକ ସାଧୁର ସର୍ବଶେଷ ଗୁଣ । ଏହି
ଗୁଣବୃଦ୍ଧି ବୁଝଠାରେ ଏକତ୍ର ଦେଖାଯାଏ । ବୁଝ
କାହାକୁ କିଛି ନାହେନା ବିଷ୍ଣୁ ଦେବତା ଦେଖାଏ ।
ଯେଉଁ କାହିଁ ବୁଝକୁ କାଟିବୁ ଅନ୍ଧେ, ସେ କାହୁଁ କାହୁଁ
କାଟି ଦେଖେ ସେହି ବୁଝଶାସାରେ ହିଁ ବିଶ୍ୱାସ
କରେ । ବୁଝ ନିଜର ଧ୍ୟାନକାନ୍ତାକୁ ନିଜର ଶାନ୍ତିକୁ

ଅପରାଧକର୍ମ ନିଏ ନା । ବର-ତାହୁ ଶାନ୍ତି ଓ ସଦାକାର
କରି ବୁଝ କରେ । ନିଜେ ପ୍ରବଚନ କରି ଓ ପ୍ରବଚନ
ସମ୍ଭାଳରେ । ବିଷ୍ଣୁ ପଣ୍ଡିତଙ୍କୁ ବର୍ଣ୍ଣା ଓ ଶରୀର ପାଦମୁଖ
ରକ୍ଷା କରେ । ଲକ୍ଷ୍ମଣର ପଣ୍ଡିତ ପାଇଁ ବୁଝଟି ମହାନ
ଅବସ୍ଥା । ସ-ସାର ପଥର ପଣ୍ଡିତ ପାଇଁ ସେହି ବୁଝଟି ମହାନ
ଅବସ୍ଥା ।

ବୁଝ କହୁଛି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିଗୁଣ ତାହାର ପ୍ରଥମ କହୁ ।
ବୁଝ କହୁଥାନ୍ତୁ କ୍ରମେ କାହୁଁ, ପରା, ମହା, କର୍ମ, ତାହାରେ
ବୁଝକ, ସର୍ବଶେଷରେ ବିଷ୍ଣୁ ମନୁଷ୍ୟ—ଏହିପରି
୮୪ ଲକ୍ଷ କହୁ କାହୁଁ କର କର କହୁ ମରଣ ପକ୍ଷଣା କୋଣ
କରେ । ବୁଝକାହୁଁ କାହୁଁ ଅଛି—ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା ଅଛି—
ଏହା କାର, ତମଦାଶ ଦୋଷ ପ୍ରକୃତି ପ୍ରତିକାର ଶେଷ
ବୈଦ୍ୟାନିକତା ପ୍ରମାଣ କରୁଛି । ବୁଝକାହୁଁ କହୁ କହୁ
କରେ ସେମାନଙ୍କର ଦୁଃଖ ହୁଏ ଏବଂ ମଧ୍ୟ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛି ।
ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରୀ- ପ୍ରତୀକରେ ଅର୍ବସ୍ୱାମିତ କରଣେ ବୁଝ
କାହାକୁ ଧ୍ୟାନ ସାଧନକୁ ମନୁଷ୍ୟ ସମାଜ ନିଜର ସେବା ଏକାକି
କାହିଁନାହିଁ ।

PHONE: Office 50741
55387
Mark. Div 52891
Janata 53932
Res. 52518

With best compliments from :

**ORISSA STATE
HANDLOOM WEAVERS CO-OPERATIVE SOCIETY LTD.
KALPANA AREA, PLOT NO. 5216
BHUBANESWAR-14**

The pioneer State Savel Co-operative Institution dealing with
choicest and best handloom fabrics of Orissa.

Please contact 110 sale branches of this society—"ORISSA
STATE HANDLOOM EMPORIUM" for best varieties of
handloom fabrics and Janata fabrics. 20 per cent Government
Rebate is available for 45 days in a year and Janata fabrics
are available at Government of India subsidised price.

MANAGING DIRECTOR

ଓଡ଼ିଶାରେ ପରିବହନ ଅଗ୍ରଗତି

ଶ୍ରୀ ପ୍ରଣବ କୁମାର ଦେବ

୧୯୩୬ ମସିହା ପ୍ରସ୍ତୁତ ପତ୍ରିକାରେ ଓଡ଼ିଶା ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦେଶ ହେଲା । ସେତେବେଳେ ମୋଟର ରେଭିନ୍ୟୁର ଆରମ୍ଭ ଏବଂ ବୁଲ୍‌ବୁଲ୍ ଏବଂ ମୋଟର ରେଭିନ୍ୟୁର ବ୍ୟବସାୟର ଆରମ୍ଭ ଏବଂ ବୁଲ୍‌ବୁଲ୍ ପ୍ରଶାସନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ରେଭିନ୍ୟୁର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶରେ ଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ମହାତ୍ମକ ସମୟରେ ମୋଟର ଗାଡ଼ି ଅତିରିକ୍ତ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଏବଂ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ଉପକରଣ ଉପରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଗଲା । ତେଣୁ ପରିବହନ ନିମନ୍ତେ ଅଭାବ କୋର ଗୋଟିଏ ଉପକରଣ ଯୋଗ୍ୟ ବିଭାଗ ଅଧୀନରେ ଖୋଲିବା ଆବଶ୍ୟକ ହେଲା । ପରିବହନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟକାରୀ ଚିହ୍ନିକର ସଂଗୃହଣ ଯୋଜନାରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ସିଲିକନ୍ ଚପୁର ଲିଗ୍‌ସ୍‌ଟିକର ଶାସନକ୍ରମ ପରିସ୍ପନ୍ଦନ କାର୍ଯ୍ୟ ଏହି ଲିଗ୍‌କାର ଲପରେ ନ୍ୟାୟ ହୋଇଥିଲା । ଯୋଜନା ଓ ପରିବହନ କାର୍ଯ୍ୟର ସର୍ବନିମ୍ନ ମାତ୍ରା ମୋଟର ଗାଡ଼ି ଅତିରିକ୍ତ ଯନ୍ତ୍ରଣା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଓ ୧୯୪୪ ବେଳେ ମାଲିକ ମୋଟର ପରିବହନ ଗାଡ଼ି ଚାଳିକର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଲପରେ ଲାଭ୍ୟ ମୋଟର ପରିବହନ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବୃତ୍ତେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଲେ । ସେ ଏହି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବିଭାଗ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କାର୍ଯ୍ୟରେ ଥିଲେ । ୧୯୪୬ ମସିହାରେ ମୋଟର ରେଭିନ୍ୟୁର ଆରମ୍ଭ ଏବଂ ମୋଟର ରେଭିନ୍ୟୁର ବ୍ୟବସାୟର ଆରମ୍ଭ ଓ

ଚର୍ଚ୍ଚା-ପର୍ବର ବୁଲ୍‌ବୁଲ୍ ପ୍ରଶାସନ ଲାଭ ଓ ଯୋଗ୍ୟତା ପରିବହନ ବିଭାଗର ପରିବହନ ଉପକରଣକୁ ଆଣିଲା ।

ଏହି ସମୟରେ ପ୍ରଦେଶିକ ରେଭିନ୍ୟୁ କମିସନର ପ୍ରଦେଶ ପରିବହନ ପ୍ରାଧିକାରୀ (ରେଭିନ୍ୟୁ ମ୍ୟାନ୍) ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଭାବେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ଚଳୁଚ୍ଚ ମିଶ୍ରଣ ପରେ ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ ପରିବହନ ଚଳିତ ଲବ ପରିବହନ ପ୍ରାଧିକାରୀ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଭାବେ ପଦସ୍ଥାପିତ ହେଲେ ।

ପରିବହନ ନୀତିରୂପକରଣ

ଚାନ୍ଦିପୋର୍ଟ ଆଡ଼ଲ୍‌ଜକ୍ଟରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସୁପାରିଶକ୍ରମ ଏକ ତ୍ରିପକ୍ଷୀୟ ମିଶ୍ରିତ ଚଳାବଳୀରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିବହନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପର କରୁ ପୁରୁଷାର୍ଥକ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଗଲା ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲେ । ଚଳୁଚ୍ଚାସନ ସରକାର ବାହର ଓ ଗାଧାରଣା ସେବା ବାହର, ୧୯୪୬ ଅଧିନିୟମକୁ ପ୍ରଣୟନ କରାଗଲା । ଉପରୋକ୍ତ ଅଧିନିୟମକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ସମୟରେ ୧୯୪୮ ମସିହାରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମିଶ୍ରଣ ହେଲା । ତେଣୁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ପୂର୍ବରୁ ବେଳେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଞ୍ଚଳରେ ପରିସ୍ପନ୍ଦିତ ପରିବହନ ସେବା ପରିସ୍ପନ୍ଦନ ଭାବେ ହାତକୁ ନେଇ ବିଭାଗର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିବହନ ସେବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ପରିସ୍ପନ୍ଦିତ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲେ । ପ୍ରକରେ ମୋଟର ଯାନ ଅଧିନିୟମକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଗଲା । ସମସ୍ତ ଲାଭ୍ୟକୁ ଖଣି ମହାମଣ୍ଡଳ ଯଥା । ଲାଭ୍ୟ ଚଳକ, ଗରମପୁର, ବେଲୁହର ଓ କୋରାପୁଟରେ ବିଭକ୍ତ କରାଗଲା । ଗରମ ଓ ଲଚକ ମହାମଣ୍ଡଳରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କରଣ ଲାଭ୍ୟ ଏବଂ ୧୯୪୯ ଆକ୍ଟର ୧ ଧାରା ଅନୁସାରେ ଅନ୍ୟ ମହାମଣ୍ଡଳର କାର୍ଯ୍ୟକରଣ ଲାଭରେ ଗାଡ଼ି ଚଳାବଳୀ କରିବା ଚିହ୍ନ ହେଲା

ପରିବହନ କଲ୍ୟାଣ

ପରିବହନ ଶାଖା ଲ ଲ ଲ ମହାତ୍ମା ଦୁର୍ଗା ଚାନ୍ଦିପୋର୍ଟ ପରିବହନ ଉପକରଣ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନିଶ୍ଚିତରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଲା । ତେଣୁ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିବହନ ବିଭାଗ ଖୋଲିବା ଆବଶ୍ୟକ ହେଲା । ଏଥିରୁ ପରିବହନ ଉପକରଣକୁ ଯୋଗ୍ୟ ବିଭାଗ ଅଭିଭାବନା ସେକ୍ଟରେ ୧୯୫୧ ମସିହାରେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଭାଗ କରାଗଲା ଏବଂ ଏହା ଅଧୀନରେ ସେକ୍ଟ ମୋଟର ଟ୍ରାନ୍ସପୋର୍ଟ କଲେକ୍ଟର ଏକ ବିଭାଗୀୟ ମୁଖ୍ୟ ଦପ୍ତର ଖୋଲିଗଲା ।

ଲାଭ୍ୟରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରାଧିକାରୀ ଉପରିନ୍ତେଣ୍ଡେଣ୍ଟମୋଟର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗାଡ଼ିଗୁଡ଼ିକ ରେଭିନ୍ୟୁର କଲେକ୍ଟର ମୋଟର ରେଭିନ୍ୟୁ ଲଗ୍‌ସ୍‌ପେକ୍ଟରମାନେ ପ୍ରତି କଲ୍‌କାରୀଙ୍କର ଓ ସେକ୍ଟ ମୋଟର ଟ୍ରାନ୍ସପୋର୍ଟ କଲେକ୍ଟର ଅଧୀନରେ ପିଟ୍‌ନେସ୍ ସାଟିଫିକେସନ ଦେଇଥିଲେ ।

ଲାଭ୍ୟ ପରିବହନ ପ୍ରାଧିକାରୀ ଓ ଆଞ୍ଚଳିକ ପରିବହନ ପ୍ରାଧିକାରୀ

୧୯୩୯ ମୋଟର ରେଭିନ୍ୟୁର ଅଧିନିୟମ ୪୪ ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ଲାଭ୍ୟ ପରିବହନ ପ୍ରାଧିକାରୀ ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା

ଏକେକ୍ଷୁପେ ସେମାନଙ୍କର ବ୍ୟବସ୍ଥିତି ପରିବର୍ତ୍ତନ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରତିଦିନ କମଳେ ଗପଗୋଷ୍ଠୀ ଶ୍ରୁତି ହିସାବ କରିବା ଲାଗିଲେ ଏବଂ କେତେକ ଅନ୍ୟତ୍ରା ଲାଗିଲେ ବଜାରର ସମସ୍ତ । ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଯୋଗ୍ୟରେ ପରିମିତ କାଳର ଖର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ତିନେକ କଟି, ଡେଇଁଲ ଗଣା ହିସାବ ରଖିବା ପାଇଁ ଦରକାର ନାଗସପତ୍ର ଯୋଗାଇବା ଦାୟିତ୍ୱ ନିମନ୍ତ ଦେନ କରୁଥିଲେ । ପ୍ରକୃତ ପକ୍ଷରେ ଏକେକ୍ଷୁପେ କରପାଇଁ ଦୁଇଭର, କେତେକ ଶୁନର ନିଜ ଶ୍ରମରେ ଯୋଗାଣ ଏବଂ ଗାଈଁ ତରାଉକାର ତେଲ ଖର୍ଚ୍ଚ ଓ ଲକ୍ଷଣାଦେଶର ଖର୍ଚ୍ଚ ବହନ କରନ୍ତି । ଯାହା ବିକଳତ୍ୱ ବାବଦରେ କିଛି ଜଣାକରୁ ଅଦାୟ ଦେଖିବା ଲମ୍ବ ଅଛି ସେମାନେ ନିଜେ ନିଅନ୍ତି । ମାତ୍ର ନିଜମର ଦେହାନ୍ତ, ଯାହା ବିଶ୍ୱାସୀ ଲ, ପରମିତ, ତିନେକ ବଡ଼ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବହିଷ୍କୃତ ଏକେକ୍ଷୁପାରେ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ସ୍ତ୍ରୀ ସେମାନେ ବିସେମିତର ପିତା, ପୁତ୍ର ବାଦ ଦାବିରେ ସେବା ଦେଇ ରାଜ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ନିମନ୍ତେ କେଶପକ୍ଷି ।

ସମୋଗ ବ୍ୟୁତ ନିଜ ବା ଏକେକ୍ଷୁପାରେ ଯୁଦ୍ଧାମାନଙ୍କଠାରୁ ଯେଉଁ ପରିମାଣରେ ଯାହା ବିକଳ ଅଦାୟ କରିଥାନ୍ତେ, ତାହା ପ୍ରତିଦିନ ଯାହା ଶେଷରେ ନିମନ୍ତରେ ପଲ୍ଲବ କରିଦେ ଏବଂ ନିଜମ ପୁତ୍ର ମାସରେ ଏହି କଳାକୁ ବିକଳ ଅଧିକ ରାଜ୍ୟ ନିଜରେ ଜମା ଦେବେ ।

ରାଜ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅଧିକ ନ୍ୟାୟାଧିକାରୀ

ରାଜ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରାଧିକାରୀ ଓ ଅନ୍ୟତ୍ର ପରିବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରାଧିକାରୀମାନଙ୍କର ନିଶିଷ୍ଟ ବିଷୟରେ ମୋଟରଗାଡ଼ି ଅଧିକ ଏବଂ ମୋଟରଗାଡ଼ି ପୁରୋଗଣ (ଗିରିଜନ) ପ୍ରତିକ ଶୁଣିବା ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ନ୍ୟାୟାଧିକାରୀ କଟକରେ ଅବସ୍ଥାପିତ କରିଥାନ୍ତି । ଏକବଦ୍ୟାତ ଏହି ନ୍ୟାୟାଧିକାରୀ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ତିନି ପାଇଁ ବିଚାର ମୋଟର ଦୁର୍ଘଟଣା ବାବା ନ୍ୟାୟାଧିକାରୀ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ମାତ୍ର ଏହାର ପରିଶିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ ବଡ଼ ପାଇବାକୁ ସରକାର ଆଜି ଦୁଇଗୋଟି ଦୃତୀୟ ମୋଟର ଦୁର୍ଘଟଣା ନ୍ୟାୟାଧିକାରୀ ଗୋଟିଏ ସରକାରୀ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଓ ଅନ୍ୟତ୍ର ବୁଦ୍ଧପୁରଠାରେ ଅବସ୍ଥାପିତ କରିଥାନ୍ତି । ବାବା କେଶ-ରୁଦ୍ର ଶାସ୍ତ୍ର ସାଧାରଣ କରାବୁ କଟକରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ନ୍ୟାୟାଧିକାରୀଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ପୁରୀର ଅତିନିମ୍ନ ବିଲ୍ଲୁ କବୁର ପୁରୀବିଲ୍ଲୁ ପାଇଁ ତରାସ ମୋଟର ଦୁର୍ଘଟଣା ବାବା ନ୍ୟାୟାଧିକାରୀ ରୂପେ ଦେଖିବା କରିଥାନ୍ତି । ସବୁ ବିଲ୍ଲୁର ବିଲ୍ଲୁକମ୍ପାନେ ପ୍ରଥମ ମୋଟର ଦୁର୍ଘଟଣା ବାବା ନ୍ୟାୟାଧିକାରୀ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି ।

କେଳ ଯାତାୟତ

ରାଜ୍ୟ ସରକାର କେଳ ପରିବର୍ତ୍ତନ ମଧ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ବିଭାଗର ପରିସରକୁ । ଓଡ଼ିଶାରେ କେଳପଥ ଆବଶ୍ୟକ ଦୁଇଜାରେ ଅତି କମ୍ । ହାବଡ଼ା-ମାହାତ କେଳପଥ ରାଜ୍ୟର ପୂର୍ବ ଅଂଶରେ ଓ ହାବଡ଼ା-କମେ କେଳପଥ ପଶ୍ଚିମ ଅଂଶରେ ଯାଇଥାନ୍ତି । ଟିକିଲକ୍ଷ୍ମୀ-ହାବଡ଼ାକୁ ଓ ଗପପୁର-ବିଜୟ

ନଗରୀ କେଳପଥ ପଶ୍ଚିମ ଓ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଅଂଶରେ କେଳ ପଥର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଧିକରେ କେଳପଥ କରୁଥିବା ଅଧିକାରୀମାନ ଏ କେଳପଥପ୍ରତିକର ଲପକାରିତା ବିଷୟ କପରୁଥି ଗତି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ସ୍ୱାଧୀନତା ଲଭ ପୂର୍ବରୁ ଓଡ଼ିଶାରେ ୧୩୦୦ ବିଶେମିତ କେଳପଥ ଥିଲା । ସ୍ୱାଧୀନତା ଲଭ ପରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ମାତ୍ର ୨୫୦ ବିଶେମିତର କେଳପଥ ନିର୍ମିତ ହୋଇଅଛି । କେଳପଥ ଯଥାପ୍ରାୟ ବା-ଶପାଣି, ତାଳଚେରକୁ ସରକାରୀ କୋଲାପୁରକୁ ରାୟଗଡ଼ା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୋଟ ୫୨୫ ବିଶେମିତର କେଳପଥ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି ।

ରାଜ୍ୟରେ କେଳ ତରାଉକର ଲକ୍ଷି କେଳ ପରିବର୍ତ୍ତନ ବିଭାଗ ଅଧୀନରେ ଗୋଟିଏ କେଳ ସମସ୍ତଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଶୋଭା ଯାଉଛି । ରାଜ୍ୟରେ କେଳ ତରାଉକର ଲକ୍ଷି ପାଇଁ ପରିବହନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି କେଳ ସରକାରଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ଲଭ କରିବା ପାଇଁ ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ତେଜ, କରିଥାଅନ୍ତି ।

ବିମାନ ଲୁକନା
ପରିବର୍ତ୍ତନ ବିଭାଗ ଅଧୀନରେ ଗୋଟିଏ ବିମାନ ତରାଉକ ଗ-ସ୍ଥାପିତ । ଏହା ରୁବନେଶ୍ୱର ବିମାନସ୍ଥାପନା ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଅବସ୍ଥାପିତ । ଏହି ସଂସ୍ଥାରେ ପ୍ରକୃତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସରକାରୀ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ୨ ଗୋଟି ବିମାନ ଓ ପ୍ରକ୍ରିୟା କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ ଦୁଇଗୋଟି ବିମାନ ରହିଥାନ୍ତି । ତୁର ଦୁଇଗୋଟି ଯାହା ପାଇଁ ଦୁଇ ଭଣ୍ଡାର ବିଶିଷ୍ଟ ୮-୧୦ ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି ଯାଇ ପାରିବା ଲକ୍ଷି ଏବଂ ବି-୨୦୦ ବିମାନ ରହିଛି । ରାଜ୍ୟ ନିଜରେ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ୪ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି ବଡ଼ ପାଣିରା ବଡ଼ ଦୁଇ ଭଣ୍ଡାର ବିଶିଷ୍ଟ ଅନ୍ୟ ଏକ ବି-୫୮ ବିମାନ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଏହି ଦୁଇଟି ବିମାନ ପ୍ରଶାସନିକ ପୂର୍ବରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଓ ରାଜ୍ୟରେ ବନ୍ୟା, ମହୁଡ଼ି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବୈଦ୍ୟ ଦୁର୍ଘଟଣା ପମପରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେବା ପାଇଁ ରହିଛି । ଏକବଦ୍ୟାତ ବିମାନ ଲକ୍ଷନା ଶିକ୍ଷାପାଇଁ ଦୁଇଟି ପୁରୁଷ ବିମାନ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଛି । ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲା ବ୍ୟତୀତ ରାଜ୍ୟର ଓ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ଜିଲ୍ଲାରେ ମୋଟ ୨୨ ଗୋଟି ବିମାନ ଅବତରଣ ପଡ଼ିଥା ରହିଛି । ଏଥିମଧ୍ୟରୁ ବାଲେଶ୍ୱର ଜାଗର ସରକାରଙ୍କର କରୁଥାଧାନ, ୪ଗୋଟି ଘରୋଇ ସଂସ୍ଥା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ଓ ୧୫ଗୋଟି ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ । ଏହି ୨୨ଟି ଅବତରଣ ପଡ଼ିଥା ମଧ୍ୟରୁ ୫ଗୋଟି ବ୍ୟବହୃତ ହେଉନାହିଁ । ଏକବଦ୍ୟାତ କଟକ, ପୁରୀ, ଓ ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲାରେ ଦୈନିକେପ୍ରକାର ଓହ୍ଲାଇବା ପାଇଁ ୧୬ ଗୋଟି ଅବତରଣ ପଡ଼ିଥା ନିର୍ମିତ ହୋଇଅଛି ।

ରାଜ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନର ସ୍ୱପ୍ନ ପଥରେ ରାଜ୍ୟର ବିମାନ ସଂସ୍ଥା ଲାଭକର ଚାହୁଁଥାନ୍ତା ତିନି ଓ ରାଜ୍ୟର ରାଜଧାନୀ ରୁବନେଶ୍ୱର ମଧ୍ୟରେ ସଂସ୍ଥାରେ ସୁଗମ ଶିକ୍ଷାବଳୀ କୋଲ-ସ ବିମାନ ତରାଉକ କରୁଛନ୍ତି । ସେହିପରି କେଳିକଟାଠାରୁ ରୁବନେଶ୍ୱର ମଧ୍ୟରେ ସଂସ୍ଥାରେ ତିନି ବିମାନ ଓ କେଳିକଟାଠାରୁ ରୁବନେଶ୍ୱର କେଳ ହାଲୁକା ବା ସମସ୍ତର ଅନ୍ୟ ସୁଗମ ବିମାନ ତରାଉକ କରୁଛି । ଏକବଦ୍ୟାତ ବାୟୁବୃତ୍ତ ବିମାନ ସଂସ୍ଥା କଲିକଟାଠାରୁ ରାୟଗଡ଼ା କେଳ ରୁବନେଶ୍ୱରକୁ ସଂସ୍ଥାରେ ତିନି ବିମାନ ବିମାନ ତରାଉକ କରୁଛନ୍ତି ।

ପ୍ରଗତି ସମ୍ମେ ସମବାୟ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଚନ୍ଦ୍ର ସନ୍ତ୍ରା

ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଲକ୍ଷ୍ୟ ବାଧନ ପାଇଁ ଆମ୍ଭେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦ୍ଵାରା
ଲକ୍ଷ୍ୟାବଳୀରେ ଲବ୍ୟମୟ ସମବାୟ ବୁଝାଯାଏ । ଲାଭପ୍ରାପ୍ତି
ଅର୍ଥକ୍ଷେତ୍ରରେ ସମବାୟ ଦ୍ଵାରା ଆର୍ଥିକ ଦୂର୍ବଳ ଶ୍ରେଣୀର
ଲୋକମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଥମେ ସଙ୍ଗଠିତ କରି ସମବେତ ଲବ୍ୟମୟ ଦ୍ଵାରା
ଆମ୍ଭେ ଆର୍ଥିକ ଅର୍ଥନୈତିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପାଇଁ ଅନେକ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ହୋଇ
ଆସୁଅଛି । ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଗତିଶୀଳ ଗୋଟିଏ ଜାତିରେ ଦୃଷ୍ଟି
ନିରୂପଣ ଦ୍ଵାରା ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ବଡ଼ାଇ ଦେଖିବା ଚାହିଁଥା
ଉଥାଏ । କେବଳ ସମସ୍ତଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସମବାୟ
ଅଛି । କେବଳ ସ୍ଵଳ୍ପ ଲବ୍ୟମୟରେ ବ୍ୟବହାର ସମବାୟର
ଲକ୍ଷ୍ୟ ନୁହେଁ, କେବଳ ଏହାର ପ୍ରଧାନ ଲକ୍ଷ୍ୟ ।
ଏହାବଦ୍ଧ ସମବାୟ ଦୃଷ୍ଟି ପ୍ରସାରଣ କରାଯିବ ଏବଂ ଆମ୍ଭ
ସଙ୍ଗଠିତ ବିଭାଗ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଆସୁଅଛୁ । ମାତ୍ର
ଲାଭପ୍ରାପ୍ତିରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କର୍ମରେ ନିଯୁକ୍ତ ଥିବା ଶ୍ରମିକ, ଶ୍ରମିକ ସଙ୍ଗଠନ
ଲୋକଙ୍କୁ ଶୁଦ୍ଧ କଥା ନ ମନରୁ ସୁଆ । ଏହି ସମସ୍ୟାର
ଏକ ସମାଧାନର ସ୍ଵରୂପ ସ୍ଵରୂପ ଲାଭପ୍ରାପ୍ତି ସମବାୟ ୧୯୦୪
ମସିହାରେ ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ ସମବାୟ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ-
ଥିଲା । ସମସ୍ତଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ଦୂର୍ବଳ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକମାନଙ୍କୁ
କଥା ଅନୁସନ୍ଧାନ ଥିବା ଆଦିବାସୀ ଓ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ଆର୍ଥିକ
ଓ ସାମାଜିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଗ୍ରହଣଦ୍ଵାରା ବିଶେଷ ସମବାୟ ଏକ
ପ୍ରଧାନ ପରିବର୍ତ୍ତନ । ପ୍ରଥମେ ଏହା ଏକ ଲକ୍ଷ୍ୟ

ଲକ୍ଷ୍ୟାବଳୀର ସଂଗ୍ରହ ଗ୍ରହଣ କରି ଆମ୍ଭେ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ସମ୍ପାଦନ
କରିବା ଏହା ଦେଖିବା ବିଶେଷ ସ୍ଵରୂପରେ ଦେଖି ଦୃଷ୍ଟିରେ
ହେବା ପରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଦେଖିବା ଆର୍ଥିକ ମାନବର ଲକ୍ଷ୍ୟ ବିଭାଗ
ପ୍ରାପ୍ତିଦ୍ଵାରା ବିଶେଷ ସମବାୟ ହୋଇଛି ।

୧୯୦୪ ମସିହା ଗୋଟିଏ ବୃଦ୍ଧ ଶ୍ରମିକ ଓ ଶ୍ରମିକରେ
ସମବାୟ ଆନ୍ଦୋଳନ ଏକ ପ୍ରଧାନ ଦୃଷ୍ଟି ସ୍ଵରୂପ ଲକ୍ଷ୍ୟ ।
ଏହା ଶ୍ରମିକର ସ୍ଵାଧୀନ ଅର୍ଥନୈତିକ ଦେଖିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ଆନ୍ଦୋଳନରେ
ଦୃଷ୍ଟିରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହୋଇଛି ।

୧୯୦୪ ମସିହା ଦେଖିବା ଶ୍ରମିକରେ ସମବାୟ ଦେଖିବା
ଲକ୍ଷ୍ୟ, ପ୍ରାୟ ୩ ଲକ୍ଷରୁ ଶ୍ରମିକ ଦେଖିବା ଅନୁସନ୍ଧାନ ମଧ୍ୟରେ
ସାମିତ ଥିଲା । ୧୯୧୦ ମସିହାରେ ଶ୍ରମିକମାନେ ବାକୀ
ଦେଖିବା ସମବାୟ ଦେଖିବା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ।
ଏହାପରେ ଶ୍ରମିକ ଦେଖିବା ସମବାୟ ଦେଖିବା ୧୯୧୨ ଓ ୧୯୧୩
ଦେଖିବା ସମବାୟ ଦେଖିବା ୧୯୧୪ ମସିହାରେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ
ଗୋଟିଏ । ୧୯୧୨ ମସିହାରେ ଶ୍ରମିକରେ ସମବାୟ
୮୨ ଗୋଟି ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷାବଳୀର ସମବାୟ ସମିତି ନାହିଁ
ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ୩ ୧୯୧୨ ମସିହା ଦେଖିବା ସମବାୟ ପ୍ରାୟ ୩ ଲକ୍ଷ
ଲକ୍ଷରେ ଶ୍ରମିକ ଥିଲା ୩,୩୧୨ । ସ୍ଵାଧୀନତା ପରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ
କାର୍ଯ୍ୟ, ଶ୍ରମ ନିର୍ମାଣ, ଶ୍ରମିକ ଓ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ପ୍ରାୟ
ସମବାୟ ସମିତି ଶ୍ରମିକ ଦେଖିବା ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଦୃଷ୍ଟି ଶ୍ରମିକ
ମାନଙ୍କ ସାଧନ କରାଯାଇପାରିଛି ।

ଲକ୍ଷ୍ୟ (ଲକ୍ଷ୍ୟ) --

ଆମ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ମୋଟ ୩୫୭୨ ଲକ୍ଷ ସମବାୟ ପରିବାରକ
ମଧ୍ୟରେ ୩୫ ଗୋଟିଏ ଲକ୍ଷରେ ୨୯ ଲକ୍ଷ ସମବାୟ ପରିବାରକ
ସମବାୟ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ
୨୦ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଦେଖିବା ମାନ ମାନରୁ ଶ୍ରମିକ । ଲକ୍ଷ୍ୟରେ
ଥିବା ୧୯୮ ଲକ୍ଷ ଆଦିବାସୀ ପରିବାର ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ ୨୫
ଲକ୍ଷ ପରିବାରକ ଓ ୮ ଲକ୍ଷ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ କାଟି ପରିବାର
ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ ୫ ଲକ୍ଷ ପରିବାରକ ସମବାୟରେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ
କରାଯାଇପାରିଛି । ସମସ୍ତ ଗୋଟିଏ ଲକ୍ଷରେ ଲକ୍ଷ୍ୟର
ସମବାୟ ପରିବାରକ ସମବାୟ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ କରାଯାଇଛି
ଗୋଟିଏ ପରିବାରକ କରାଯାଇଛି ।

ସ୍ଵାଧୀନତାରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ଦୃଷ୍ଟିମାନଙ୍କୁ ସମବାୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ
ପ୍ରାୟ ୩ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ୍ୟ । ସମବାୟ ସମିତି ମଧ୍ୟରେ
ଲକ୍ଷ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ମୁଖ୍ୟତଃ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଦିଶୁଛି ।
(୧) ସ୍ଵଳ୍ପ ନିଆଯାଇଛି, (୨) ଦାୟି ନିଆଯାଇଛି । ଏହାର
ପରିବାର ସମବାୟ ଦେଖିବା ଶ୍ରମିକ ପରିବାର ସମବାୟ ।
ଅନ୍ତରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଦେଖିବା । ଦେଖିବା ଦୃଷ୍ଟିରେ ଏବଂ
୨,୨୯୫ଟି ପ୍ରାଥମିକ ଦୃଷ୍ଟିରେ ସମବାୟ ସମିତି (ପି. ଏ.
ସି. ଏସ.), ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦୃଷ୍ଟିରେ ସମବାୟ
ସମିତି (ସା. ସା.), ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିବା ସମବାୟ ସମିତି
(ଏସ. ଏସ. ସି. ଏସ.) ସ୍ଵାଧୀନତା ପାଇଁ ଦାୟି ଦୃଷ୍ଟିରେ ।
ଦାୟି ଦୃଷ୍ଟିରେ ପ୍ରାୟ ୩ ଲକ୍ଷ ଦେଖିବା ଦେଖିବା (ସା. ସା.)
ଦୃଷ୍ଟିରେ ପ୍ରାୟ ଦିଶୁଛି ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଆଦିରେ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ

ଦେଖିବା ପାଇଁ ଓ ସରକାରଙ୍କର ଇ. ଅର୍. ଅର୍. ପ. ଓ ଅନ୍ୟ ଅର୍. ଓ ପି. ରାଜ୍ୟ ନିଧାନ ଏହି ସମ୍ପଦର ବ୍ୟାପକ ମାଧ୍ୟମରେ ଶାନ୍ତିର ସେବାମାନଙ୍କ ନିବେଶଣ ପ୍ରଦେଶ ।

ରାଜ୍ୟରେ କେତେ ସମ୍ପଦର ବ୍ୟାପକମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ୧୭ ପ୍ରାଥମିକ କୃଷିକର, ସମ୍ପଦର ସମ୍ପତ୍ତିର (ପି. ଏ. ପି. ଏସ.) ସଂଖ୍ୟା ୨,୫୭୭, ଦୂରଦୂରୀୟ କୃଷିକର ସମ୍ପଦର ସମ୍ପତ୍ତି (ସି. ଏ. ପି. ଏସ.) ୨୨୨ ଓ କୃଷିକ ସେବା ସମ୍ପଦର ସମ୍ପତ୍ତିର ସଂଖ୍ୟା (ଏସ. ଏସ. ଏସ.) ୭ ।

ଏହି କୃଷିକର ସମ୍ପଦର ସ୍ୱଳ୍ପ ଓ ବାକି ମିଥ୍ୟା ରାଜ୍ୟ ସେବାମାନଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱର ସମ୍ପଦର, ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱର ବିକ୍ରୟ, ବାକି, ଶାନ୍ତିର ବ୍ୟାପକ ସମ୍ପଦର ସେବାମାନଙ୍କର ସେବାମାନଙ୍କର ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱର ମେଣ୍ଟାଇବାରେ ସହାୟକ ହେଉଥାଏ ।

ସ୍ୱଳ୍ପ ବ୍ୟାପକର ସମ୍ପଦର ସେବାମାନଙ୍କର ସମ୍ପଦର ସ୍ୱଳ୍ପର କରାଯିବାର ବ୍ୟାପକ, ରହିଛି । ସ୍ୱଳ୍ପ ବ୍ୟାପକର, ସ୍ୱଳ୍ପ ମରାମତିର, ମିଳିତ, ରିକ୍ଷା କରା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାମାଜିକ ଓ ସେବାମାନଙ୍କର ବ୍ୟାପକରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଆନ୍ତି । ଏହି ସ୍ୱଳ୍ପ ସମ୍ପଦର ରାଜ୍ୟ ସେବାମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ୮୦୨ । ଏହି ସ୍ୱଳ୍ପ ସମ୍ପଦର ସମ୍ପଦର ବ୍ୟାପକ (ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କୋ-ଅପରେଟିଭ ବ୍ୟାପକ)ର ସଂଖ୍ୟା ୧୩ । କମ୍ପରା ସମ୍ପଦର ସମ୍ପତ୍ତିର ସଂଖ୍ୟା ୨୮୨ ଓ ୭ ଗୋଟି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମ୍ପତ୍ତି ରହିଛି ।

ରାଜ୍ୟ ଦାନର ସମ୍ପଦମାନ--

ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରାଥମିକ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଓ ସମ୍ପଦର ବ୍ୟାପକ ସମ୍ପଦର ରାଜ୍ୟ ସ୍ୱଳ୍ପର କରାଯାଇ ପାରିବ ସେବାମାନଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ କରାଯାଇ ପାରିବ । ୧୯୭୯-୮୦ ମସିହାରେ

ସ୍ୱଳ୍ପ ମିଥ୍ୟା ରାଜ୍ୟ ପରିମାଣ ୪୧୦୭ କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିବା କେବଳ ୧୯୮୩-୮୪ ମସିହାରେ ୨୦୪୦ ଓ ୧୯୮୪-୮୫ ମସିହା ବାକରେ ୫୦୮୨ କୋଟି ଟଙ୍କା ରାଜ୍ୟ ପରିମାଣର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

ସେବାକୃପ (କିନ୍ତୁ କେବଳ କିନ୍ତୁ)--

କେବଳକୃପର ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱର ମେଣ୍ଟାଇବା ବିଷୟରେ ସମ୍ପଦର ବ୍ୟାପକମାନଙ୍କର ବିଶେଷ କରି କୃଷିକର ବ୍ୟାପକ କେବଳକୃପ ଅନ୍ତର ନିମନ୍ତେ ବାକି ମିଥ୍ୟା ରାଜ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ।

୩୦୭୧୮୪ ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ୩୮୩,୦୦୮ଟି ସେବାକୃପ ପାଇଁ ୧୧୫୭ କୋଟି ଟଙ୍କା ରାଜ୍ୟ ସେବାମାନଙ୍କର ବିଧାୟକମାନଙ୍କ । ସେବାକୃପ ୨୨୮,୫୭୦ଟି କୃପ ଅନ୍ତର ସମ୍ପତ୍ତି ହୋଇ ପାରିଛି ଓ ଏହାଦ୍ୱାରା ୨୭୭ ଲକ୍ଷ ଏକର ଜମିରେ କେବଳକୃପର ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱର କରାଯାଇପାରିଛି । ୮,୭୪୨ଟି କୃପରେ ବିଶ୍ୱର ମୋଟର ସଂଯୋଗ କରାଯାଇଛି ।

		କୃପ ସଂଖ୍ୟା	ମୋଟ ଅର୍ଥର ବ୍ୟୟ
୧୯୭୯-୮୦	..	୧୮୨'୯୭୫	୫,୮୭୫'୨୨
୧୯୮୦-୮୧	..	୨୨'୭୫୫	୨୩୧'୪୦
୧୯୮୧-୮୨	..	୨୭'୫୭୭	୨୭୨'୯୯
୧୯୮୨-୮୩	..	୩୫'୭୪୨	୧,୦୭୭'୮୭
୧୯୮୩-୮୪	..	୧୨'୪୩୯	୪୯୭'୭୯
୧୯୮୪-୮୫	..	୧୪'୫୭୨	୪୯୯'୮୧

	୧୯୭୯-୮୦	୧୯୮୦-୮୧	୧୯୮୧-୮୨	୧୯୮୨-୮୩	୧୯୮୩-୮୪	୧୯୮୪-୮୫
ସ୍ୱଳ୍ପ ମିଥ୍ୟା	୪୧୦୭	୫୪'୫୮	୫୮'୯୭	୫୯'୨୩	୨୦'୪୦	୫୦୮୨
ମାଧ୍ୟମ ମିଥ୍ୟା	୨୧'୨୪	୧୨'୭୧	୧୦'୫୮	୩୫'୯୧	୧୨'୨୭	୫'୭୧
ବାକି ମିଥ୍ୟା	୧୧'୭୨	୧୦'୧୨	୯'୭୦	୯'୦୦	୭'୩୦	୨'୫୯

ବର୍ଷ	କେତେ ଟଙ୍କା ଧାନ ସଂଗ୍ରହୀତ ହୋଇଛି	ଅନୁମାନିତ ମୂଲ୍ୟ
୧୯୮୦-୮୧	୬,୧୯୯	୬୪-୫୮
୧୯୮୧-୮୨	୨୭,୭୭୨	୪୯୭-୨୦
୧୯୮୨-୮୩	୨୦,୫୫୧	୩୨୪-୩୨
୧୯୮୩-୮୪	୨୭,୩୦୫	୪୮୪-୦୦
୧୯୮୪-୮୫	୨୦,୦୬୪	୨୭୫-୦୦

ସମବାୟ ଚଳି କଲ

ରାଜ୍ୟର ଆଖୁପତ୍ର ହେଉଥିବା ପ୍ରଦେଶରେ ଦୁଇଟି ଚିକିତ୍ସକ
କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି—(୧) ଆଦା ସମବାୟ ଚିକିତ୍ସା କଲେଜ, (୨) ଉପକ୍ରମ
ସମବାୟ ଚିକିତ୍ସା କଲ । ଏହି ଦୁଇଟି ପ୍ରକାର ଚିକିତ୍ସା ନିୟାମକ ଓ
କଟକ ଚିକିତ୍ସା ବଡ଼ାମାଠାରେ ଚିକିତ୍ସକ ସ୍ଥାପନ ହେବା କଥା
ବିଶେଷ ହୋଇ ସେଠାରେ ଚିକିତ୍ସା କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି ।

ଚିକିତ୍ସା କଲେଜର ସ୍ଥାପନା —

ଆଦା ସମବାୟ ଚିକିତ୍ସା କଲେଜ —

ଶାତକ ଉତ୍ସାହ (କୋଲକାତା ଉତ୍ସାହ)

ରାଜ୍ୟରେ ୨୪ ଗୋଟି ଆଦୁ ଉତ୍ସାହର ସଂଖ୍ୟା ୫୩
ଶାତକ ଉତ୍ସାହ ରହିଛି । ସେଥିରୁ କୋଲକାତା ନଗରୀରେ ୧୧
ଶାତକ ଉତ୍ସାହ ପରିଗଣିତ । କୋଲକାତା ଶାତକ ଉତ୍ସାହ
ପରିମାଣ ହେଉଛି ୧୩ । ଏହି ସମସ୍ତ ଶାତକ ଉତ୍ସାହ
କମିଟି ହେଉଛି ୧୧,୨୫୦ ମେଟ୍ରିକ ଟଙ୍କା ୧୯୮୪-୮୫
ଏହି ପରିମାଣ ୧୪,୦୦୦ ମେଟ୍ରିକ ଟଙ୍କା ବୁଦ୍ଧି ହୋଇ ବର୍ତ୍ତମାନ
କମିଟି ୨୫,୨୫୦ ମେଟ୍ରିକ ଟଙ୍କାରେ ପହଞ୍ଚି ପାରିଛି ।

ବର୍ଷ	କେତେ ପରିମାଣରେ ସଂଗୃହୀତ ହୋଇଛି
୧୯୮୧-୮୨	୫,୮୪୭ ମେଟ୍ରିକ ଟଙ୍କା
୧୯୮୨-୮୩	୪,୭୮୧ "
୧୯୮୩-୮୪	୭,୦୯୧ "
୧୯୮୪-୮୫	୭,୨୧୦ "

ଚାଷ କଲ —

ସମସ୍ତ ଯୋଜନା କାଳରେ କଟକ ବିଶ୍ୱ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷାବିଦ୍ୟାଳୟରେ
କାଚା ଉତ୍ପାଦନ ଉପକ୍ରମ ନିର୍ମାଣ (ଏମ୍. ଟି. ଟି.) ଓ
ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ମିଳିତ ପ୍ରୟୋଗରେ ଆରମ୍ଭ ହେବାକୁ
ଯାଇଛି । ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପର ମୂଲ୍ୟ ୮୪୫୦ ଲକ୍ଷ । ଏହି
ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ବିଶ୍ୱାସୀନ ରହିଛି ।

ଖାଉଟୀ ସମବାୟ ଉତ୍ସାହ

ରାଜ୍ୟର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ ସ୍ତରରେ ଗୋଟିଏ
ଖାଉଟୀ ସେବା ସମବାୟ ସମିତି ଗଠନ କରାଯାଇ ସମବାୟକ-
ଠାକୁ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇ ପାରିବେ । ଏବେ ମୁଁ ଗ୍ରାମ
ପଞ୍ଚାୟତମାନ ଗଠନ କରାଯାଇଛି ଓ ଏହି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ
ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତର ସଂଖ୍ୟା ରାଜ୍ୟରେ ହେଉଛି ୪,୩୮୯
ଯେଉଁ ନବଗଠିତ ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତଗୁଡ଼ିକର ସମବାୟ ସମିତି
ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଛି ସେଠାରେ ଏହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଉଛି
ଯେ କିମ୍ବା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇପାରିବ । ନବ ଗଠିତ ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ-
ଗୁଡ଼ିକରେ ୫୬୮ଟି ସମବାୟ ସମିତି ଗଠନ ହୋଇ ପାରିବେ
୧୯୮୫-୮୬ ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ଆହୁରି ୫୦ଟି ସମବାୟ ସମିତି
ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ ସ୍ତରରେ ଗଠନ କରାଯାଇ ଯେ କିମ୍ବା ରଖାଯାଉଛି ।
ସମସ୍ତ ଯୋଜନା ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ସମସ୍ତ ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତରେ
ଏହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବାର ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି ।

ସୁଦ୍ଧା ସରକାରଙ୍କ ସ୍ତରରେ ମଧ୍ୟ ସମବାୟ ଉତ୍ସାହ
ଗୋପାଳ ଶାତକାଳକୁ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ କ୍ରମେ ଯୋଗାଯୋଗ
ସୁବିଧା ଦିଆଯାଉଛି ।

ସୁସମ୍ପାଦନ ଓ ମୁଖ୍ୟୋପାଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ
କରା ନିମନ୍ତେ ଏହା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବ ।

୧୯୮୩-୮୪ ପ୍ରାଥମିକ	ଉପକ୍ରମ ଉପକ୍ରମ	ଉପକ୍ରମ ଉପକ୍ରମ	ମୁଖ୍ୟମାନ (ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ)	ବିକ୍ରୟ/କାର୍ଯ୍ୟ ଉପକ୍ରମ ଉପକ୍ରମ (ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ)
ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରାଥମିକ	୧	୧୮୦	୫୭.୪୭	
ଉପକ୍ରମ	୩	୭୦୪	୨୨,୩୮.୧୫	୧୨,୮୨.୪୦ (ଉପକ୍ରମ)
ଉପକ୍ରମ ଉପକ୍ରମ	୧	୫୧୦	୪,୫୭.୫୭	୧୭.୮୯ (୫୫୫ ଟଙ୍କା ମୁଖ୍ୟ)
ଉପକ୍ରମ	୧	୪୦୮	୮୮.୨୩	୫୦.୧୧ ଟଙ୍କା ମୁଖ୍ୟ
ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରାଥମିକ	୧	୧୦୩	୦.୦୫	୦.୯୯ ଟଙ୍କା ମୁଖ୍ୟ
ଉପକ୍ରମ	୩	୪୭	୧୨.୯୫	
ପ୍ରାଥମିକ	୪୫୨	୨୪,୭୩୫	୨,୩୦.୭୧	୭୭.୩୮ ଟଙ୍କା ମୁଖ୍ୟ
ମୁଖ୍ୟ	୩୪୭	୩୯,୭୩୨	୫,୧୫.୪୨	୨.୫୭ ଟଙ୍କା ମୁଖ୍ୟ
ଉପକ୍ରମ	୧୧୦	୧୯,୪୧୭	୪,୪୮.୨୫	୮.୭୯ (୩୫୩)
ଉପକ୍ରମ	୭୨୯	୧୦,୫୧୨	୨୨,୭୨.୧୯	୧୫.୭୦ ଟଙ୍କା ମୁଖ୍ୟ
ଉପକ୍ରମ ଉପକ୍ରମ	୧	୫୭୩	୩୧.୩୦	୧୩.୩୩ ଟଙ୍କା ମୁଖ୍ୟ
ଉପକ୍ରମ ଉପକ୍ରମ	୧୧୩	୨୪,୨୮୫	୩,୦୭.୮୫	୪,୯୭.୦୩ ଟଙ୍କା ମୁଖ୍ୟ

ନିକଟତମ
ଉପକ୍ରମ ଉପକ୍ରମ ଉପକ୍ରମ, ଉପକ୍ରମ
ଉପକ୍ରମ ଉପକ୍ରମ

ପ୍ରକୃତ ସ୍ୱାଧୀନତା ମିଳେ ନାହିଁ, ମିଳେ ନାହିଁ
ଅନ୍ତରାଳ ଉପକ୍ରମ
୩୩୩୩ ୯.୧୨.୧୯୪୪

୧୯୮୪-୮୫ରେ ନିମ୍ନ ମାଧ୍ୟମିକ ସ୍ତରରେ (୧୧ରୁ ୧୪ ବର୍ଷ) ସମୁଦାୟ ୭,୮୩,୦୦୦ ଡ଼ାକ୍ତରାତ୍ମା ଥିଲେ । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ଆଦିବାସୀ ସଂପ୍ରଦାୟର ଡ଼ାକ୍ତରାତ୍ମା ୯୯,୦୦୦ ଏବଂ ହରିଜନ ସଂପ୍ରଦାୟର ୯୭,୦୦୦ । ୧୯୮୫-୮୬ରେ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରରେ ୫,୯୩,୦୦୦ ହରିଜନ ଓ ୬,୯୫,୦୦୦ ଆଦିବାସୀ ସଂପ୍ରଦାୟର ଡ଼ାକ୍ତରାତ୍ମା ସମେତ ସମୁଦାୟ ୩୨,୫୦,୦୦୦ ଡ଼ାକ୍ତରାତ୍ମା ନିମ୍ନ ମାଧ୍ୟମିକ ସ୍ତରରେ ୧,୦୧,୦୦୦ ହରିଜନ ଓ ୧,୦୩,୦୦୦ ଆଦିବାସୀ ସଂପ୍ରଦାୟର ଡ଼ାକ୍ତରାତ୍ମା ସମେତ ମୋଟ ୭,୯୯,୦୦୦ ଡ଼ାକ୍ତରାତ୍ମା ଶିକ୍ଷାଦାନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି ।

ଯେଉଁ ବାବଦବାବ୍ତିନାମାରେ (୧୧ରୁ ୧୪ ବର୍ଷ) ଆବେଦିତ ସ୍ଥଳରୁ ଆଦିବାସୀ ବା ମଝିରୁ ପୁର ଡ଼ାକ୍ତରାତ୍ମା ଗ୍ରହଣଯାଇଛି, ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟାନ୍ୟ ଉପକ୍ରମ ମାଧ୍ୟମରେ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ୧୯୮୩-୮୪ ପୂର୍ବରୁ ରାଜ୍ୟରେ ୪,୦୦୦ ଗୁଡ଼ିଆ ଡ଼ାକ୍ତରାତ୍ମା ଥିଲା । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ୨,୯୨୯ଟି ପ୍ରାଥମିକ ଗୁଡ଼ିଆ ଓ ୧,୦୭୧ଟି ମାଧ୍ୟମିକ ଗୁଡ଼ିଆ । ୧୯୮୩-୮୪ରେ ୩୦୦୦ (ସହଶ୍ର) ଓ ୫୬୦୦ଟି ଡ଼ାକ୍ତରାତ୍ମା ନାମକ ପ୍ରାଥମିକ ଗୁଡ଼ିଆ ଖୋଲିବା । ସହଶ୍ର ଗୁଡ଼ିଆ (୩୦୦୦ + ୨୯୨୯ = ୫୯୨୯) ଗୁଡ଼ିକରେ ରାଜ୍ୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ୫୦ % ଅର୍ଥ ଖର୍ଚ୍ଚାରେ ଓ ୫୬୦୦ଟି ଡ଼ାକ୍ତରାତ୍ମା ପ୍ରାଥମିକ ଗୁଡ଼ିଆ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରସରକାର ୯୦ % ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ୧୦ % ଅର୍ଥ ଖର୍ଚ୍ଚାରେ । ୧୯୮୪-୮୫ରେ ଆଉ କୌଣସି ନୂତନ ଗୁଡ଼ିଆ ଅଧିକାରୀ ଖୋଲିବା ନାହିଁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱଳ୍ପର ଯୋଗୁଁ ୬୫୬୦୦ଟି ଗୁଡ଼ିଆ ରାଜ୍ୟ ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ରାଜ୍ୟ ଶିକ୍ଷା, ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପରିଷଦ (SCERT) ୮୫୦ଟି (ପ୍ରାଥମିକ ୬୦୦ + ମାଧ୍ୟମିକ ୧୫୦) ଗୁଡ଼ିଆ ନିଜ ଅଧୀନରେ ଥିବା ଶିକ୍ଷକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କ ତରଫରେ ପରିଗଣିତ କରୁଛନ୍ତି । ଅବଶିଷ୍ଟ ଶିକ୍ଷକ ପରିବର୍ତ୍ତନମାନଙ୍କ କ୍ଷତିରେ ପରିଗଣିତ ହେଉଛି । ଏହି ଗୁଡ଼ିଆଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ୧୯୮୪-୮୫ ବର୍ଷରୁ ୧୭୫ ଡ଼ାକ୍ତରାତ୍ମା ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ମଧ୍ୟ ନିୟୁତ୍ତି ଦିଆଯାଇଛି । ଏପରିକି ଏସବୁ ଗୁଡ଼ିଆରେ ପରୀକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି (Evaluation) ସରଳ କରାଯାଇ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ଚଳିତ ବର୍ଷ, କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଏହି ଗୁଡ଼ିଆଗୁଡ଼ିକର ପରୀକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ପଦବୀ ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି । ୧୯୮୪-୮୫ରେ ପ୍ରାଥମିକ ଗୁଡ଼ିଆ ତାଲେ ସମୁଦାୟ ୧,୫୯,୦୦୦ ଡ଼ାକ୍ତରାତ୍ମା ଓ ମାଧ୍ୟମିକ ଗୁଡ଼ିଆତାଲେ ୧,୦୦୦ ଡ଼ାକ୍ତରାତ୍ମା ବାବଦ ପାଠ ପଢ଼ୁଥିଲେ । ୭ମ ଯୋଜନା କାଳରେ ୨୦୦୦ ନୂତନ ପ୍ରାଥମିକ ଗୁଡ଼ିଆ

ଖୋଲିବା ପାଇଁ ୫୦,୦୦୦ ଡ଼ାକ୍ତରାତ୍ମା ଅନ୍ୟାନ୍ୟାନ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ପଦ୍ଧତିରେ ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ।

କେନ୍ଦ୍ର ନିରୀକ୍ଷଣମାନଙ୍କୁ ବାକ୍ସର ଜଣି ସେମାନଙ୍କର ସୁବିଚାର ବକ୍ସରା ଚିକାଷ ଦିଗରେ ବିଭିନ୍ନ ପଦକ୍ଷେପ ମଧ୍ୟ ନିଆଯାଇଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ୨୧ଟି ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇ ପ୍ରବଳ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ଏଗୁଡ଼ିକ ଅଧୀନରେ ମୋଟ ୬,୭୦୦ ଗୋଟି (ପୁରୁଷ ୩୮୭୮ ଏବଂ ମହିଳା ୨୮୨୨ କେନ୍ଦ୍ର) ପ୍ରାଥମିକ କେନ୍ଦ୍ର ବାସ୍ତବ କରୁଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୁଦାୟ ୨,୦୬,୪୧୩ ଡ଼ାକ୍ତରାତ୍ମା କେନ୍ଦ୍ର ନିରୀକ୍ଷଣ (୧,୨୧,୫୩୫ ପୁରୁଷ ଏବଂ ୮୪,୮୭୮ ମହିଳା) ବାକ୍ସର ଖାତା କରୁଛନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟ ୨୫,୧୦୪ ଡ଼ାକ୍ତରାତ୍ମା ଏବଂ ୪୭,୧୮୨ ଡ଼ାକ୍ତରାତ୍ମା ଆଦିବାସୀ ସଂପ୍ରଦାୟର ପୁରୁଷ ଓ ମହିଳା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ବାବଦି ଡ଼ାକ୍ତରାତ୍ମା ଅନୁଷ୍ଠାନ ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ଆସିତ ଅନୁଦାନ ନେଇ ୨୭୦୦ଟି ପ୍ରାଥମିକ କେନ୍ଦ୍ର ତରଫରେ ୮୧୦୦ ଡ଼ାକ୍ତରାତ୍ମା କେନ୍ଦ୍ର ନିରୀକ୍ଷଣକୁ ବାକ୍ସର କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟିତ ଅଛି । ବାବଦି ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ଦିନପାଖି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବାକ୍ସର ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ସର୍ବମୋଟ ୭,୧୨,୬୪୮ ଡ଼ାକ୍ତରାତ୍ମା ନିରୀକ୍ଷଣକୁ ବାକ୍ସର କରାଯାଇ ପାରିବ । କେନ୍ଦ୍ର ନିରୀକ୍ଷଣମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ୧୩୦୦ଟି ବାକ୍ସର ପରବର୍ତ୍ତୀ କେନ୍ଦ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟରେ ବର୍ଷପ୍ରତି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ ସେମାନଙ୍କ କୁରୁତ୍ୱ ଚକ୍ରରୁ ଦୂରରେ ରଖିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେମାନଙ୍କ ବାକ୍ସର ଖାତା କାର୍ଯ୍ୟ ରଖାଯିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଉଛି । ଶିକ୍ଷକ, କାରଖାନା, ଶାଳି ଶାଳିକ ନିରୀକ୍ଷଣ କ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ବାକ୍ସର କରିବା ପାଇଁ ନିଜର ଚିନ୍ତାଧାରାରେ ରାଜ୍ୟରେ ଚିନ୍ତିତ ଶ୍ରମିକ ବିଦ୍ୟାପୀ ଖୋଲିବା ପାଇଁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅଛି । ଏପରିକି ବିଭିନ୍ନ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଛି ।

ଏସବୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ଅନ୍ୟାନ୍ୟାନ୍ୟ ଓ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାର ଅନ୍ତର୍ଗତ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ଉଦ୍ୟମକୁ ଅଧିକତ୍ର ଅଧିକ ଦୃଷ୍ଟି ଦିଆଯାଇଛି । କେନ୍ଦ୍ରସରକାର ମିଳିତ ଆମ ରାଜ୍ୟ ବାବଦି ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୂର୍ବ ଏକ ନିରୀକ୍ଷଣ ମୁକ୍ତ ରାଜ୍ୟର ସମ୍ମାନ ରୂପେ କୁଣ୍ଡି ପାରିବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଏ ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ,
ପ୍ରାଥମିକ ଓ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା, ଓଡ଼ିଶା ।

ଯେଉଁ ନିଆର ପ୍ରକୃତ ଆମ ନିହିତ ଦୁସରୁ ନୟତେ
ତାହା ନିହିତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

"ସାକ୍ଷୀ" କୋମ୍ପ୍ୟୁଟର, ୩.୧.୯୯

ବର୍ମାଣିୟ

ମେକର ପ୍ରଣବ ଉଦାତ୍ତ
(ଅବସର ପ୍ରାଣ)

ମଣିଷର ଜୀବନ ପାଇଁ କରକାରୀ ପୁଷ୍ଟିକର ଖାଦ୍ୟ
ମିଶ୍ର ବୃକ୍ଷାକ୍ଷ, ପକ୍ଷିପରିକାର ଅତ୍ୟଧିକ ଦାନ ପାଇଁ
ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଚଳନ୍ତା ପରିବାରିକ
ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରାୟ ଅସମ୍ଭବ । ଏପରିକି ଆଦିକାଳିନ କାଳରୁଟିଏ
ପିଣ୍ଡ ପୋଡ଼ି ଖାଇବା ଏକ ବିବାହିତା ।

କନ୍ୟାପରିବା ମଧ୍ୟରେ ଶିଳ ଏକ ଉପାଦେୟ ଖାଦ୍ୟ ।
ସମ ଓଡ଼ିଶାରେ କହୁ ପ୍ରକାର ଶିଳ ଗୁଣର ପ୍ରଚଳନ ପଣି ।
ହାତ ବଳ ରରେ ଶାବରତୁରେ ଦିଶିବ ପ୍ରକାରର ଶିଳ ଦିଶିବାକୁ
ମିଳେ ଆଉ ଏକ ପ୍ରକାର ଖାଇର ପଣି ଗୁଣୋତି
ବେଶାୟୁତ ଶିଳ ଅଛି, ଯାହାର ଉଦ୍ଭବ ଦିଶାରେ ନାମ
ହେଉ—ଫୋସ୍କାରପସ୍ (Phoscarpus
Tetragonolobus) । ଓଡ଼ିଶାରେ ଆମେ ଏହାକୁ ବର୍ମା ଶିଳ
ବୋଲି କହିଥାଉ । ପଶୁଚମକର ଓ ମହାରାଷ୍ଟ୍ରରେ ଏହାକୁ
ଚପାଟି ଶିଳ, ଗୋଆରେ ଗୋଆକିଳ, କର୍ଣ୍ଣାଟକରେ ଗାବୁଟି
ବା କାରୁ ଆଉରା ଏବଂ ବର୍ମାଜାତୀୟ ଏହାକୁ ବୁଝି
ବା ପେରେନକାର ଆଉରା ବୋଲି କହନ୍ତି ।

ଏହି ବର୍ମାଣିୟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶିଳମାନଙ୍କ ଠାରୁ ବେଶିବାବୁ
ଧିର ପ୍ରକାର । ଅନେକଟା କରମହା ପଣି ବେଶିବାବୁ ।

ଏହା ସାଧାରଣତଃ ସୁଗନ୍ଧକର ଅଠା ଇଞ୍ଚ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବ ଲମ୍ବା
ଫୋଲିଆ । ଏହି ଅକ୍ଷରଣ ପରିବାରିକ ବିଶେଷ
ବୃକ୍ଷାବଳୀ ଅନେକେ ହୁଏତ ଜାଣି ନାହିଁ । ଲୋଧହୁଏ
ଏହି ଜାତୀୟ ଏହାର ଚକ୍ର ଚକର ଓଡ଼ିଶାରେ ହୁଏ ନାହିଁ
ପ୍ରାଚୀ ବିଦ୍ୟାବର ବିଦେଶୀ ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ଶିଳ ଲାଭକର
ହେବ ମଣିଷରେ ଅସାଧାରଣ ଚିତ୍ତବୃତ୍ତି ଶିଳପୁର ବୋଟାନିକାଲ
ଗାର୍ଡନରେ ଏହାର ପ୍ରଥମ ସ୍ଥଳ କରାଯାଇଥିଲା ଯିଏ
ଏହି ବିଷୟରେ ଶିଳର ଉପାଦାନ ବହୁ ବର୍ଷ ଧରି ଲେଖିବ
ହୋଇ ଆସିଛି । ପଶୁଚମକର ଲବଣପୂର୍ବ ଅକ୍ଷରରେ
ଆବାମ, ମଣିପୁର ଓ ମିଡ଼ୋରାମ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏହାର ସ୍ଥଳ
ବେଦର ଫୋଲିଆ ଆଦିବାସୀମାନେ କରନ୍ତି । ଏବେ
ବର୍ଷର ଲାଭରେ ଏହି ଶିଳର ପ୍ରକୃତ ବୃକ୍ଷାବଳୀ ଉପଲବ୍ଧି
କରି ଏହାର ଚକ୍ର ସ୍ଥଳ ଆକମ କରିଛନ୍ତି । ମହାରାଷ୍ଟ୍ର
ସରକାର ମଧ୍ୟ ଏହାର ପ୍ରକାର ସ୍ଥଳ ଉଦ୍ଭେଦରେ ଏହି ଶିଳ
ମଣି କାଳର ସୁଖାମାତ୍ର ଯୋଗାଇ ଉଦ୍ଭେଦ କରୁଛନ୍ତି ।

ବର୍ମାଣିୟ ଗଛ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶିଳଗଛ ଉପମାନଙ୍କ ପରି
ଲତେ । ଏହାର ଚକ୍ର ଆବାମ ପ୍ରକାର ମଧ୍ୟ ପ୍ରାୟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ଶିଳପତ୍ର ପରି । ସାଧାରଣତଃ ଏହି ଶିଳ ଜୁନମାସର ଶେଷ
ଭାଗରେ ଲତା ଶାଖାଏ, ମାତ୍ର ଉଦ୍ଭେଦିତ ପ୍ରାଣରେ
ଏହାର ଚକର ଲାଭକର୍ତ୍ତା କରାଯାଇପାରେ । ପ୍ରତି ଏକର
ଜମି ପ୍ରାୟ ଦୋଢ଼ିଏରୁ ପଚାଶ ବିଲେଗ୍ରାମ ଶିଳ ମଣି
ପଡ଼େ । ଏହି ମଣି ବେଳେ ଗୁଡ଼ୁ ଗୁଡ଼ୁ ଅକ୍ଷରରେ
ପୋଡ଼ିଦାର ବିଧି ।

ଏହାର ଅତ୍ୟଧିକ ସୁଗନ୍ଧ ଉପାଦିତ ନାଲିଗୋବେନ୍
ଓ ପକ୍ଷିପରିକାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଶମତା ଯୋଗୁ ଏହି ଶିଳଗଛ
ପ୍ରାୟ କହୁ ପ୍ରକାର ମାଟିରେ ହୋଇଥାଏ । ବେଳେ ଅତି
ଆରମ୍ଭେ ମାଟି ବିନା ଅତି ସରଗରିଆ ମାଟିରେ ଏହା ଲଭ
ଲାବରେ ଉଠି ପାରେନା ।

ନିଜ ଗଛରୁ ନାଲିଗୋବେନ୍ ଉପାଦାନକରି ମାଟିକୁ
ସରସ କରିଦାର ଅତ୍ୟଧିକ ଶକ୍ତି ଏହି ଶିଳ ସତ୍ତ୍ୱେ ଏକ ବିଚିତ୍ର
ବିଶେଷତ୍ୱ । ବୃତ୍ତର ଏହା ପାଇଁ ଦୌରାନ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଅର୍ଥାତ୍ ଗୁଣାୟନିତ ଶାରର ଆତୋ ପ୍ରୟୋଗର ହୁଏ ନାହିଁ
ବରଂ ଅତି ନିମ୍ନ ପ୍ରକୃତି ଗଛ ଗଛ ପାଖରେ ଏହାକୁ
ଲଗାଇଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ଯଥେଷ୍ଟ ସାର ଯୋଗାଇ ଉତ୍ପାଦିତର
ପୁଷ୍ଟିସାଧନ କରିଥାଏ । ଏପରିକି ଏହାଦ୍ୱାରା ଗଛ-
ଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରାଣପେଶା ଶରଦ୍ଧା ପରସ୍ପର ଭାବ ଅଧିକ ଚଳ
ପଡ଼େ । ଅତ୍ୟଧିକ ଗାଈରାମିତ ସାର ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା
ପେଟି କମିପୁଣିବର ଉତ୍ପାଦିତା ଏହି ପ୍ରାୟ ସେପ ପାରିଥାଏ,
ଏହି ବର୍ମାଣିୟ ସ୍ଥଳ ଦ୍ୱାରା ଗୁଡ଼ିକ ଶାଳ ପୁଷ୍ଟିର କରି ମାଟି
ଅଧିକ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବତା ସ୍ଥଳ କରେ ।

ଏହି ବର୍ମାଣିୟ ଉପାଦିତ ଆଉ ଏକ ବିଶେଷତ୍ୱ
ହେଉ, ଏହାର କହୁ ଅ-ଶ ଯଥା-ସମ୍ଭବିତ ଗୋଟାଣିର, ମଣି,
ପୁର, ପତ୍ର ଓ ଚକ୍ର ଅତି ପୁଷ୍ଟିକର ଓ ଉପାଦେୟ ଖାଦ୍ୟ ।

ଅର୍ଥାତ୍ ବର୍ମାଣିୟ ଜୀବର ପକ୍ଷରେ କହୁ ଉପକାରୀ ।
ଏହା ଖାଦ୍ୟ ହେଉ ହୁଏ । ଏଥିରେ ଶରଦ୍ଧା ବା ଲାଭ

ପ୍ରୋଟିନ୍, କାର୍ବୋହାଇଡ୍ରେଟ୍ ଏବଂ ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରତିଶାର (Caloric) ଥାଏ । ଏହି ଶିଶୁ ଜନ୍ମିତ ଭାରତରେ ଚରକାରୀ, ଭାତ ଓ ଆଣ୍ଡର ଜରି ଭେଦେ ଖୁବ୍ ଅନୁଭବେ ଖାଆନ୍ତି । ଏହାକୁ ପୋଷ୍ଟି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ ।

କର୍ମାଣ୍ଡିନ ମଣି ସୁପ୍ରାତ୍ନ ଓ ଏହା ତଥା ମତର ପରି ହୁଏ । ଏହି ମଣିରୁ ତେଲ ବାହାରକରି ରାନ୍ଧିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ପୋଷାଦିନ ତେଲରେ ଶରକଡ଼ା କାଢ଼ି ଗରମ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଓ ୧୨'୨ ଲାଗୁ ଚର୍ବିପିତା ପରେ କର୍ମାଣ୍ଡିନ ମଣି ତେଲେ ଶରକଡ଼ା ୪୧'୨ ଲାଗୁ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଓ ୧୧'୯ ଲାଗୁ ଚର୍ବି ଥାଏ । ଏହାଛଡ଼ା ଏହି ତେଲ କ୍ୟାଲସିୟମ୍, ଫସଫରସ୍, ରିଟାମିନ୍ 'ଏ', 'ଡି-୧', 'ଡି-୧୨' ଏବଂ ପ୍ରଚୁର ଆଇରନ୍‌ରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ । କର୍ମାଣ୍ଡିନ ମଣିକୁ ପେଣି ଅଟା ମଧ୍ୟ ବାହାର କରାଯାଏ । ଏହି ଅଟାର ରୋଟି ତେଲ ସୁସ୍ୱାଦୁ ଓ ବୃଦ୍ଧ ପକ୍ଷରେ ଖିଚକର ।

କର୍ମାଣ୍ଡିନ ପ୍ରଭୃତି ଭାବରେ ଜିନା ଚରକାରୀ କରେ ପାଚ-ହଜୁ ପରି ଅସୁବିଧା ସ୍ୱାଦ ମିଳେ । ଏହି ପ୍ରକରେ ଶରକଡ଼ା ପାଚିଲାପାଚି ପ୍ରୋଟିନ୍ ଥାଏ ।

କର୍ମାଣ୍ଡିନ ଜଳଦିଆ ପଦ୍ମରୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ପରି ଭାବି ଜିନା ଚରକାରୀରେ ପକାଇ ରାନ୍ଧି ଖାଇଲେ ଖୁବ୍ ଲଭ ଲାଭେ । ରାନ୍ଧି ଓ ଦୁଦ୍‌ପାନାମଳ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଏହି ଉପାୟକୁ ଖୁବ୍ ଖିଚକର । ଏଥିରେ ଖୁବ୍ ୧୦ ଲାଗୁ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଥାଏ ।

କର୍ମାଣ୍ଡିନ ତେଲ ଆଉପରି ଦେଖିବାକୁ ଏବଂ ଏହା ଅଳ୍ପ ପରିମିତ ସୁସ୍ୱାଦୁ । ଏହାକୁ ଆଉପରି ଭାବି ଜିନା ଚରକାରୀ

କରି କିନ୍ତୁ ଯାଏ । ତାପଜନକ ପ୍ରତିଶାର ଉତ୍ତମ ପ୍ରତି ଶରକଡ଼ା ତେଲରେ ୧୫୦ ବ୍ୟାଗ୍‌ରେ ଥାଏ । ଏଥିରେ ଅଳ୍ପ ଅପେକ୍ଷା ପରିମିତ ପ୍ରୋଟିନ୍ ମଧ୍ୟ ଥାଏ ।

ଏହି ତେଲରୁ କିଛି ଅ-ଶ ନଷ୍ଟାଦି ମାଟିରେ ଖାଦିଦେଲେ ଏଥିରୁ ପ୍ରତି ବର୍ଷ ଗତା ବାହାରେ । ସୁବର୍ଣ୍ଣ-ଆକାଶ ଫସଲ ପାଇଁ ଆଉ ମଣି ବୁଣିବାକୁ ବରକାର ହୁଏ ନାହିଁ ।

ମହାରାଷ୍ଟ୍ରର ଅମରାବତିରେ ଏହାକୁ ନିୟମିତ ସ୍ୱଚ୍ଛ କରି ଖେଳାବାଳା ସ୍ୱାମୀମାନେ ଏକର ପ୍ରତି ପ୍ରାୟ ପ୍ରଭର ହୋଇ କୋ। ପ୍ରତିବର୍ଷ ରୋକିବାର କରନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକ କର୍ମାଣ୍ଡିନ ପକ୍ଷରୁ ଦୁଇଟି ଅକ୍ଟୋବର ଜିଲ୍ଲାଗ୍ରାମ ଜିଲ୍ଲା, କାର୍ବୋ ପ୍ରାମ ମଣି ଏବଂ ୧ କେ. ଜି. ୬୫ ପ୍ରାମ୍ ତେଲ ଆମଦାନୀ ହୁଏ ।

ସ୍ୱାମୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ପ୍ରଚୁର ଏକ ମହାନ ସାମାନ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ କର୍ମାଣ୍ଡିନ ସହ ଏକ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ନାଲିଗୋବେଳ ପ୍ରତ୍ୟେକାରୀ ବାରଖାନା ପଦ୍ମ । ନାଲିଗୋବେଳ ଉପାଦାନ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏହାର ପେଟ-ନିବାରକ ଶକ୍ତି ମଧ୍ୟ ଅସାଧାରଣ । ଏହାପାଇଁ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଦୌଣ୍ଡିଆଁ ତାଳ-ନାଶକ ଶିଷ୍ୟ କରି ଖଟାତ ହେବାକୁ ପଡ଼େନା । ଏହା ମାଟିର ଉର୍ବରତା ବଢ଼ାଏ, ଏହାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅ-ଶରୁ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଓ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଖାଦ୍ୟ ପୋଷାଏ ଏବଂ ରାନ୍ଧିବ ସ୍ୱାମୀର ଧନ ସମସ୍ତ ବଢ଼ାଇବାରେ ମଧ୍ୟ ଯଥେଷ୍ଟ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

ବାସନ୍ତୀ କୁଟୀର
ଚରକାରୀ (ଗୋପାଳସାହି), କଟକ-୨

ଉତ୍କଳ ଆଦି ଗ୍ରନ୍ଥ.....

ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ

ମାଟିଆଣି ଓ ଖାତା ପଦାର୍ଥ ବାଟିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପଦ୍ଧତିରେ
ଚିକିତ୍ସା କରାଯିବ ।

ଅଧୁନିକାବଳୀ ଯୋଗାଣର ବ୍ୟବହାର ଏମାନଙ୍କରେ
ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ । ବୁଧିର ବୁଧିର ଦୁଇ ଶିଳ୍ପ, ପୁରୁଣା ମୂଲ୍ୟ
ଏମାନେ ଯୋଗାଣ କରି ସେ ସବୁ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ।
ପ୍ରତ୍ୟେକରେ ପେଟିଆଣିଟା ମୁଖାପଟା ବ୍ୟବହାର କରିଥାନ୍ତି ।

ଏମାନଙ୍କର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପରିବାରର ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଭ୍ୟ
ସଭ୍ୟର ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ସମୟରେ ପାରିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହି
ସମୟରେ ବହୁ ବାହ୍ୟ ସମସ୍ତଙ୍କ ନିକଟରେ କରାଯାଇଥାଏ ।
ସେମାନଙ୍କ ତାରି (ପୁରୋହିତ) ସଭାମଣିର ନାମକରଣ
କରିଥାଏ । ସେହିଦିନ ଯେତେବେଳେ ଆୟୋଜନ କରି ପରିବାରର
ସମସ୍ତେ ମୁଖାପଟା ପିନ୍ଧିଥାନ୍ତି ।

ଏହି ନାଟିର ସବୁଠାରୁ ଚିନ୍ତାବିମୋହନୀ ଯେତେବେଳେ
ହେଉଛି ସେ କୌଣସି ଲୋକର ସଭାକୁ ନେଇଯିବାପାଇଁ
ସଭାମଣି ନାମକରଣ କରାଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ସମସ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
ମଧ୍ୟରେ ଯା ଓ ପୁରୁଷର ଯୌନ ସଂପର୍କ ଆଦୌ ଗହେ ନାହିଁ ।
ଏହି ନାମକରଣ ସମୟରେ ସେ ନାଟିର ଲବ୍ଧ ଲୋକ ସଭା ପାଇଁ
ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ନାମକରଣ ସମୟ ପାଇଁ
ସେମାନଙ୍କୁ ପରସ୍ପର ସଂପର୍କ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ସେହି
ପରିବାରର ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା ସ୍ପଷ୍ଟ ନ ଥାଏ । ତା'ର ସଭାମଣି
ନାମକରଣ ବିଷୟରେ କରାଯାଇଥାଏ । ଏପରିକି ସଭାମଣି
କିମ୍ବଦନ୍ତୀର ଚର୍ଚ୍ଚାକୁ କିମ୍ବା କିମ୍ବା ଦର୍ଶନ ଯାଏ ଯେ କିଏ
କୌଣସି ପରିବାରର ସଭାମଣିର ନାମକରଣ କରାଯାଇ ପାରେ
ନାହିଁ । ତେଣୁ ଏହି ତାରି ସମୟ ଧର୍ମ ଓ ପୁରୁଷର ଯୌନ
ସମ୍ପର୍କ ନିବନ୍ଧ ହୋଇ ନ ଥାଏ; ପ୍ରତ୍ୟେକ ସେମାନଙ୍କ ସଭାମଣି
ସଂଖ୍ୟା କିମ୍ବା କିମ୍ବା ଦେଖାଯାଏ ।

ଏମାନଙ୍କର ସାଧାରଣ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ କେତେ । ସେହିଠାରେ
ଖାତା ପଦାର୍ଥର ବୁଧିଆ ଓ ପରିବାରର ମଙ୍ଗଳ ହେବା ବୋଲି
ସେମାନେ ମନେକରନ୍ତି । ସେହିଠାରେ କିଛି ଶକ୍ତି ଓ ଚିନ୍ତା କରି
କରି ଶୋଭା ଦାନ କରାଯାଏ । ସେମାନଙ୍କର ଚିନ୍ତା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ
ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି । ଏହି ମଣିଷ, ଚିନ୍ତା କରିବା ହେଉଛି
ସାମାନ୍ୟକାରୀ ।

ଶିକ୍ଷାଦାତା କିମ୍ବା ଏମାନେ ତାହା ନାହିଁ । ସମସ୍ତ ଶିକ୍ଷାର
କେତେକ ପଦ୍ଧତିରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବା ଏହି ପରିବାରର ସେ
କୌଣସି କେତେ ହେଲେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି । ସେମାନଙ୍କ
କାହାଣୀ ନାହିଁ । ତେଣୁ କାହାଣୀର ସମସ୍ତଙ୍କ ସେମାନଙ୍କ
କାହାଣୀରେ ଗୁପ୍ତିତା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଏ । ସେମାନଙ୍କ ଗୁପ୍ତିତା
ବାଧ୍ୟ ଗୁପ୍ତିତା ଏବଂ ପୁରୁଷର ସେ ବାଧ୍ୟତା ଲୋକେ ସେ ବହୁ
ସମୟ ସମୟରେ ମନେରଖି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଧାର୍ମିକ ସମୟରେ ସେମାନେ କିଛି ବାଟି କିଛି ମୁଖାପଟା
ଗୁପ୍ତିତା ଧାର୍ମିକ ସଂସ୍କୃତି କରିବା ସହ ସହ ମୁଖା-
ମାନଙ୍କୁ ଧର୍ମ ଆଣି ଆଣି । ସେମାନେ ବାହାରକୁ ଗହେବେ
ସମସ୍ତେ ଶିଳ୍ପ କରନ୍ତି ଏ ଧର୍ମପାଣି । ବଡ଼, ପାହାଚ,

କାହାଣୀ ନେଇ, ଗୋରୁ, ସଂକଳ୍ପପତ୍ର ଆଦି ବାଧ୍ୟ
ଧର୍ମ ଆଣି ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ କୁଳି ବନ୍ଧୁ କରନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ ଆଦିରେ ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି ଆକଳନ ନାହିଁ ।
କିନ୍ତୁ ସାଧାରଣ ସମୟରେ, ସେ ତାହାକୁ ଧାର୍ମିକ ସମୟରେ
କେତେବେଳେ ବାଧ୍ୟ ବାଧ୍ୟତାରେ କିନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ
ସଂସାର ନାହିଁ ମାଟିଆଣି, ପରିସର ଶିଳ୍ପ କିନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ
ସେମାନଙ୍କଠାରେ ଦେଖାଯାଏ । ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କ
ଏମାନଙ୍କ କିନ୍ତୁ ପଦ୍ଧତି ଅଟେ । ପୁରୁଷ ସାଧୁ କିନ୍ତୁ
ନେତୃତ୍ୱରେ ପରେ ଶାନ୍ତି ଦେବା ପାଇଁ କିନ୍ତୁ ଧାର୍ମିକ ମନେ
ଆମ୍ଭ ପୁରୁଷ ନିକଟକୁ ଗୁପ୍ତିତା ପାରେ । ଏହିପରି ସେମାନେ
କାହିଁରେ ଶିଳ୍ପ ଧାର୍ମିକ ନିଶ୍ଚୟ ନାହିଁ । ସର୍ବତ୍ର ସେମାନେ
ସଂସାରର ଧର୍ମ ଦେଖ ପରେ ମଧ୍ୟ ସାଧୁ ଏକ ପୁରୁଷ
ପଦ୍ଧତି ଧର୍ମ ଦେଖେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସମୟରେ ନେଇ ସେହି ପୁରୁଷ
ସମୟ ପାହାଚରେ । ଏହିପରି ତା ପୁରୁଷା ଧାର୍ମିକ
ଧର୍ମପାଣି କରେ ନାହିଁ ।

ସେମାନଙ୍କ ପରିବାରରେ ଧର୍ମ ଶିଳ୍ପ ଧର୍ମ ସେମାନଙ୍କ
ସେମାନଙ୍କ ଆନନ୍ଦ କହିଲେ ନ ଗଲେ । ପୁଅଟିଏ ଧର୍ମ ନାହିଁ
ଧର୍ମ ଦେଖେ ସେମାନଙ୍କ ମନରେ ଧର୍ମପାଣି ଦେଖାଯେ
ନ ଧର୍ମ । ଧର୍ମଟିଏ କିନ୍ତୁ ଦେଖାଯାଏ ସେମାନେ ମନେ କରନ୍ତି
ସମୟ କାହିଁକିଏ ଆଦି ଧର୍ମ । ସାଧାରଣତଃ ଧର୍ମପାଣି
କିନ୍ତୁ ପରେ ଧର୍ମ ସମୟ ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଏମାନଙ୍କ ପରିବାରର ସେ କୌଣସି ଧର୍ମ ସେ କୌଣସି
ଧର୍ମରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହେଲେ ବାହାରର ଧର୍ମ କିଛି ବ୍ୟବହାର
କରି ନାହିଁ । ନିଜେ କାହିଁକିଏ ଦେଖାଯିବା ବ୍ୟବହାର
କରି । ପ୍ରତିତ୍ର ସେ ଦେଖାଯିବାରେ ଧର୍ମ ଧର୍ମ ନାହିଁ, ତେଣୁ
ସେମାନେ କାହିଁକିଏ କିନ୍ତୁ ଧର୍ମ ସେମାନଙ୍କ କାହାଣୀରେ
କାହାଣୀର ତାହା ଦେଖାଯାଏ ପ୍ରାର୍ଥନା କରନ୍ତି । ସେମାନେ
ସେମାନଙ୍କର କିନ୍ତୁ ସେ, ଦେଖାଯାଏ ହେଉଛି ନାହିଁ
ପରିବାରର ପ୍ରାଣକର । ତାହା ପ୍ରାଣକର କରେ ସେ ନିଜ
ଧର୍ମ ଧର୍ମ କରନ୍ତି । ଏହି ଦେଖାଯାଏ ପ୍ରାର୍ଥନା
ସମୟରେ ବାଧ୍ୟ ଓ ବାଧ୍ୟ ନିମିତ୍ତ କାହିଁକିଏ ଧର୍ମ
ସଦା କରିଥାନ୍ତି । ପ୍ରତି ପରିବାର ମଧ୍ୟକୁ କରେ ପୁରୁଷ ଧର୍ମ
ନାହିଁ ପୁରୁଷା କରୁଥାନ୍ତି । ସେ ପରିବାରର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ପରି ଧର୍ମ ଧାର୍ମିକ ନାହିଁ ।

ପ୍ରତିଦିନ ସକଳ ସେମାନେ ସର ନିକଟରେ ଧର୍ମ ଧର୍ମ
କୌଣସି ସମୟ ଦେଖେ ମନେକରି କୁଳା, ଧର୍ମ ଧର୍ମ
ପୁରା କରନ୍ତି । ପ୍ରସାଦ ଦେଖେ ପରେ ଧର୍ମପାଣି ଧର୍ମ
ଧର୍ମ କାହିଁକିଏ ଧର୍ମ ପଦ୍ଧତି ।

ପରିବାରରେ ଏପରିକି କୁହାଯାଇ ପାରେ ଧର୍ମ ଏ କାହିଁକି
ସମସ୍ତେ ଧର୍ମପାଣି । ପରିବାରର ସମସ୍ତେ ଧର୍ମ
ସଂସାର ଧାର୍ମିକ ନା କୌଣସି ଧର୍ମରେ ଧର୍ମ କରନ୍ତି ।
ପୁରୁଷା ପାତନ କରିବା ଏମାନଙ୍କର କୁଳ ହେଲେ ପୁରା କରନ୍ତି
ପରିବାର ପୁରୁଷା ଧର୍ମରେ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ । ଏହି କାହିଁକି
ଧର୍ମପାଣି ଧର୍ମରେ ଦେଖାଯାଏ ମୁଖ ନ ହେଲେ ପୁରା ପରିବାର
ଦେଖି ହେଲେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରି ନାହିଁ ।
ବ୍ୟବସାୟ ସହକାରୀ ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟରେ ଧର୍ମପାଣି କିନ୍ତୁ
ପୁରୁଷା କିନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ ୨୨୦୦୦୦ (ସଂସ୍କୃତ ନ)

ସାରୀ ପୋକଳା ଜାବର ଖଟି ପାଇଁ ୩୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମଧୁର
କରିବାରେ ପ୍ରସ୍ତାବ ମଧ୍ୟ ରହିଛି ।

ସରକାରଙ୍କ ଚିଠିଆ ରାଜା ସରକାରୀ ରାଜା ବୃତ୍ତେ ବ୍ୟବହାର
କରିବା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଏହି ବିଭାଗର
ପ୍ରମୁଖୀତ ଉପବିଭାଗ ବିଶେଷ ଚକ୍ରପୁରୀ ପ୍ରକାଶ କରିଅଛି ।
ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କର ବ୍ୟବହାର ଉପଯୋଗୀ ଏବଂ
ଶୁଦ୍ଧ ହୋଇ 'ପ୍ରଶାସନ ଶବ୍ଦ ହୋଇ' ପ୍ରକାଶ ଏବଂ ପ୍ରକାଶିତ
ହୋଇ ସରକାରୀ ବସ୍ତ୍ର ମାନଙ୍କରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି । ବିଭିନ୍ନ
ବିଭାଗର କେତେକ ଅନୁବାଚକଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ମତ ଦେବାରେ
ଏକ ବିଶେଷ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ମାଧ୍ୟମରେ ୨୨ କଟା ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗୀୟ
କର୍ମସୂଚୀ ମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ମତ ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଏ ସଂପର୍କରେ ବିଭିନ୍ନ
ବିଭାଗରେ ବ୍ୟବହାର ସରକାରୀ ତାଲିକା ପତ୍ର ଓ ପର୍ଯ୍ୟାୟ
ଚିଠିଆରେ ଅନୁବାଚ କରାଯାଇଛି । ଚର୍ଚ୍ଚନାକୁ ପୁଣି ୧.୧୫୪ଟି ପର୍ଯ୍ୟାୟ
ଚିଠିଆ ଅନୁବାଚ ରହିଛି ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ ପର୍ଯ୍ୟାୟକୁ ଅନୁବାଚ କାର୍ଯ୍ୟ
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଛି । ଆଗରୁ ଗୁଡ଼ିକର ଅନୁବାଚର ସୁବିଧା ପାଇଁ ଆଗରୁ
ଉଚ୍ଚ ଶ୍ରେଣୀରେ ଏକ ଅଭିଧାନ ପ୍ରସ୍ତୁତି କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଛି
ଆଗରେ ରହିଛି ।

ବିଧି ବିଭାଗର ଅଧୀନରେ ପରିସ୍ପଷ୍ଟିତ କେତେକର ଓ ଖ୍ୟାତ
ସଂଗ୍ରାମୀଣ ସୁପରିସ୍ପଷ୍ଟିତ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି ।
ଏ ସଂପର୍କରେ ଏକ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଗତଣା କେଉଁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ
ମନ୍ଦିରରେ ହୁଏ । ଗାପନ । ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଷରେ ହୁଏ । ମାଧ୍ୟମରେ
ଟ ୪୧,୧୨,୭୧୧.୭୫ ପଇସା ଏବଂ କେତେକ ସୁନା ଓ ରୂପା
ଅବକାର ସଂଗ୍ରହୀତ ହୋଇଛି । ଏହି ଅର୍ଥକୁ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଜମା ରଖି
ଚଳିର ସୁଧ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ୪୫ ଲାକ୍ଷ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ସଂସ୍ଥା
ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଅନୁବାଚ ଦେବାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ।
ଅବଶିଷ୍ଟ ସୁଧର ଶତକଡ଼ା ୫୦ ଲାକ୍ଷ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର ପାଇଁ
ବିଆପିତା ଉପରେ ଘଟେ ତାଙ୍କ ୫ ଲାକ୍ଷ ସେବକମାନଙ୍କର ମଙ୍ଗଳ
ପାଇଁ ନିୟୋଜିତ ହେବ ।

ପୁରୀର ଚାପିଆଡ଼ାମାନଙ୍କର ରହିବା ସୁବିଧା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ
ଧର୍ମଶାଳା ଗଠିଆ କରିବା ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ସଂସ୍ଥା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
ପାଇଁ ଏକ ପାଣି ଗପର ପ୍ରକାଶ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ।
ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରରେ ସୁପରିସ୍ପଷ୍ଟିତ ପାଇଁ ଏକ ଶ୍ରାବଣ କମିଟି
ଗଠିତ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ଉଚ୍ଚ କମିଟିର ସୁପରିସ୍ପଷ୍ଟିତ ଜମେ ଓ କୋଟି
ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର ଦେବାର ଶ୍ରୀବତ୍ସ ଓ ଚାନ୍ଦିନୀ
ମନ୍ଦିର ସୁପରିସ୍ପଷ୍ଟିତ ପାଇଁ ପ୍ରତି ବ ରହିଅଛି । ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ
ଉପ ଯାତ୍ରା ପାଇଁ ଏବଂ ମନ୍ଦିର ପରିସ୍ପଷ୍ଟିତ ପାଇଁ ଉପାଦାନ ୩
ଲକ୍ଷ ୫୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ଓ ୮ ଲକ୍ଷ ୩୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ସରକାରୀ
ଅନୁବାଚ ଆକାରରେ ଦିଆଯାଇଅଛି ।

ଆନ୍ଦୋଳନ ବର୍ଷରେ ବିଭିନ୍ନ ଶ୍ରେଣୀ ମଠ, ମନ୍ଦିର ଓ ଧର୍ମାନୁଷ୍ଠାନ-
ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସରକାରୀ ଅନୁବାଚ ଆକାରରେ ୧୫ ଲକ୍ଷ ୩୨ ହଜାର
ଟଙ୍କା ଉଚ୍ଚ ଅନୁବାଚ ସୁବିଧାର ମରାମତି ଓ ରକ୍ଷାବେଶ ପାଇଁ
୭ ଲକ୍ଷ ୮୩ ହଜାର ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟ ମଧୁର କରାଯାଇଛି ।

ମୁସଲମାନ ଅନୁବାଚସୁବିଧା ପାଇଁ ୩ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅତିରିକ୍ତ
ଅନୁବାଚ ଦିଆଯିବା ଦ୍ୱାରା ୨୨ ଗୋଟି ଅନୁବାଚ ଚକ୍ରପୁରୀ ଉପବିଭାଗ

ମ୍ୟାରି କ ନମ୍ବୁ ନିକଟରେ ଓ ସହକରକ୍ଷ କରାଇବା ପାଇଁ
ସରକାରଙ୍କ ସଂକଳ୍ପର ପ୍ରଥମ ପୋଷାକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ
ଉଚ୍ଚ ଆମ ସରକାର ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଆଦିବାସୀ ଚକ୍ର
ପ୍ରକାଶ ମାନଙ୍କରେ କେତେକ ବିଶ୍ୱର ବିଭାଗୀୟ କୋର୍ଟ ଖୋଲି
ହେଇ । ସେହି ଜମରେ ପ୍ରଶାସନୀ ବିଭାଗ ଏକ ବୃତ୍ତ ବିଶ୍ୱର
ବିଭାଗୀୟ କୋର୍ଟ ବୃତ୍ତ ପରିସ୍ପଷ୍ଟିତ କରାଯାଇ କେତେକ ବିଭା
ଗର କୋର୍ଟ ଗଠିତ ହୋଇଅଛି । ସେହିପରି ସମସ୍ତର ବିଭାଗ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ଠାରେ ଏକ ସରକାରୀ କୋର୍ଟ ଗଠିତ କରାଯାଇଛି ।
କୋଷାପ୍ରକାଶ ବିଭାଗ ଆଦିବାସୀ ଚକ୍ର ମାନଙ୍କ ମନ୍ଦିର ଅନ୍ତର୍ଗତ
କୋର୍ଟ ଏକ ସୁବିଧା ମୁନିଷ୍ଟ କୋର୍ଟ କରାଯାଇଛି ।

ବିଶ୍ୱର ବିଭାଗୀୟ କୋର୍ଟ ମାନଙ୍କର ସୁପରିସ୍ପଷ୍ଟିତ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ
ବେଶରା ରହି କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କୋର୍ଟ ପ୍ରତି ସୁବିଧା
ସଂଗ୍ରହୀତ, ନୂତନ କୋର୍ଟ ଗଠି ନିର୍ମାଣ ପ୍ରଭୃତି କାର୍ଯ୍ୟ ହାତକୁ
ଲେଉଟାଇଛି । ଆନ୍ଦୋଳନ ବର୍ଷରେ କେତେକ ବିଭାଗ କୋର୍ଟ ଠାରେ କୋର୍ଟ
ସୁବିଧା ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି ଏବଂ ନବବିଭାଗରେ ଏକ ଚକ୍ର
ପ୍ରାଧିକାର ନିର୍ମାଣର ଶୁଭାଶ୍ରମ ହେଉ ପାଇଁ ଆଗରେ ରହିଛି ।
ସୁପରିସ୍ପଷ୍ଟିତ ଠାରେ କୋର୍ଟ ସୁବିଧା ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ପ୍ରାୟ ପରିବାର ଉପରେ
ଏବଂ ଉଚ୍ଚକୋଷ୍ଠର କେତେକର କର୍ମସୂଚୀର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର
ବିଭାଗ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟ କରାଯାଇଛି । ଏ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ

ନେତୃତ୍ୱ ଏବଂ ଚଳିତ ବର୍ଷ ସେହିପରି ଭାବରେ ଅନୁମାନ ଦେବାକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ରହିଅଛି ।

ବିଧି ବିଭାଗର ଅଧୀନରେ ସ୍ୱାମୀଚିତ୍ତ ମ୍ୟାଣ୍ଡ ଉପସ୍ଥାପନ କରି ପାରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନେଇ ଗର୍ଭିତ ହୋଇଥିବା ରାଜ୍ୟର ଗରିବଙ୍କୁ ଆନନ୍ଦପୁର ସାହାଯ୍ୟ ସଂଘା ତିନୋଟି ଭେଦଭେଦ ନାହିଁ ଆନ୍ଦୋଳନ ଦର୍ଶରେ କରିପାରିଅଛି । ଏହି ସଂଘର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ ରାଜ୍ୟ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ ଡି.ଏ.ଏ. ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ ମୁଖ୍ୟ ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱରୀ, ସେନାନାଥଙ୍କ ବହୁମୁଖ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ ସହାନୁଭୂତି ଦ୍ୱାରା ସଂଘାଗୁଡ଼ିକୁ ଶୁଦ୍ଧ ଭୋଗପ୍ରଦ କରାଇ ପାରିଛନ୍ତି । ସମାଜରେ ଦୁର୍ବଳ ଓ ଗରିବ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସେନାନାଥଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପର୍କରେ ସଚେତନ କରାଇବା ପାଇଁ ଉକ୍ତ ସଂଘା ତିନୋଟି ଚପୁରା ପ୍ରକାଶ କରିଅଛି । ଏଥିପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଅଫିସରୀ ଅଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ ପ୍ରଶଂସାରେ ସରକାରୀ କର୍ମୀଙ୍କୁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସାମାଜିକ ଦାୟିତ୍ୱ ବିଷୟରେ ସଚେତନ କରାଇବା ପ୍ରଦକ୍ଷେପ ମିଳିପାରେ । ରାଜ୍ୟରେ ଗରିବ ଓ ଦୁର୍ବଳ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକମାନଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ଏକ ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଉପରୋକ୍ତ ସଂଘା ବିଶାଳ କରିଛନ୍ତି, ଯାହା ତି ତିନୋଟିରୁ ବାଟ

ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ୩୦ ବର୍ଷ ଆରମ୍ଭ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ କରିଥା

ଉପରୋକ୍ତ ସଂଘା ରାଜ୍ୟରେ ଲୋକ ପଦାର୍ଥର ଗଣି ମଫସଲ ଅନ୍ତର୍ଗତମାନଙ୍କରେ ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ମାଲି ମଜଦୁରୀର ଆପୋଷ ସମାଧାନ ପ୍ରଦକ୍ଷେପ ନେଇଛନ୍ତି । ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନ ବର୍ଷ ବିଧି ବିଭାଗ କରିଥାରେ ୬ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ କର୍ମୀ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ମଧ୍ୟ ଏକ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦେଇ ଅଛନ୍ତି ।

ଉପରୋକ୍ତ ସଂଘା କରିଥାରେ ଗରିବ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଁ ୧୯ ହଜାର ୪୯୮ ଟଙ୍କା ଦାନକାର ଏବଂ ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ୧୪ ହଜାର ୧୮୮ ଟଙ୍କା ଦାନକାର ହୋଇଛି । ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ୪,୫୬୮ ଟଙ୍କା ଗରିବ ଏବଂ ୨,୩୩୩ ଟଙ୍କା ଦାନକାର ମାନବଠାରୁ ମିଳିଥିଲା । ମିଶ୍ରପଦାର୍ଥ ନିରାମାଣଙ୍କର ସଂକଳ୍ପାବଳୀର ମାନବ ମଧ୍ୟରେ ୨,୨୦୭ ଅଟେ ।

ଏକ.ଏସ୍.ଏସ୍. ଅଧିକାରୀ ଓ ଗୁଡ଼ମାନଙ୍କ ସହଯୋଗ ସ୍ୱପ୍ନାବଳୀ ଶ୍ରୀ ଗୁଡ଼ମାନଙ୍କ

ବିଜୟସ୍ତ୍ରୀ ସ୍ତ୍ରୀସ୍ତ୍ରୀ

କେ ଧୂରୀ ଗୋରବର ମିଶ୍ର

ଅଗଣ୍ୟର ଅରଣ୍ୟ କୋଳରେ ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ମୂଳ ପ୍ରାଣୀକଣ୍ଠର ସହିତ ଯେ ପଶିବିତ ବୋଲାଇ କେତେ ମନମୁଗ୍ଧକର ସେହି ପରିବେଶ, କେତେ ନିଶିତାଶୀତ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାଣସହିତ ନିବିଡ଼ ସଂପର୍କ ଓ କେତେ ଜନନୀୟ ସେମାନଙ୍କର ଅବସ୍ଥା । ହଜାହାର ୫୦୦ ମିଥୁନ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଉତ୍ପତ୍ତିରେ କାବନର ପ୍ରଥମ ଉଦ୍ଭବ ହେବା ଦିନକୁ ଜନମୁଖ ରାବେ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ପରିସ୍ଥିତି ସହିତ ଖାସ ଖୁଆଇ ଚଳିଯାଇବା ଭଳି ଅଧିକତ୍ର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଉପଯୋଗୀ କାବନର ଜନବଂଶୀୟ ହୋଇ ଅବୁଝା । ଏହି ଧାରାରେ କେତେ ବଂଶ ଲୋପ ପାଇଗଲେ ଓ କେତେ ନୂତନ ବଂଶ ବଞ୍ଚିପାରି ରହି ଯାଇଛି । ମନୁଷ୍ୟ ହିଁ ଏହି ପ୍ରାଣୀଜଗତର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶ୍ରେଷ୍ଠତମ ଯୁକ୍ତି ଓ କାବନ ସଂଗ୍ରହରେ ଅବଶ୍ୟକ ଆଦର୍ଶ ନିଆଇ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ସହାୟତାରେ ବେକାର ଅପୂର୍ବ ସାମର୍ଥ୍ୟ ବାରି ରହିଛି । ଦୁଃଖର ଦିଶୁଛି ଏହି ଯେ, ସେ ଏହି ଅସାଧାରଣ ଶକ୍ତିକୁ ପ୍ରାକୃତିକ ବିବର୍ତ୍ତନର ଧାରା ପ୍ରତିହତ କରିବାରେ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାରେ କୃଷ୍ଣାବୋଧ କରୁନାହିଁ । ଏହାହିଁ ପ୍ରାଣୀ ଜଗତ ପ୍ରତି ବିବିଧାନ୍ତ ପ୍ରଥମ ଓ ପ୍ରଧାନ ବିପତ୍ତିର ଶାନ୍ତତା ରୂପେ ଦେଖା ଦେଇଛି ।

ପୂର୍ବରୁ ବଣ୍ୟ ପ୍ରାଣୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଜିଜ୍ଞେଷା ପୂର୍ଣ୍ଣସାରିତା, ଶୁଦ୍ଧ ବ୍ୟାଘାତର ସଂପର୍କ, ବିବର୍ତ୍ତନର ନୂତନ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରଭୃତି ବିପଦର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିଲେ ମାତ୍ର ବିପତ୍ତିର ଶରୀରୀୟତାକୁ

ସେମାନେ ଯେଉଁ ଉଚ୍ଚମର ବିପତ୍ତିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିଲେ ତାହା ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ବିପଦଜନକ । ଏହି ବୃଦ୍ଧିର ବର୍ତ୍ତମାନ ନିଜ ପ୍ରାଣୀ-ସମାଜ ଆଗରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଦେଉଛି ଯେ ଆମର ଏହି ପଶୁପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଏହିପରି ବିପତ୍ତିର ଧୂସ ହେବାକୁ ଛାଡ଼ି ଦେବା ନା ସେମାନଙ୍କୁ ଆମର ପାତ୍ର-ପରିଚ୍ଛା ଏବଂ ଆମର ସମସ୍ତ ସ୍ୱପ୍ନର ଅନୁବିବିକ୍ଷଣ ସେମାନଙ୍କର ଦୁଃଖା ଦଶରେ ଦିଶି ପଡ଼ିଥାଉ ନେବା ?

ବନ୍ୟଜନ୍ତୁ ସଂରକ୍ଷଣ ପ୍ରଣାଳୀକୁ ଏହି ଭାବରେ ବିଶ୍ଳେଷ କରାଯାଇ ପାରେ । ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀମାନେ କେ କାହିଁକି ଲୋପ ପାଇଯାଇଛନ୍ତି ? ଆମେମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ଏହି ଧୂସ ନଷ୍ଟରୁ କାହିଁକି ରକ୍ଷା କରିବା ଏବଂ ଯଦି ରକ୍ଷା କରିବା, ତେବେ ଏ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ କିପରି କୃତକାରୀ ହେବା ?

ପ୍ରଥମ ପ୍ରଶ୍ନଟିର ଉତ୍ତର ଏତେ ସହଜସାଧ୍ୟ ନୁହେଁ । ମଣିଷ ସମାଜ ଅତୀତକାଳରେ ପଶୁପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଉପରେ କିପରି କିପରି ନିର୍ଭରଶୀଳ । ତିନିନି ରକମର ମାଛ, ମାଂସ, ଅଣା, ଚନଡ଼ା ପ୍ରଭୃତି ଆମର ନିତ୍ୟ ବ୍ୟବହାରୀ କିଛିରେ ଅନ୍ୟତମ ହେବାନାହିଁ । ଆମର ଅବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ ବେଳେ ସେମାନଙ୍କର ବଂଶବୃଦ୍ଧିର ଆବଶ୍ୟକତା ରଥା ଆମେ ବିଶ୍ୱରୂପେ କେଉଁ ନ ଥିବାକୁ ଏଥିରେ ତୁଚ୍ଛପ୍ରତି ଶୀଳତା ଲୋପପାତ୍ରୀ ହୋଇଥାଏ । ୧୮୦୦ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ ବେଳେ ଦେଶ-ପାଇଁ ଗୁଆ ୫୦ଟି ଦିନର ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ପ୍ରାଣୀ ଓ ବହୁ ପ୍ରକାରର ପକ୍ଷୀ ଏହି କାରଣରୁ ଲୋପ ପାଇଗଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନର ଦୃଶ୍ୟ ବେଳେ, ଆମର ନାଶାନ୍ତରେ ହୋଇଯି ପକ୍ଷୀ ଏପରିକି ମୃତ୍ୟୁ ଏ ମଧ୍ୟ ବେଳେ ତୁ ପାଇବେ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୁଦାୟ ତିନିମାତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ବହୁତ କମର ରହି ସେହିପରି ଅନୁସୂଚିତ ଭାବେ ଛାଡ଼ାଡ଼ି ଯାଉ ପ୍ରାଣୀ ସଂଖ୍ୟା ହୁ ହୁ ହୁ ହୁ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ଲୋପ ଶୀଘ୍ର ଯାଉ ଧାରଣହୀନ ହେଉ ଓ ଲୋପ ଏହି ପ୍ରାଣୀଗଣଙ୍କୁ ମାନେ ଓ ଆମ କେତେକ ସମ୍ପର୍କରେ ବହୁ ମାରଣୀ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ୍ୟର ବିଷୟ ଏହି ଯେ କେହିର ଶୀଘ୍ର ଏକ ପ୍ରକାର ବ୍ୟବସାୟ ହୋଇଯି ରହି ଓ ସେଥିପ୍ରତି ଆମର ସାମାଜିକ ଚେତନା ସେହିକି ତୁ ପ୍ରତି ଓ ତୁତ ହେବାକଥା ତାହା ହୋଇନାହିଁ, ଏହା ଯେ ଏକ ଆମ ଜିନିଷ ଅପରାଧ ଏହି ଭାବ ଯୁକ୍ତି ନହେଲେ କେବଳ ଆମର ବ୍ୟବସାୟ ଏକାକି କାହା ଚଳି ଚାଲିଯେବା ନାହିଁ । ବନ୍ୟଜନ୍ତୁ ସଂରକ୍ଷଣ ବିଷୟେ ଏହାହିଁ ସର୍ବ ପ୍ରଥମ ଆବଶ୍ୟକତା । ହିଁଜାଣି ଧାରଣ ହେବା କମର-ସାଧ୍ୟ କି ଓ ଜଗତ ଉପରେ ତାହାର ପ୍ରତିକୃତ ପ୍ରଭାବ । ଜନବଂଶୀୟ ଜନସଂଖ୍ୟା ନ ସମ ସମାନ ନିମନ୍ତାଣି କଷ୍ଟକଳର ସହାୟତାରେ ପ୍ରାକୃତିକ ପ୍ରାଣୀସମାଜ ସଂକ୍ରାନ୍ତି ହୋଇଯିବ ତେ ଭାବି ଶିକାରୀଗଣ ସହିତ ଭାବି ଆସୁଛି ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ଅଭିଭାବନା ସହା ଓ ସ୍ୱରକ୍ଷା ଦମର ଆଭିଷେଦ । ଏପରିକି ଗୁଁ ବେଳେ କେତେ ସେମାନେ ଜନସହା ବିପତ୍ତିର ପ୍ରକାର ବିପଦ ଦୃଶ୍ୟ କରୁଥାନ୍ତି । ତୁଳସୀର ଉତ୍ତମାଦିତ ପଶୁମାନଙ୍କର ଅସ୍ୱାଭାବିକ ବ୍ୟବହାର । ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱାଭାବିକ ସେହି ଏକ ଜଗତର ସ୍ୱରକ୍ଷା ରୁଣି ଉପରେ ଓ ଶାନ୍ତ୍ୟ ଉପରେ । ଏହି ଜନବଂଶୀୟ ସ୍ୱାଭାବ ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ହ୍ରାସର ଅନ୍ୟ ଏକ କାରଣ । ଏତଦନ୍ତର୍ଗତ ହେଉ, ମେଣ୍ଟ ନାମେ ଶାନ୍ତର ସ୍ୱରକ୍ଷାମାନଙ୍କର ବହୁତ ଶକ୍ତି ସାଧନ କରିଥାଆନ୍ତି ଓ ଉପର ସମୟରେ ଉତ୍ତମାଦିତ ପଶୁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟମରେ ବନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀମାନେ ବିଶ୍ୱରୂପେ ଓ ସମସ୍ତ ଲୋକ ପ୍ରଭୃତି ସାଂସାରିକ ସଂସାରର ଲୋଭାହାରୀ ଅହାତ ହୋଇ ମୃତ୍ୟୁ ମୁଖରେ

ପଦ୍ମ । ଅନ୍ତେ ଏହିଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଭାରତୀୟ ଜନ୍ତୁର
ନିକଟସ୍ଥେ ଚୋର ଆକ୍ରମଣରେ ଅନୁଜ୍ଞାନ ହୋଇଥିଲେ ।
ସେତେବେଳେ ଚଳେ ସୁନ୍ଦରୀ ସୁନ୍ଦରୀଙ୍କ ପ୍ରାଣ ଉଦ୍ଧାର
ମଧ୍ୟ ଏହି ଭୋଗ ଆକ୍ରମଣରେ ଉଦ୍ଧାରୀ ହୋଇ ବଞ୍ଚିଥିଲେ ।
ଚତୁର୍ଥୀ, ସ୍ବାମୀଙ୍କ ଡାହାଣପଟର ଉପ ଓ ଡାହାଣପଟର ସମ୍ମୁଖ
ଭାଗରେ ଅନୁଜ୍ଞାନ ନ ବଞ୍ଚି ଯେତାରେ କୌଣସି ଜୀବନକୁ
ଶାକାର ବା ଓ ଅନ୍ୟ ଉପାୟରେ ସଂଖ୍ୟା ହାସଲ କରାଯେବା
ଯେତେବେଳେ ଉପକାରର କୌଣସି ନୁହେଁ ନାହିଁ ଓ ଏହି ଶକ୍ତିର
ମଧ୍ୟ ସେତେବେଳେ ଉପକାରର ହୋଇପାରେ । ଏହାର କହୁ
ହୁଏତ ଉଚିତ । ଏହାରେ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ଶକ୍ତିର ଆକ୍ରମଣ
ଏକ ଉଦ୍ଧାର ଆକ୍ରମଣ ନୁହେଁ । ଆକ୍ରମଣର ଉଦ୍ଧାର
ପ୍ରୋତ୍ସାହନ କୃତ କେତେକ କେତେକ ଉଦ୍ଧାର ପ୍ରୋତ୍ସାହନ
କରା ଯାଆନ୍ତି । ତାହାର ଉଦ୍ଧାର କାଳରେ ଆକ୍ରମଣର
କାଳକାଳ ମାନ୍ୟତା ଅନ୍ତରେ କାଳ କହୁଥିବା ଏକ ପଦ୍ମର
ସୁନ୍ଦର ପରିଧର ବଂଶର ଶକ୍ତିର ଆକ୍ରମଣରେ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ
କୃତ କେତେକ ଅନୁଜ୍ଞାନ କେତେକ ସେମାନଙ୍କୁ ମାରି
ଶାକାର କରିବା ପ୍ରମ ଓ ଯେତା ଉଦ୍ଧାରକୁ ଧ୍ୟାନ କରିଦେବା
ପାଇଁ ଅନୁମତି ନିଆଯାଇ ମାତ୍ର ଯାହା ଏକ ଆଶା
କରାଯାଉଥିଲା, ତାହା ସେମାନଙ୍କୁ । ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାକୃତିକ
ଶାକାର ବଂଶ କେତେ ପାଇଁ ଉଦ୍ଧାର ସେମାନେ ଶାସ୍ତ୍ର ଶାସ୍ତ୍ର
ଅଭ୍ୟାସକୃତ କୃତେ ଉଦ୍ଧାର ନୁହେଁ ଓ ଉଦ୍ଧାର ଶାସ୍ତ୍ର
ସେମାନଙ୍କର ସୁନ୍ଦରତାକୁ ସୁନ୍ଦରତାରେ ଅନୁପଯୋଗୀ ହୋଇପାରେ ।
ଯେତେବେଳେ ତିନେ ଶୁଣି ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ପାଦ ପଡିଥା ଥିବ
ସେତେବେଳେ ମନୁଷ୍ୟ ସବୁର ଏବେ ଶୁଣ ଓ ନିରାଶ ହୋଇ
କହିଲେ ସେ ତାହା ଆଉ କୌଣସି କାଳ ଉଦ୍ଧାରପ୍ରୋତ୍ସାହନ
ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଶାକାରକୁ ନ ପାଇ ସେମାନଙ୍କ
ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ ମୃତ୍ୟୁ ମୁଣ୍ଡରେ ପଡିଲେ ଓ ସେମାନଙ୍କର
ସଂଖ୍ୟା ଆକାଶର ଉପରେ ବଞ୍ଚିଗଲା । ପ୍ରମ-
ପ୍ରମାଣମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟରେ ଶାକାର-ଶାକାର ବଂଶର ପ୍ରାକୃତିକ
ଭାରସାନ୍ୟ ରକ୍ଷା ଦିଗରେ ଉଦ୍ଧାର ଏକ ଉଦ୍ଧାରପ୍ରୋତ୍ସାହନ
ସହକରେ ଅନୁମୋଦନ । ପ୍ରମାଣ କଳ୍ୟାଣୀମାନଙ୍କୁ ସର୍ବତ୍ର
ତଥା ବିଦିଆଯାଆ ପାଇଁ ବିଦିଆ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଉଦ୍ଧାର
ନିର୍ମଳ ତଥା ସେମାନଙ୍କ ମହାତ୍ମା ଉଦ୍ଧାରରେ ଧର୍ମ ନିଆହୁଏ
ଓ ସେଥିପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ସ୍ଥାୟୀ ପଡିଥାଏ ।
ଉଦ୍ଧାର, ମୃତ୍ୟୁମରା ଓ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଶୀଘ୍ର ଉଦ୍ଧାର ପଦ୍ମର
ଓ ଅପ୍ରୋତ୍ସାହନ କଳ୍ୟାଣୀମାନଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁର ଅନ୍ୟ ଏକ ପ୍ରମାଣ
କାରଣ ହୋଇଛି । ଯାମ ଦେଶରେ ଏହା ବଦଳିବ ଏକ
ମୃତ୍ୟୁ ସମସ୍ୟା କୃତେ ଉଦ୍ଧାରପ୍ରୋତ୍ସାହନ । ଶାକାର ପାଇଁ
ନିଆଯାଉଥିବା ବହୁଳ ଏକ ଶିକ୍ଷା କେତେକ କଳ୍ୟାଣୀମାନଙ୍କର
ସୁନ୍ଦରତାକୁ ପ୍ରତିହତ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ଶାକାର-ଶକ୍ତି ଶିକ୍ଷାର
ଅପ୍ରୋତ୍ସାହନ ରହି କହୁ ବ୍ୟାପ୍ତ ଓ କୁମାର ପଡୁଛି ମାରି
ନିଆଯାଉଛି । ଉଦ୍ଧାରରେ କେତେକ ପ୍ରାକୃତିକ କାରଣବଶତଃ
କେତେକର ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଆସେ ଆସେ ସେହି ପାଇଁ ଆକ୍ରମଣର
କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଯାଉଛି ।

ଚଳମାନ ଏହିଭଳି ସେତେକୃତ କଳ୍ୟାଣୀମାନଙ୍କୁ
କେତେବେଳେ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇ ପାରିବ, ସେହି
ବିଷୟରେ ଆକ୍ରମଣ କରନ୍ତୁ । ଏହି ପଦ୍ମରେ ହୁଏ ଏହାର
କାରଣ ନିହିତ । ତାହା, ଧ୍ୟାନ କାରଣ ନିହିତ କରା-

ଯାଇପାରିବେ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଉ କାରଣ କରାଯାଇ ପାରିବ
ସେମାନଙ୍କ ଆକ୍ରମଣରୁ କୃତେ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇ ପାରିବ
କେତେକ ନିରାଶର ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଉ ଏହି ପଦ୍ମରେ ପ୍ରମାଣ
ପ୍ରମାଣ ଓ ପ୍ରମାଣ ପଦ୍ମରେ ଏକ ଏହା ତିନି ଉଦ୍ଧାରରେ ପ୍ରମାଣ
କରାଯାଇ ପାରିବ । ପ୍ରମାଣ ସେମାନଙ୍କୁ କେତେକ କେତେକ
ପ୍ରମାଣରେ ମାରିବା, ଧର୍ମନେତା ଓ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇ ପାରିବ
କେତେକ କେତେକ । ଦ୍ଵିତୀୟରେ ସେମାନଙ୍କର ଆକ୍ରମଣ
ପ୍ରମାଣ 'ଅଭ୍ୟାସ' କୃତେ ରହି କେତେକ କେତେକ
ସେମାନେ ଏକ ସେମାନଙ୍କ କାଳର ପ୍ରମାଣ ସହକାରେ
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ଓ ଉଦ୍ଧାର ମଧ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ସହକାରେ
ପାରିବେ । ତୃତୀୟରେ ସେମାନଙ୍କ ବଂଶରୁ ମିଳି
ବୈଜ୍ଞାନିକ ଉଦ୍ଧାରର କାରଣ । ଅନ୍ୟ ପ୍ରମାଣରେ
କୃଷୀରପାଳନ ଯୋଗ୍ୟ, କର୍ମରୁ ନିରାଶ ଯୋଗ୍ୟ ଓ ଧ୍ୟାନ
ଯୋଗ୍ୟ ଏ ଦିଗରେ ଏକ ଏକ ପ୍ରମାଣ ପ୍ରମାଣ । ଏହି
ଅନ୍ତର ଗଳେ ଯେତେ କରନ୍ତି, କରାଯାଇ କରାଯାଏ କେତେକ
କଳ୍ୟାଣୀ ଥିଲା, ଆଜି ଭିତର କରନ୍ତି ଅଭ୍ୟାସ ଉଦ୍ଧାର
ହେଉଥିଲେ ସେତେବେଳେ ପଲ ପଲ ହୁଏ, କୁମାର ଓ ଉଦ୍ଧାର
ଅନ୍ତରେ ଉଦ୍ଧାର କରନ୍ତି ଅନ୍ତର ଦେବାକୁ ଆସିବା ଓ
ନନ୍ଦନକାଳର କୁମାର ତଥା ଧ୍ୟାନର ପ୍ରମାଣ ସେମାନଙ୍କ
କାରଣରୁ ଆମ ଗାନ୍ଧୀ ପଦ୍ମରେ ଗର୍ବ ଓ ଶୌର୍ୟର ବିଷୟ
ହୋଇପାରିଛି । ଏହା ନ ଦେଖିଲେ ବିଶ୍ଵାସ କରି ସେହି ମାଟି ।
ଏକଦୃଶ୍ୟତା ଆମ ରାଜ୍ୟରେ କେତେକ ଅଭ୍ୟାସର
କରାଯାଇ ତାର ପରିସ୍ଥିତି ନିମନ୍ତେ ସୁନ୍ଦର ପ୍ରମାଣ
ନିଆଯାଉଅଛି ।

ମଣିଷର ଉଦ୍ଧାର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଯେ କେତେକ କାରଣ
ମାନଙ୍କର ବଂଶରେ କରାଯାଉ ନିମନ୍ତେ ମୃତ୍ୟୁର ଦାୟା ଏହି
ବିଷୟ ଉଦ୍ଧାରର ଶେଷ ଆକ୍ରମଣ ସ୍ବାକାର କରାଯାଇ
ଏହିଭଳି ଏକ ଧ୍ୟାନ ସ୍ବାକାର କରି କେତେକ ସୁନ୍ଦରତା
ସହିତ ଏ ଦିଗରେ ତିନି କରାଯାଇ ଉଦ୍ଧାର ଓ ପ୍ରମାଣମାନଙ୍କ
ସୁନ୍ଦରତା ନିମନ୍ତେ ବଂଶର, ଉଦ୍ଧାରକୃତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ
କୃତ ବଳକ ନେଲେ । ତା ୧୧-୧୨-୧୯୦୩ ରିଶରେ ଜନ୍ମ ନେଇ
Society for the Preservation of the wild fauna of
the Empire ଉପରେ Natural History Museumରେ
୧୯୩୦ ଆଡୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେଶରେ ଏହିଭଳି ବଂଶୀମାନଙ୍କ
କରି କରନ୍ତି । ମାତ୍ର ଦ୍ଵିତୀୟ ପ୍ରମାଣ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ
କରା ପଡିବ ସେ କଳ୍ୟାଣୀମାନଙ୍କୁ ତଥାପି ଆଶା ନୁହେଁ କାରଣ
ସୁନ୍ଦରତା ହୋଇ ପାରିନାହାନ୍ତି । କେଣ ୧୯୪୮ ମସିହାରେ
ଏହିଭଳି ଉଦ୍ଧାରମାନଙ୍କ କାରଣରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ରହି କରିବା ପାଇଁ
International Union for the conservation of Nature
ନାମକ ଥିଲା ଏକ ସଂସ୍ଥା ଗଠିତ । ସେମାନଙ୍କ
ଆକ୍ରମଣରେ ୧୯୭୭ ମସିହାରେ ପ୍ରକାଶିତ ଏକ ସମୀକ୍ଷା
କରାଯାଏ ଯେ ୭୭୭ ପ୍ରକାରର କଳ୍ୟାଣୀ ପ୍ରମାଣ ଓ ୩୨୧
ପ୍ରକାରର ପ୍ରମାଣ ସେତେବେଳେ ଧ୍ୟାନ ଦାୟିତ୍ଵରେ
ପଡିଥିଲେ । ତା'ପରେ ସେମାନଙ୍କର ସୁନ୍ଦରତା
ଆକ୍ରମଣରେ କେତେକ ବଂଶର କାର୍ଯ୍ୟ, ପ୍ରମାଣମାନଙ୍କ ସୁନ୍ଦରତା
ବିଷୟରେ ଏହିପରି ସଂଗ୍ରହ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଅନ୍ତରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ
ବିଶ୍ଵ କଳ୍ୟାଣୀ ସଂଘ (World Wild Life Fund)
ବିଶ୍ଵାସ କରନ୍ତି ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟାପ୍ତ ସୁନ୍ଦରତା ଯୋଗ୍ୟ ଦାୟିତ୍ଵ

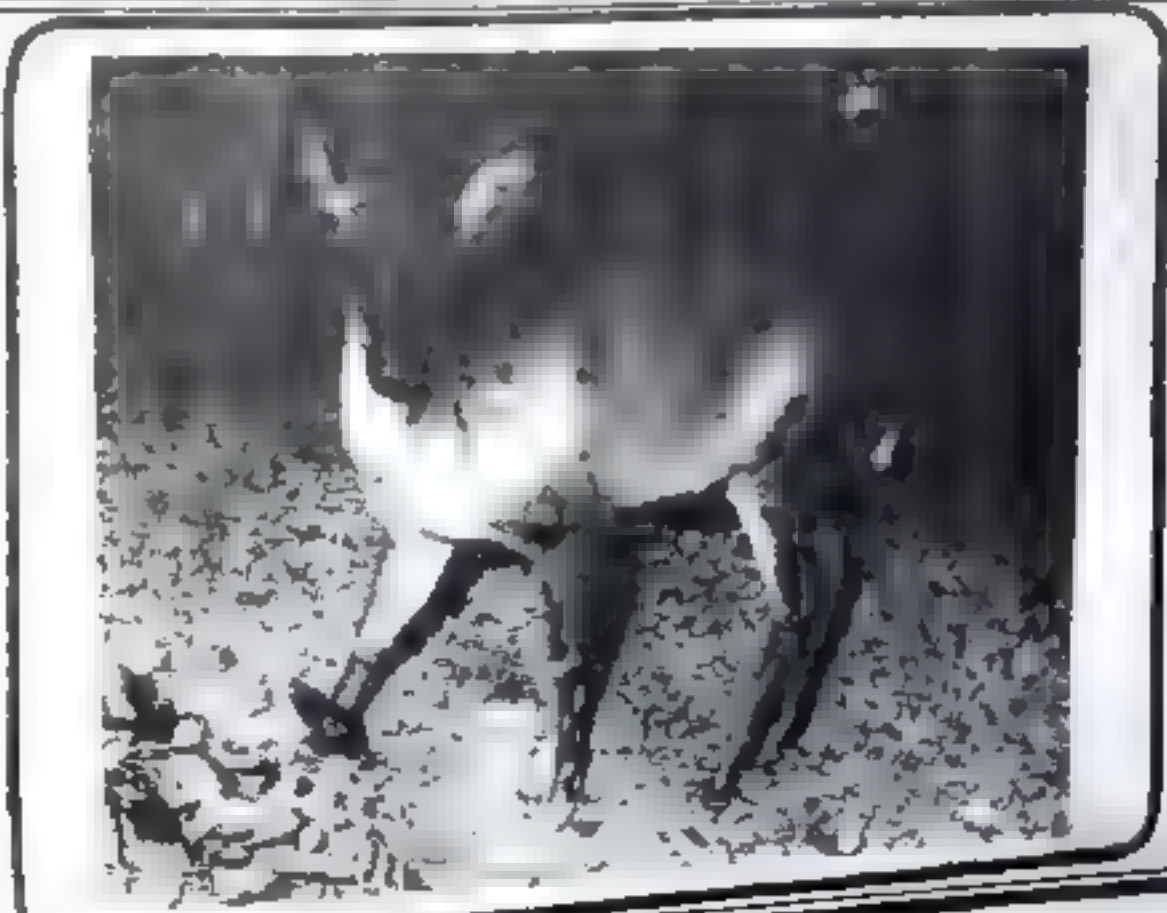
ସମାପ୍ତ କରୁଛନ୍ତି । ଆମ ସମ୍ପର୍କରୁ ନି ବଞ୍ଚାଇବା ପ୍ରୋକ୍ଟରଙ୍କ
କାମକ୍ଷିଆ ଏହି କାହିଁକିମାନଙ୍କେ ଅଟେ । ଏହାରେ ଉଲ୍ଲେଖ
ଯୋଗ୍ୟ ଯେ ଆମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକୃତ ତାହା ପ୍ରକୃତ
ସମାପ୍ତରେ ପ୍ରକୃତ ପ୍ରାଣୀ ପ୍ରଶ୍ନପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ
ଏହି ଶ୍ରୀ "Nature & wild life conservation society
of Orissa" ପ୍ରଠନ କରାଯାଇଛି ।

ପ୍ରକୃତ ନିରାକାର ନିରାକାର ପ୍ରାଣୀ ଉଦ୍ୟାନମାନଙ୍କର
ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ଉଦ୍ୟାନମାନଙ୍କର ମାତ୍ର ଏବେ ଏହି
ଆକଳ୍ପର ସହିତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୁଣିତା ଯେଉଁ ବନ୍ୟ-
ପ୍ରାଣୀ ସମ୍ପର୍କରେ ନିରାକାରମାନଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା, ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟମାନଙ୍କ
ଶିକ୍ଷଣୀୟ ଲୋକଚିତ୍ର ନିମନ୍ତେ କରାଯାଏ । ତାହାଛଡ଼ା
ମାନଙ୍କ ବନଶ୍ରୀ, ଗୋଷ୍ଠୀ, ଚିମ୍ପିଞ୍ଜି ଓ ପ୍ରକୃତ ପ୍ରାଣୀର
ଅନୁଷ୍ଠାନ ଓ ସେମାନଙ୍କର ବ୍ୟବହାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସୂଚନା
ପ୍ରଦାନ । ଏବେ ସେପୋନୁଆ ପ୍ରଶ୍ନପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ
ନିରାକାର କରା ଯେମାନଙ୍କର ସୁରକ୍ଷା ତଥା ବ୍ୟବହାର
ବ୍ୟବହାର କରି ଲାଭ ପ୍ରାଣୀ ଉଦ୍ୟାନମାନଙ୍କର ପ୍ରଥମ ଓ
ପ୍ରଧାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି ।
ଆମ ନିରାକାର ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ତାହା କରାଯାଉଅଛି ।

କର୍ମମାନ ପ୍ରଥମ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରକଳ୍ପ କରା
ଯିବାଲାଗେ କରା ଯାଉଛି । ପ୍ରଥମ ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରାଣୀ
ସିଂହର କରାଯାଏ । ଆମେ ବନ୍ୟଜୀବୀ ସଂରକ୍ଷଣ କରିବା
କାହିଁ ? ଏହି ପ୍ରଶ୍ନରୁ ଆରମ୍ଭ କରିବା କେହି
ଜଣକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ସିଂହର ଜଗାଯିବା ବ୍ୟବସାୟ ହେବ ।
ପ୍ରାଣୀର ଶିକାର ଉପରେ ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ପ୍ରକାର ଅନୁଷ୍ଠାନ
କରାଯାଏ । ସେହିପରି ମଣିଷର ବ୍ୟବହାରରେ ଉପକ୍ରମ
ପ୍ରଶ୍ନପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧେୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓ ବେଳି

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧେୟ ଦୃଷ୍ଟି କେହି କେହି ସୁରକ୍ଷା ଯେ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ
ଏହା ହେଉଛି ବୃକ୍ଷ ତଥା ଉଦ୍ଭିଦମାନଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମାତ୍ର
କେହିକି ଦେଖିବା ପ୍ରକାର ତାହାହେବ ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ଯାଏ
ଆମେ ନି ପ୍ରକୃତ ପ୍ରାଣୀର ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସମସ୍ତକୁ ପ୍ରକୃତ
କରୁଛୁ ଓ ଏହା ଯେ ମଣିଷର ସ୍ୱାଭାବିକ ବ୍ୟବହାର ପ୍ରକାର
ପ୍ରକୃତସମ୍ପଦ ହୋଇପାରେ ଏହା ବୁଝାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ।
କାହା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଆମରୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯେ ମନ ଲୋକଙ୍କ
ପ୍ରକାର ଦିନାକରେ ସମସ୍ତ ଜୀବନଧାରୀ ଯେ ଶିକାରୀ ଲୋକ
କେହିକି କେହି ତାହା ଏ ପ୍ରକାର ପ୍ରକାର ଲୋକେ ନିର୍ବାସିତ
ହୋଇପାରି ନାହିଁ ଏ ଶେଷରେ କେହିକି ପ୍ରକୃତ ସ୍ୱାଭାବ
ବ୍ୟବହାର ନିମନ୍ତେ ମାତ୍ର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀ । କେହି କେହି
ଏହି ମାତ୍ର ନିରାକାରରେ ଦୃଶ୍ୟପାତ୍ର ପ୍ରାଣୀ ଯେ, ଲୋକଙ୍କ
ପ୍ରକାର ପ୍ରାଣୀ ଦୃଶ୍ୟ ଦିନ କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତ ଜୀବନଧାରୀ,
ନିର୍ବାସିତରେ ପ୍ରକୃତରେ ହେବ ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ପ୍ରକାର
କରାଯାଏ ହେବ । କେହିକି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦୃଶ୍ୟ କରେ ଆମର
କରା, ଉଦ୍ଭିଦ ଓ ଅନ୍ୟତା ପ୍ରକାର ଯେ ବନ୍ୟଜୀବୀମାନଙ୍କ
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧେୟ କାହା କେହି, ଏହା ସମ୍ପର୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ । କେହି
ଏ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନଦୀ, ନାଳ, ବୃକ୍ଷତଳା ପ୍ରକାର ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟ
ଆମ ସଂସ୍କୃତି ଏବଂ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଅଙ୍ଗ ଓ ସେମାନଙ୍କର
ସୁରକ୍ଷା ଆମର ପ୍ରକୃତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।

ବନ୍ୟଜୀବୀମାନଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ଲାଗୁ କରାଯାଉ
୧୯୭୨ ମସିହାରୁ ଆମର ପ୍ରକଳ୍ପ କରାଯିବ ଓ ଏହା ଉପ
୧୪-୮-୧୯୭୪ ମସିହାକୁ ଆମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସମସ୍ତ ଜଣାପଡ଼ା-
ଅଛି । ସେମାନଙ୍କର ସୁରକ୍ଷା ଓ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧେୟ ନିମନ୍ତେ
ବନ୍ୟଜୀବୀମାନଙ୍କ ତାହାକି ଦୃଶ୍ୟ ମନୋହର ଓ ସମ୍ପର୍କ ସହଯୋଗ
କରିବ ପ୍ରଧାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକ ।

ବନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀ

Telephone : 52428
Telegram : IPICOL
Telex : 0675-204

INDUSTRIAL PROMOTION AND INVESTMENT CORPORATION OF ORISSA LTD.

(A GOVERNMENT OF ORISSA UNDERTAKING)

IPICOL HOUSE

JANAPATH, BHUBANESWAR-751007

ORISSA (INDIA)

Welcomes entrepreneurs with more incentive than ever before.

- Full Reimbursement of cost of project/feasibility report @ 1% of the fixed assets subject to a maximum limit of Rs. 9.00 lacs.
- 15% State subsidy on fixed capital investment subject to a limit of Rs. 15.00 lacs. 25% subsidy in No. Industry district of Balasore, Bolangir, Phulbani subject to a limit of Rs. 25.00 lacs.
- Octroi Exemption on machinery, Spare parts and raw materials for 5 years.
- Interest Free Sales Tax Loan up to a limit of Rs. 25.00 lacs including moratorium for repayment.
- Government Land at Nominal Cost ranging from Rs. 625 per acre to Rs. 2,500 per acre.
- No Water charges for 5 years.
- No Electricity Duty on power for 5 years for contract demand on less than 110 KVA and interest free loan for contract demand exceeding 110 KVA to 5,000 KVA.
- Firm schedule of price and Royalty for a period of 5 years for raw materials and their long term supply.
- Housing Scheme for industries and many more,

IPICOL PROVIDES—

- Single point contact forum
- Facilities for Investment by Non-Resident Indians.
- Infrastructure facilities and escort services.
- Technical consultancy services
- Merchant Banking.

IPICOL's achievements include sponge iron plants, Refractories, paper plants, Asbestos Sheet Plant, Ferro-Alloy Plants, spinning Mills, Machine-building Plants, besides a number of modern and sophisticated projects like polyester staple Fibre plant, Mini-Steel Plant, Calcium Carbide Plant, Desulphurisation Compound Plants etc. in various stages of implementation. With IPICOL's assistance, 102 projects have gone in to production, covering a wide product area.

"The Entrepreneur's Need is IPICOL's prime concern".

ଶିକାର ନାମରେ ସଂରକ୍ଷଣରେ ଆମର ଅବିଚାରୀ ଭାବି
 ଉପାୟମାନ କେତେକ ନିୟମ ଓ ନିୟମ ଉପରେ ପଡ଼ି
 ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଷିଦ୍ଧରେ ଏପରି ଶିକାର ପ୍ରାଣୀ ମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା
 କରିବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପରିତାପର ବିଷୟ ।

ଶୌରାଷ୍ଟ୍ରରେ ମାନବ ସମାଜର ଏପରି ଦୁର୍ଦ୍ଦାତ୍ତ ଓ
 ଶିକାରୀ ମନୋଭାବକୁ ନିବା କରାଯାଇ ଏଥିରୁ ଖାତ ହେବା
 ପାଇଁ ପ୍ରଥମେ ଇ-ଇଷ୍ଟର 'Natural History of
 Musam' ଅନୁସନ୍ଧାନରେ କା ୧୧ । ୧୨ । ୧୯୦୩ ଖିଷ୍ଟରେ
 'ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ସଂରକ୍ଷଣ' ନାମରେ ଗୋଟିଏ ବ-ସ୍ଥା ଗଠନ
 କରାଗଲା । ଯାହାପରେ ତି ୧୯୩୦ ମସିହା ପୁଣି ଉଲୋପ
 ମହାଦେଶର ଅଧିକାଂଶ ଦେଶ ଏହାକୁ ନାଶିଗତକାରେ ଶାସନ
 ଦ୍ଵାଦ୍ଵାରା ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ଦ୍ଵିତୀୟ ବିଶ୍ଵ ଯୁଦ୍ଧ ପରେ ପରେ
 ଅଧିକ ୧୯୪୮ ମସିହାରେ ଦ୍ଵିତୀୟ ଦେଶର 'ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ସଂରକ୍ଷଣ
 ବ-ସ୍ଥା' ମାନବ ମାଧ୍ୟମରେ ବନମୁଖ ଶାସନ କରିବାପାଇଁ
 ଓ ଚିତ୍ର-ସ ସହାୟତାରେ ସୁରକ୍ଷାଦାନ ଶୁଭ କେନ୍ଦ୍ରରେ ସହରଠାରେ
 'ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ସଂରକ୍ଷଣ' ନାମକ ଗୋଟିଏ ବ-ସ୍ଥା
 ଗଠନ କରା । ସମସ୍ତେ ତାହା ଆଦି 'ବିଶ୍ଵବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ସଂରକ୍ଷଣ'
 ପରିସର ହୋଇ ପାରିବ । ଠିକ୍ ସେହିପରି ଆମ ଭାରତ
 ସରକାର ସମ୍ବିଧାନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାର ୨ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ
 ଅର୍ଥାତ୍ ୧୯୫୨ ମସିହାରେ 'Indian Board for Wildlife'
 ନାମରେ ଏକ ବ-ସ୍ଥା ଗଠନ କରିବେ । କର୍ମମାନ ଏହି
 ବୋର୍ଡର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଅବସ୍ଥିତ ଆମର ପ୍ରାଣୀ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ଶୁଦ୍ଧ
 ଭାବେ ରାକ୍ଷା । ୧୯୬୨ ମସିହାରେ ବନମୁଖ ଦେଶରେ
 'ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ସଂରକ୍ଷଣ ଆଇନ' ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଛି । ପୂର୍ବରେ
 ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବଣର ବିଧାନ ମଧ୍ୟ ଗଠା ଯାଇଥିଲା ।
 ଆମ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଅନୁସନ୍ଧାନକେ ମଧ୍ୟ ୧୯୭୪ ମସିହା-
 ଠାକୁ 'ଓଡ଼ିଶା ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ସଂରକ୍ଷଣ ଆଇନ' ପ୍ରକାଶ କରିବା
 ସହ ସଂରକ୍ଷଣର ଦୃଢ଼ ସମ୍ପର୍କ ନିର୍ମିତ ତା ୧ । ୧ । ୧୯୭୮ ରେ
 'ରାଜ୍ୟ ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ଉପଦେଶ ମହତ୍ତ୍ଵ' ଓ
 ତା ୧୫ । ୬ । ୧୯୮୨ରେ 'ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରକୃତି ଓ ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ
 ସଂରକ୍ଷଣ ସମିତି' ଗଠନ କରିବେ ।

କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରମାନଙ୍କ ମନ୍ଦିତ ଉଦ୍ୟମ
 ପ୍ରକରେ ଆଜି ଆମ ଦେଶରେ ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ସଂରକ୍ଷଣ
 ଦିଗରେ ବହୁ ପଦକ୍ଷେପମାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ସତ୍ତ୍ଵେ ସତ୍ତ୍ଵେ
 କେତେକ ଦୁର୍ଘଟ ପଶୁପକ୍ଷୀ, ସେହିମାନଙ୍କର ବ-ଶ ହେବା
 କେତେ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା, ସେମାନଙ୍କର ସଂରକ୍ଷଣ ସମ୍ଭବ
 ହୋଇ ପାରୁଛି । ଆମ ରାଜ୍ୟପ୍ରତି ବୃଦ୍ଧି ନିଷ୍ପେଷ କରେ ଏହା
 ସହକରେ ଅନୁମେୟ ହୋଇ ପାରିବ ଯା ସିମିତିପାତରେ
 'ବ୍ୟାପ୍ତ ପ୍ରକୃତ ସୋଜନା' କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବାପରେ 'ଉତ୍ତରୀ'
 ବାସୁରୀ ବିଶ୍ଵବାସୀତ ମନରେ ଆରମ୍ଭର ସୃଷ୍ଟି କରିବାପାଇଁ
 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ସହକରେ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାର

ଉପାୟରେ ଦୁମାର ଅନ୍ଧା ପ୍ରଜାପ୍ରାଣ ସୃଷ୍ଟି କରୁ ବନ୍ୟ
 ପ୍ରାଣୀ, ନବନିର୍ମାଣରେ ଧନୀ ବାସ ଓ ବନ ବାସ
 ବ-ଶ ବୃଦ୍ଧି କର ଯାଇପାରି ବିଶ୍ଵ କେନ୍ଦ୍ର ସୃଷ୍ଟି କରି ପାରିବ
 ଏପରିକି ପ୍ରାଣୀରେ ଦେଶୀ ଦେଶପ୍ରାଣୀ ନେତୃ ମାତ୍ର ପ୍ରକୃତି
 ଶ-ଶୁଦ୍ଧ ଦୁମାର ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶାର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀରେ ଧନୀ
 ଏହି ପ୍ରକାର ଦୁମାର ଅନ୍ୟତମ । କେନ୍ଦ୍ର ଏପରି ନୂର୍ତ୍ତ
 କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଆଗ୍ରସିତ ଉଦ୍ୟମ ପ୍ରକରେ ପ୍ରତି
 ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ନବନିର୍ମାଣରେ 'ରାଜ୍ୟ ପ୍ରାଣୀ ବନ୍ୟାମ'
 ଓ 'ବି-ହ ସମାଜ', ସିମିତିପାତ କଟକରେ 'ବାସୀର ବନ୍ୟାମ'
 ଓ 'ବ୍ୟାପ୍ତ ପ୍ରକୃତ', ଗଞ୍ଜାମମଧ୍ୟ-ସେହିଠାରେ ପ୍ରକୃତ ଶୁଭକ୍ଷ
 ବାମୁଦିନ କରିବେ ଅନ୍ଧା ଦେବା ପାଇଁ ଆସିଥାଉ, ଉପାୟରେ
 'ବାମୁଦିନ କରିବେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓ ପ୍ରକଳ୍ପ କେନ୍ଦ୍ର', ଶିବପୁର,
 ନବନିର୍ମାଣ, କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଓ ର.ମତାଧିକରେ ଦୁମାର
 ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓ ପ୍ରକଳ୍ପ କେନ୍ଦ୍ରମାନ, ବିଜ୍ଞାନ-ତମପଦା ବ୍ୟାପକରେ
 'ବନ୍ୟା ବିହାର, ହରିଶଙ୍କର, କପିଳାସ, ମୋଟିହର ଓ
 ଦୁଆଁରିଆଠାରେ 'ମୁରବିହାର', କୋଣାର୍କ-ବାଲିଶର ବନାଞ୍ଚଳରେ
 ବୃଦ୍ଧିପାର ମୂଳ ଅପରାଧୀଗଣ, ଚିଲିକାଠରେ ବିହାର ବିହାର
 ଅପରାଧୀଗଣ ପ୍ରଭୃତି ପ୍ରକୃତ ହୋଇ ପାରିବେ ଓ ରାଜ୍ୟରେ
 ବିହାର କରାଯାଇଥିବା ୨୧ ଗୋଟି ବନାଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରୁ ବିହାର
 କରିବା, ସାତକୋଣିଆ, ବାଲିଶପଦା, ସିମିତିପାତ, ଖଇସୁରୀ
 ପ୍ରଭୃତି ୧୪ ଗୋଟି ଅଞ୍ଚଳକୁ ଅପରାଧୀଗଣ ରାଜ୍ୟ ସୋଜନା
 କରାଯିବା ସହ ଅବଶିଷ୍ଟ ୬ ଗୋଟି ଅଞ୍ଚଳକୁ ଅପରାଧୀଗଣ ରାଜ୍ୟ
 ସୋଜନା କରାଯିବା ପାଇଁ ସରକାର ବିଶ୍ଵର ନିଷ୍ପତ୍ତି ।

କେତେକ ସରକାରୀ ସ୍ତରରେ ଉପରେ ଉଦ୍ୟମ ଉପରେ
 ଯେ ସମସ୍ୟାର ବ୍ୟାପାର ହେବା ସହ ଆମର ଦୃଢ଼ ବୌଦ୍ଧି
 ସେହି ପାଇବା ତାହା ନୁହେଁ, ପରନ୍ତୁ ଗଞ୍ଜାମ ବିହାର
 କେନ୍ଦ୍ରର ଅଞ୍ଚଳର ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ଉଦ୍ୟମରେ ସେପରି
 ସେଠାରେ ବୃଦ୍ଧିପାର ମୂଳ ତଥା କେନ୍ଦ୍ରର ସୁରକ୍ଷିତ
 ରକ୍ଷିତର ଆବଶିକତା ଉଦ୍ୟମ ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରର
 ଏଥିପାଇଁ ସାଧୁବାଦ କଣ୍ଠାଭବା ସହ ଆମେମାନେ ପ୍ରକୃତ
 ପରି ଆମ ଦେଶ କଥା ରାଜ୍ୟରେ ଏବର୍ଷ ମଧ୍ୟ ପାରିବ
 ହେବାକୁ ଯାଇଥିବା କାହା ତମ ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ସଂରକ୍ଷଣ ଶାସନ
 ପରିପ୍ରେଷ୍ଟରେ ବନ୍ୟ ସଂପଦ ଓ ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର
 ସୁରକ୍ଷା ତଥା ସଂରକ୍ଷଣରେ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟମକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ
 କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ ଓ ସହଯୋଗ କରିବା ସହ ବିହାର
 ଆବଶିକତା ପ୍ରକାଶ ପାଇଁ ଦୃଢ଼ ସଂକଳ୍ପ ନେବା ଆଜି ହିଁ
 ଆମମାନଙ୍କର ଅନୁରୋଧ ହେବ ।

ଅତିରିକ୍ତ ମୁଖ୍ୟ ବନ୍ୟ ସଂରକ୍ଷକ,
 ଇ/୨, ବକ୍ସି ଜଗବନ୍ଧୁ ନଗର,
 ଭୁବନେଶ୍ଵର-୭୫୧୦୧୪

“ଶାନ୍ତିପୁର ଦୁର୍ଗଳା ପ୍ରକୃତ ଦୁର୍ଗଳା ଦୁର୍ଗଳା
 ମନୁ ଦୁର୍ଗଳା ଦୁର୍ଗଳା ଦୁର୍ଗଳା ଦୁର୍ଗଳା” ବାକ୍ୟାବଳୀ. ୩.୧.୧୯୭୭

ଓଡ଼ିଶାରେ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ

ଶ୍ରୀ ବଳରାମ ମହାନ୍ତି

ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀ ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାକୁ ୧୯୧୪ ମସିହାରେ ଭାରତକୁ ଫେରି ଆସି କୁରୁକ୍ଷେତ୍ରର ଶାନ୍ତିନଗରୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅବସ୍ଥାନ କରି ବ୍ରିଟିଶ ଶାସନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସମସ୍ତ ଭାରତରେ ଅସହଯୋଗ ଗ୍ରନ୍ଥ ମ ପାଇଁ ପରିକଳ୍ପନା କରୁଥିବା ବେଳେ ଦୁର୍ଦ୍ଦିକ ପ୍ରସାଦିତ ଓଡ଼ିଶା ତାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲା । ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାରେ ୧୯୨୦ରେ ଭୟାବହ ଦୁର୍ଘଟଣା ସମ୍ଭାବ ପାଇ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଦେଶର ବିଶିଷ୍ଟ ସମାଜସେବୀ ଅମୃତଲାଲ ଠାକୁର ଠେକରୀ କାନ୍ଥପାଠୀଙ୍କୁ ଓଡ଼ିଶାର ଦୁର୍ଦ୍ଦିକ ପ୍ରସାଦିତ ଅଞ୍ଚଳ ପ୍ରବ୍ୟକ୍ତକର୍ତ୍ତା ବିକରଣୀ ଜଣାକର୍ତ୍ତା ପାଇଁ ପଠାଇଥିଲେ । ଠାକୁର ବ ପ୍ରା ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାରେ ୧୯୧୮ ପ୍ରାମ ଦୁର୍ଘଟଣା ପେଟେବେଳେ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କୁ ଜଣାଇଲେ ଯେ ଯେ ଦୁର୍ଘଟଣା ସ୍ଥଳ ଗ୍ରାମରେ ୪୦ ବର୍ଷ ଅନାସ୍ତରରେ ମଣିଥିବା ଶ୍ରବଣ ପାଲଟିଛି, ଏବେ ମଧ୍ୟ ସେହି ମରୁଡ଼ି । ତେଣୁ ଦୁର୍ଘଟଣା ତାଙ୍କୁ ଆଗରେ ମଣିବୁ । ଯେତେବେଳେ ଯାହାକୁ ଗଲେ ଦେଖିବେ ସେହି କଟାକ୍ଷର ହୋଇ ପାରିବୁ । ସରକାରଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଯାହା ସାହାଯ୍ୟ ଦିଆଯାଉଛି, ତାହା ଅତି ଅଳ୍ପ ଏହା ଜଣାଇ ଶାନ୍ତି ନଗରୀ ପଠାନ୍ତୁ ବୋଲି ଲେଖିଥିଲେ । ପେଟେବେଳେ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ବିଚାର ହୋଇ ୧୯୨୦ ମସିହା ମସିହାରେ 'ସିଂହ ଲକ୍ଷ୍ମୀ' ପତ୍ରିକାରେ ଓଡ଼ିଶାର ଦୁର୍ଦ୍ଦିକାଗ୍ରସ୍ତ ଲୋକଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ନିବେଦନ

କରି ଦେଖିଥିଲେ । ଯେଉଁଠି କେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ଦୁର୍ଘଟଣା ବିଧି ଅନାସ୍ତରରେ ପ୍ରାଣ ହରାଏ, ସେହି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଶାନ୍ତିରେ ଶାନ୍ତିରେ କ୍ଷମାରେ ଅଧିକାର ନାହିଁ । ଆମେ ଯେତେବେଳେ ଭାରତୀୟ ଦେଶର ବିଧି ଅନୁରୂପ ଦୁର୍ଘଟଣା ଅନୁରୂପ ବିଧିରେ, ଶାନ୍ତିରେ କ୍ଷମାରେ ଅଧିକାର ଅଧିକାରୀ ଦୁର୍ଘଟଣା ହୋଇ କେଉଁ ଆମେ ନିଜେ ଦୁର୍ଘଟଣା କରିବା । ଓଡ଼ିଶାର ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ବିଚାର ନିବେଦନ ଆମେ ନିଜେ କରି ପାରିବା ।

ପେଟେବେଳେ ଶ୍ରବଣମଣି ଗୋପବନ୍ଧୁ ଓଡ଼ିଶାର ଦୁର୍ଦ୍ଦିକ ପ୍ରସାଦିତ ସେବାରେ ଆମ ନିୟୋଗ କରିଥିବା ଏହି ଦୁର୍ଘଟଣା ଭୟାବହ ବିଧି କରିବା ଓଡ଼ିଶା ଦେଶର ପରିସରରେ ଦେଶର ସର୍ବତ୍ର ଭାରତୀୟ ବିଧି ସମସ୍ତ ଦେଶର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲେ । ଗୋପବନ୍ଧୁ ଜଣେ ଗୋପ ବିଧିର ଓଡ଼ିଶାର ସର୍ବ ଓଡ଼ିଶାର ଦୁର୍ଘଟଣା ଅଞ୍ଚଳ ଦୁର୍ଘଟଣା ଦେଶର ବିଧି, ସରକାରଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ତାହା ହୋଇନାହିଁ ବୋଲି ମତଦାୟକ କଲେ ଏହି ବିଧି ଅଧିକାରୀ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଦେଶର ନିୟୋଗରେ ମାତ୍ର ସେ ସାହାଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ 'ସମ୍ବନ୍ଧିତ ବିଷୟ ପ୍ରାଣ' ପାଇଁ ଦେଲେ । ଯେଉଁଠାରେ ଠାକୁର କାହା ଅଧିକ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଁ ନିବେଦନ କରି ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କୁ ଦେଖିଥିଲେ । ଏହି ସମୟରେ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ଠାକୁର କାହା ଶ୍ରବଣମଣି ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କ ଏକାକି ସେବା ସମୟରେ ବିଶେଷ ପରିଚୟ ପାଇ ତାହା ଜାଣିବାକୁ ପଡ଼ାଇଥିଲେ । ଏହିପରି ଭାବରେ ଠାକୁର କାହାଙ୍କୁ କରିଥିଲେ ଯି ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କ ପରିଚୟ ପାଇଥିଲେ । ଏ ସମୟରେ ପରେ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଲେଖିଥିଲେ ଯେ ସମସ୍ତ ଭାରତରେ ଓଡ଼ିଶା ମୋ ପାଇଁ ସ୍ଥାନ ଭୂମି । ଭାରତରେ ପଦାପଣ କରିବା ପରେ ମୁଁ ଓଡ଼ିଶାର ଦାୟିତ୍ୱ ଓ ଦୁର୍ଘଟଣା ବିଷୟରେ ଓଡ଼ିଶାକୁ ପାଇଥିଲି । ଠାକୁର କାହା ଓଡ଼ିଶାର ଏହି ଅଞ୍ଚଳ ଦେଖି ଦୁର୍ଘଟଣା ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଁ ଦେଶର କରିଥିଲେ । ସେ ମଧ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ କରିଥିଲେ ଯେ ମୁଁ ଓଡ଼ିଶାର ସେବା କରିପାରିବି, ତଦ୍ୱାରା ଭାରତର ସେବା କରିବି ।

ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ପ୍ରଥମ ଓଡ଼ିଶା ପରିଦର୍ଶନ

୧୯୧୯ ମସିହା ଦାୟିତ୍ୱନିବାସ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ପରେ ସମସ୍ତ ଦେଶରେ ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଅସି-ସ ଅସହଯୋଗ ଗ୍ରନ୍ଥର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ ପାଇଁ ତାହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅନୁସାରେ ଯେଉଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ହେଲା, ୧୯୨୦ ଦିସେମ୍ବର ମାସରେ ତାହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ ଅଧିକାରୀଙ୍କର କାହା ଯେତେବେଳେ ଶ୍ରବଣ ହେଲା, ସେହି ଅଧିକାରୀଙ୍କର ଶ୍ରବଣମଣି ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାୟିତ୍ୱ ନେତୃତ୍ୱରେ ଗୋପ ଦେଖିବା ୪୫ ବର୍ଷ ପ୍ରତିନିଧି ତାହା ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାପ୍ତିରେ ସମର୍ଥନ କରି ଓଡ଼ିଶାକୁ ଫେରି ଆସିଥିଲେ । ଅନୁସାନ୍ଧିତ ଭାବରେ ୧୯୨୧ ମସିହା ମାୟାଆମା ମାୟାଆମା ଅସହଯୋଗ ଗ୍ରନ୍ଥର ଦାୟିତ୍ୱ ଅନ୍ତର ହେଲା । ପ୍ରଥମ ୫ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ଓଡ଼ିଶାରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦାୟିତ୍ୱ ପ୍ରତିନିଧି । ଏହି ସମୟରେ ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀ ଭାରତର ବିଶିଷ୍ଟ ଅଞ୍ଚଳ ପ୍ରାଣ କରିଥିଲେ । ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଓଡ଼ିଶାପାଇଁ ଦେଖିଥିଲେ । ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଓଡ଼ିଶା ଆସିବେ ବୋଲି ଶ୍ରବଣମଣି ଗୋପବନ୍ଧୁ

ତାରକାଣ୍ଡ ପଠାବଦ୍ଧ ମାତ୍ରେ ଶବ୍ଦର ଓଡ଼ିଆଭାଷା ଅନ୍ତର୍ଗତ
ରାଜ୍ୟ ଶେଷ ପାଇଥିଲା । ଗାନ୍ଧୀଜୀ ୧୯୨୧ ମାର୍ଚ୍ଚ ୨୩
ତାରିଖ ଦିନ କଟକରେ ପ୍ରଥମେ ପଦାର୍ପଣ କଲେ । ଏହା
ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କର ପ୍ରଥମ ଓଡ଼ିଶା ପରିଦର୍ଶନ ଏବଂ ସେହିଦିନ ତୋଳ
ପୂର୍ଣ୍ଣିମା । କଟକରେ ୨୨ ମସିହା ସ-ତାର୍ଦ୍ଧନ ଦଳସହ ୩୦
ହଜାର ନରନାରୀ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କୁ ସ୍ବାଗତ କଲେ ।
‘ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀଜୀ ଜୟ’ ନାମରେ ଗମ୍ଭୀର କଟକ ଉତ୍ସବ
ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା । ପରଦିନ ମାର୍ଚ୍ଚ ୨୪ ତାରିଖ
ସକାଳେ ସେ କଟକର କବିମନ୍ଦିରଠାରେ ଏବଂ ତା’ପରେ
ବିନୋଦ ବିହାରୀ ମହଲରେ ମହିଳାମାନଙ୍କର ଏକ ସଭାରେ
ଭାଷଣ ଦେଲେ ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଜାଣିପାଞ୍ଚି କବୀ
କୃଷ୍ଣରେ ଏକ କବିତା ଜନସଭାରେ ଗାୟଣ ଦେଇ ଚିତ୍ତ
ସୁରାଜ ପାଣିପୁ ଯଥାଶକ୍ତି ବାଦ ଦେଇ ପାଇଁ ଏବଂ ଅଧିକ
ସଂଖ୍ୟାରେ ନଂ.ଗ୍ରାସ ସଭା ଦେବା ପାଇଁ ନିବେଦନ କରିଥିଲେ ।
ପରଦିନ ଲେକନୋରେ ଉତ୍ସବ ଯାଇ ସେଠାରେ ଗୋଟିଏ
ଦିନ ରହିଲେ ଏବଂ ସେଠାରୁ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାର ସତ୍ୟବାଦୀ,
ପୁରୀ ଏବଂ ତା ପରେ କୁନ୍ତପୁର ପରିଦର୍ଶନ କରି ଦେବପୁରୀ
ଯାଇଥିଲେ । ଗାନ୍ଧୀଜୀ ସତ୍ୟବାଦୀଠାରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟପତ୍ର
ପ୍ରୋପାଗଣ୍ଡା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରି ବିଦ୍ୟାବ୍ରତ ପରିଦର୍ଶନ କରି
ସେଠାରେ ଶିକ୍ଷାବଳୀ ପଢ଼ିତ ଓ ଏହାର ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶରେ
ମୁଗ୍ଧ ହୋଇଥିଲେ । ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ଉତ୍ସବକେତେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟମଣି
ପ୍ରୋପାଗଣ୍ଡା ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ରହିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଉତ୍ସବକୁ
ଓଡ଼ିଆରେ ଅନୁବାଦ କରି କହୁଥିଲେ ।

ମାର୍ଚ୍ଚ ୨୫ ତାରିଖରେ ସତ୍ୟବାଦରେ ପୁରୀରେ ପଦାର୍ପଣ
କଲେବେଳେ ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀଙ୍କୁ ୨୦ ହଜାର ସେକା ବିପ୍ଳବ
ସମର୍ଥନା କଲେ । ଗୋପାଳ କେ.ପି.ରେ ଅବସ୍ଥାନ
କରି ଗାନ୍ଧୀଜୀ ପ୍ରଥମେ ପୁରୀର ଦୁର୍ଗିଆ ସମ୍ମତରେ ସମାଜ
ନେତାମାନଙ୍କ ସହିତ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ । ପୂର୍ବରୁ ଠକ୍କର
ବାପାଙ୍କୁ ପଠାଇ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ପୁରୀଜିଲ୍ଲାର ଦୁର୍ଗିଆ ସମ୍ମତରେ
ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଚକରଣୀ ସଂଗ୍ରହ କରି ଦୁର୍ଗିଆସ୍ଥଳ ପୁରୀବାସୀଙ୍କୁ
ସାହାଯ୍ୟ କରିବାପାଇଁ ନିବେଦନ କରିବା ପ୍ରସଙ୍ଗେ ଦେଖଇ
ବିଭିନ୍ନ ଅନ୍ତରାଳ ସାଥେ ସଂବାଦ୍ୟ ଆଦି ପ୍ରଦର୍ଶିତମ ସଭାକାରୀ
ସାହାଯ୍ୟ ଏହା କୁନାରେ ପିଲା ଅତି ଭାଗ୍ୟମୟ । ଗାନ୍ଧୀଜୀ
ସେହିଦିନ ସତ୍ୟବାଦରେ ପୁରୀର ସମାଜ କାରିଠାରେ ଏକ
ବିରାଟ ସଂଧ୍ୟାରେ ସଭାରେ ଗାୟଣ ଦେଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ
ପରିଦର୍ଶନର ଶେଷଦିନ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ୨୯ ତାରିଖରେ କୁନ୍ତପୁର
ଯାଇ ରହିଥିଲେ ।

ଓଡ଼ିଶା ସହିତ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ସଂପର୍କ ସ୍ଥାପିତ ହେବାପରେ
ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଗୋଟିଏ ମଧୁସୂଦନ ବସ୍ତ୍ର ବିକ୍ରୟରେ
ଶୁଣିଥିଲେ । ଗାନ୍ଧୀଜୀ ପ୍ରକୃତି ଗଠନକୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ-
ଦେଶର କୁଟାର ଶିଳ୍ପ ପ୍ରଦର୍ଶନୀର ପାଇଁ ମଧୁସୂଦନ କୁ
ପୁରୁଷ ଉଦ୍ୟମ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ୧୯୨୭ ମସିହାରେ
ମଧୁସୂଦନ କଟକର ବାଲୁକା ନାମ ଓ ଶିଳ୍ପ ତାମର ବିହାରୀଙ୍କୁ
ନେଇ ତାଙ୍କ ବାସଭବନରେ ଏହି ଶିଳ୍ପର ପ୍ରଦର୍ଶନ ଓ ଆଧୁନିକ-
କଳା ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରିଥିଲେ ଓ ମୈତ୍ର ୧୯୦୫ରେ କଟକଠାରେ
କଟକର ତାଳେନା ସ୍ଥାପିତ କରି କୋଟାଶିଳ୍ପ ପ୍ରଦର୍ଶନୀର

କରିଥିଲେ । ବିଶିଷ୍ଟ ଓଡ଼ିଆ ଗାନ୍ଧୀ ଅନ୍ତର୍ଗତ ମିଶ୍ର ଓ ସୁମ
ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ ପାଇଁ ଆନ୍ଦୋଳନର ନେତୃତ୍ୱ ନେଇ
ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଓଡ଼ିଶାର ଏହି ପ୍ରସିଦ୍ଧ କୁଟାର ଶିଳ୍ପ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲା । ଗାନ୍ଧୀଜୀ
କଟକର ଲୋକମଧୁସୂଦନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ କ୍ରମେ ୧୯୨୫ ମସିହା
ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ୧୯ ତାରିଖରେ ଓଡ଼ିଶା ପରିଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ
ଏହା ତାଙ୍କର ଦ୍ୱିତୀୟ ଓଡ଼ିଶା ପରିଦର୍ଶନ । ସେହିଦିନ ଗାନ୍ଧୀଜୀ
ଏକ ବିରାଟ ପ୍ରଦର୍ଶନରେ କଟକ ସେକ୍ସନର ମଧୁସୂଦନଙ୍କ
ବାସଭବନକୁ ଯାଇଥିଲେ । ସେଠାରେ ସେ ଅବସ୍ଥାନ କରି
ଅପରାହ୍ନରେ ମଧୁସୂଦନଙ୍କ କୋଟା କାରଖାନା ପରିଦର୍ଶନ
କରିଥିଲେ । ସେଠାରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟମାନେ ତାଙ୍କୁ ଏକ ପରିଚୟ
ପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଏହି କୋଟା କାରଖାନାରେ ପିଲା
ଅବସ୍ଥା ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ପାଇଁ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ତାଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ
ବିଶ୍ୱାସ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟାଦୀ ବିଶେଷ ନିକ ସତ୍ୟବାଦ ବାସଭବନ ଓ ଅନ୍ୟ
କେତେକ କଳିକଟା ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କୁ ଆଣିଥିଲେ । ସେତେବେଳୁ
ମସିହା ଗୋଟିଏ ତମଡ଼ାରେ କୋଟା ଓଡ଼ିଆର ସେହି ବାସଭବନ
ହୋଇଥିଲା । ସତ୍ୟବାଦ କୁ କୁ କଳିକଟାରେ ସେହି ପ୍ରସଙ୍ଗ
କହୁଥାନ୍ତି । ୨୦ ତାରିଖ ସକାଳେ କଟକ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ଏକ
ସଭାରେ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟମାନ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ମଧୁସୂଦନ
ତାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଓଡ଼ିଆରେ ଅନୁବାଦ କରିଥିଲେ । ଅପରାହ୍ନରେ
କଟକ ସୁରାଜ ଆଶ୍ରମଠାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଏକ ପ୍ରତ୍ୟାକ୍ଷ ପ୍ରଦର୍ଶନରେ
ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଯେ ର ଦେଇଥିଲେ । ସେଠାରୁ ସେ କଟକର ଗାନ୍ଧୀ
କରିଥିଲେ । ସେତେବେଳେ କଟକର ଗୋଟିଏ ମଧୁସୂଦନ
ବିହାର ଓଡ଼ିଶା ମତୀ ପରିଷଦରୁ ଉତ୍ସାହ ଦେଇ ସ୍ୱର୍ଗ ଗାନ୍ଧୀ
ପିତାଙ୍କୁ ଓଡ଼ିଶାର ସବୁଓଡ଼ିଶାର ଲୋକଙ୍କ ନିକଟରେ ଗାନ୍ଧୀ
ସମ୍ମାନ ଅଧିକ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲା ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ଗାନ୍ଧୀ କାମର ପ୍ରସାର ପାଇଁ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ଗପ

ମୁଖ୍ୟତଃ ଗାନ୍ଧୀ କାମର ପ୍ରସାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ୧୯୨୭
୧୯୨୭ ମସିହାରେ ତତ୍କାଳୀନ ଓଡ଼ିଶା ପରିଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ ।
ଏହି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଏକ ମ.ସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଡ଼ିଶାରେ ଉଚ୍ଚ ନିବେଦନ
ତାଙ୍କର ଲକ୍ଷ ଥିଲା ମ.ସ ଏହି ଉତ୍ସରେ କିଛିଦିନ ଅନ୍ତରାଳ
ପଡ଼ିଲେ ତଥାପି ସେ ଦିନେକର ୫ ଠାକୁ ୨୧ ମସିହା
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗପ କରିଥିଲେ । ଏହି ଗପ ଲିପିରେ ସେ କୁନ୍ତପୁର,
କୁନ୍ତପୁର, ପୁରୁଷୋତ୍ତମପୁର, ବୋଲରାଣୀ, ଗୋଲଗଡ଼, ଗୋଲ୍ଡା,
ଖଲୁକେଟ, ରମା, କଳେସୁର, ଉତ୍କଳ, ସୁରୀବାଟିଆ ଓ କଟକ
ପରିଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ । ମୁଖ୍ୟତଃ ଗାନ୍ଧୀ ପ୍ରସାର ପାଇଁ ଗାନ୍ଧୀ
ଆସିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେତେବେଳର ଲୋକଙ୍କ ଅବସ୍ଥା, କେହି ସେ
କୋଟକୁ ଗାନ୍ଧୀ ପ୍ରସାର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନିକଟତର ଶିଳ୍ପ ଦେଖି
ଥିଲେ । ସେତେବେଳକୁ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଗଠନକୁ ଗାନ୍ଧୀଜୀ
ରପରେ ଅଧିକ କୋର ଦେଇଥିଲେ । ସୁଧାମତୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ପାଇଁ ଲୋକଙ୍କୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଗାନ୍ଧୀଜୀ
କର୍ମାଳ ସତ୍ୟବାଦ ଯେଉଁ ଗଠନକୁ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ମୁଖ୍ୟ
ସତ୍ୟବାଦରେ, ସେଥିରେ ଗାନ୍ଧୀ ପ୍ରସାର ଥିଲା ସତ୍ୟବାଦ
ସୁବ୍ରହ୍ମଣ୍ୟ । ଏଥିପାଇଁ ସର୍ବଜନାତ୍ମୀୟ ସ୍ତରରେ ଅବସ୍ଥାନ
ସୂଚା କଟାକି ସ-ସ ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ସ-ସ ଗଠିତ

ଶାନ୍ତ ଚିତ୍ତେ ଏ-ସ୍ୱେଦ ନେତା ନିରନ୍ତର ପଞ୍ଚମାସକାଳ ବାଟିବୁରୁ
ବୁଦ୍ଧପୁରଠାରେ ଶାସିତ ହୋଇଥିଲା । ସେହିପାଇଁ ଗାନ୍ଧୀଜୀ
ପ୍ରଥମ ବୁଦ୍ଧପୁର ଓ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଜିଲ୍ଲାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ଥାନ ପରିଦର୍ଶନ
କରିଥିଲେ ।

ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଏହି ଜୟମେ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ 'ସଙ୍ଗ ଗୁରୁତ୍ଵ'
ପୂର୍ବକରେ ଲେଖିଥିଲେ ଯେ ଓଡ଼ିଶା ଅମଳ ବୁଦ୍ଧଶାସ୍ତ୍ର ଅବସାର
ପ୍ରଚାର କେ-କି ମେ.ର ମନେ ହୁଏ । ଓଡ଼ିଶାର ଗାନ୍ଧୀଜୀ ହେଲେ
ଭାରତର ଗାନ୍ଧୀଜୀ ହେବ ବୋଲି ମୁଁ ଭାବେ । ଏ ପ୍ରବେଶଟି
ଦେଶର ଦଶାବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ ହେବାକୁ ଉପାୟ ନୁହେଁ । ଭାରତର
ଅନ୍ୟ ଅନ୍ଧକାରମାଳରୁ ଓଡ଼ିଶାର ଲୋକେ ନୁହଁ ନୁହଁ ।
ଓଡ଼ିଶାର ଏକ ଲକ୍ଷର ଲକ୍ଷିତ୍ୱ ଅଛି । ସେଠାରେ ଦେଶର
ମହିଳାମାନ ଅଛି । ସେଠାରେ ଜଗନ୍ନାଥ ଅଛି । ସେଠାରେ ପ୍ରାଣୀ
ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରକୃତ ବିଶ୍ୱର କରଣ ନାହିଁ । ମାତ୍ର ପ୍ରାଣୀର ତଥା
ସେହି ବିଶ୍ୱାସ ମହିଳାର ଶାନ୍ତାତ୍ମାରେ ହେବାକୁ ହେବାକୁ ଲୋକ
ଲୋକରେ ମରଣ । ଦଶାବସ୍ଥା, ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ଓ ବ୍ୟାଧି ଅନୁଭବ
ସେଠାରେ ଲାଗି ରହିଛି । ଶୂନ୍ୟତା, ନିରାଶ ଓ ନିର୍ବାହତା ସେଠାରେ
ଯେପରି ଦେଖିବାକୁ ଅନ୍ୟତ୍ର ଦେଖି ପାରିବ । ଅଳ୍ପ ଏକ ପ୍ରବନ୍ଧରେ
ସେ ଲେଖିଥିଲେ-ଓଡ଼ିଶାର ଭବିଷ୍ୟତ ଲକ୍ଷଣମାନଙ୍କର ଶାନ୍ତା
ନାହିଁ । ସେମାନେ କମା ପିନ୍ଧନ୍ତି । ସେମାନେ ଲକ୍ଷଣବୋଧ
ହରାଇ ନ ହୁଏ କିନ୍ତୁ ମୁଁ କହେ ଆଗେମାନେ ତାହା ହରାଇବୁ ।
ଲୁଗା ପିନ୍ଧି ମଧ୍ୟ ଆମେ ଲକ୍ଷଣ । ସେମାନେ ଲକ୍ଷଣ ବୋଧ
ମଧ୍ୟ ଲୁଗା ପିନ୍ଧିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ପୁଣି କହିଥିଲେ-
ଓଡ଼ିଶାରେ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସଂପର୍କ ହୋଇ ପାରିବ ଓ
ହେବା ଉଚିତ୍ କାରଣ ଲୋକଙ୍କୁ ଜାଣ କରାଯାଉ ଦେବ ।
ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଶାବାସୀଙ୍କୁ ଦେଶର ଉଦ୍ଧାରକାରୀଙ୍କୁ ନେଇ
ହେବ ନାହିଁ । ଏହା ସମ୍ଭବ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ହୁଅନ୍ତା ।
ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଓ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାରେ ଗଠ କରୁଥିବା ସମାଜରେ ଦିନିକି
ସକାଳ ଓ ଜର୍ମୀ ସମାବେଶରେ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଏହିଭଳି ଉପବେଶ
ଦେଇଥିଲେ ।

ବାଣପୁରରୁ ଆସି ବୋମ୍ବେରୁ ଫାଟିକା ପରେ
ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କୁ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ଏବଂ ସେ ଉପହୃତ ତାଙ୍କ ବଡ଼ଦାରେ
କିଛି ସମୟ ବ୍ୟାପନ ନେଇଥିଲେ । ଗବେଷକମଣି ସୋପବନ୍ଧୁଙ୍କ
ସହିତ ଏଠାରେ ଆବଶ୍ୟକ ଉପସ୍ଥିତାବେଶେ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କୁ ଶୁଣିଲେ
ସେ ଲୋକେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ଆସନ୍ତା ବେଳେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ
କର୍ମାଗ୍ରାମୀନେ ସେମାନଙ୍କୁ ଧନକ ଦେଖାଇବା ଯେ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କୁ
ବ୍ୟବହାର କଲେ ଗିରଫ କରାଯିବ ଏହାକୁ ଗାନ୍ଧୀଜୀ
ଅତ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟସ୍ତିତ ହେ ଉଠିଲେ ଏବଂ ବୋମ୍ବେରୁ ଫାଟିକା ଯେଉଁ
ମ ନପତ୍ର ଦର୍ଶାଉଥିଲା ତାର ଉତ୍ତରରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଧନକରେ
ଲେ କେ ଯେପରି ଲକ୍ଷଣାତ ହୋଇ ଯାଉଥିଲେ ତାଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ
କରି କହିଥିଲେ ଯେ ଲକ୍ଷଣ ହରଜ, ବଦଳ ଓ ମେଲେଇଆ ଠାକୁ
ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷଣ । ଲାଲ୍‌ଶି ଗୋର ଏ ଶରୀରକୁ ଦିନା ନବ
ବଗି ଦିଏ ମାତ୍ର ଲକ୍ଷଣ ଅଛି କିନ୍ତୁ ନବ କର ଦିଏ ଏବଂ ଲକ୍ଷଣାତ
ଲୋକ ଲକ୍ଷଣାତ ଲକ୍ଷଣ ପାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ମୋଠାକୁ ବା
ଶାନ୍ତା ଜାମଠାକୁ ଲୋକଙ୍କୁ ଅଲଗା କରି ଲକ୍ଷଣେ ସରକାର
ବିପତ୍ତି ସଙ୍ଗେ ଓ ଲକ୍ଷଣ କରଣେ ମୁଁ ଦୁର୍ଗ ପାବୁନାହିଁ । ଗୋବିନ୍ଦ
ଲକ୍ଷ୍ୟ ଲକ୍ଷଣ ଗାନ୍ଧୀଜୀ କହିଥିଲେ ଯେ ଦୁର୍ଗେ କାହିଁକି ଲକ୍ଷଣ ଲକ୍ଷଣ,
ସେକୋଣସି ଅପରାଧ କରି ନାହିଁ ତାଙ୍କ ଶାନ୍ତାତ୍ମାକୁ ଲକ୍ଷଣ କରିବାକୁ

ନାହିଁ । ଦୁର୍ଗେ ଶାନ୍ତ ଲକ୍ଷଣାତ ହେବାକୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କର ଓ
ଦେଲେ ଦୁର୍ଗେ ଲକ୍ଷଣ ବୋଧାତ୍ମାକୁ ଦେଖି ନିଶ୍ଚିତ ।

ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଡିସେମ୍ବର ୧୨ ତାରିଖରେ ବୋମ୍ବେରୁ ଫାଟିକା ଯାଇ
ସାନ୍ତାପୋପାଟନାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଏବଂ ସେଠାକୁ ପୁରୀ ଗଲେ ।
ପୁରୀଠାକୁ ବୋମ୍ବେରୁ ଯାଇ ଦୁଇଦିନ ରହିବା ପରେ ୧୮ ତାରିଖ
ଦିନ ବଡ଼ବରେ ପାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ । ବଡ଼ବରୁ ସେ କମାପୁର
ଆଗର କରି ଶାନ୍ତାତ୍ମା କରିବା ପାଇଁ ଶିବାର ଶାନ୍ତାତ୍ମା ପିନ୍ଧ ମାତ୍ର
ଜାଣିବା ପରେ ଶାନ୍ତାତ୍ମା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଯାଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ ।
ଲକ୍ଷଣ ମିଳାବେଳେ ଶାନ୍ତ କମାପୁର ଆଗର କରି ଶାନ୍ତାତ୍ମା
କଲେ ଏବଂ ସେଠାରେ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଶାନ୍ତା ଠାଉ ଚାଲିଯାଇଥିଲା ।
ଏହି ସମୟରେ ଶେଷ ଦିନ ଡିସେମ୍ବର ୨୧ ତାରିଖରେ ଗାନ୍ଧୀଜୀ
ସୋପାତ ବସ୍ତ୍ର ପ୍ରଦାନକର୍ତ୍ତା ବାବୁଦେବରେ ଶାନ୍ତ ପ୍ରାଣୀତ
ଶାନ୍ତାତ୍ମା ପ୍ରଦାନ କର ଦେଖିଥିଲେ ।

ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ସମ୍ବଲପୁର ପରିଦର୍ଶନ

ଓଡ଼ିଶାରେ ଅତତତୋର ଅନ୍ଧକାର ଅବସ୍ଥା ହେବା ପରେ
ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଚିନ୍ତିତ ଓଡ଼ିଶା ପରିଦର୍ଶନ କରି ଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ-
ସମ୍ବଲପୁର ପରିଦର୍ଶନ କରି ନଥିଲେ କେହିପାଇଁ ସମ୍ବଲପୁର
ଅଧିବାସୀ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ହୋଇଥିଲେ । ଅତତତୋର ଅନ୍ଧକାର
ଅବସ୍ଥା ହେବା ପରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରଥମେ ସମ୍ବଲପୁର ସୁଇ
ଇଣ୍ଡିଆରେ ହେବାକୁ ଶାନ୍ତାତ୍ମା କରିଥିଲେ । ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଏହା
ଜୁଲାଇ ୧୯୨୮ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ୨୨ ତାରିଖରେ ବୋମ୍ବେରୁ କଲିକତା
ଯିବା ବାଟରେ ହାଉରାକୁ ଯାଇ ଦୁର୍ଗେ ଶାନ୍ତାତ୍ମା ସମ୍ବଲପୁରରେ
୨୨ ତାରିଖରେ ଉଠିଥିଲେ । ସକାଳେ ମହାନଦୀ ବାଣିରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ
ସଭାରେ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଉଦ୍‌ବୋଧନ ଦେଇଥିଲେ ଓ ବ୍ୟବସାୟ
ମହିଳାମାନଙ୍କର ଏକ ଦିନାତ ସଭାରେ ଶାନ୍ତାତ୍ମା ଦେଇଥିଲେ ।
ସଭା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ସମ୍ବଲପୁରକୁ ଏକ ଶ୍ରଦ୍ଧାଳୁ ଗାନ୍ଧୀ-
ଜୀଙ୍କୁ କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ସେ କହି-
ଥିଲେ ଯେ ଦେବଦତ୍ତ, ସମ୍ବତ୍ତା ଓ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଏହି ଦିନିକି
ମହାନ ନେତାଙ୍କ ଶିବିରରେ ଓଡ଼ିଶାବାସୀ ଉଠନ୍ତା । ସେମାନଙ୍କ
ଦୁର୍ଭିକ୍ଷା କରିବାକୁ ହେଲେ ମନ ଦେଇ ଓଡ଼ିଶାବାସୀଙ୍କୁ ଶାନ୍ତା-
ତ୍ମା କରିବାକୁ ହେବ । ତାହେଲେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧୂ-ସ ଓ ମନୁଷ୍ୟର
ଶାନ୍ତାତ୍ମା ଉଦ୍‌ବେଗକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ହେବ ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ଐତିହାସିକ ଦୃଶ୍ୟର
ପଦପାଠ ।

୧୯୩୦ ମସିହାରେ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଦେଶରେ ଓ
ବାହ୍ୟର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଯେଉଁ ଲକ୍ଷଣ ସତ୍ୟାଗ୍ରହ ହେଲା,
ସେଥିରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ବାଲେଶ୍ୱରର ଲକ୍ଷଣ ଓ ଅନ୍ୟତ୍ର ସତ୍ୟାଗ୍ରହ
ହୋଇଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ଏହି ସତ୍ୟାଗ୍ରହରେ ଦୃଢ଼ାୟ ଶାନ୍ତ
ଅଧିବାସୀ କରିଥିଲା । ଏହାପରେ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ସମସ୍ତ ଦେଶରେ
ଅବସ୍ଥାତା ଦୃଢ଼ାବେଶ ପାଇଁ ଦୃଢ଼ିତ ଅନ୍ଧକାରରେ ମନୋ-
ନିବେଶ କଲେ । ମହାନ ଶାନ୍ତାତ୍ମା ହରିଜନ ସେବନ ସଂପର୍କ
ଶାନ୍ତାତ୍ମା ପରିବ ହୋଇ ଓଡ଼ିଶାରେ ଶାନ୍ତାତ୍ମା ଲକ୍ଷଣାତ
ନେତୃତ୍ୱରେ ଅବସ୍ଥାତା ଶିବାରଣ ପାଇଁ ସୁସ୍ଥିତ । ଶେଷରେ
ମହାନାୟକ ଶାନ୍ତାତ୍ମାଙ୍କ ଦୃଢ଼ ଅବସ୍ଥାତା ଦୃଢ଼ିତ ଅନ୍ଧକାର
ବୋଧାତ୍ମା ପାଇଁ ଶାନ୍ତ କଲେ ଏବଂ ଏହି ଅନ୍ଧକାର ଓଡ଼ିଶାକୁ

ଅଗମ ନରିତା ପାଇଁ ନଷ୍ଟ କରିଥିଲେ । ଏପରି ଚିନ୍ତା ସେ କାହିଁକି କଲେ ତା'ର କାରଣ ବୋଲି ପରେ ଏକ ଜାଣକ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଦେଖିଥିଲେ-ସମସ୍ତ ଜାତକରେ ଓଡ଼ିଆ ମୋର ଶ୍ରଦ୍ଧା ଥିଲା । ମୁଁ ଶୁଣିବି ପଦାର୍ଥର ଚରିତ୍ର ପରେ ଓଡ଼ିଆର ଚାରିପଟେ ଓ ଦୁଇଟି ଚାରି ମୁଁ ଶୁଣିଥିଲି । ଓଡ଼ିଆର ଚାରି ଏ ସଂସ୍କରେ ଆଉ ସେଠାରେ ବୁଝିପାରୁ ନାହିଁ କାରଣ ଦେବା ବାଣୀ ଅଗମ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେ ଉପରକୁ କରିଥିଲେ ଯେ ମୁଁ ଯଦି କୌଣସି ମତେ ଓଡ଼ିଆର ସେବା କରି ପାରିବ ତା'ହେଲେ ତଦ୍ୱାରା ହିଁ ଜାତକର ସେବା କରିବି । ପରେ ଓଡ଼ିଆ ମୋ ପାଇଁ ଏକ ଚାରି ଶେଷରେ ପରିଣତ ହେଲା- ସେଠାରେ ତତକାଳୀନ ମନ୍ଦିର ରହିଛି ବୋଲି ଏହା ମୋ ପାଇଁ ଚାରିଶେଷ ହେଲା ତା' ନୁହେଁ, ଏହି ମନ୍ଦିର ସମ୍ପର୍କରେ ପାଇଁ ଶୋଭା ନୁହେଁ । ତେଣୁ ମୋ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଶୋଭା ନୁହେଁ । ଅସୁଖ୍ୟତା ନିବାରଣ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ଦେଶ ଭ୍ରମଣ କରିବା ପାଇଁ ଏଠାରେ ଏକ ଅଗମର ଚାରି କରିଥିଲି । କୁଣ୍ଡଳିନୀ ସେ ଚାରିକରିତ ସମାପନମାନେ ମୋର ଅସୁଖ୍ୟତା ନିବାରଣ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଲଢ଼ି କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରିବେ । ଯଦି ସେମାନେ ତାହା କରିବା ପାଇଁ ଚିନ୍ତା କରୁନାହାନ୍ତି ତାହାହେଲେ ମୁଁ ଯାବତ୍ ସେ ମୁଁ ଯେବେ ବା ମରବୀ ଗାଡ଼ିରେ ନ ଯାଇ ଶୁଣିବି ତାହା ଶେଷର ଲିପିରେ ଯାଇ ସେମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ପଢ଼ି କରିବେ । ଚାରିକରିତାମାନେ ତେଜ ବା ମରବୀ ଗାଡ଼ିରେ ଯାଆନ୍ତି ନାହିଁ । ସେମାନେ ଲଜବାନଙ୍କ ନାମ କାହିଁ କାହିଁ ଶୁଣି ପାଆନ୍ତି । ତେଣୁ ସମ୍ପର୍କର ଯାହା ଉପରକୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମୁଁ ଶୁଣି ଶୁଣି କରିବାକୁ ଲାଗିଲି ।

ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କର ଏହି ଚିନ୍ତାଧାରା ପଦଯାତ୍ରା ୧୯୩୪ ମସିହା ମାସ ୧ ତାରିଖ ଠାରୁ ପୁରୀରୁ ଆଗମ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ଏହି ଓଡ଼ିଆ ପରିଦର୍ଶନ ମରମାତ ୫ ତାରିଖ ଠାରୁ ଆଗମ ହୋଇଥିଲା । ଏହା ଥିଲା ତାଙ୍କର ପଞ୍ଚମଥର ଓଡ଼ିଆ ପରିଦର୍ଶନ । ଗାନ୍ଧୀଜୀ ୫ ତାରିଖରେ ଶ୍ରୀରାମପୁର ଠାରେ ଓଡ଼ିଆ ଶ୍ରୀରାମପୁର, ବନମାଳ, ଅନୁରାଗପୁରରେ ସାଧାରଣ ସଭାରେ ଲାଗିଲେ ଦେଇ କଟକ ଦେଇ ପୁରୀରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସର୍ବତ୍ର ବିରାଟ ଜନତା ତାଙ୍କୁ ଲଢ଼ିବାର ସମର୍ଥନା ଜାପନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସମ୍ମାନ ସେବା ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ କରିଥିଲେ । ପୁରୀଠାରୁ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ସଦ୍‌ବେଶରେ ୮ ଦିନ ବ୍ୟାପୀ ଏହି ପରିଦର୍ଶନ ଯାତ୍ରାରେ ୧୪ ମାଇଲ ଯାତ୍ରା ପଦଯାତ୍ରା କରି କଟକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇଥିଲେ । ଏହି ପଦ ଯାତ୍ରାରେ ସେ ବନେଶ୍ୱରପୁର, ବନମାଳ, ଗାନ୍ଧୀଜୀପୁର, କାଟୁଆ, ଆଶ୍ରମ, ବାଲ ପୁରୁଷୋତ୍ତମପୁର, ବାଞ୍ଛାନୁହର ପୁର, ବାଲିଆଡ଼ା, ତେଲେଙ୍ଗାସେଣ, ଶାନ୍ତିପାଟଣା, ଏବଂ କଟକଠାରେ ଅବସ୍ଥାନ କରି ଲବ୍ଧବୋଧନ ହେଉଥିଲେ । ତା ପରେ କଟକଠାରୁ ପାଟଣାଠାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାରତ ଚଳେସ୍ କର୍ମଣି ଅଧିବେଶନରେ ସେ ସ ଦେବା ପାଇଁ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ପାଟଣାଠାରୁ ହେଉଥି ପୁଣି କଟକ ବିହାର ବିରୋଧୀ ପଦଯାତ୍ରା ଆରମ୍ଭ କରି ଚଂପାରଣ, ଲେହା, ଲେହନପୁର, ବହୁବୁଦ୍ଧ, ପାଟଣା, ନିଶିଚିତ୍ରୋତ୍ତର, କାବିରୀ, ସାଲର, ଲେହାପୁର, ବରିମୁର, ଲେହପୁର, ଅଲୋକପୁର, ପୁରୁଷୋତ୍ତମପୁର, କଟକପୁର, ବୁଢ଼ିପାଟଣା ଓ ଯାତପୁର ଓ ଯାତପୁରରୁ ବାଲେଶ୍ୱର ବିହାର ଲଗାତାର ପୋଖରୀ, ତୋଡ଼ା ଓ କଟକପୁର ଓ କଟକ ଠାରେ ଅବସ୍ଥାନ

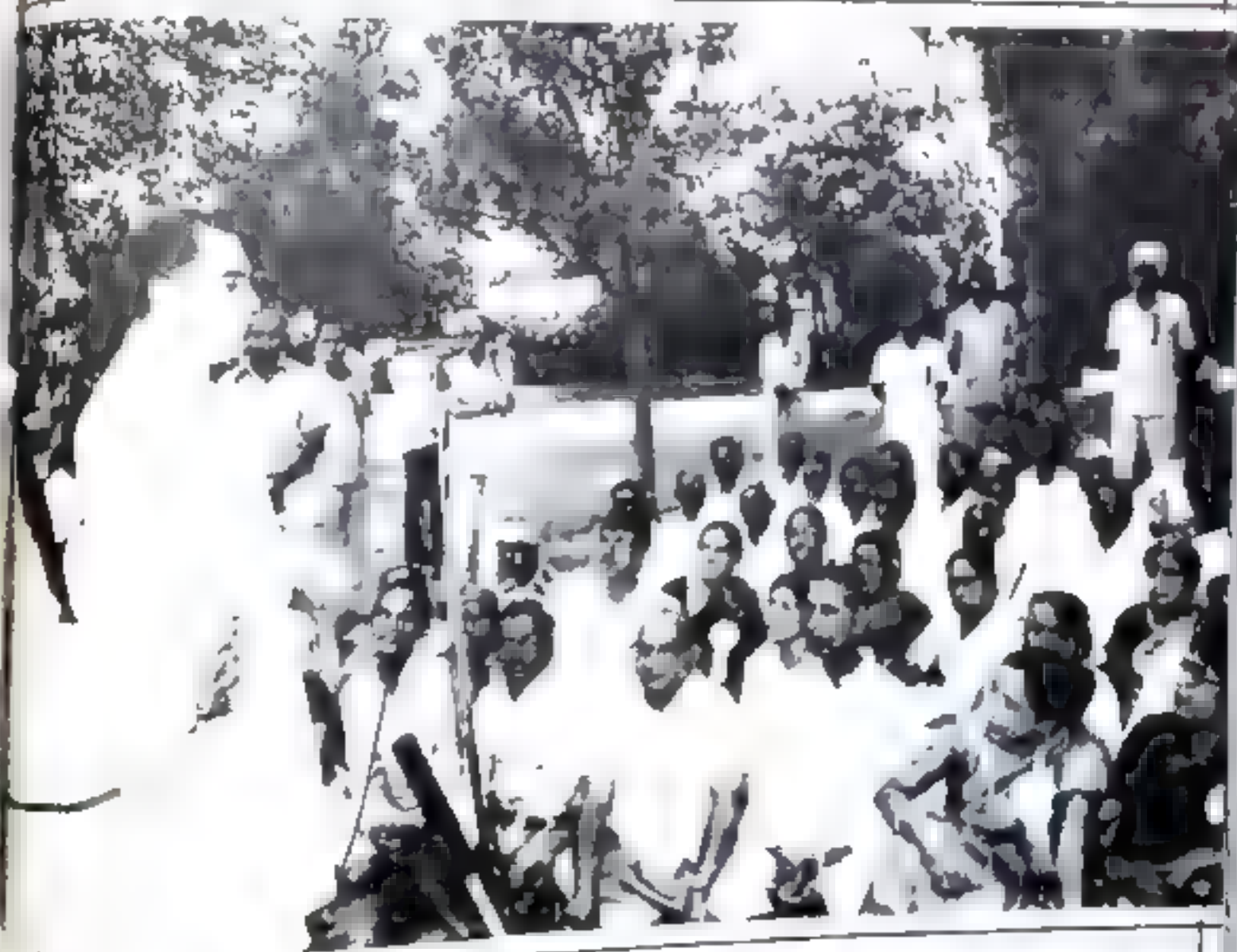
କରି ଯେତେବେଳେ ଲବ୍ଧବୋଧନ ହେଉଥିଲେ ମରମାତ ୨୧ ଠାରୁ କୁମ୍ଭ ୨ ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଡ଼ିଆରେ ଏହି ପଦଯାତ୍ରା ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଅସୁଖ୍ୟତା ଉପଶା ପ୍ରତି ସମସ୍ତ ଦେଶବାସୀ ଅନୁଷ୍ଠିତ କରିଥିଲେ । ଏହି ପଦଯାତ୍ରା, ବେଳେ ଓଡ଼ିଆ ଗ୍ରାମଟା ମାଲ ବେଳୁ, କେଶ କର୍ମାମୀ ଅଧିକାଂଶ ବୁଢ଼ି ଓଡ଼ିଆର ସେ ପଦଯାତ୍ରା ଚୌଧୁରୀ, ଲାଜପୁର ବୋଷ, ରମାଦେବୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବହୁ କର୍ମ ଏବଂ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ମାନେ ଯାଇଥିଲେ । ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଗ୍ରାମକୁ ଯାଇ ସଦ୍‌ବେଶରେ ପରେ ଗ୍ରାମଟା ରମାଦେବୀଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ କର୍ମା ଚାରି ଅନ୍ୟ କର୍ମାମାନେ ଗାଁ ଭିତରକୁ ଯାଇ ଯୁକ୍ତି ବସା କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କୁ ଅସୁଖ୍ୟତା ଦୂର କରିବାରେ ବୁଝାଇ ଥିଲେ । ଗାନ୍ଧୀଜୀ ତାଙ୍କ ଗର୍ବଣି ଅନୁଷ୍ଠିତ ପରାରେ ଲବ୍ଧବୋଧନ ହେବା କରିଥିଲେ ଯେ ହିନ୍ଦୁ ଅସୁଖ୍ୟତାର ସାନ ନାହିଁ । ଧର୍ମ ଶାସ୍ତ୍ରରେ କାହାରିକୁ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ନାହିଁ । ଆମେ ଯଦି ଅସୁଖ୍ୟତା ଅଧିକାର ନ କରୁ ଏବଂ ଯେଉଁ ଅପରାଧ କରିଛୁ ସେଥି ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ ନ କରୁ ତା' ହେଲେ ହିନ୍ଦୁଧର୍ମ ଲୋପ ପାଇ ଯିବୁ ଧର୍ମ ବର୍ଜନୀୟ ବିପକ୍ଷ ତେଣୁ ମୁଁ ଗିର ହୋଇ ଗିର ନାହିଁ । ଅସୁଖ୍ୟତା ଲୋପ ନ ପାଇଲେ ଦେଶର ସମସ୍ତ ସମାଜ ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ହିନ୍ଦୁଧର୍ମମାନଙ୍କୁ ସର୍ବତ୍ର ଗମାନ ଅଧିକାର ଦେବାକୁ ହେବ । ଏହି ପଦଯାତ୍ରା ମି ୧୯୩୪ ଏପ୍ରିଲ ମାସ ୧୪ ତାରିଖରେ ବାଲିଆଡ଼ା ନିକଟ ଏକ ଗ୍ରାମରେ କୁଳ ବିହାରୀ ମନ୍ଦିରକୁ ହିନ୍ଦୁଧର୍ମ ପ୍ରବେଶ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଶେଷି ହେଉଥିଲେ ଏବଂ ସର୍ବତ୍ର ହିନ୍ଦୁଧର୍ମ ପାଇଁ ଦାନ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ।

ତେଲେଙ୍ଗାଠାରେ ଗାନ୍ଧୀ ସେବା ସହ ଅଧିବେଶନରେ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ସେବାଦାନ

୧୯୩୮ ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସ ୨୫ ତାରିଖରେ ପୁରୀ ବିଜୁ ବେହେରା ଅଗଣିତ ବେରବୋଧନରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ସେବା ସଂସର ଚତୁର୍ଥ ବୈଠକରେ ସେ ଗ ଦେବା ପାଇଁ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କୁ ଆସିଥିଲେ ଏବଂ ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସ ୨୬ ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏଠାରେ ରହିଥିଲେ । ଏହା ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କର ଷଷ୍ଠ ଓ ଶେଷ ଓଡ଼ିଆ ପରିଦର୍ଶନ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । ଆଗଥରେ ୧୯୪୬ ଜାନୁଆରୀ ତାରିଖରେ ଗାନ୍ଧୀଜୀ କଲିକତାରୁ ମାହାତ୍ମା ଯିବା ବାଟରେ ଓଡ଼ିଆ ଦେଇ ଯାଇଥିଲେ । ବେରବୋଧନରେ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କୁ ଏକ ଅଧିବେଶନ ସହିତ ଯେଉଁ ପ୍ରଦର୍ଶନୀର ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଥିଲା ତାହା ଲବ୍ଧବୋଧନ କରି ଗାନ୍ଧୀଜୀ କରିଥିଲେ ଯେ କର୍ମାମାନେ ଏଠାରେ କେବଳ ଓଡ଼ିଆର କଟା ଓ ଶିଳ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ ଏକ ବିଶେଷତ୍ୱ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଲାଭ ଓ ପ୍ରଦର୍ଶନୀରେ ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେନାହିଁ । ଏଠାରେ ମହମାଣି ପାଟଣା, ବାଠକାମ, ପିତଳ କାମ, କଂସାକାମ, ମାଟିକାମରେ ଓଡ଼ିଆ କଟା କୌଶଳର ନିପୁଣତା ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଛି । ଯାତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାରକ, ଲୋଡା ଚିଆରି ଓ ପୁ କଳମୀ ଖବୀ କେନ୍ଦ୍ରମାନ ଗାନ୍ଧୀଜୀ କରାଯାଇଛି । ଓଡ଼ିଆର ଯେଉଁସବୁ ପାର-ପରିଚିତ ହେଉଛି ଏହି ମଧ୍ୟରେ ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରାଯାଇଛି ତାହାହିଁ ଏଠାରେ ପ୍ରଦର୍ଶନ ହେଉଥିବା ଏହାର ବିଶେଷତ୍ୱ । ଅଧିମଣିଆ ଅନ୍ୟାୟ, ଅନ୍ୟାୟ

ବୁଦ୍ଧି ଓ ନିପୁଣତା ହେଉ ଉପଯୋଗ କରି ପାରିବ । ତେଣୁ କେବଳ
କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିର୍ଭର କଲେ ମନୁଷ୍ୟ ବଢ଼ି ପାରିବ ନାହିଁ ।
କୃଷି ସହିତ ସେ ତାର ଆଖୁଟି ବ୍ୟବହାରକରି ତାର ଆସ
ବୁଦ୍ଧି କରି ପାରିବ । ତେଣୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଗୋଟିଏ ହସ୍ତ ଶିଳ୍ପ
ବାଣି ନେଇ ଡକ୍ଟିଣାର ବାଣିଜ୍ୟକୁ ଲଗାଏ ଭଲ ।

ଦିନୀ ବାପୁଜୀ ନନ୍ଦର,
ଭୁବନେଶ୍ୱର ।

କାହାଣୀ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରାପ୍ତ ସିନେମା ନାମ
ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ଓ ଶୁଭାଶୀର୍ବାଦ.....

ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ

ଫଳ ସଂରକ୍ଷଣ ସଂସ୍ଥା

ଆପଣଙ୍କ ସେବାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଛନ୍ତି

ସପ୍ତରୀ, କମଳା, ଭେନ୍ସୁ, ଆମ୍ବ, ପିଙ୍ଗୁଳ, ବସନ୍ତବାଇଗଣ,
ଭଳା ପ୍ରଭୃତି ଫଳ ଓ ପରିପକ୍ୱତାମାନଙ୍କରୁ

ପୁରାପାକୀୟ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ଜେଲ,
କାମ୍, ଆରୁ, ସସ୍ ଓ
ଆତ୍ମିକ ଅନେକ ବିପନ୍ନର
ସୁସ୍ୱାଦୁ ଫଳଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ

ଦିବେଦ ଅବସ୍ଥା:—

ସାର ଓଡ଼ିଶାରେ ଏହି
ଫଳଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟର ବିକ୍ରୟ
କମଳେ କରୁଛନ୍ତି ଆବଶ୍ୟକ ।

ସବିଶେଷ ଦିବସରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସୋପାନରେ କରନ୍ତୁ ।

ଉପ ବୃକ୍ଷ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ

(ଫଳ ସଂରକ୍ଷଣ)

ଓଡ଼ିଶା, କୁବନେଶ୍ୱର-୯

(ଡ. ଆର୍. ଟି. ଟି. ବସନ୍ତବାଇ ନିକଟରେ)

ଫୋନ୍—୧୦୨୯୫

ଦୁରିତନ କର୍ମରେ ଗାଆଁଦା..

ପୁରୀର ଘାଣ୍ଟି ଘାଣ୍ଟି ଶୁକା ସଂସ୍କୃତି ।

ଭବନୀ ପ୍ରସଙ୍ଗ

